

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

IG

2025 - 2034

Štev.: 04-77/2025

OSNUTEK

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote	15
1.1	Opis naravnih razmer	15
1.1.1	Lega	15
1.1.2	Relief	16
1.1.3	Podnebne značilnosti	17
1.1.4	Hidrološke razmere	18
1.1.5	Matična podlaga in tla	19
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	20
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	20
1.1.8	Živalski svet	24
1.2	Površina in lastništvo gozdov	27
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	28
1.3.1	Odprtost gozdov za spravilo lesa	28
1.3.2	Odprtost gozdov s cestami	29
1.4	Družbeno gospodarske razmere	30
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	31
1.5.1	Lovstvo	31
1.5.2	Kmetijstvo	32
1.5.3	Poselitev	32
1.5.4	Infrastruktura	33
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	33
1.5.6	Ostale gospodarske dejavnosti	33
1.6	Požarno ogroženi gozdovi	34
1.7	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	35
1.8	Organiziranost javne gozdarske službe	35
2	Prikaz funkcij gozdov	36
2.1	Ekološke funkcije	37
2.2	Socialne funkcije	55
2.3	Proizvodne funkcije	66
3	Opis stanja gozdov	68
3.1	Gospodarske kategorije gozdov	68
3.2	Lesna zaloga	70
3.3	Prirastek	71
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	72
3.5	Tipi sestojev	73
3.6	Ohranjenost gozdov	74
3.7	Kakovost drevja	75
3.8	Poškodovanost drevja	76
3.9	Objedenost gozdnega mladja	76
3.10	Odmrlo drevje	78
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	79
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	79
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	80
4.2.1	Posek	80
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	86
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	87
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	89
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024	89
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024	90
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov	92
5.1	Razvoj gozdnih fondov	92
5.1.1	Površina	92
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek	92
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	93
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	93

5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	96
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	98
6.1	Splošni cilji	98
6.2	Usmeritve	101
6.2.1	Splošne usmeritve	101
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	106
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	153
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	154
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	156
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	157
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	157
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	166
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	170
6.2.10	Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna	170
6.3	Ukrepi	171
6.3.1	Možni posek	171
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	173
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	174
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	175
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	175
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	177
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	179
9	Rastiščnogojitveni razredi	181
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	181
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	182
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012	182
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112	193
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>omphalodetosum</i>) - 13114	201
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>clematidetosum</i>) - 13115	211
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>mercurialetosum</i>) - 13214	221
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112	230
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Jelševja in topolovja - 19515	238
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000	246
9.2.9	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000	249
10	Literatura	253
11	Načrt so izdelali	255
12	Priloge	256
12.1	Preglednice v prilogah	256
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	256
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	258
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	288
12.2	Seznam tarif po odsekih	293
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	295
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	296
13	Kartni in prostorski del načrta	297
13.1	Kartni del načrta	297
13.1.1	Pregledna karta	297
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov	297
13.1.3	Karta rastišč	297
13.1.4	Karta kategorij gozdov	297
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	298
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	298
13.1.7	Karta funkcij gozdov	298
13.1.8	Karta ukrepov	298

13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	299
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek	299
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	299
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	299
13.2	Prostorski del načrta	300
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	300
13.2.2	Večfunkcionalna območja	300
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	301
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	302
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	302
13.2.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	302
	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	302
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	303
13.2.8	Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov	304
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru .	305
14	Ostale tabele, ki niso del načrta GGE	307

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	15
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	20
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	20
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč.....	20
Preglednica 5/N-PSCI: Prisotnost divjadi	25
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	27
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov).....	28
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	28
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami	29
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč.....	31
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	36
Preglednica 13/N-SPA : Natura PVO (SPA) in SAC (SCI) območje	43
Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	45
Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine	46
Preglednica 16/KHT: Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije	59
Preglednica 17/KHT: Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije	60
Preglednica 18: Območja jam in brezen v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Ig.....	61
Preglednica 19/KHT: Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti	63
Preglednica 20/KHT: Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti	64
Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	68
Preglednica 22/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	68
Preglednica 23/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	70
Preglednica 24/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	70
Preglednica 25/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	71
Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	72
Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	72
Preglednica 28/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	72
Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	73
Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	73
Preglednica 31/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	73
Preglednica 32/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	74
Preglednica 33/K: Kakovost drevja.....	75
Preglednica 34/PSD: Poškodovanost drevja.....	76
Preglednica 35/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	77
Preglednica 36/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	77
Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje.....	78
Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	80
Preglednica 39: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	80
Preglednica 40: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP.....	81
Preglednica 41/D-PGR: Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih – po podatkih iz SVP	82
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	83
Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	85
Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih	86
Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno....	86
Preglednica 46: Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ig v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po oddelkih in k.o.	88
Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu.....	90
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	92
Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	92
Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	93
Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah	93
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	95
Preglednica 53: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.	146
Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.	150
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	172
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	173

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa	179
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	179
Preglednica 59/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR	181
Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	183
Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	183
Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	184
Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	184
Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	185
Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	186
Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	187
Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	187
Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	191
Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	191
Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	192
Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	193
Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	194
Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	194
Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	195
Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	196
Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	196
Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	197
Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	199
Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	200
Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	200
Preglednica 81/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	202
Preglednica 82/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	202
Preglednica 83/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	202
Preglednica 84/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	203
Preglednica 85/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	203
Preglednica 86/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	204
Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	205
Preglednica 88/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	205
Preglednica 89/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	209
Preglednica 90/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	209
Preglednica 91/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	209
Preglednica 92/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	212
Preglednica 93/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	212
Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	213
Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	213
Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	213
Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	215
Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	215
Preglednica 99/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	216
Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	219
Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	219
Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	220
Preglednica 103/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	222
Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	222
Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	222
Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	223
Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	223
Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	224
Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	224
Preglednica 110/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	225
Preglednica 111/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	228
Preglednica 112/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	228
Preglednica 113/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	229
Preglednica 114/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	231
Preglednica 115/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	231
Preglednica 116/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	231
Preglednica 117/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	232
Preglednica 118/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	232
Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	233

Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	233
Preglednica 121/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	234
Preglednica 122/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	237
Preglednica 123/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	237
Preglednica 124/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	237
Preglednica 125/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	238
Preglednica 126/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	239
Preglednica 127/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	239
Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	239
Preglednica 129/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	240
Preglednica 130/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	241
Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	241
Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	242
Preglednica 133/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	244
Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	244
Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	245
Preglednica 136/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	246
Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	246
Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	247
Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	247
Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	247
Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	248
Preglednica 142/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	248
Preglednica 143/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	249
Preglednica 144/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	250
Preglednica 145/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	250
Preglednica 146/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	251
Preglednica 147/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	251

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4: Opis gozda – stanje, usmeritve in ukrepi za odsek (oddelek)

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja.....	85
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev večnamenskih gozdov v GGE Ig.	95
Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE.....	181
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	188
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	197
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	206
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	216
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	226
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	235
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	242

KARTE

Karta 1: Pregledna karta
Karta 2: Pregledna karta drevesne sestave gozdov
Karta 3: Karta rastišč
Karta 4: Karta kategorij gozdov
Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
Karta 7: Karta funkcij gozdov
Karta 8: Karta ukrepov
Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)
Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

KARTE PROSTORSKI DEL

Karta P1: Stanje in razvoj gozdnih površin
Karta P2: Večfunkcionalna območja
Karta P3: Intenzivnost gospodarjenja
Karta P4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi
Karta P5: Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja
Karta P6a: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti
Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov
Karta P9: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.937,85	355,98	12,96	4.306,79
Delež (%)	91,4	8,3	0,3	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	4.061,92	111,6	176,4	288,1	3,56	4,21	7,77	23,6	23,1	23,3	86,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	195,41	37,8	165,1	203,0	1,08	5,53	6,60				
Varovalni gozdovi	49,46	25,9	173,2	199,1	0,56	4,38	4,94	3,3	5,6	5,3	21,3
Skupaj vsi gozdovi	4.306,79	107,3	175,9	283,2	3,41	4,27	7,68	23,2	21,9	22,4	82,6
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	3.746,01	113,2	177,5	290,7	3,61	4,21	7,83	23,7	23,5	23,6	87,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	154,03	41,2	176,0	217,2	1,17	5,86	7,03				
Varovalni gozdovi	37,81	26,3	156,1	182,4	0,59	4,39	4,98	3,2	4,9	4,7	17,2
Skupaj vsi gozdovi	3.937,85	109,6	177,2	286,8	3,49	4,28	7,77	23,3	22,4	22,8	84,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	303,06	95,2	163,1	258,3	2,97	4,12	7,09	22,4	18,7	20,0	73,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	41,27	25,3	124,6	149,9	0,73	4,27	5,00				
Varovalni gozdovi	11,65	24,8	228,8	253,6	0,45	4,34	4,79	3,5	7,0	6,6	35,1
Skupaj vsi gozdovi	355,98	84,8	160,8	245,6	2,63	4,14	6,77	21,4	16,4	18,2	65,9
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	12,85	45,2	167,9	213,2	1,36	4,23	5,60	20,7	17,9	18,5	70,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,11	18,2	200,0	218,2	0,82	7,82	8,64				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	12,96	45,0	168,2	213,2	1,36	4,26	5,63	20,6	17,8	18,3	69,5

Gozdnogospodarska enota (GGE) Ig leži v osrednjem delu Slovenije in južnem delu GGO Ljubljana. Predstavlja severozahodni del Krajevne enote Škofljica.

Celotna površina GGE Ig je 9.899,02 ha. Površina gozdnega prostora je 4.366,14 ha. Poleg gozda zajema tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. To so nenaseljene senožeti, lazi in površine naravnih ekosistemov (močvirja, naravna travinja in skalovja).

Gozdnatost v GGE Ig je 43,5 %. Gozdovi zavzemajo površino 4.306,79 ha. Lastniška struktura se glede na stanje v začetku prejšnjega ureditvenega obdobja ni bistveno spremenila.

V kategorijo »Večnamenski gozdovi« GGE Ig spada 94,3 % površine gozdov. To je 18,1 % površine gozdov več, kot jih je bilo v preteklem načrtu GGE. Razlog za to je, ker je bila kategorija »Gozdovi s posebnim namenom z načrtovanim posekom«, ob obnovi Območnega načrta OE Ljubljana (2020) ukinjena in so bili ti gozdovi priključeni h kategoriji »Večnamenski gozdovi«. Način gospodarjenja je v teh gozdovih skupinsko postopen.

V okviru kategorije »Večnamenski gozdovi« smo izločili šest RGR: Podgorsko bukovje (11012), Acidofilno bukovje (12112), Dinarski jelov-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) – (13114), Dinarski jelov-bukovi gozdovi (*clematidetosum*) – (13115), Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) – (13214), Termofilno bukovje (14112) in RGR Jelševja in topolovja (19515).

Gozdovi RGR Varovalni gozdovi (40000) so uvrščeni v kategorijo Varovalni gozdovi. Gozdovi v RGR Gozdovi s posebnim namenom (60000), z gozdnima rezervatoma Koslerjeva gošča in Mokrc, so uvrščeni v kategorijo »Gozdovi s posebnim namenom brez načrtovanega poseka«.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 2,4 m³/ha, na 283,2 m³/ha. Delež iglavcev se je v lesni zalogi zmanjšal za 4,0 %, na 37,9 %, listavcev pa povečal na 62,1 %.

Pri iglavcih in listavcih je največji delež lesne zaloge v četrtem in petem debelinskem razredu.

Med drevesnimi vrstami ima največji delež bukev (37,6 %). Na drugem in tretjem mestu sta jelka (20,8 %) in smreka (14,6 %). Večji delež imajo še plemeniti listavci (9,1 %) (gorski javor 8,3 %, gorski brest 0,2 %, veliki jesen 0,4 %, lipa 0,2 %), hrasti 6,7 % (graden 6,5 % in dob - 0,2 %) in drugi trdi listavci – 6,8 % (največ črni gaber 2,5 %, beli gaber 1,6 % in kostanj 1,6 %, manj še cer 0,3 %, mali jesen 0,6 %, mokovec (0,3 %)). Nižje deleže v lesni zalogi imajo še bori (rdeči bor 2,1 %) in mehki listavci 2,0 % (največ črna jelša 1,6 %).

Skupni tekoči letni prirastek v GGE Ig je 7,7 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 44,4 % tega prirastka, prirastek listavcev 55,6 %. Največji prirastek je pri iglavcih v petem debelinskem razredu, pri listavcih pa v drugem debelinskem razredu.

V GGE Ig prevladujejo gozdovi v razvojnih fazah debeljaki (54,4 %). Sestojev v obnovi je 24,1 %. Z vidika trajnosti donosov lesa je premalo mladovja (1,9 %) in drogovnjakov 19,6 % in je preveč debeljakov.

Posek

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 znaša 273.357 m³. Predstavlja 22,4 % skupne lesne zaloge ali 82,6 % prirastka. V možnem poseku je 39 % iglavcev in 61 % listavcev.

Največji delež poseka glede na vrsto poseka imajo pomladitvene sečnje in sicer 63,2 %. Na drugem mestu so redčenja s 34,8 %. Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnih sečenj bo predstavljal 2 % možnega poseka.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela

V naslednjem desetletju (2025 – 2034) načrtujemo s ponovitvami 270,19 ha gojitvenih del.

V naslednjem desetletnem obdobju načrtujemo vzdrževanje travnih površin in gozdnih jas, v sklenjenih območjih gozdov, v odsekih: 77B18, 77B19, 77B21, 77B22, 77B23, 77C26, 77C31.

Pri vzdrževanju vodnih površin načrtujemo vzdrževanje 12 kaluž z njihovo neposredno okolico v delih odsekov: 77B07, 77B21, 77B18, 77C14, 77C15, 77C24, 77C31, 77D05, 77D06, 77E05, 77E06, 77I17;.

Za varstvo pred žuželkami (postavitev in čiščenje ter kontrola kontrolno - lovni nastav za podlubnike) se bo letno postavljalo in vzdrževalo 10 lovni pasti, od tega dve stalni.

V okviru dela »postavitev in vzdrževanje valilnic in druga podobna dela« načrtujemo zaradi ohranjanja in izboljševanja življenjskih razmer ogroženih, zavarovanih in ranljivih živalskih vrst, vzdrževanje 24 gnezdnic .

Na območju gozdnega rezervata Koslerjeva gošča, v odseku 77A01D, E ter na območju gozdov opuščenega nasada črne jelše, južno od Škofljice, v odseku 77E11B je načrtovan ukrep 653- Naravni razvoj biotopov v višini 23,78 m³.

Funkcije gozdov

V GGE Ig so vsaj na mali površini gozdnega prostora, poudarjene vse funkcije gozdov. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je takšnih gozdov kar 97,4 %. Če gledamo 1. stopnjo poudarjenosti, med ekološkimi izstopa funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Med socialnimi funkcijami zajema največjo površino funkcija varovanja kulturne dediščine.

V večini funkcijskih enot ima gozdni prostor več kot eno poudarjeno funkcijo, na različnih stopnjah poudarjenosti posameznih funkcij iz vseh treh skupin funkcij. Zaradi tega je sistem gozdnogospodarskih ciljev zahteven, pri gospodarjenju z gozdom pa je potrebno usklajevanje številnih omejitev in zahtev, ki jih postavljajo posamezne funkcije.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Ig z veljavnostjo 2025-2034 je tretji načrt gozdnogospodarske enote, ki je bila na novo opredeljena v Gozdnogospodarskem načrtu GGO Ljubljana (2001 – 2010).

Pravna podlaga za izdelavo načrta sta Zakon o gozdovih (Ur. L. RS, št. 30/93 in spr.) ter Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in spr.). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, oktober 2012, ter v skladu z Navodili za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih se posodablja tudi podatke o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN gozdnogospodarskih enot.

Na območju GGE Ig so deli dveh revirjev:

- revir Škofljica obsega območje k.o. Rudnik, Lanišče, Drenik, Pijava Gorica in Dobravica;
- revir Ig obsega območje k.o. Tomišelj, Vrbljene, Iška vas in Ig.

V postopku izdelave gozdnogospodarskega načrta GGE Ig smo od Zavoda RS za varstvo narave na podlagi določil Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 96/2004–UPB2), pridobili »Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ig 2025 – 2034«, ki so bile usklajene med Zavodom RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana in Zavodom za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana in Krajevna enota Škofljica.

Iz Naravovarstvenih smernic smo prevzeli zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja (območja Natura 2000) in habitatne tipe. Pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij.

Natura 2000

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali varstvena območja Natura 2000, na podlagi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04 in spr.). Določena so tri območja Natura 2000:

- SI3000256 Krmsko hribovje-Menišija (POO);
- SI3000271 Ljubljansko barje (POO);
- SI5000014 Ljubljansko barje (POV).

Gozdnogospodarski načrt GGE Ig predstavlja plan, neposredno potreben za varstvo teh območij Natura 2000.

Ekološko pomembna območja (EPO)

- 31200 Krmsko hribovje -Menišija;
- 31400 Ljubljansko barje;
- 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/2013) so določena tri ekološko pomembna obm200 Krmsko hribovje-Menišija;

Površina gozdov, ki spadajo v območja Natura 2000, meri 3.206,97 ha, površina gozdov, kjer so EPO, pa 3.371,30 ha. Pri tem je treba upoštevati, da EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali še naslednje pravne predpise:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, Ur.l. RS, št. 111/2007;
- Zakon o gozdovih (ZG) (Ur. l. RS, št. 30/93 in sprem.);
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010 in sprem.);
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur.l. RS, št. 4/2009);
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (ZGS, 2008);
- Interna navodila za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov in določitev funkcij gozdov (ZGS, 1998);
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spr.) in Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 56/07 in spr.);
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009 in spr.);
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in spr.);
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94 in spr.);
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04 in spr.).

V gozdnogospodarskem načrtu obravnavamo vse gozdove ne glede na lastništvo. Gozdnogospodarski načrt obsega naslednje vsebinske celote: splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Po rastiščnogojitvenih razredih so opisani: stanje, cilji, usmeritve in ukrepi. Dodan je prostorski in kartni del.

V poglavju »Analiza preteklega gospodarjenja« je uporabljen termin gospodarski razred (GR). V vseh ostalih poglavjih je uporabljen termin rastiščnogojitveni razred (RGR), v skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (Ur.l.RS, št. 70/2006).

V gozdnogospodarskem načrtu uporabljamo naslednje okrajšave:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

CE – centralna enota

DOPPS – Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GPN – gozd s posebnim namenom

GZ – Gradbeni zakon

GR –Gozdni rezervat

ID – identifikacijska številka

k. o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

KE – krajevna enota
 KP – Krajinski park
 KPLB – Krajinski park Ljubljansko barje
 LD – lovska družina
 LUO – lovsko upravljavsko območje
 LZ – lesna zaloga
 MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
 Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)
 n.v. – nadmorska višina
 NV – naravna vrednota (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)
 NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena
 NR – naravni rezervat
 OE – območna enota
 POO – posebno ohranitveno območje
 PR – prirastek
 Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo
 PSR – proizvodna sposobnost rastišča
 PVO – Posebno varstveno območja
 RGR – rastiščnogojitveni razred
 RS – Republika Slovenija
 RRA LUR – Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije
 SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih (posebno ohranitveno območje, POO))
 SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.
 SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov
 SPA – Special Protected Area, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o pticah (posebno območje varstva, POV))
 SVP – stalne vzorčne ploskve
 Ur.l. RS – Uradni list Republike Slovenije
 VG – varovalni gozdovi (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)
 VVO – vodovarstveno območje (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)
 ZRC SAZU – znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
 ZGS – Zavod za gozdove Slovenije
 ZOG – Zakon o gozdovih
 ZON – Zakon o ohranjanju narave
 ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
 ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
 ZRSVN – Zavod RS za varstvo narave
 ZV-1 – Zakon o vodah

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Ig leži v južnem delu GGO Ljubljana. Znotraj OE Ljubljana meji na štiri GGE. Na severu na negozdni prostor GGE Ljubljana, zahodnem delu na gozdni prostor GGE Preserje Rakitna, na jugovzhodnem delu na gozdni prostor GGE Mokrec in vzhodnem delu na gozdni prostor GGE Grosuplje. Na skrajnem jugozahodnem delu se dotika gozdnega prostora OE Postojna.

Večina GGE se razprostira na hribovitem predelu Krmsko – Rakitniške planote in Goljanske planote, ki ju loči globoka soteska Iške. Najvišja nadmorska višina je na območju Krmsko - Rakitniške planote, kjer doseže najvišji vrh Krim višino 1107 m n.v.. Na severu sega na Ljubljansko barje. Vzhodni del GGE predstavlja gričevje severno in vzhodno od Lavrice in Škofljice, v okolici Lanišča in Pijave Gorice. Na skrajnem vzhodu se teren dviguje proti vrhu Molnika do višine 565 m n.v..

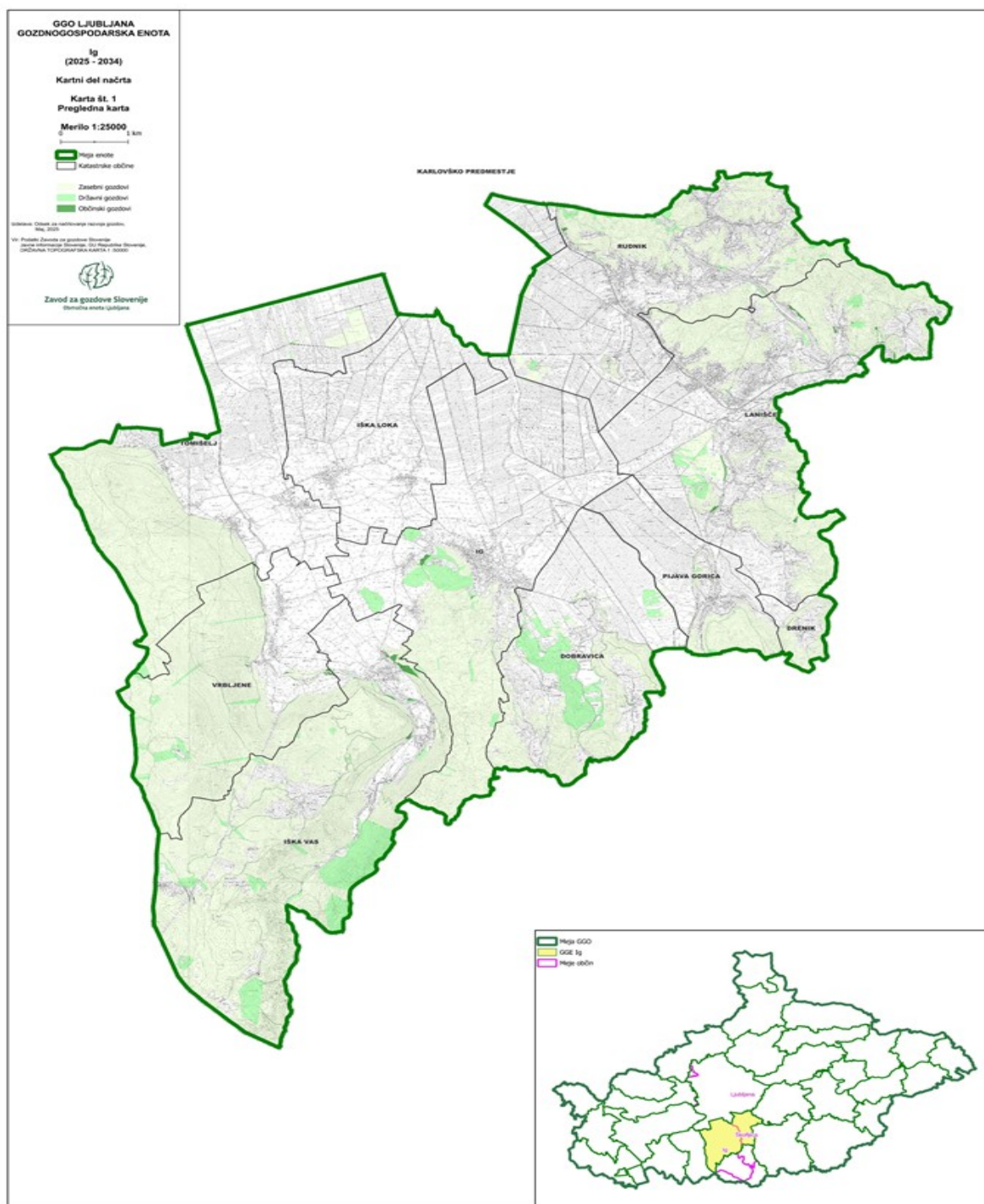
Celotna površina GGE Ig je 9.899,02 ha. Gozdovi se razprostirajo v devetih katastrskih občinah na površini 4.306,79 ha (preglednica 1), gozdnatost je 43,5 %.

GGE Ig spada upravno v dve občini: občino Ig in Škofljica. Največji delež površine (75 %) zavzema občina Ig (k.o. Tomišelj, k.o. Vrbljene, k.o. Iška vas, k.o. Ig, k.o. Dobravica). Občina Škofljica obsega 25 % površine GGE - severovzhodni in zahodni del GGE (k.o. Lanišče, k.o. Drenik, k.o. Pijava Gorica in k.o. Rudnik).

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Oznaka	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
IG					3.220,92	
	1699	DOBRAVICA	H		336,27	
	1700	IG	D		434,83	
	1702	TOMIŠELJ	A		537,12	
	1706	VRBLJENE	B		685,38	
	1707	IŠKA VAS	C		1.227,32	
ŠKOFLJICA					1.085,87	
	1696	RUDNIK	I		368,24	
	1697	LANIŠČE	E		586,46	
	1698	PIJAVA GORICA	F		88,91	
	2684	DRENIK	G		42,26	
		Skupaj			4.306,79	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št.1:Pregledna karta).

1.1.2 Relief

GGE Ig je reliefno zelo pestra. Osrednji in severni del GGE je območje Ljubljanskega barja. V južnem in zahodnem delu GGE se od Ljubljanskega barja dvigujeta Krmsko hribovje in Goljanska planota, ki ju loči globoka soteska Iške. Vzhodni del GGE predstavlja gričevje severno in vzhodno od Lavrice ter Škofljice, prav tako v okolici Lanišča in Pijave Gorice. Na skrajnem severovzhodu se teren dviguje proti vrhu Molnika (582 m n.v.) do višine 565 m n.v..

Ljubljansko barje doseže najnižjo nadmorsko višino v severnem delu GGE - 288 m n.v.. V območje GGE se dvigujeta osamelca Grmez (320 m n.v.) in Babna gorica (328 m n.v.), ki se nahajata na SV delu Ljubljanskega barja, Z in JZ od Iga pa osamelca Poljska Gorica (332 m n.v.) in Zidana

Gorica (303 m n.v.). Krmsko hribovje je planotast svet z vrtačami in kraškimi dolinami, nad katerimi se dvigujejo kopasti zaobljeni vrhovi. Na vzhodnem in severnem robu se strmo spušča proti Ljubljanskemu barju in v sotesko Iške. Najvišje se to hribovje dvigne na območju Krma 1107 m n.v.. Skupaj z vrhovoma Malinovec (1106 m n.v.) in Lapušnik (1060 m n.v.) izstopa kot izrazita krajinsko estetska dominanta, zaradi pobočij pod temi vrhovi, ki se strmo direktno spuščajo proti Ljubljanskemu barju. Severno se hriboviti svet spusti in doseže nadmorske višine med 450 in 750 m n.v.. Južni in jugovzhodni del Krmskega hribovja ima bolj planotast značaj z manj izrazitimi vrhovi in dolinami. Dviguje v smeri od SV proti JZ, v povprečju od 500 do 800 n.m.v. Posamezni vrhovi se dvignejo še višje: Kamenica na meji GGE 1050 m n.v., Mišnice 961 m n.v. in Smrekovec (892 m n.v.). Največje naselje na tem območju je Gornji Ig (636 m n.v.).

Goljanska planota leži med kanjonom Iške in Želimejsko dolino ter se na severu globoko zajeda v Ljubljansko barje vse do Iga. Je značilna kraška planota s številnimi vrtačami, z nadmorsko višino od 360 m n.v. do 560 m n.v.. Le na skrajnem jugu se dvigne na območju Vrhiča do višine 657 m n.v.. Na vzhodnem delu je zaradi skrilastih vložkov mnogo bolj razgibana. Globoko proti jugu se v tem delu v površje zajeda dolina Drage.

Vzhodni gričevnat del GGE razčlenjujejo tri široke doline. Na severu poteka v smeri vzhodno od Lavrice dolina potoka Grivka. Vzhodno od Škofljice leži v smeri proti severovzhodu dolina Škofeljščice. Severno in vzhodno od Pijave Gorice se razprostira proti jugovzhodu dolina potoka Strojnov Breg. Gričevje, ki se dviguje nad temi dolinami je razrezano s številnimi globokimi grabni. Severozahodno od Orl se dviguje na višino od 400 m n.v. do 458 m n.v..

1.1.3 Podnebne značilnosti

V GGE prevladuje zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije. Zaradi lege in razgibanega terena ima GGE raznolike mikroklimatske pogoje, ki vplivajo na lokalno vreme in podnebje.

V njej se ločita dva predela, ki se med seboj mezoklimatsko bistveno razlikujeta. To sta ravninski predel in gričevnat svet.

Ravninski predel na severnem delu sega v Ljubljansko kotlino, kjer so poudarjeni temperaturni ekstremi. Zaradi bližine barja so v nižinskih predelih pogoste meglice, zlasti v jesenskih in zimskih mesecih. Nevarnost zgodnje (spomladanske) in pozne (jesenske) pozebe je tukaj večja.

Hriboviti del GGE ima le malo modificirano splošno makroklimo. Pogoji za rast gozda so dobri. V okviru tega gričevnatega sveta nastopa na strmih, severnih pobočjih hladnejša mezoklima z nižjimi temperaturami, manjšimi temperaturnimi nihanji, z višjo talno in zračno vlago, s krajšo vegetacijsko dobo in s snežno odejo pozno v pomlad. Za razvoj gozdnega drevja so najbolj nevarni pozni mrazi, ker nastopajo v trenutku največje občutljivosti listov in popkov. Krmsko hribovje vpliva, zaradi velike nadmorske višine, na podnebne razmere kot orografska pregrada. Na obrobju Krmsko – Rakitniške planote obstoji nevarnost slane od srede do konca aprila, na sami planoti pa do konca maja.

Na toplih, južnih pobočja so dnevna in letna nihanja temperature večja, sneg spomladi hitro skopni.

Meteorološke podatke zadnjih 10 let podajamo na podlagi meritev na klimatološki oz. podnebni postaji Ljubljana Bežigrad, ki je najbližja podnebnemu tipu GGE.

Povprečna letna količina padavin v preteklih 10 letih je bila 1.405 mm. Razpored padavin ima dva maksimuma: pomladanskega, ki je manj izrazit in jesenskega, ki je močno poudarjen. Najmanj padavin pade v zimskih mesecih.

Največ padavin je bilo leta 2023 in sicer 1.814 mm, najmanj leta 2015, 1.106 mm.

Srednje letne temperature v letih med 2015 in 2024 so se gibale med 11,5 °C in 13,0 °C. Najtoplejše je bilo leto 2024 s povprečno temperaturo 13,0 °C, najhladnejše pa leto 2021 s temperaturo 11,5 °C. Povprečno je bilo 5 ledenih dni, ko je bila maksimalna temperatura pod 0 °C. V treh letih preteklega desetletja (l.2017, l.2018 in l.2024) so bili beleženi mrzli dnevi, ko je bila minimalna temperatura pod -10 °C. Bilo je v povprečju 96 toplih dni, ko se je temperatura povzpela nad 25 °C, ter 38 vročih dni, s temperaturo nad 30 °C.

Po podatkih vremenske postaje Ljubljana Bežigrad je bilo v preteklih 10 letih v povprečju 71 dni z meglo in 26 dni s snežno odejo. Povprečna hitrost vetra je bila 1,3 m/s. Razen l. 2021, so bili vsako leto zabeleženi dnevi z viharim vetrom, v povprečju sta letno beležena 2 taka dneva. In povprečno sta bila vsako leto 2 dneva s točo.

Primerjava podatkov zadnjih deset let ne kaže na bistveno spremembo podnebnih razmer. Če pa podatke zadnjega desetletja primerjamo z dostopnimi podatki iz bolj oddaljenega obdobja, pridobljenih na meteorološki postaji Ljubljana Bežigrad, ki je GGE znotraj podnebnega tipa najbližja, je bila povprečna letna temperatura v obdobju 1971 in 1980 v Ljubljani med 9,0 in 10,5 °C. V letih 2015 do 2024 se je povprečna letna temperatura v Ljubljani zvišala na vrednosti med 11,5 in 13,0 °C. Letna količina padavin se po podatkih glavne meteorološke postaje v povprečju ne zmanjšuje. V obdobju od 1971 do 1980 je v Ljubljani v povprečju letno padlo 1.420 mm padavin. V obdobju 2015 do 2024 pa 1.403 mm.

Podatki kažejo na dvig povprečnih temperatur. Daljša so obdobja visokih temperatur, manj je hladnih noči in zime so krajše z manj snežnih padavin in z milejšimi temperaturami. Povečana je intenzivnost neviht in nalivov (povprečno je bilo letno 35 dni z nevihto), kar lahko povzroča pogostejše poplave, zlasti na območju Ljubljanskega barja. Poleti prihaja do daljših sušnih obdobj, kar vpliva na kmetijstvo in vodne vire.

Ekstremni klimatski dogodki se posredno, kot tudi neposredno odražajo na rasti in razvoju gozdov. Višje temperature omogočajo širjenje novih škodljivcev in bolezni v gozdovih. Slabšajo se razmere za posamezne drevesne vrste (npr. smreko) in za ostale rastlinske in živalske vrste ter glive. Slabšajo se tudi razmere v različnih habitatih (najbolj tiste, ki so vezani na vodo). Pogostejše prihaja do pojave ekstremnih klimatskih dogodkov oziroma ujm. Za omilitev le teh, je potrebno aktualne vremenske spremembe spremljati in se nanje dejavno prilagajati.

1.1.4 Hidrološke razmere

Najpomembnejša vodotoka na območju GGE Ig sta Iška in Iščica.

Iška izvira v več povirnih krakih na robu Bloške planote. Od tam teče proti Ljubljanskemu barju v kanjonski strugi, ki si jo je vrezala v Krmsko hribovje. Preden priteče v dolino, ima hudourniški značaj zaradi veliki strmin v porečju in velikega strmca. Na prehodu na barjansko ravnino je Iška oblikovala vršaj zaradi velikih količin proda in peska, ki ga nanaša v spodnjem toku.

Manjši potok, ki pomembno prispeva k hidrologiji območja je Zala- desni pritok Iške, ki izvira v bližini Gornjega Iga.

Na stiku apnenčastega sveta s peščenimi in glinastimi nanosi Ljubljanskega barja so številni kraški izviri. Eden najmočnejših je izvir Studenec v središču naselja Ig. S svojo vodo napaja reko Iščico.

Na jugovzhodnem delu barja so pogoste poplave. Iška in Iščica ob močnejših padavinah hitro narasteta in poplavita. Voda zalije površine ob Iščici, na obeh straneh ceste Ig – Ljubljana, v Strahomerju in Mateni.

Pri Igu se v Iščico izliva potok Draščica, ki teče po dolini Drage. Ta dolina poteka med Dobravico in Sarskim v smeri sever – jug. V dolini so ribniki, ki so nastali načrtno v 18. stol., za gojenje rib. Ribniki in njihova neposredna okolica so od leta 1986 zavarovani kot naravni spomenik (hidrološka, botanična in zoološka naravna dediščina).

Iz vzhodnega dela GGE se v Iščico zlivajo pritoki Želimeljščica, Domavščica in iz doline, ki poteka severno ter vzhodno od Pijave Gorice, potok Strojnov breg.

Na severu, po dolini vzhodno od Lavrice, teče potok Grivk.

Potok Škofeljščica izvira v bližini gričevnatega območja jugovzhodno od osrednjega naselja Škofljica in je pogosto vezan na naravne izvire in padavinske vode. Služi kot manjši lokalni vodotok, ki je delno reguliran v urbanem območju zaradi preprečevanja poplav.

Črni potok je manjši vodotok v občini Škofljica, ki teče skozi območja južno in jugovzhodno od osrednjega naselja Škofljica. Izvira v gozdnatih in gričevnatih predelih jugovzhodno od naselja Škofljica, v bližini Pijave Gorice.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

V matični podlagi gozdov na območju GGE Ig prevladujejo triadni dolomiti (na dobri polovici površin). Na drugem mestu, s slabo tretjino, so jurski apnenci. Glinasti skrilavci in peščenjaki v severovzhodnem delu predstavljajo eno sedmino površine kameninske podlage gozdov. Na območju Ljubljanskega barja so aluvialni nanosi rek in potokov ter jezerski in barski sedimenti.

Dolomiti iz zgornje triade prevladujejo na območju Krimskega hribovja in sicer na njegovem južnem, jugovzhodnem in vzhodnem delu.

Na območju Krima in v severnem delu krimskega hribovja so jurski apnenci:

- gost in ooliten apnenec;
- gost in ooliten apnenec z vložki zrnatega dolomita;
- bel apnenec s prehodom v zrnat dolomit.

V zahodnem delu Goljanske planote prevladuje jurski siv gost apnenec (sp. in sr. lias). Na vzhodnem delu Goljanske planote, to je na območju vzhodno od Dobravice in na območju Sarskega, sestavljajo kameninsko podlago triadni dolomiti. Med njimi prevladuje dolomit s plastmi sljudnatega skrilavca. Prisotni so še pasast in zrnat dolomit (norijska in retijska stopnja) ter bel zrnat dolomit z vložki apnenca (ladinijska stopnja).

V severnem delu gričevnatega vzhodnega dela GGE, vzhodno od Lavrice in severno od Škofljice ter območje okoli Orl, predstavljajo kameninsko podlago karbonski skrilavci in peščenjaki. Kameninsko podlago strmih pobočij Molnika, severno in vzhodno od Lanišča, sestavljajo pasast in zrnat dolomit (norijska in retijska stopnja) ter dolomit s plastmi sljudnatega skrilavca. Slednji je prisoten tudi jugovzhodno od Škofljice.

Tla

V gričevnatem pasu in delno že v predgorskem, na blagih nagibih apnene podlage, so tla izprana, globoka, malo skeletna, sveža. Imajo veliko produkcijsko sposobnost. Iz nanosov prsti so se pri podobnih klimatskih razmerah ob vznožju pobočij, na dnu vrtač in jarkov, razvila globoka izprana pokarbonatna tla. So malo humozna, sveža, z labilno strukturo in veliko produkcijsko kapaciteto.

V severovzhodnem delu GGE so na perm - karbonskih skrilavcih in peščenjakih kisljava tla.

V submontanskega pasu so se na dolomitu in apnencu, pri srednjih nagibih, razvila rjava gozdna tla. So več ali manj globoka, z malo razvitim humoznim slojem stabilne strukture.

V zgornjem delu submontanskega pasu so se na južnih legah in blagih nagibih pretežno dolomitne podlage razvila plitva do srednje globoka izprana rjava tla spreminjajoče se globine.

Na strmih pobočjih z dolomitno podlago so rendzine, ki so na južnih legah malo bolj suhe, v severnih pa so podvržene tvorbi surovega humusa.

V montanskem pasu so se razvila globoka rjava izprana tla z malo skeleta na blago nagnjenih terenih (15 – 20°) vseh ekspozicij, predvsem na južnih in na dnu vrtač.

Na apnencih in dolomitih na severnih legah strmih valovitih pobočij (20 - 35°) in v globokih ter vlažnih jarkih na drugih ekspozicijah, so nastala plitva do srednje globoka rjava tla, močno humozna, sveža in skeletoidna. Njihova globina se spreminja.

Na strmih skalovitih južnih pobočjih (25 – 35°), ponekod tudi na severnih, prevladujejo plitve skeloidne rjave rendzine, ki mestoma prehajajo v rjava tla.

Na strmejših pobočjih triadnih apnencev in dolomitov so braunizirane rendzine, ki mestoma prehajajo v rjava tla.

Na dolomitnih strmih pobočjih Iške so plitve do srednje globoke skeletoidne rendzine.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE Ig je 9.899,02 ha. Površina gozdnega prostora je 4.366,14 ha. Poleg gozda zajema tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. Negozdne površine so nenaseljene senožeti, lazi in infrastrukturni objekti v gozdu in podobno (vodotoki). Teh površin je v GGE 29,9 ha (0,3 % površine GGE).

Zaraščajočih površin v gozdnem prostoru je 12,16 ha, izven njega pa 2,79 ha.

Gozdnatost v GGE Ig je 43,5 %. Gozdovi zavzemajo površino 4.306,79 ha.

V GGE sta prisotna dva tipa krajin: gozdnata krajina ter kmetijska in primestna krajina. Gozdnata krajina se v GGE Ig se razprostira na površini 5.306,40 ha. Kmetijska ter primestna krajina meri 4.592,62 ha. Razprostira se na severnem in vzhodnem delu GGE, na območju Ljubljanskega barja, v k.o. Rudnik, k.o. Lanišče in k.o. Pijava Gorica.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdnata krajina	4.116,06	5.306,40	77,57	95,6
Kmetijska in primestna krajina	190,73	4.592,62	4,2	4,4
Skupaj	4.306,79	9.899,02	43,5	100

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	9.899,02	100
Gozd	4.306,79	43,51
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	26,22	0,26
- obore	3,24	0,03
Gozdni prostor	4.366,14	44,11
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	6,23	0,06
- zaraščajoče površine	12,16	0,12
- infrastrukturni objekti	7,60	0,08
- drugo (vodotoki..)	3,91	0,04
Negozdni prostor	5.532,93	55,89
- zaraščajoče površine	2,79	0,03

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	<i>vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja</i>	100,29	2,3
511	<i>Vrbovje s topolom</i>	3,76	0,1
521	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	96,53	2,2
22	<i>dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom</i>	12,72	0,3
531	<i>Dobovje in dobrovo belogabrovje</i>	12,72	0,3
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	91,46	2,1
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	91,46	2,1
24	<i>gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah</i>	4,12	0,1
711	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	4,12	0,1
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	507,79	11,8
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	487,49	11,3
554	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	20,30	0,5
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	570,96	13,3

751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	570,96	13,3
27	<i>gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani</i>	82,05	1,9
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	64,19	1,5
631	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	17,86	0,4
29	<i>jelova-bukovja</i>	2.265,24	52,5
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	2.265,24	52,5
30	<i>javorovja, velikojesenovja in lipovja</i>	12,03	0,3
600	<i>Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje</i>	7,26	0,2
761	<i>Javorovje s praprotni</i>	4,77	0,1
31	<i>toploljubna bukovja</i>	119,28	2,8
591	<i>Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje</i>	119,28	2,8
32	<i>gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev</i>	276,23	6,4
563	<i>Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje</i>	276,23	6,4
33	<i>kisloljubna rdečeborovja</i>	0,30	0,0
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	0,30	0,0
34	<i>bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja</i>	15,21	0,4
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	15,21	0,4
36	<i>jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah</i>	249,11	5,8
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	230,80	5,4
772	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	18,31	0,4
	Skupaj	4.306,79	100,0

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

GGE Ig leži pretežno v Dinarskem fitogeografskem območju, ki sega na severu do Ljubljanskega barja. Prevladuje jelova-bukovja skupina gozdnih rastišč. Kar 52,5 % površine gozdov, spada v gozdni rastiščni tip (GRT) Dinarsko jelovo bukovje. Sledi GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo s 13,3 % in GRT Preddinarsko - dinarsko podgorsko bukovje z 11,3 %. Zaznavni so še deleži RGR Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in maloje s 6,4 %, RGR Jelovje s praprotni s 5,4 %, RGR Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toplotoljubno bukovje z 2,8 %, RGR Nižinsko črnojelševje z 2,2 %, RGR Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje z 2,1 % in RGR Osojno bukovje s kresničevjem z 1,5 %.

V GGE je gozdni habitatni tip Natura 2000 (Priloge, poglavje 13.) Ilirski bukovi gozdovi (91K0), prisoten na 44,8 % površine gozdnega prostora GGE znotraj območja Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI3000256) in Ljubljansko barje (SI3000271). V območju gozdov je prisoten tudi habitatni tip Jame, ki niso odprte za javnost (8310). Ta je prisoten pretežno na celotnem območju Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI3000256), v zahodnem in jugozahodnem delu GGE. Habitatni tip Bazična nizka barja (7230), čigar manjši ostanek se nahaja v oddelku 77G01, se nahaja znotraj Upravljalvske cone H- zaraščajoči mokrotni travniki in barja in znotraj območja Natura 2000 Ljubljansko barje (SI3000271).

Dinarsko jelovo bukovje (641), 52,5 %

Zaradi ekoloških razlik GRT prikazujemo po posameznih podrobnejših rastiščnih tipih. Največji so trije in sicer Dinarsko jelovo bukovje s srobotom, Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico in Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golšcem.

Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico

Je osnovna združba gorskega pasu. Svoj optimalni razvoj doseže v višinskem pasu nad 750 m. Zavzema vse ekspozicije na blago do zmerno nagnjenih pobočjih in širokih jarkih, predvsem južne. Razprostira se na jugozahodnem delu GGE, v južnem delu Krmskega hribovja, jugozahodno od Gornjega Iga, v gorskem pasu nad 750 m. Prav tako je razširjena na jugovzhodnih spodnjih položnih pobočjih Malinovca ter na blagih severnih pobočjih in vrtačastem svetu severno pod Lapušnikom.

Osnovni drevesni vrsti v drevesnem sloju sta jelka (*Abies alba*) in bukev (*Fagus sylvatica*). Značilne rastlinske vrste v zeliščnem sloju so: trilistna konopnica (*Cardamine trifolia*), volecvetni šatraj (*Calamintha grandiflora*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*) in pomladanska torilnica (*Omphalodes verna*).

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: jelka (*Abies alba*) in bukev (*Fagus sylvatica*);
- Zeliščna plast: trilistna konopnica (*Cardamine trifolia*), velecvetni šatraj (*Calamintha grandiflora*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*) in pomladanska torilnica (*Omphalodes verna*).

PSR GRT je 8,2 m³/ha/leto.

Dinarsko jelovo bukovje s trpežnim golščem

Ima največji delež v gorskem pasu. Zavzema strma in skalovita pobočja delno tudi v predgorskem pasu. Razprostira se na območju krimskega hribovja, v Z delu GGE na vseh legah strmih skalovitih pobočij Lapušnika, Krima in Malinovca. Na zahodnih pobočjih se dviguje od 700 m navzgor, na vseh drugih legah pa nad okoli 800 do 900 m. Rastiščni tip najdemo tudi v zgornjih legah predgorskega pasu, severno od Gornjega Iga.

Matično podlago tvorijo triadni apnenci in dolomiti. Zaradi strmih pobočij in pobočnega grušča nastajajo rendzine, ki mestoma prehajajo v rjava tla.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: Poleg jelke (*Abies alba*) in bukve (*Fagus sylvatica*), ki spadata v osnovno kombinacijo, sta med drugimi drevesnimi vrstami pomembni še smreka (*Picea abies*) in gorski javor (*Acer pseudoplatanus*).
- Zeliščna plast: bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), ciklama (*Cyclamen purpurascens*).

PSR GRT je 6,9 m³/ha/leto.

Dinarsko jelovo bukovje s srobotom

GRT se razprostira v gričevnatem pasu. V nižjih nadmorskih višinah (300 do 600 m) sega deloma v predgorski pas. Pojavlja se pretežno na blažjih pobočjih z nagibi do 30°. Največje strnjeno področje te gozdne združbe je v zahodnem delu Goljanske planote. Nahaja se tudi na območju Krimskega hribovja, v severnem delu, in na njegovem planotastem južnem ter vzhodnem delu (na območju zahodno, severno, severovzhodno in vzhodno od Gornjega Iga). Rastišča gozdne združbe jelke in bukve s srobotom so tudi na pobočjih južno in jugovzhodno od Dobrvice, jugozahodno od Sarskega ter na zahodnih pobočjih, ki padajo v dolino Drage.

Matična podlaga, ki jo tvorijo predvsem triadni apnenci, hitro prepereva. Nastajajo izprana rjava tla.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: Poleg jelke (*Abies alba*) in bukve (*Fagus sylvatica*), ki spadata v osnovno kombinacijo, so med drugimi drevesnimi vrstami pomembne še graden (*Quercus petraea*), beli gaber (*Carpinus betulus*), maklen (*Acer campestre*).
- Zeliščna plast: navadni srobot (*Clematis vitalba*), kovačnik (*Lonicera caprifolium*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), zimzelen (*Vinca minor*), zelenkasta riževka (*Oryzopsis virescens*), navadna regačica (*Aegopodium podagraria*).

PSR GRT je 7,8 m³/ha/leto.

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (751), 13,3 %

GRT je na kameninski podlagi perm - karbonskih skrilavcev in peščenjakov v severnem delu gričevnatega vzhodnega dela GGE: vzhodno od Lavrice in severno od Škofljice ter na območju okoli Orl.

Razprostira se na vseh legah in reliefnih oblikah. Prevladujejo kopasti vrhovi, položna do izravnana pobočja prerezana z globokimi jarki.

Uspeva na visoko produktivnih kisljih rjavih tleh, ki so nastala na matični podlagi glinastih skrilavcev in peščenjakov.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: bukev (*Fagus sylvatica*), graden (*Quercus petraea*), domači kostanj (*Castanea sativa*), smreka (*Picea abies*), jelka (*Abies alba*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*).
- Zeliščna plast: rebrenjača (*Blechnum spicant*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*) in gozdna škržolica (*Hieracium*).

PSR GRT je 7,0 m³/ha/leto.

Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (551) 11,3 %

GRT se razprostira večinoma v vzhodnem delu GGE. Zavzema severna in vzhodna pobočja, ki padajo v dolino Drage, severno ter vzhodno od Dobravice. Najdemo jo na severnih in vzhodnih pobočjih severno in vzhodno od Sarskega. Rastišča gozdne združbe bukve s tevjem so tudi na strmih južnih pobočjih jugovzhodno od Pijave Gorice, zahodno in južno od Smrjen ter severno in vzhodno od naselja Gorenje Blato. V vzhodnem delu GGE je gozdna združba predgorskega bukovja razširjena še severno in severovzhodno od Lavrice ter na zahodnih pobočjih Molnika.

Matično podlago sestavljajo apnenci alpske zgornje in srednje triade ter retijski dolomit. Tla so na apnencih rjava srednje globoka, na dolomitih nekoliko manj globoka.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: največji delež v drevesnem sloju ima bukev (*Fagus sylvatica*). Primešani so ji gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), graden (*Quercus petraea*), beli gaber (*Carpinus betulus*), češnja (*Prunus avium*) in maklen (*Acer campestre*), na posebej toplih legah pa črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), ter mali jesen (*Fraxinus ornus*).
- Zeliščna plast: tevje (*Hacquetio epipactis*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*), navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), trobentica (*Primula vulgaris*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), enovratni glog (*Crataegus monogyna*) in tintovje (*Ligustrum vulgare*).

PSR GRT je 8,2 m³/ha/leto.

Jelovje s praprotni (771) 5,4 %

GRT je prisoten v gričevnatem pasu na vznožju večjih hribov in na dnu vrtač, v nadmorskih višinah od 300 m do 500 m. Prevladuje na hladnih legah z zmernimi nagibi od 20° - 25°. Razširjen je v S delu Krimskega hribovja, v globokih dolinah in v spodnjem delu vzhodnih pobočij zahodno od Podkraja, Tomišlja in Strahomerja. V vzhodnem delu Krimskega hribovja ga najdemo tudi na severnih pobočjih jugozahodno od Strahomerja. V vzhodnem delu GGE se pojavlja na severnih pobočjih hriba Nad Bočnikom v dolini Drage.

V mešanih sestojih jelke in smreke je bujno razvit zeliščni sloj (praprotni). Jelki in smreki je primešana bukev.

Ob vznožju pobočij, na dnu vrtač in jarkov, so razvita globoka izprana pokarbonatna tla.

- Drevesna plast: jelka (*Abies alba*), smreka (*Picea abies*), bukev (*Fagus sylvatica*).
- Zeliščna plast: borerjeva glistovnica (*Dryopteris boreri*), bukovčica (*Dryopteris phegopteris*), bodičasta glistovnica (*Dryopteris spinulosa*), gorska glistovnica (*Dryopteris oreopteris*), širokolistna glistovnica (*Dryopteris dilatata*) in rebrenjača (*Blechnum spicant*).

PSR GRT je 13,3 m³/ha/leto.

Osojno bukovje s kresničevjem (581) 1,5 %

GRT se razprostira na hladnih legah strmih valovitih dolomitnih pobočij v nadmorski višini od 400 – 800 m. V GGE Ig jo najdemo na severovzhodnih pobočjih hriba Rob, ki se nahaja severno od Gornjega Iga. Rastiščni tip se nahaja še na severovzhodnih pobočjih jugozahodno od Strahomerja.

Na triadnih dolomitih so nastale na strmih pobočjih rendzine, ki mestoma prehajajo v braunizirane rendzine.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: bukev (*Fagus sylvatica*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in jelka (*Abies alba*).
- Grmovna plast: planinski nagnoj (*Laburnum alpinum*) in planinski šipek (*Rosa pendulina*).
- Zeliščna plast: kresničevje (*Aruncus sylvestris*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), velecvetni teloh (*Helleborus macranthus*) in zajčica (*Prenanthes purpurea*).

PSR GRT je 7,1 m³/ha/leto.

Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje (591) 2,8 %

GRT je prisoten na dolomitnih strmih južnih pobočjih z nadmorskimi višinami od 300 do 500 m.

Razprostrta se na severnih in vzhodnih pobočjih severovzhodno od Dobravice. Razširjen je tudi v vzhodnem delu GGE severno od naselja Podblato, severno in zahodno od Gorenjega Blata. Najdemo ga tudi na strmih južnih pobočjih severno od naselja Dole pri Škofljici.

Na strmih prisojnih pobočjih dolomitnih pobočjih se je razvila plitva do srednje globoka rendzina.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: bukev (*Fagus sylvatica*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*);
- Zeliščna plast: bela naglavka (*Cephalanthera alba*), rdeča naglavka (*Cephalanthera rubra*) in ozkolistna naglavka (*Cephalanthera ensifolia*).

PSR GRT je 7,0 m³/ha/leto.

Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (563) 6,4 %

GRT je prisoten na vzhodnih strmih dolomitnih pobočjih Iškega Vintgarja. Porašča strme pečine Iškega Vintgarja.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), mokovc (*Sorbus aria*), bukev (*Fagus sylvatica*), cer (*Quercus cerris*).
- Zeliščna plast: ruj (*Cotinus coggygria*), šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*), skalna krhlika (*Rhamnus saxatilis*), kozja češnja (*Rhamnus cathartica*), dobrovita (*Viburnum lantana*) in druge.

PSR GRT je 1,1 m³/ha/leto.

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

1.1.8 Živalski svet

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE Ig zaznamuje gozd jelke in bukve na jugozahodu, prepletanje kmetijske in gozdne krajine na vzhodu ter pestra barjanska krajina v osrednjem delu.

Notranjega gozdnega okolja oddaljenega od zunanjega gozdnega roba vsaj 300 m je v enoti cca 1250 ha ali 12,7 % skupne površine enote. Oddaljenega od zunanjega gozdnega roba vsaj 500 m pa cca 550 ha ali 5,6 % skupne površine GGE.

V preglednici »Prisotnost divjadi« prikazujemo njeno gostoto trend rasti, disperzijo, oceno odvzema zadnjih deset let in stanje gozdnega habitata za posamezno vrsto.

Preglednica 5/N-PSCI: Prisotnost divjadi

Vrsta divjadi	Lastnost populacije			Ocena odvzema zadnjih 10 let	Stanje gozdnega habitata za vrsto
	gostota	trend rasti	disperzija		
Srna	pogosta	stabilna	razpršeno	1846	Ugodno
Navadni jelen	zmerna	narašča	v skupinah	320	Ugodno
Damjak	zelo redka	stabilna	v oborah	1	Ugodno
Gams	zmerna	stabilna	v skupinah	71	Ugodno
Divji prašič	pogost	nihajoč	v skupinah	340	Ugodno
Lisica	pogosta	stabilna	razpršeno	568	Ugodno
Jazbec	pogost	stabilna	razpršeno	88	Ugodno
Kuna belica	zmerna	stabilna	razpršeno	20	Ugodno
Kuna zlatica	zmerna	stabilna	razpršeno	2	Ugodno
Navadni polh	pogost	nihajoč	razpršeno	232	Ugodno
Poljski zajec	pogost	počasi narašča	razpršeno	88	Ugodno
Fazan	zmerna	nihajoč	v skupinah	2.600	Neugodno – neavtohton
Raca mlakarica	zmerna	stabilna	v skupinah	430	Ugodno
Sraka	zmerna	stabilna	v skupinah	25	Ugodno
Šoja	pogosta	stabilna	razpršeno	16	Ugodno
Siva vrana	zelo pogosta	stabilna	v skupinah	1.671	Ugodno
Pižmovka	redka	stabilna	v skupinah	0	Ugodno
Nutrija	pogosta	narašča	v skupinah	1.588	Ugodno
Šakal	redka	narašča	posamezno	38	Ugodno

Srnjad (*Capreolus capreolus*) je pogosta vrsta prisotna v celotni GGE. Ugodne pogoje za življenje ima na zaraščajočih površinah in na barju, številčno slabše je zastopana v strnjenih gozdovih. Razvoj populacije je nihajoč, vendar stabilen.

Jelenjad (*Cervus elaphus*) je prisotna v celotni GGE. Je del krimske populacije, ki je številčno dokaj stabilna. Njen trend rasti je v naraščanju.

Gamsi (*Rupicapra rupicapra*) živijo tu večinoma v strmih, prepadnem in težko prehodnem svetu kanjona reke Iške. Tu prevladujejo varovalni gozdovi, z značilno pestrostjo gozdnih združb. Vrsta ni problematična glede vpliva na rastlinstvo.

Divjega prašiča (*Sus scrofa*) lahko označimo kot pogosto vrsto, številčnost v zadnjih nekaj letih hitro narašča in tudi močno niha. Ob prihodih na barje, predvsem v času zrelosti poljščin, povzročajo znatne škode v kmetijstvu.

Iz reda zveri je lisica (*Vulpes vulpes*) prisotna v celi GGE. Trend razvoja populacije je nihajoč, vendar stabilen. Najpogostejši kuni (*Mustelidae*) sta zlatica in belica (*Martes* in *Martes foina*). Kuna belica je od obeh vrst bolj prilagodljiva in tudi bolj pogosta. Populaciji obeh vrst sta stabilni. Enako je s populacijo jazbeca (*Meles meles*).

Za poljsko divjad so v enoti ustrezni življenjski pogoji predvsem na barju. Prisotni so poljski zajec (*Lepus europaeus*), raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*), fazan (*Phasianus colchicus*) ter pižmovka (*Ondatra zibethina*) in nutrija (*Myocastor coypus*). Poljski zajec in raca mlakarica sta v tem okolju naravno prisotna, fazan je odvisen od vlaganj upravljavcev lovišč, nutrija in pižmovka pa sta vrsti pobegli iz ujetništva.

Pogosta sta navadna veverica (*Sciurus vulgaris*) in navadni polh (*Glis glis*).

Za vir podatkov o pticah smo uporabili Ornitološki atlas Slovenije

Od gozdnih kur lahko srečamo samo še zelo redkega gozdnega jereba (*Tetrastes bon*).

Med ujedami je najpogostejša kanja (*Buteo buteo*), pogosta sta tudi kragulj (*Accipiter gentilis*) in skobec (*Accipiter nisus*). V neposredni bližini meje enote gnezdi planinski orel (*Aquila chrysaetos*), zato so njegovi preleti pogosti.

Med sokoli se tu pojavljata navadna postovka (*Falco tinnunculus*) in sokol selec (*Falco peregrinus*), ki redno gnezdi v dolini Iške.

V barjanskem delu se občasno pojavlja pepelasti lunj (*Circus Cyaneus*).

Najpogostejša sova je lesna sova (*Strix aluco*), prisotni sta tudi mala uharica (*Asio otus*) in kozača (*Strix uralensis*) ter koconogi čuk (*Athene noctua*).

Med vrani so tu siva vrana (*Corvus cornix*), šoja (*Garrulus glandarius*), sraka (*Pica pica*) in krokar (*Corvus corax*).

Gozd je zatočišče mnogim vrstam ptičev pevcev. Barje je zanje še posebej ugoden habitat.

Med golobi najdemo grivarja (*Columba palumbus*) in grlici (*Streptopelia decaocto* in *Streptopelia turtur*).

Ljubljansko barje je zaradi izjemne naravne pestrosti in raznolikosti vključeno v mrežo varstvenih območij Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 49/04). Bilo je opredeljeno za varovanje naslednjih vrst ptic (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih natura 2000): bičja trstnica (*Acrocephalus schoenobaenus*), čapljica (*Ixobrychus minutus*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), kobiličar (*Locustella naevia*), kosec (*Crex crex*), pepelasti lunj (*Circus cyaneus*), pisana penica (*Sylvia nisoria*), prepelica (*Coturnix coturnix*), priba (*Vanellus vanellus*), rakar (*Acrocephalus arundinaceus*), rdečenoga postovka (*Falco vespertinus*), rečni cvrčalec (*Locustella fluviatilis*), repaljščica (*Saxicola rubetra*), rjava penica (*Sylvia communis*), rjavi srakoper (*Lanius collurio*), rumena pastirica (*Motacilla flava*), slavec (*Luscinia megarhynchos*), sloka (*Scolopax rusticola*), sršenar (*Pernis apivorus*), veliki skovik (*Otus scops*), veliki škurh (*Numenius arquata*) in vodomec (*Alcedo atthis*).

Krimsko hribovje - Menišija je bilo uvrščeno v varstveno območje Natura 2000 zaradi naslednjih redkih ter ogroženih živalskih vrst, ki so pomembne za Evropsko unijo: koščični škratec (*Coenagrion ornatum*), drobnovratnik (*Leptodirus hochewarti*), navadni ris (*Lynx lynx*), rjavi medved (*Ursus arctos*) volk (*Canis lupus*) mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), hribski urh (*Bombina variegata*).

Barjanski travniki z mejicami so življenjski prostor mnogih ptic. Na travniških tleh gnezdi repaljščica, kosec, prosnik, prepelica in veliki škurh. V mejicah gnezdi pisane penice in srakoperji.

Na pozno košenih barjanskih travnikih in steljnikih živijo redki metulji: barjanski okarček, barjanski cekinček in strašnič ter modrin. Ob vodah se spreletavajo bleščeče pisani kačji pastirji, med njimi redki svetlomodri koščični škratec.

Na območju naravnega rezervata Ribniki v dolini Drage pri Igu so pomembne ogrožene vodne žuželke, dvoživke, plazilci in ptice ter njihovi biotopi. Do zdaj so ugotovili 157 vrst ptičev (Sovinc 1990). Z naravovarstvenega vidika so na območju naravnega rezervata najpomembnejše naslednje vrste ptic:

- med gnezdilci: mali ponirek (*Podiceps ruficollis*), čopasti ponirek (*Podiceps cristatus*), raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*), mokož (*Rallus aquaticus*), mala tukalica (*Porzana parva*), zelenonoga tukalica (*Gallinula chloropus*), črna liska (*Fulica atra*), močvirska trstnica (*Acrocephalus palustris*) in rakar (*Acrocephalus arundinaceus*);
- med negnezdilci so: regeljc (*Anas querquedula*), raca sivka (*Aythya ferina*) in mali martinec (*Actis hypoleucos*). Med naključnimi vrstami je najpomembnejši in zanimiv preletnik ribji orel (*Pandion haliaëtus*).

Zavarovane vrste:

Medved (*Ursus arctos*): Glede na Strategijo upravljanja s populacijo rjavega medveda v Sloveniji spada GGE v delu južno od Ljubljanskega barja v osrednje območje, sicer pa v območje izjemne prisotnosti rjavega medveda. Medved se v enoti redno pojavlja, je pogost. Konflikti z njim se pojavljajo zaradi nepravilno oblikovanih naselij (stanovanjski objekti so umeščeni neposredno na gozdni rob oz. v gozd, gozdni ostanki oz. mejice niso ustrezno prekinjene, da bi preprečile migracijo medvedov do naselja) in zaradi neustrezne skrbi za odpadke (kontejnerji so običajni, niso zavarovani pred medvedi – ne z ustrezno konstrukcijo in tudi ne z ustreznim lociranjem ali

zavarovanjem z ograjo). V zadnjem 10 letnem obdobju je bilo v enoti uplenjenih cca 26 medvedov (proporcionalna ocena).

Volk (*Canis lupus*): Občasno se posamezni ali v topih pojavljajo v južnem delu enote.

Ris (*Linx linx*): Občasno se posamezni pojavljajo v južnem delu enote.

Male zveri:

- **dihur** (*Mustela putorius*)
- **hermelin** (*Mustela erminea*) in
- **mala podlasica** (*Mustela putorius*)
- **vidra** (*Lutra lutra*): vidra je v zadnjih 5 – 8 letih redna gostja na Ljubljanskem barju. Njeno prisotnost najpogosteje zabeležimo na ribnikih v Dragi pri Igu.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površino gozdov smo ugotovili s projekcijo posnetkov, dobljenih z metodami daljinskega zaznavanja na temeljne topografske načrte. Na tako dobljenih ortofotokartah (DOF) smo površino gozdov preverili na terenu.

Gozdovi v GGE Ig se razprostirajo na površini 4.306,79 ha. Obsegajo območja devetih katastrskih občin na področju občin Ig in Škofljica (preglednica 1).

Površina gozdov se je glede na prejšnje ureditveno obdobje zmanjšala za 33,12 ha. Zmanjšanje je posledica natančnejšega zajemanja površin gozda, gozdnega roba in krčitev.

Ker kmetijska proizvodnja na območju Ig upada, ni pričakovati širjenja kmetijskih površin na račun gozda. Pričakujejo se le lokalne krčitve zaradi urbanizacije. Obratno pričakujemo še nadaljnji proces zaraščanja lazov in drugih kmetijskih površin v bolj odročnih krajih, saj je interes za njihovo vzdrževanje majhen.

Lastniška struktura se ni bistveno spremenila glede na stanje v začetku prejšnjega ureditvenega obdobja. Delež zasebnih gozdov se je zmanjšal za 30,2 ha in delež državnih gozdov povečal za 2,37 ha. Površina občinskih gozdov se je zmanjšala za 5,29 ha iz 18,25 ha na 12,96 ha.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.937,85	355,98	12,96	4.306,79
Delež (%)	91,4	8,3	0,3	100,0

Prevladujejo zasebni gozdovi z 91,4 %. Državnih gozdov je 8,3 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,3 %.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	60,5	60,5	8,2	8,2
1 do 5 ha	26,4	86,9	34,6	42,8
5 do 10 ha	8,4	95,3	26,2	69,0
10 do 30 ha	2,0	97,3	24,0	93,0
30 do 100 ha	2,7	100,0	7,0	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Lastnikov zasebne gozdne posesti je skupaj s solastniki 4.157. Njihovo število se je glede na stanje pred 10 leti (2015) znižalo za 15 %. Povprečna zasebna gozdna posest meri 2,03 ha. Kar 60,5 % posestnikov ima v lasti do 1 ha gozda. Povprečna gozdna posest v tem velikostnem razredu je 0,29 ha. Gozdno posest v velikostnem razredu od 1 do 5 ha gozdne površine ima v lasti

26,4 % vseh lastnikov gozdov in obsega 34,6 % površine gozdov GGE. Povprečna velikost te gozdne posesti je 2,2 ha. Večja gozdna posest (nad 5 ha), ki jo ima v lasti 13,1 % oz. 545 lastnikov gozdov, predstavlja 57,2 % površine gozdov GGE. V GGE ni lastnika s parcelo večjo od 100 ha, 110 lastnikov ima v lasti 5 gozdnih posesti velikosti med 30 in 100 ha, 86 lastnikov ima v lasti 55 gozdnih posesti velikosti med 10 in 30 ha.

V primerjavi s posestno strukturo zasebne gozdne posesti izpred desetih let se je struktura premaknila v smeri manjše razdrobljenosti oz. povečanje števila lastnikov gozda, ki ima v lasti večje gozdne posesti. Povečuje se predvsem število solastnikov večjih gozdnih posesti, kot je Vaška skupnost Gornji Ig, kjer je 32 solastnikov in Vaška skupnost Iška vas s 75 solastniki.

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	77,5	60,5	2.513	2.513
1 do 5 ha	20,6	26,4	1.099	3.612
5 do 10 ha	1,4	8,4	349	3.961
10 do 30 ha	0,5	2,0	86	4.047
30 do 100 ha	0,0	2,7	110	4.157
nad 100 ha	0,0	0,0	0	0

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

1.3.1 Odprtost gozdov za spravilo lesa

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	1.952,37	47,5	6,9	47,0	37,1	9,0	0,0	0,0
Kombinirano i	1.298,18	31,6	7,4	42,8	32,8	14,0	3,0	0,0
Odprto skupaj	3.250,55	79,1	7,1	45,3	35,4	11,0	1,2	0,0
Ni odprto	860,83	20,9						
Skupaj GGE	4.111,38	100,0						

Navedeni podatki so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek. Iz analize so izvzeti GPN (gozdni rezervata Mokrec), kjer ukrepi niso dovoljeni. Skupaj 195,41 ha gozdov.

Razmere za pridobivanje lesa, sečnjo in spravilo so v GGE v največji meri odvisne od rastiščnih razmer, omejitev zaradi ekoloških in socialnih funkcij ter velikosti in razdrobljenosti posesti. V okolici večjih naselij je dostop do gozda lahko omejen zaradi širjenja naselij na območju gozdnega roba.

V GGE prevladuje klasična oblika sečnje z motorno žago, traktorsko spravilo in kombinacija traktorskega spravila z ročnim predspravilom.

Skupaj sta traktorsko spravilo in kombinacija traktorskega z ročnim spravilom načrtovana na 79,1 % površine gozdov v GGE Ig. S preostalih 20,9 % gozdov je racionalen način spravila lesa onemogočen in so za spravilo lesa zaprti. Takih površin je v GGE Ig 860,83 ha. Z vidika spravila so zaprti gozdovi tisti, v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, vendar se povečini nanašajo le na dele odsekov. Gozdove te kategorije je delno možno odpirati za traktorsko spravilo, delno pa so nedostopni zaradi konfiguracije terena in so zato trajno zaprti za spravilo. Nanašajo se na gozdove GR Mokrec in na strmejša pobočja razpršena po GGE, predvsem v k.o. Iška vas in k.o. Vrbljene.

Traktorski in kombinirani način spravila lesa

Oba načina spravila sta predvidena na 100 % površine gozdov, kjer je načrtovan posek. Traktorsko spravilo je predvideno na 47,5 % površine gozdov in kombinacija traktorskega spravila z ročnim na 31,6 %. Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim spravilom se opravlja na strmih predelih, kjer je še možno ročno spravilo.

Potencialno najugodnejši način spravila je traktorsko spravilo. V večini primerov se uporablja adaptiran kmetijski traktor, ker prevladujejo zasebni gozdovi.

Povprečna pravilna razdalja traktorskega spravila za gozdove znaša 403 m in je krajša od povprečne pravilne razdalje za GGO Ljubljana (430 m).

Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim predspravilom se izvaja na strmih predelih in v jarkih, ki so od gozdne vlake oddaljeni za več kot dolžino vrvi na vitlu. To so predvsem gozdovi na predelih, kjer je še možno ročno predspravilo in so stroški gradnje vlak visoki. Izvaja se v posameznih delih odsekov: 77A02, 77A03, 77A14, 77B01A, 77B01B, 77B02, 77B03, 77B04, 77B05, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77B10, 77B11, 77B12, 77B13, 77B14, 77B15, 77B16, 77B17, 77BB19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23, 77C01, 77C02, 77C03A, 77C04A, 77C04B, 77C04C, 77C05A, 77C05B, 77C06A, 77C06B, 77C06C, 77C06D, 77C07, 77C08A, 77C08B, 77C08C, 77C08D, 77C09, 77C10, 77C11, 77C13A, 77C17, 77E03, 77E05, 77E06, 77E08, 77E09, 77E10, 77E12, 77E14, 77E15, 77E17, 77F01A, 77G01, 77H01B, 77H02A, 77H02B, 77H03, 77H04, 77H07, 77H08, 77I11, 77I12, 77I13, 77I14, 77I15, 77I16, 77I17, 77I19, 77I20A, 77I20B.

Pri spravilu lesa iz gozda do kamionske ceste prevladuje spravilo po tleh.

Strojna sečnja

Splošni pogoji za uvajanje takšnega načina sečnje so: v sestojih prevladujoči iglavci, primerni, oz. blažji nakloni terena, gladek do valovit relief, nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije, potrebe po redčenju mlajših razvojnih faz oziroma sanaciji ujm in gradacij podlubnikov, gojitveno dopustni večjepovršinski poseki.

Izločilni dejavniki, ki preprečujejo uporabo te tehnologije, so drobna posestna struktura, ki ne spodbuja vlaganja v mehanizacijo in specifične terenske ter sestojne razmere. Teren, z velikimi nakloni in teren, kjer so slabo nosilna tla (močvirno, globoka vlažna tla) ni primeren za strojno sečnjo.

Ta način sečnje omejujejo tudi nezadostne širine vlak, sonaravni pristop pri gospodarjenju z gozdovi ter poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij gozdov. Strojna sečnja nasprotuje tudi sledenje tradicionalnemu gospodarjenju z gozdovi.

V GGE trenutno ni oddelkov in odsekov, ki bi bili terensko in sestojno primerni za strojno sečnjo. V kolikor se tekom trajanja GGN, v posameznih delih GGE strojna sečnja izkaže za primerno in utemeljeno, naj bo podrobno načrtovanje strojne sečnje izvedeno v okviru gozdnogojitvenih načrtov.

Podrobno načrtovanje tehnologije dela in načina spravila (tudi strojne sečnje) se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih, v tehnološkem delu le-teh, ob upoštevanju konkretnih pogojev za izvedbo sečnje in spravila ter glede na razpoložljivo tehnologijo. Strojno spravilo v kombinaciji s predsečnjo z motorno žago (sestoji v obnovi) je lahko taka alternativa.

1.3.2 Odprtost gozdov s cestami

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	43,14	10,5
Javne ceste	62,51	15,2
Skupaj	105,65	25,7

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste, ter površina vseh gozdov razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati).

Povezovalnih gozdnih cest in drugih javnih cest ne prikazujemo več, ampak samo še produktivne gozdne ceste in javne ceste, ki so primerne za gozdno proizvodnjo. Oboje je uporabljeno pri izračunu gostote cest (Preglednica/D-C: Odprtost gozdov s cestami).

Gozdne ceste

Podatki o odprtosti gozdov z gozdnimi cestami, ki so prikazani v preglednici 10/D-C so pridobljeni iz Evidenca gozdnih cest (EGC). Evidenca gozdnih cest je dostopna na javnem Pregledovalniku podatkov o gozdovih, ki je dostopen na ZGS (<https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>). Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO 2021-2030 privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

V primerjavi s podatki leta 2015 je dolžina gozdnih cest v GGE ostala nespremenjena.

V preteklem obdobju se je izvajala natančnejša ureditev katastra gozdnih cest z zajemom in izrisom tras na podlagi LIDAR posnetkov ter ureditev stikov gozdnih cest z javnimi prometnicami na vloge občin. Posledica teh ureditev je minimalno povečanje (30 m) skupne dolžine gozdnih cest v GGE Ig.

Javne ceste

Prikazani podatki o dolžinah javnih cest pa so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture, ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana 2021-2030 in prikazuje javne ceste primerne za gozdno proizvodnjo po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO 2021-2030.

Dolžina javnih cest v GGE se je v primerjavi s podatki leta 2015 povečala za približno 7,4 km. Sprememba je predvsem posledica uporabe bolj natančnih in sodobnejših podatkov o javnem cestnem omrežju. Sedanji podatki so glede na sedanjo metodologijo in na sedaj uporabljene podatke o javnih cestah točni.

Odprtost in gostota

Zaprtih območij z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in spr.), v GGE Ig ni.

Gostota vseh cest, primernih za gozdno proizvodnjo je v GGE 25,7 m/ha, kar je malo pod povprečjem gostote cest v GGN GGO 2021-2030, kjer povprečna gostota cest znaša 28,0 m/ha. Gostoto produktivnih gozdnih cest dopolnjujejo vlake, ki s svojo gostoto in razporejenostjo prispevajo k odprtosti gozda.

Več kot polovico cest predstavljajo javne ceste (59 %), katerih uporaba je pogosto otežena zaradi samega poteka cest v prostoru ter omejitev v predpisih o javnih cestah.

Gozdne ceste v GGE imajo poudarjen tudi javni značaj. Uporabljajo se za rekreativno rabo, zlasti gozdne ceste, ki se nahajajo v gozdovih ob večjih naseljih ali na območjih priljubljenih izletniških točk.

Kljub naštetim oteževalnim okoliščinam, ocenjujemo, da je odprtost gozdov s cestami v GGE ob zdajšnjem načinu gospodarjenja zadovoljiva.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Ig spada pod upravno enoto Ljubljana. Na območju občine Ig pod krajevni urad Ig in na območju občine Škofljica pod krajevni urad Škofljica.

V občini Ig spadajo v območje GGE Ig naselja : Brest, Dobravica, Gornji Ig, Ig, Iška, Iška Loka, Iška vas, Kot, Kremenica, Matena, Sarsko, Staje, Strahomer, Tomišelj, Vrbljene, Draga, Podgozd in Podkraj, kjer živi skupno 5.911 prebivalcev (417 več kot l.2015). Največ jih živi v kraju Ig, ki šteje 2.424 prebivalcev. V občini Škofljica spadajo v območje GGE Ig naselja: Dole pri Škofljici, Drenik, Glinek, Gorenje Blato, Gumnišče, Lanišče, Lavrica, Orle, Pijava Gorica, Pleše, Reber pri Škofljici, Škofljica, Zalog pri Škofljici, kjer živi 9.115 prebivalcev (1.282 več, kot l.2015). Največ jih živi v krajih Lavrica, kjer živi 3.530 prebivalcev in v kraju Škofljica s 3.074 prebivalci.

Naselje z večjim številom prebivalcev (nad 300 prebivalcev) so v občini Ig še Brest (349 prebivalcev), Iška vas (451 prebivalcev) ter Tomišelj (473 prebivalcev) in v občini Škofljica naselje Gorenje Blato (315 prebivalcev) in naselje Pijava Gorica (844 prebivalcev).

Skupno živi na območju GGE Ig 15.026 prebivalcev (1.699 prebivalcev več kot l.2015).

Povprečna gostota poselitve je 152 prebivalcev/km².

Za bolj oddaljene zaselke ruralnega dela GGE, zlasti za hribovite predele, je značilno zmanjševanje števila prebivalcev. Ti zaselki imajo že sicer najnižji delež prebivalstva in manjšo gostoto poselitve. Manj kot 50 prebivalcev imajo naselja Pleše (44 prebivalcev) in Gornji Ig (33 prebivalcev).

Demografske razmere v zadnjem desetletju kažejo, da se nadaljuje trend priseljevanja prebivalcev v naselja, ki so dostopnejša zaradi izboljšanja infrastrukture. Poleg dostopnosti in bližine Ljubljane je razlog za priseljevanju tudi želja po bivanju v naravnem okolju.

Zaradi zaposlitve je močna dnevna migracija s podeželja v večja naselja v GGE in v Ljubljano.

Prebivalstvo, ki se ukvarja s kmetijstvom so večinoma polkmetje, ki so zaposleni, kmetijstvo jim predstavlja dopolnilni vir dohodkov. Starostna struktura tega prebivalstva je neugodna, saj se povečuje delež starejših ljudi. Večina lastnikov gozdov, tudi tistih z večjo gozdno posestjo, ni odvisna od dohodkov iz gozda. Delež lastnikov gozdov z nadpovprečno velikostjo gozdne posesti - to je nad 5 ha, je na območju GGE Ig 13,1 %. Nezaposlenost je majhna.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

V občinah Ig in Škofljica deluje več podjetij in posameznikov, ki se ukvarjajo s sečnjo in spravilom lesa. Tu je tudi več žagarskih podjetij, ki se ukvarjajo z žaganjem in predelavo lesa. Med njimi sta največji podjetji Žaga in prevoz lesa Anton Susman s.p., s sedežem v občini Ig in na Škofljici podjetje Hoja – žaga in lepljenje konstrukcij s spremljajočimi programi.

Gozd daje delo samostojnim podjetnikom, ki se ukvarjajo s posekom in spravilom lesa.

Na območju GGE Ig deluje društvo lastnikov gozdov, ki povezuje in zastopa interese zasebnih lastnikov gozdov.

1.5.1 Lovstvo

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0404	Rakitna	87,4	del
0405	Tomišelj	1.179,0	del
0406	Ig	1.771,3	del
0407	Rakovnik - Škofljica	961,1	del
0412	Mokrc	183,0	del
1301	Pugled	125,0	del
	Skupaj	4.306,8	

GGE Ig leži skoraj v celoti v Notranjskem lovsko upravljavskem območju. Le gozdovi v severnem delu GGE, na območju lovišča Pugled, ležijo v Zasavskem lovsko upravljavskem območju. Ti predstavljajo 2,9 % površine gozdov v GGE.

Največji delež površine gozdov je na območju lovišč Ig, Tomišelj in Škofljica.

Lovišče Ig, ki leži v osrednjem in jugozahodnem delu GGE, obsega območje k.o. Iška vas, Ig in Dobravica. Lovišče Tomišelj se razprostira na zahodnem delu GGE, na območju k.o. Tomišelj in Vrbljene. Večina vzhodnega dela GGE spada pod lovišče Škofljica (k.o. Rudnik, k.o. Lanišče in k.o. Drenik).

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo je na območju predvsem v funkciji ohranjanja agrarne kulturne krajine, kar zlasti pomeni sonaravne oblike kmetovanja, ohranjanje drobnih agrarnih struktur in preprečevanje zaraščanja travnatih površin.

Kmetijstvo je zaradi omejenih možnosti slabše razvito, saj se večji del kmetijskih zemljišč nahaja na ljubljanskem barju, preostali del pa na višinskem območju.

Na območju GGE Ig je kmetijstvo večinoma dopolnilna dejavnost. Po podatkih Statističnega urada RS je bilo v letu 2020 na območju občine Ig in Škofljica evidentiranih 475 kmetijskih gospodarstev, ki so imela v uporabi 4.246 ha kmetijskih zemljišč.

Prevladujejo manjše mešane kmetije, ki so le deloma odvisne od zaslužka v gozdu. Glavna panoga kmetijstva je živinoreja, kjer prevladuje govedoreja, ki je usmerjena v pridelavo mesa in mleka. Mleko prodajajo prebivalcem naselij in kmetijski zadrugi. Pridelava zelenjave in poljedelstvo je vezano na rodovitne, ravninske dele Ljubljanskega barja. V strukturi rabe kmetijskih površin prevladujejo travniki in krmne rastline (koruza, pesa, oljna repica, detelja), kar kaže na usmerjenost kmetij v živinorejo. Na vršaju je posajenega največ krompirja, žitaric in zelja. Sadjarstvo se razvija predvsem na gričevnatih predelih.

V hribovitem delu GGE so pogoji za kmetijstvo slabši. Tudi tu so kmetije usmerjene v govedorejo.

Problem kmetijstva je razdrobljenost kmetijskih površin, predvsem v hribovitem delu. Razvoj naselij vse bolj zapira možnosti za normalen razvoj kmetij. Le manjši delež kmetov se ukvarja z dopolnilnimi dejavnostmi, v prihodnosti pa bo obstoj mnogih kmetij odvisen ravno od usmeritve v te dejavnosti.

1.5.3 Poselitev

Poselitev je neenakomerna. V nižinskem svetu je bistveno gostejša. Osredotočena je na obrobje Ljubljanskega barja in na vršaj Iške, ker močvirski svet Ljubljanskega barja ni primeren za poselitev. Zato, da bi ohranili obdelovalne površine, so naselja nastala na robu Vršaja ob prehodu na barje (Brest, Iška Loka, Matena) in ob vznožju hribovja (Ig, Iška vas, Iška Loka, Kremenica, Staje, Strahomer, Tomišelj in Vrbljene). Prav tako je poselitev osredotočena na severovzhodnem robu Ljubljanskega barja, kjer sta večji naselji Škofljica in Lavrica. V hribovitem delu je gostota prebivalstva manjša. Na to so vplivali slabši pogoji za naselitev (kraški svet z vrtačami) in slabe naravne razmere za kmetijstvo (malo je obdelovalnih površin). Naselja so manjša kot v nižini in so nastala na prisojnih ravninah.

Razlike med poselitvijo v hribovitem in nižinskem predelu so zelo očitne. V nižinskem predelu prevladujejo obcestna naselja. Opazna je gradnja novih hiš v naselju, ponekod tudi izven njega (Brest, Matena). Za hribovito območje GGE so značilne gručaste vasi. Širitve znotraj vasi niso mogoče. Novogradnje na hribovitem območju nastajajo predvsem ob cesti Ig-Kurešček in v okolici posameznih vaških jeder.

Naselje Ig je občinsko središče občine Ig. Nanj gravitira celotno območje občine. Na območju naselja Ig se stikajo smeri urbanizacije iz smeri Ljubljane proti jugu do Zapotoka in smeri poselitve na Barju ali na robu Barja (zlasti v osi vzhod - zahod).

Lokalna oskrbna središča občine so Brest, ki si deli nekatere funkcije s Tomišljem ter Mateno in Iška vas.

V vzhodnem delu GGE je največje naselje Škofljica, ki je občinsko središče istoimenske občine. Večje naselje je še Lavrica. Urbanizacija se bo še naprej širila v okolici teh dveh naselij. Druga naselja, posebej tista v hribovitih predelih, se ne bodo širila. Prišlo bo le do zaokroževanja obstoječih naselij.

Poselitev se prednostno usmerja v območja, ki so odmaknjena od večjih virov emisij, vključno s hrupom in dvignjena nad inverzijo in območje s pogostejšo meglo ter primerno osončena in prevetrena.

1.5.4 Infrastruktura

Območje GGE Ig ima razvito cestno omrežje, ki omogoča povezave z bližnjimi kraji in Ljubljano. Občina Škofljica je del Ljubljanske urbane regije, kar vpliva na prometne tokove in potrebe po izboljšavah prometne infrastrukture. Na območju občine Škofljica, je med cestnimi odseki najpomembnejša in najbolj obremenjena regionalna cesta Škofljica – Kočevje. Občinske ceste na območju občine Škofljica so v dobrem stanju. Večina je asfaltiranih, razen manjšega odseka ceste Sela – Orle, v dolžini pribl. 1 km.

Na območju občine Ig je večina občinskih cest asfaltiranih. Največji problem je Ižanska cesta, ki je zelo obremenjena, saj se po njej odvija večina prometa občine Ig.

Dobro razvito cestno omrežje je zelo pomembno za ohranjanje poselitve v hribovitem svetu. Dobre ceste namreč zmanjšujejo časovno oddaljenost od zaposlitvenih središč. Povečujejo možnost zaposlovanja v obsegu dnevne migracije, kar zmanjšuje interes po odseljevanju in povečuje privlačnost naselij za poselitve.

Vsa naselja na območju GGE so vključena v nacionalno električno omrežje. Dostop do interneta in telefonskih storitev je omogočen preko različnih ponudnikov.

Težavo predstavljata oskrba s pitno vodo in kanalizacijsko omrežje. Na regionalno vodovodno omrežje s črpališčem v Brestu so priključena naselja Ig, Kremenica, Staje, Kot, Iška loka, Brest, Matena, Strahomer, Vrbljene in Tomišelj. Svoj lokalni vodovod imajo Iška vas, Mala vas in Iška. Izdelana je nova vrtina v Iškem vintgarju. Svoj krajevni vodovod imajo tudi na Gornjem Igu, Selniku in Suši. Skupen vodovodni sistem imajo v naseljih Golo, Škrilje, Sarsko, Dobravica.

V vzhodnem delu GGE, na območju Občine Škofljica, je večina naselij vključena v javni vodovodni sistem. Izjema je naselje Gorenje Blato, kjer imajo prebivalci lokalni vodovod in je s projektom predvidena navezava na javni vodovodni sistem. Prav tako imajo lokalni vodovod na Orlah, ki ga upravlja občina Škofljica. V prihodnje se bo naselje Orle priključilo na Centralni vodovodni sistem Ljubljana, kar bo spremenilo dosedanja vodovodni sistem.

Lokalni vodovod imajo še v naselju Dole pri Škofljici.

Kanalizacijsko omrežje v občini Ig je bilo zaradi zaščite podtalnice iškega vršaja zgrajeno v naseljih Iška vas, Strahomer, Vrbljene, Brest in delno Matena. V naselju Ig je izgradnja druge faze kanalizacije. Čistilni napravi sta na Igu in v Mateni.

V občini Škofljica je delno zgrajen sistem kanalizacije s čistilno napravo v naselju Škofljica. Predvidena je izgradnja povezovalnega kanala Škofljica–Lavrica, ki se bo navezoval na centralni kanalizacijski sistem Ljubljane.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

V jugozahodnem delu GGE, na območju k.o. Iška vas, poteka 400 KW daljnovod Beričevo-Divača. Gozdne površine seka v dolžini 11,2 km.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Občinsko središče je vozlišče primarnih in sekundarnih prometnih tokov. Tu se križajo avtomobilski, tovorni in v občini Škofljica tudi železniški promet ter koncentrirajo storitvene in druge dejavnosti.

Večina ljudi je zaposlenih v Ljubljani ali bližnji okolici. Na Igu je poleg tovarne Kovinska industrija Ig (KiG) še sedež Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Republike Slovenije, od leta 2018 pa ima v Zagorici prostore tudi Raziskovalna postaja Barje (ZRC SAZU).

Največji obrat na Škofljici je Hoja – žaga in lepljenj konstrukcij s spremljajočimi programi in Pekarna Pečjak. Z odprtjem poslovno obrtne cone Škofljica se vse bolj krepi malo gospodarstvo.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Metodologija za določanje požarne ogroženosti gozdov je določena v prilogi 2 Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09 in spr.). Stopnje požarne ogroženosti se po pravilniku določajo za najnižjo ureditveno enoto gozdov – za odsek oziroma oddelek.

Dejavniki, ki določajo požarno ogroženost gozdov in na podlagi katerih se gozdovi razvrščajo v stopnje požarne ogroženosti, so zlasti (12. čl. PVG):

- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza;
- dejavniki, ki vplivajo na požarno ogroženost: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu.

Požarna ogroženost je večja v sestojih:

- v razvojni fazi mladovja;
- z večjim deležem grmičavega gozda in pionirskega gozda s grmišči;
- z večjim deležem iglavcev v drevesni sestavi z izjemo jelke;
- z večjim deležem drugih trdih listavcev in mehkih listavcev;
- z večjo strmino pobočij, toplimi legami ter plitvimi tlemi.

Večji delež travniških površin predstavlja požarno nevarnost v času čiščenja s požiganjem. Stopnjo požarne ogroženosti povečuje tudi bližina naselij z večjim številom obiskovalcev gozdov, ki lahko z neprevidnim ravnanjem povzročijo požar.

Vpliv posameznega dejavnika se določa s številom točk. Seštevek točk po posameznih dejavnikih določa stopnjo požarne ogroženosti gozda v odseku oz. oddelku.

Gozdove razvrščamo v naslednje stopnje požarne ogroženosti:

1. stopnja požarne ogroženosti: zelo velika požarna ogroženost
2. stopnja požarne ogroženosti: velika požarna ogroženost
3. stopnja požarne ogroženosti: srednja požarna ogroženost
4. stopnja požarne ogroženosti: majhna požarna ogroženost

V GGE je največ gozdov z majhno požarno ogroženostjo (4. stopnja, 55,0 %).

Gozdov s srednjo požarno ogroženostjo (3. stopnja ogroženosti) je 45 %. Nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa grožnjo gozdnim ekosistemom. Gozdov z veliko požarno ogroženostjo in z zelo veliko požarno ogroženostjo v GGE ni.

Območja gozdov s 3. stopnjo požarne ogroženosti (srednja požarna ogroženost) so:

- v k.o. Tomišelj: 77A01A,B; 77A02, 77A03, 77A05, 77A06, 77A07, 77A08, 77A09, 77A10, 77A11, 77A12, 77A13, 77A16;
- v k.o. Vrbljene: 77B01A, 77B04, 77B05, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77B10, 77B11, 77B12, 77B13, 77B14, 77B15, 77B16;
- v k.o. Iška vas: 77C01, 77C02, 77C03A, B, 77C04A, B, C, 77C05A, B, 77C06A, B, D, 77C07, 77C08A, B, C, D, 77C10, 77C11, 77C12, 77C19, 77C20, 77C22, 77C23, 77C24, 77C25, 77C27, 77C28;
- v k.o. Lanišče: 77E01; 77E02, 77E10, 77E13, 77E14, 77E15;
- v k.o. Drenik: 77G01;
- v k.o. Dobravica: 77H08;
- v k.o. Rudnik: 77I09, 77I16, 77I19;

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št.12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Ig z veljavnostjo 2025-2034 je tretji načrt gozdnogospodarske enote.

Na območju GGE Ig so deli dveh revirjev:

- revir Škofljica obsega območje k.o. Rudnik, k.o. Lanišče, k.o. Drenik, k.o. Pijava Gorica in k.o. Dobravica;
- revir Ig obsega območje k.o. Tomišelj, k.o. Vrbljene, k.o. Iška vas in k.o. Ig.

Meja GGE se v zadnjem obnovitvenem obdobju ni spreminjala. Prav tako se niso spreminjale meje oddelkov.

GGE je razdeljena na 126 oddelkov, od katerih je 14 oddelkov razdeljenih na 39 odsekov. Povprečna površina oddelkov in odsekov je 28,71 ha.

Sistem oštevilčenja oddelkov v GGO Ljubljana je sledeč: šifra odseka se prične z dvomestno številko GGE, sledi črka k.o. (podane so v preglednici 1.), nato je številka oddelka.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Ig organizacijsko spada v KE Škofljica, ki leži v južnem delu OE Ljubljana Zavoda za gozdove Slovenije. Sedež krajevne enote je v Škofljici.

KE Škofljica poleg GGE Ig obsega še GGE Ivančna Gorica, GGE Grosuplje, GGE Mokrec.

Z državnimi gozdovi na območju GGE je do marca leta 2016 upravljal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Koncesijsko pravico izkoriščanja gozdov je imelo, do sredine leta 2016, gozdarsko podjetje Gozd Ljubljana d.d.. V marcu 2016 je bilo ustanovljeno podjetje Slovenski državni gozdovi d.o.o., ki je v drugi polovici leta 2016 prevzelo gospodarjenje s temi gozdovi.

2 Prikaz funkcij gozdov

Ovrednotenje funkcij (valorizacija) je določanje pomena gozdov glede na naravne danosti, družbenogospodarske in socioekonomske razmere v prostoru oziroma v nekem zaokroženem območju.

Funkcije so ovrednotene na območju gozdnega prostora, ki zajema gozdove in površine, ki so funkcionalno vezane na gozd. Ovrednotene so s tremi stopnjami poudarjenosti (Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in spr.):

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenje z gozdom,
2. stopnja: funkcije bistveno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Lokacije posameznih območij gozdnega prostora s poudarjenimi vrstami in stopnjami funkcij gozdov so prikazane v grafičnem delu GGN. Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so prikazane na kartah ploskovno, točkovno in linijsko. linijsko in točkovno ovrednotene funkcije so vezane na ožje pasove vzdolž linijskih objektov (vodotoki, pohodne in učne poti ipd.), oziroma na ožjo okolico okrog točkovnih objektov (jam, brezen, spomenikov, ipd.).

Površine gozdov s poudarjenimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so navedene v Preglednici 13/D-F.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	832,25	19,06	19,06	140,55	3,22	3,22	3.393,34	77,72	77,72	4.366,14
Hidrološka funkcija	497,37	11,39	11,39	3.036,37	69,54	69,54	832,40	19,06	19,06	4.366,14
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.304,57	29,88	29,88	2.619,84	60,00	60,00	441,73	10,12	10,12	4.366,14
Klimatska funkcija	33,05	0,76	0,76	32,88	0,75	0,75	4.300,21	98,49	98,49	4.366,14
Zaščitna funkcija	724,38	100,00	16,59							724,38
Higiensko - zdravstvena funkcija	5,12	0,12	0,12	971,14	22,24	22,24	3.389,88	77,64	77,64	4.366,14
Obrambna funkcija	7,39	88,93	0,17	0,92	11,07	0,02				8,31
Rekreacijska funkcija	360,57	8,26	8,26	284,04	6,51	6,51	3.721,53	85,24	85,24	4.366,14
Turistična funkcija	105,46	2,42	2,42	184,34	4,22	4,22	4.076,34	93,36	93,36	4.366,14
Funkcija varovanja naravnih vrednot	242,61	33,07	5,56	491,12	66,93	11,25				733,73
Funkcija varovanja kulturne dediščine	519,06	22,65	11,89	1.772,40	77,35	40,59				2.291,46
Poučna funkcija	29,75	0,68	0,68				4.336,39	99,32	99,32	4.366,14
Raziskovalna funkcija	196,62	100,00	4,50							196,62
Estetska funkcija	86,11	3,89	1,97	2.129,64	96,11	48,78				2.215,75
Lesnoproizvodna funkcija	4.046,26	97,46	92,67	33,81	0,81	0,77	71,68	1,73	1,64	4.151,72
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	138,16	48,15	3,16	148,75	51,85	3,41				286,91
Lovnogospodarska funkcija	348,02	100,00	7,97							348,02

V GGE Ig so na vsaj majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov. To nam narekuje zahtevno in kompleksno obravnavanje gozdnega prostora in gospodarjenja z gozdom. Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno usklajevanje številnih omejitev in zahtev, ki jih postavljajo posamezne funkcije.

Glede na velikost površine, kjer so funkcije poudarjene na prvi stopnji, je v GGE Ig najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena na kar 92,7 % gozdnega prostora.

Brez stopnje poudarjenosti te funkcije so gozdovi na območju GR Mokrec, GR Koslerjeva gošča in ekocelica (Sršenar)v odseku 77E11D.

Sledijo ekološke funkcije, ki so na prvi stopnji brez linijskih in točkovnih funkcij poudarjene na 2.135,81 ha in socialne funkcije, ki so na prvi stopnji brez linijskih in točkovnih funkcij poudarjene na 2.081,43 ha.

Večji delež s prvo stopnjo poudarjenosti funkcij imajo še gozdovi s poudarjeno ekološko funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je na prvi stopnji poudarjena na 29,9 % gozdnega prostora. Nad 10,0 % gozdnega prostora obsegajo še gozdovi s poudarjeno ekološko funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (19,1 %), hidrološko funkcijo (11,4 %) in poudarjeno socialno zaščitno funkcijo (16,6 %) in funkcijo varovanja kulturne dediščine (11,9 %).

Večjo površino z drugo stopnjo poudarjenosti ima med ekološkimi funkcijami hidrološka funkcija ki je poudarjena na 69,5 % gozdnega prostora in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, na 60,0 % gozdnega prostora. Med socialnimi funkcijami je najobsežnejša estetska funkcija, ki je poudarjena na 48,8 % gozdnega prostora. Sledita ji funkciji varovanja kulturne dediščine, ki je poudarjena na 40,6 % gozdnega prostora, higiensko-zdravstvena funkcija na 22,2 % gozdnega prostora in funkcija varovanja naravnih vrednot na 11,2 %. Deleži vseh drugih funkcij so pod 10,0 % gozdnega prostora.

Funkcije gozdov se prekrivajo, tako da ima večina gozdnega prostora ne le eno poudarjeno funkcijo, temveč kombinacijo na različnih stopnjah poudarjenih različnih funkcij iz vseh treh skupin funkcij.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu oddelku oziroma odseku, je zapisano v tabeli E4 (opis gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2..

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 832,25 ha gozdov oz. 19,06 % gozdnega prostora.

Za varovalne gozdove so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spr.) določeni gozdovi na strmih pobočjih odsekov 77C08C, D, s površino 40,2 ha in utemeljitvijo Vu. Poleg navedenih gozdov je varovalna funkcija na prvi stopnji poudarjena tudi na območju gozdnega rezervata Mokrec, v odsekih 77C03B, 77C04B, 77C05B, 77C06B in 77C06D. Skupna površina gozdov GR je 175 ha. Varovalna funkcija prve stopnje poudarjenosti je bila izločena zaradi merila naklona površja (nad 35°) (utemeljitev Vc) v odsekih 77C02, 77C03A, 77C09, 77C10, 77C11, 77C12 in v delih odsekov 77B04, 77B05, 77B14, 77B15. V kombinacije tega merila z GRT Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje, GRT Kislojubno rdečeborovje in GRT Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (utemeljitev Va) je bila izločena v delih odsekov 77C06B, 77C08B in 77C08A.

Dodan kriterij varovalnih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo (utemeljitev Vz) imajo gozdovi v odsekih ali delu odsekov: 77C03A, B, 77C04A, B, C, 77C05A, B, 77C06A, B, 77C07, 77C08A, 77C09, 77C10 nad Iškim Vintgarjem. Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo (Utemeljitev Vz) so še v delih odsekov 77C21, 77C27 77C28 in varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo, kjer je funkcija poudarjena zaradi pobočnih procesov v odsekih: 77I15, 77E01, 77E02, 77E03, 77E04, 77E05, 77E15, 77E16A, B, 77E14, 77E17, 77F02, 77G01.

Varovalna funkcija je na prvi stopnji poudarjena še v delih odsekov 77B01B, 77B07, 77B08, 77B09, 77C02, 77C03A77C04C, 77C05A, B, 77C06B, 77C07, 77C12 na površini 15,4 ha, v gozdovih v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih (utemeljitev Ve) v severozahodnem delu GGE.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo tudi gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod (kjer je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let (utemeljitev Vg)) na območju Ljubljanskega barja v odseku 77I20A.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev **druge stopnje poudarjenosti** ima 140,5 ha gozdov. Opravljajo jo gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom med 15 ° in 25 ° (utemeljitev Vc) in gozdovi na rastiščih GRT Predalpsko-dinarsko toploljubno bukovje, GRT Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje, GRT Javorovje s praprotni, GRT Osojno bukovje s kresničevjem, GRT Vrbovje s topolom in GRT Nižinsko črnojelševje.

Na površini 6,2 ha, v severnem delu GGE, v oddelkih 77B09, 22C02, 77H02A in B je funkcija poudarjena na drugi stopnji zaradi občasno poplavljenih tal (utemeljitev Vh) manjših gozdnih otokov.

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima preostali gozdni prostor, to je 3.393,34 ha.

Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi in drugi stopnji se je v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 oziroma s preteklim GGN zmanjšala v površini gozdov s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji (iz 9,0 % na 3,2 % gozdnega prostora) in za 9,1 % (iz 10,0 % na 19,1 %) se je povečala površina gozdov s poudarjeno prvo stopnjo. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni bistveno spremenila.

Hidrološka funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 497,4 ha oz. 11,4 % gozdnega prostora.

Funkcijo opravljajo gozdovi

- na območju najožjih in ožjih vodovarstvenih območij državnega nivoja (1. in 2. varstvena cona) po odlokih o zaščiti virov pitne vode (utemeljitev Ha), ki so razpršena po celotni GGE. To so gozdovi v skrajnem zahodnem delu GGE, v k.o. Tomišelj v delih odsekov k.o. Tomišelj: 77A01A, B, 22A02, 77A08, 77A12, 77A13, 77A14, 77A15, 77A16, v delih odsekov k.o. Vrbljene: 77B01A,B, 77B02, 77B04, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77B18 in k.o. Iška vas, v delih odsekov: 77C01, 77C02, 77C03A, 77C04A, C, 77C05A, 77C06A, B, 77C07, 77C08A, B, C, 77C09, 77C10, 77C12, 77C13A, B, 77C20, 77C21, 77C22, 77C25, 77C26, 77C27, 77C28, 77C29, 77C30, 77C31 in v k.o. Ig, v delih odsekov: 77D10, 77D11A, B, 77D12, 77D13 in v vzhodnem delu GGE v k.o. Pijava Gorica, v delu odseka 77F01A, B, k.o. Lanišče: 77E06, 77E07, 77E10 in v delih odsekov k.o. Rudnik: 77I10, 77I12.

Evidentirana vodovarstvena območja na območju GGE so bila določena z namenom zavarovanja vodnih teles, ki se uporabljajo za odvzem ali so namenjena za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1).

- na ožjih območjih vodnih zajetij (utemeljitev Hb), v odsekih: 77C07, 77E16B, 77I12 (dva);
- v okolici večjih izvirov (utemeljitev He) v odsekih 77A06 (Roček), 77A13 (Vodičnica), 77B08 (pri Beči), 77C06A (Šumnik), 77C27 (Pri studenči), 77C28 (Črni potok);
- na območju stoječe vodne površine (utemeljitev Hf) v okolici ribnikov v dolini Drage pri Igu, v k.o. Dobravica, v delih odsekov 77H02A, B, 77H07, 77H08;
- nad zavarovanimi jamami in brezni (utemeljitev Hd). V GGE jih je v gozdnem prostoru 33. Jame, brezna in spodmoli se nahajajo razpršeno po vsej GGE.

Hidrološko funkcijo druge stopnje poudarjenosti opravlja 3.036,4 ha gozdov. To so:

- gozdovi na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti vodnih virov (utemeljitev Ha). So v delih odsekov k.o. Tomišelj: 77A01A, E, C, D, 77A02, 77A03, 77A04, 77A05, 77A06, 77A10, k.o. Vrbljene: 77B01A, 77B02, 77B03, 77B04, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77B11, 77B12, 77B15, 77B16, 77B17, k.o. Iška vas :77C01, 77C02, 77C04A, B, C, 77C05B, 77C06A,C, 77C07, 77C08A, C, D, 77C09, 77C10, 77C11, 77C12, 77C13A, 77C14, 77C15, 77C17, 77C18, 77C19, 77C20, 77C21, 77C22, 77C25, 77C28, 77C30, 77C32, k.o. Ig: 77D03, 77D04, 77D05, 77D07, 77D11A, B, 77D12, k.o. Pijava Gorica: 77F01A, B, 77F02, 77F03, k.o. Dobravica: 77H01A, B, 77H03, 77H05, k.o. Rudnik: 77I12, 13, 77I20A, B, C;

- gozdovi, ki na širšem vodozbirnem območju in so hkrati tudi na potencialnih vodovarstvenih območjih (karbonatni del kraškega sveta) (utemeljitev Ha in Hc) so v delih odsekov v k.o. Tomišelj: 77A01A, 77A02, 77A03, 77A04, 77A05, 77A06, 77A07, 77A08, 77A09, 77A10, 77A11, 77A12, 77A13, 77A14, 77A15, 77A16, k.o. Vrbljene: 77B01A, 77B08, 77B09, 77B10, 77B11, 77B12, 77B13, 77B14, 77B15, 77B16, 77B17, 77B18, 77B19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23, k.o. Iška vas: 77C01, 77C02, 77C03A, B, 77C04A, B, C, 77C05A, B, 77C08C, 77C09, 77C10, 77C13A, 77C14, 77C15, 77C16, 77C17, 77C18, 77C19, 77C21, 77C23, 77C24, 77C26, k.o. Ig: 77D02, 77D03, 77D04, 77D05, 77D06, 77D07, 77D08, 77D09, 77D10, 77D11A, 77D12, 77D13, k.o. Pijava Gorica: 77F01A, B, k.o. Dobravica: 77H01B, 77H05;
- gozdovi na območjih s karbonatno matično podlago oziroma z značilnim kraškim svetom s kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi (utemeljitev Hc) so v odsekih, ali delih odsekov v k.o. Tomišelj: 77A01A, 77A02, 77A09, 77A16, k.o. Vrbljene: 77B18, 77B19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23, k.o. Iška vas: 77C01, 77C02, 77C04A, C, 77C08C, 77C09, 77C12, 77C26, k.o. Ig: 77D01, 77D02, 77D03, 77D08, 77D09, 77D10, 77D12, 77D13;
- gozdovi v okolici 44 manjših izvirov (utemeljitev He), ki se nahajajo razpršeno po GGE: v k.o. Vrbljene 2 izvira, k.o. Iška vas 9 izvirov, k.o. Lanišče 11 izvirov, k.o. Drenik 3 izviri, k.o. Rudnik 14 izvirov in k.o. Dobravica 5 izvirov;
- gozd na območju manjšega črpališča (utemeljitev Hg) v k.o. Iška vas, odsek 77C20 in k.o. Lanišče, odsek 77E11A;
- gozdovi ob širših vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Iška (77A08, 77B01B, 77B07, 77B08, 77B09, 77C03A, 77C04C, 77C05A, 77C06B, 77C07), Zala (77C06B), Želimeljščica: (77H01A), Draščica (77H02A, B, 77H03, 77H04, 77H06, 77H07, 77H08), Zidarjev graben (77A01C), številni neimenovani vodotoki v k.o. Tomišelj, k.o. Vrbljene, k.o. Iška vas, k.o. Lanišče, k.o. Pijava Gorica, k.o. Drenik, k.o. Dobravica in k.o. Rudnik;
- gozdovi ob manjših vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Čondra (77C06B, 77C31, 77C32), Bajerka (77E03), Bančvar (77C06B), Draščica (77H02B, 77H03, 77H04), Šalčkov graben (77A06), Škofeljščica (77E04), Grdi graben (77H04), Grivka (77I12, 77I14, 77E03), Izbarica (77B01B, 77B02), Kotlenka (77C05A, 77C07, 77C08A), Krvavice (77C05A, 77C06B, 77C27), Lanišče (77E01), Marindol (77E12), Okrogarjev graben (77C05A, B), Podmolniški graben (77I09, 77I10), Podvin (77E11B), Rebrski potok (77E05, 77E06), Smoligojnik (77H01A), Strajanov breg (77E15, 77G01), Vavrčevka (77E07), Zacurek (77E08), Zadačnica (77H03), melioracijski jarki v odsekih: 77A01C, E, D, 77B01B, 77D01, 77E01, 77E02, 77E03, 77E04, 77E11B, 77E12, 77H01B, 77H02A, 77I18, 77I19, razbremenilni jarki (77C03A, 77C04C).

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima preostali gozdni prostor, to je 832,4 ha.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2015 se je delež gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, v letu 2025 na prvi stopnji zmanjšal iz 16,0 % gozdnega prostora na 11,4 %. Delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji je ostal skoraj nespremenjen, zmanjšal se je le za 1,3 %. Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in slojev za določitev poudarjenosti hidrološke funkcije, ki smo jih pridobili na Direkciji RS za vode.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni bistveno spremenila.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije ima 1.304,57 ha gozdov. Opravljajo jo:

- Z Uredbo o varovalnih gozdovih opredeljeni varovalni gozdovi na podlagi izjemno poudarjene biotopske funkcije, v odseku 77D11A, s površino 9,3 ha in utemeljitvijo Bu.
- Gozdovi na območjih Zavarovanih območij (ZO):
 - Gozdovi na območjih prvega varstvenega območja Krajinskega parka Ljubljansko barje (utemeljitev Ba), ki v GGE posega na njenem skrajnem severnem delu, na površini 147,35 ha, v odseke: 77A01C, D, E, 77E11B, 77H01B, 77H02A, B, 77H03, 77H07, 77H08, 77I20A, B, C, Zavarovano območje Krajinski park Ljubljansko barje je razdeljeno na KP- celoten park, ter KP- prvo in KP - drugo varstveno območje. Območje KP – celoten park se razprostira na 344,49 ha, kjer je funkcija z izjemo prvega varstvenega območja, poudarjena na drugi stopnji.
 - Koslerjev gozd (Koslerjeva gošča) (NR) (ZO) (Utemeljitev Ba), (77A01D,E);
 - Ribniki v dolini Drage pri Igu (NR) (ZO) (Utemeljitev Ba), (77H02A, B, 77H07, 77H08);
 - Strajanov breg (NR) (ZO) (Utemeljitev Ba), (77G01, 77E15);
 - ZO NR Iški morost. Zanj velja, da je bila v preteklem desetletju, **v okviru projekta PoLJUBA** (KPLB, ZRSVN, DOPPS in RRA LUR), katerega glavni namen je obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja, izkrcena vsa lesna vegetacija na območju ZO in se to območje danes v celoti nahaja v negozdnem prostoru.
- Gozdovi na območju ohranjenih območij gozdov, ki so zaradi svoje ekosistemske vloge razglašeni za naravne vrednote državnega pomena:
 - Draga pri Igu - ribniki (NR) (ZO) (NVDP) (id.št.49) (Utemeljitev Bk), - Ribniki v dolini Drage pri Igu, ki sega v dele odsekov 77H02A, B, 77H07, 77H08, k.o. Dobravica;
 - Iška z Zalo – soteska - (NVDP) (id.št.;78V) (Utemeljitev Bd),- Soteski Iške in Zale z Iškim vintgarjem, Skalnim možem na Vrbici in Votlim kamnom v Iški, termofilnimi gozdovi listavcev in sestoji črnega bora, na območju NR Mokrec;
 - Koslerjeva gošča (NR) (ZO) (NVDP) (id. št. 539) (Utemeljitev Ba) - Visokobarjanski gozd južno od Črne vasi v odsekih 77A01C,D,E;
 - Iška z Zalo – soteska - gozd prepuščen naravnemu razvoju (NVLP) (id.št.4040V) (Utemeljitev Bd) - Gozd prepuščen naravnemu razvoju v dolini Iške in Zale v območju NR Mokrec, v oddelkih 77A01D, 77A01E;
 - Iška (NVDP) (id.št.4426V) (Utemeljitev Ba) - Dolina desnega pritoka Ljubljanice s sotesko in slapovi, ki sega na širše območje gozdov soteske Iške z Iškim Vintgarjem;
 - Zala (NVDP) (id.št.7612V) (Utemeljitev Ba) - Levi pritok Iške s sotesko in slapovi v območju NR Mokrec;
 - Strajanov breg (ZO) (NR) (NVDP) (id.št.7665) (Utemeljitev Ba) - Dolina zgornjega toka potoka Strajanov breg z mokrišči pri Dreniku, rastišča Loeselove grezovke (*Liparis loeselii*) v oddelku 77G01, 77E15;
 - Jelšje (NVDP) (id.št.7686) (Utemeljitev Ba) - Gozd črne jelše ob robu Ljubljanskega barja, južno od Škofljice v odseku 77E11B;
 - Dragel mokrotna dolina (NVDP) (id.št.7711) (Utemeljitev Bb) - Mokrotna dolina, rastišče navadne rezike (*Cladium mariscus*) pri Gorenjem Blatu v oddelku 77E15.
- (8310) Gozdovi na ožjem območju 33 jam in brezen (utemeljitev Ba), ki predstavljajo redke ekosisteme s specifičnimi lastnostmi, hkrati pa nudijo življenjski prostor številnim redkim in

ogroženim rastlinskim in zlasti živalskim vrstam. Večina jam v GGE Ig ima režim vstopa 3, kar pomeni, da gre za odprte jame s prostim vstopom. Seznam evidentiranih in varovanih jam in brezen na območju GGE Ig je naveden v poglavju 2.2 Socialne funkcije, odstavek Funkcija varovanja naravnih vrednot.

Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE:

- HT (8310) Jame, ki niso odprte za javnost: HT je prikazan za celo območje POO Krmsko hribovje – Menišija znotraj GGE, ker na vsem območju obstaja možnost odkritja novih jam. Biološko pomembni jami sta Velika Pasica (NV 40075) ter Mala Pasica (NV 420076). To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu;
 - HT (91KO) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)): pretežno celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000-SI3000256-Krmsko hribovje-Menišija in znotraj območja Natura 2000-SI3000271-Ljubljansko barje (Draška reber, hrib Nad Bočnikom). Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove.
 - Gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev varovanih ali ogroženih rastlinskih vrst (utemeljitev Bb):
 - HT (7230) Bazična nizka barja: Upravljavaska cona H – Zaraščajoči mokrotni travniki in barje. Vrste in habitatni tipi: Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*), (7230) Bazična nizka Barja. Cona obsega bazična nizka barja v Strajanovem bregu in mokrotni dolini južno od Dragla. Z zaraščanjem z lesno in grmovno vegetacijo se poslabšujejo razmere za habitatni tip in ključne vrste. S preprečevanjem zaraščanja z grmovno in lesno vegetacijo želimo obnoviti oziroma izboljšati stanje habitatnega tipa (7230) Bazična nizka barja in vrste Loeselove grezovke.
 - nahajališča kranjskega jegliča (*Primula carniolica*) v območju NR Mokrec, v k.o. Iška vas;
 - Habitatna drevesa (37 dreves) (utemeljitev Bd) v odsekih 77A02, 77A09, 77A10, 77A14, 77A15, 77B01A, 77B02, 77B07, 77B18, 77B21, 77C06B, 77C10, 77C12, 77C13A, 77C14, 77C18, 77C19, 77C31, 77D06, 77F01A, 77H05.
 - Gozdovi in drugi manjši ekosistemi v gozdnem prostoru, ki so pomembni za ohranitev varovanih ali ogroženih živalski vrst (Ba):
 - Upravljavaska cona D - območje navadnega koščaka (Utemeljitev Ba), kjer so evidentirane živalske vrste: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) in vidra (*Lutra lutra*). Cona obsega vodotoke Iška, Draščica, Strajanov breg, Želimeljščica, Dremavščica ter pas vegetacije ob njih.
 - Druga območja gozdov in gozdnega prostora, ki so pomembna za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prostoživečih živali (utemeljitev Bz):
- V GGE so to območja zimovališča navadnega jelena (*Cervus elaphus*) na območju oddelka 77C31, v severozahodnem delu GGE.
- Pogojem za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti zadostujejo tudi druge, predvsem manjše površine gozdnega prostora, ki so namenjene povečevanju pestrosti gozda in ohranjanja ugodnih habitatnih razmer prostoživečih živali. To so:

- Gozdovi v okolici 12 kaluž z njihovo neposredno okolico (utemeljitev Bk), v delih odsekov: 77B07, 77B21, 77B18, 77C14, 77C15, 77C24, 77C31, 77D05, 77D06, 77E05, 77E06, 77I17;
- Območja vzdrževanih travnih površin in gozdnih jas v sklenjenih območjih gozdov (utemeljitev Bl). Te so v delu odsekov: 77B18, 77B19, 77B21, 77B22, 77B23, 77C26, 77C31;
- Območja grmišč (utemeljitev Bg) v odsekih: 77C26, 77C30, 77C31, 77I20A;
- Gozdovi v okolici brlogov medveda, evidentiranih v odsekih: 77C04B, 77C06B (dva), 77C26, 77C27, 77B14, (Utemeljitev Bi);
- Gnezdilnice (24 gnezdišč) (Utemeljitev Bh) v odsekih: 77A09 (dve), 77A10, 77A11, 77A12, 77B01A, 77B03, 77B05, 77B13, 77B18 (dve), 77B021 (dve), 77C10, 77C12, 77C14 (dve), 77C22, 77C24 (dve), 77C25, 77C30, 77C31, 77E04.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na drugi stopnji poudarjena na 2.619,8 ha:

- v gozdnem prostoru drugega varstvenega območja in celotnega območja Krajinskega parka Ljubljansko barje, v kolikor ne gre za predel na katerem je funkcija poudarjena že na prvi stopnji;
- Iška z Zalo – soteska - (NVDP) (id.št.:78V) izven NR Mokrec;
- Želimeljščica (NVLP), (id.št. 4050),- Vodotok na Ljubljanskem barju, desni pritok Ižice, (77H01A);
- Močile – močvirna dolina (NVLP), (id.št. 4051),- Močvirna dolina levega pritoka Strojanskega brega, zahodno od Drenika, v oddelkih 77G01, 77F02;
- manjša gozdna površina v kmetijski in primestni krajini (77F01A);

Na območju GGE je tudi nekaj naravnih vrednot, ki se nahajajo izven območja gozdnega prostora GGE:

- NVDP id.št. 929 Mareke na Barju -barjanska okna severozahodno od Iške Loke;
- NVDP id.št. 7696 Jevšnik -barjanska okna severno od Tomišlja na Ljubljanskem barju;
- NVDP id.št. 8075 Iščica- Desni pritok Ljubljanice na Ljubljanskem barju;
- NVDP id.št. 8102 Iška Loka -izviri;
- NVLP id.št. 80047 Ig- tise 1 - Tise zahodno od Ižanskega gradu;
- NVLP id.št. 80048 Ig-tise 2 - Tise zahodno od Ižanskega gradu.

Tako Natura 2000 območja kot tudi EPO pokrivajo skoraj ves gozdni prostor GGE. Površina gozdnega prostora, ki spada v območja Natura 2000, meri 3.249,05 ha in površina, ki spada v območje EPO meri 3.415,31 ha.

Območja Natura 2000

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Ig načrt prilagojene rabe naravnih dobrin (Utemeljitev B).

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04 in spr.) so v GGE Ig tri območja Natura 2000 (SAC) (utemeljitev Bf), ki segajo tudi izven območja GGE Ig. Dve območji imata status posebnega ohranitvenega območja SAC, ki ga je Slovenija opredelila na podlagi direktive o habitatih, eno pa ima status posebnega območja varstva (SPA), ki je bilo opredeljeno na podlagi direktive o pticah. Območja Natura 2000 so:

- SI3000256 Krmsko hribovje - Menišija (POO) pokriva 2.897 ha gozdnega prostora. Območje obsega hribovite gozdnate predele zahodnega in južnega dela GGE Ig. Gre za

razmeroma strnjen kompleks gozdov, ki se razprostirajo na območju med Velikim vrhom in Krimom, na območju sotesk Iške in Zale, gozdnega rezervata Mokrec in gozdov južno od Pungrta. Na obravnavanem območju so bile evidentirane številne redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste. Območje je tudi del osrednjega območja velikih zveri.

- SI3000271 Ljubljansko barje (POO) obsega osrednji, nižinski del GGE Ig in pokriva 291 ha gozdov. Pokriva ga preplet različnih habitatnih tipov, kar je podlaga za visoko biotsko pestrost. Pretežni del površin predstavljajo mokrotna travišča oziroma močvirni travniki med katerimi se pojavljajo tudi trstišča in manjše stoječe vode. Območje Ljubljanskega barja je prepleteno s posameznim gozdnim drevjem, omejki in skupinami gozdnega drevja jelš, topolovja in vrb ter posameznimi gozdnimi otoki, med katerimi se pojavljajo tudi visokobarjanski gozdovi s kisloljubnimi drevesnimi vrstami (rdeči bor in breza), medtem ko griče osamelcev poraščajo pretežno bukovi gozdovi. Na območju Ljubljanskega barja so bile evidentirane številne redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste.
- SI5000014 Ljubljansko barje (POV) pokriva 149 ha gozdov. V območje GGE sega južni del območja. Gre za posamezne gozdne otoke v severnem delu GGE in pokriva 17 ha gozdov v delih odsekov: 77A01A, 77A02, 77D01, 77E16A, 77F01B, 77H01A, B, 77H02, 77H08. Prekriva se s POO območjem.

Za gozdove v območjih Natura 2000 se z načrtom rabe naravnih dobrin oziroma z načrtom GGN GGE Ig upošteva podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve prilagojene rabe naravnih dobrin.

Preglednica 13/N-SPA : Natura PVO (SPA) in SAC (SCI) območje

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija	POO (SAC)	<u>Sesalci:</u> - navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), - volk (<i>Canis lupus</i>)*, - rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)* - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) - širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) - vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), - veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>). <u>Dvoživke:</u> - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). <u>Raki:</u> - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. <u>Žuželke:</u> - alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*, - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, - rogač (<i>Lucanus cervus</i>), - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>). <u>Rastline:</u>

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
		- kranjski jeglič (<i>Primula carniolica</i>). <u>Mahovi:</u> - <i>Buxbaumia viridis</i>. <u>Habitatni tipi:</u> - (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI3000271 Ljubljansko barje	POO (SAC)	<u>Sesalci:</u> - vidra (<i>Lutra lutra</i>), - navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). <u>Dvoživke:</u> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). <u>Žuželke:</u> - puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)*, - veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>). <u>Raki:</u> - navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. <u>Rastline:</u> - Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)*. <u>Habitatni tipi:</u> - (7230) Bazična nizka barja, - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI5000014 Ljubljansko barje	PVO (SPA)	<u>Ptice:</u> - sloka (<i>Scolopax rusticola</i>), - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), - velika uhrca (<i>Bubo bubo</i>). - Veliki skovik (<i>Otus scops</i>).

Opombe: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi (HT).

Preglednica 14/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(7230) Bazična nizka barja	<u>Upravljalvska cona H - zaraščajoči mokrotni travniki in barja</u> <u>SI3000271</u> <u>Ljubljansko barje:</u> Mokrotna dolina vzhodno od Drenika (pretežno celotno območje NV 7665 Strajanov breg) in mokrotna dolina južno od Dragla (NV 7711 Dragel - mokrotna dolina).	Bazična nizka barja so razvita na apnencu ali dolomitu. Ekološko so zelo raznolika: prst vsebuje razmeroma veliko količino organskih snovi (izjemoma malo), vlažnost podlage je velika, vendar je površinska voda prisotna samo občasno (izjemoma stalno), tla so nevtralna do bazična (izjemoma rahlo zakisana) z raznoliko vsebnostjo kalcija. Šota se tvori pod vodo, ne tvorijo je šotni mahovi kot na visokem barju. Nizkobarjanske vrste praviloma uspevajo skupaj z vrstami mokrotnih travnikov in trstičja. Slovenija predstavlja južno mejo sklenjene razširjenosti nizkih barij v Evropi. Pri nas se pojavljajo predvsem sredi kulturne krajine v zahodni polovici države. Ogrožajo jih intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje), hidromelioracije, vodne akumulacije in urbanizacija.	6	5 6	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je različna in je odvisna od lokacije. Deloma je dobra in obnovljena (Strajanov breg), drugod je močno zmanjšana (Dragel). Površine na dnu doline Strajanovega brega se zaraščajo, predvsem z navadno krhliko in črno jelšo.
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000256</u> <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Habitatni tip je prikazan za celo območje POO Krimsko hribovje – Menišija znotraj GGE vendar je to predvsem zato, ker na vsem območju obstaja možnost odkritja novih jam. Biološko pomembni jami sta Velika Pasica (NV 40075) ter Mala pasica (NV 420076).	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	20.306	3.046	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična, splošna ocena stanja je odlična.
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	<u>SI3000256</u> <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. <u>SI3000271</u> <u>Ljubljansko barje:</u> Draška reber, hrib Nad Bočnikom	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi	11.115 225	1.801 141	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je dobra, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana.

Prikaz funkcij gozdov

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		objedanja.			

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ig (2025-2034).

Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
volk (<i>Canis lupus</i> *)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	19.166	2.076	Vrsta je pogosta. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodnosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	19.182	2.076	Vrsta je pogosta. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmelec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	19.137	2.076	Splošna ocena stanja je neugodna.
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Upravljalvska cona D - območje navadnega koščaka SI3000271 Ljubljansko barje:	Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki,		164 239	Vrsta je pogosta.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	Vodotoki in obvodni prostor na Ljubljanskem barju, Želimeljščica, Dremavščica, ribniki v Dragi, Strajanov breg, Iška in Draščica.	tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje.	900		Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija: Cerkev Svetega Janeza Krstnika v Podkrajju, cerkev Device Marije rožnega venca v Tomišlju, cerkev Svetega Jakoba v Strahomeru, in cerkev Svetega Križa v Iški vasi je kotišče vrste. Jama Velika pasica (NV 40075) je zatočišče vrste. Okoliški gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žužkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	19.743	3.024	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
	SI3000271 Ljubljansko barje: Ljubljansko barje je prehranjevalni habitat. Pomembni so gozdni otoki, mejice in posamezna drevesa v kmetijski krajini. Cerkev Svetega Urha v Kremeninah in cerkev Svetega Mihaela v Iški vasi je kotišče vrste.		5.863	1.478	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadni gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	19.130	2.970	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
veliki navadni netopir (<i>Myotis</i>)	SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni	Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovih	19.130	2.970	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
<i>bechsteini</i>)	prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	gozdovih do 900 m visoko. Prezimuje v stavbah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdilnicah, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Hrano lovi v frfotajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče, pa tudi suhe južine, pajke, žuželčje ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogrožajo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev).			območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	<u>SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	19.869	3.036	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>SI3000271 Ljubljansko barje:</u> Cerkev Svetega Martina v Igu in cerkev Svetega Simona in Jude v Pijavi Gorici sta kotišči. Okoliški gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogrožajo ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	12.898	365	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *)	<u>Upravljalvska cona D - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija:</u> Iška.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi	184	164	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	<u>SI3000271</u> <u>Ljubljansko barje:</u> Iška, Draščica, Strajanov breg, Želimeljščica, Dremavščica, jarki na Ljubljanskem barju.	kanibalizem). V Sloveniji je bil некоč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	605	143	ocena stanja je odlična. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000256</u> Krmsko hribovje – Menišija: Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja. <u>SI3000271</u> Ljubljansko barje: Vodni biotopi (jarki, ribniki, kali, mlake in luže) znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	20.335 12.369	3.046 3.372	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra. Vrsta je pogosta. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000256</u> Krmsko hribovje – Menišija: Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja. <u>SI3000271</u> Ljubljansko barje: Vodni biotopi (jarki) znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	20.335 12.163	3.046 3.166	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju. Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična.
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<u>SI3000256</u> Krmsko hribovje – Menišija: Pretežno listnati gozdovi znotraj območja Natura 2000. Vrsta je bila	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev,	6.272	1.760	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	zabeležena v Iškem Vintgarju.	predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebk te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zasad pa seveda ob predelavi propade.			
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Zabeležene so bile številne najdbe v GGE (na Krimu, v Iškem Vintgarju,...).	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	15.031	2.687	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična.
puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i> *)	<u>SI3000271 Ljubljansko barje:</u> Posamezno drevje znotraj Ljubljanskega barja (gozdni otoki, mejice in posamezna drevesa v kmetijski krajini).	Razvoj poteka v globokih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen) z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke. Razvoj poteka dve do tri ali celo štiri leta, odvisno od prehranske kvalitete mulja. Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove. So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja, zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki.	8.138	2.108	V okviru popisa vrste na Ljubljanskem barju prisotnost puščavnika na vzorčnih lokacijah leta 2018 in 2019 ni bila potrjena. V okviru projekta PoLJUBA se je v letih 2019, 2020 in 2021 izvedla doselitev vrste na območju Mestnega loga.
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	<u>Upravljalvska cona D - območje navadnega koščaka</u> <u>SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija:</u> Iška s pritoki z	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in	3.416	164 351	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	obrežnim prostorom.	večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo na brežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala) .			je dobra, populacija je skoraj izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jaskami, gozdne ceste in poti. Vrsta je bila zabeležena v oddelku 78C26.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosence se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrast, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	2.105	279	Vrsta je pogosta. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Starejši sestoji listavcev, predvsem s prisotnostjo hrastov. Vrsta je bila zabeležena v oddelkih 77C07 in 77C12.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob štor, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	15.302	2.696	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju.
veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Upravljalvska cona D - območje navadnega koščaka SI3000256 Krimsko	Večino življenja preživi v stadiju ličinke, v majhnih gozdnih potokih z naravno strugo in z ustreznim peščenim, rahlo muljastim dnom.	15.382	164 3.046	Vrsta je redka.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	<u>hribovje – Menišija:</u> Iška s pritoki z obrežnim prostorom. SI3000271 <u>Ljubljansko barje:</u> Draščica, mokrotna dolina v Draglu.	Pogosto so struge sredi poletja suhe, pa vendar jeseni znova najdemo ličinke, ki so sušo preživele zakopane globlje v podlagi. Ker so odrasli zelo dobri letalci, se lahko tudi do nekaj kilometrov oddaljijo od matičnega potoka. Ogrožajo ga onesnaževanje in regulacije vodotokov.	339	190	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Vrsta je redka, Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
kranjski jeglič (<i>Primula carniolica</i>)	SI3000256 <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Mestoma znotraj Iškega Vintgarja (GR Mokrec), kjer raste na skalah.	Raste na dolomitu in dolomitiziranem apnencu, redkeje na čistem apnencu, na vlažnem, lahko neposredno namočenem in senčnem skalovju, v grapah in soteskah, lahko tudi v vrtačah s temperaturnim obratom. Ponekod raste na skalnatih tleh v bukovem ali črno gabrovem gozdu, na sušnih, vlažnih kamnitih ali povirnih traviščih. Je endemit, ki uspeva v približno 70 km dolgem in 25 km širokem pasu zahodno in južno od Ljubljane, v porečju Idrijce in Ljubljanice, na severnem obrobju Dinarskega gorovja, z nekaj nahajališči seže še v prigorje Julijskih Alp.	4.267	532	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je odlična.
Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>)	<u>Upravljalvska cona H - zaraščajoči mokrotni travniki in barja</u> SI3000271 <u>Ljubljansko barje:</u> Mokrotna dolina potoka Strajanov breg.	Raste na nizkih barjih in zamočvirjenih predelih, bogatih z mahovi, šaši, ločki ali modro stožko. Tla na rastiščih so praviloma bogata s karbonati, lahko pa tudi nekoliko zakisana. V Sloveniji se pojavlja raztreseno v osrednjem delu države, na Gorenjskem in Koroškem, populacije pa so praviloma maloštevilne. Zelo je občutljiva na zmanjšano vlažnost rastišča in na povečan vnos hranil. Ogrožajo jo osuševanje in zasipavanje mokrišč, gnojenje travnikov in urbanizacija (gradnja prometnic).	6	5	Vrsta je zelo redka. Stopnja ohranjenosti vrste na območju je dobra, populacija je skoraj izolirana na širšem območju razširjenosti.
<i>Buxbaumia viridis</i>	SI3000256 <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Mestoma raste na razpadlih drevesnih delih predvsem iglavcev. Vrsta je bila najdena v Iškem Vintgarju (oddelek 77C07).	<i>Buxbaumia viridis</i> je pionirska, saprolignikolna vrsta. Poseljuje že precej razpadla debla, veje in šture iglavcev, nekoliko redkeje se naseli na listastih drevesih. Raste na razmeroma zasenčenih mestih, pri visoki zračni vlažnosti. Na posameznem štoru raste le eden ali nekaj rastlin. Primarni habitat vrste predstavljajo jelovi gozdovi. Vrsta je ogrožena zaradi odstranjevanja odmrlega lesa, predvsem velikih	15.129	1.754	Ni znano.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		gnijočih debel, in fragmentacije habitatov ter botaničnega zbiranja.			
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	SI5000014 <u>Ljubljansko barje:</u> Ljubljansko barje (gozdni otoki, mejice in posamezna drevesa v kmetijski krajini).	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	8.296	2.095	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 5-10 gnezdečih parov.
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	SI5000014 <u>Ljubljansko barje:</u> Ljubljansko barje je prehranjevalni habitat.	Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezdilko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralski padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	12.370	3.308	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, velikost populacije je 4-5 gnezdečih parov.
veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	SI5000014 <u>Ljubljansko barje:</u> Ljubljansko barje (gozdni otoki, mejice in posamezna drevesa v kmetijski krajini).	Naseljuje mozaično kmetijsko krajino toplih in suhih nižinskih predelov. V Sloveniji gnezdi v duplih ekstenzivnih sadovnjakov, drevesnih mejic ter v luknjah kamnitih hiš in skalnih sten, lahko tudi v ohlapnih kolonijah. Prehranjuje se zlasti z velikimi žuželkami (ravnokrilci, hrošči, nočni metulji), ki jih lovi na ekstenzivnih travnikih in drugih odprtih površinah. Je edina prava selivka med evropskimi sovami, ki prezimuje v Afriki in se k nam vrne v začetku aprila. Ogrožajo ga intenzifikacija kmetijstva (pretvarjanje ekstenzivnih travnikov v njive in intenzivne travnike, uporaba pesticidov, izsekovanje drevesnih mejic), urbanizacija in propadanje visokodebelnih sadovnjakov.	9.394	3.185	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra, velikost populacije je 50-65 gnezdečih parov.
sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	SI5000014 <u>Ljubljansko barje:</u> Jelšje.	Prebiva v nižinskih in gorskih vlažnih gozdovih s plodonosno podrastjo (maline, robide, leska, navadna bodika, orlova praprota). V Sloveniji je zelo redka gnezdilka, pogostejša pa	1.434	48	Neugodno.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone (ha) znotraj SAC/SP A	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		je na preletu. Gnezdo je na tleh, skrito v vegetaciji, pogosto v robidovju. Nekatere populacije so selivske, druge stalnice, prezimujejo v Zahodni Evropi, Sredozemlju in Severni Afriki, vrnejo se marca. Ogroža jih osuševanje poplavnih gozdov, intenzivno gospodarjenje z njimi in lov v času jesenskega preleta.			

Opomba: * prednostna vrsta.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ig (2025-2034).

Ekološko pomembna območja – EPO na območju GGE Ig:

Na območju GGE so 3 EPO (utemeljitev Bn), ki se delno prekrivajo med sabo, še bolj pa z območji Natura 2000 in segajo tudi izven območja GGE:

- Krimsko hribovje - Menišija (koda 31200):

Gre za hribovit svet, ki je razčlenjen z več globoko vrezanimi dolinami. Prevladujejo karbonatne kamnine, silikati se pojavljajo le izjemoma. Četrtnina sveta je planotastega, sicer pa prevladuje strm teren. Pri Rakitni je na triasnem dolomitu nastalo plitvo kraško polje na nadmorski višini okoli 790 m. Manjše kraško polje, ki je občasno poplavljen, so tudi Ponikve južno od Preserja. Na uravnanih planotastih območjih so se razvile številne kraške oblike, predvsem vrtače in kraške jame, v katerih prebiva jamski hrošč drobnovratnik. V manj zakraselem dolomitnem svetu je razvita površinska rečna mreža z globoko vrezanimi dolinami. Višji svet, kjer prevladujejo jurski apnenci in dolomiti, pa je bolj zakrassel. Dve tretjini območja, ki je del osrednjega območja velikih zveri, pokriva gozd. Prevladujejo bukovo-jelovi in bukovo-gabrovi gozdovi, v katerih živijo številne vrste hroščev in netopirjev. Naravno ohranjeni potoki in obvodni habitati so habitat raka koščaka, dvoživk in kačjih pastirjev. Iška je na svoji poti izpod Blok proti Ljubljanskemu barju v dolomite in apnence vrezala izrazito sotesko. Tudi njen desni pritok Zala teče pred izlivom v Iško v strmi soteski. Zaradi intenzivne razgibanosti terena na tem območju najdemo zelo raznolike rastlinske združbe. Flora v strmih soteskah je izredno bogata in vsebuje več endemičnih in reliktnih vrst. Uspevajo nekatere alpske rastline, ki naj bi bile ostanek ledenodobnega rastišča. Črni bor ima tu svoje naravno rastišče. Na Vrbici stoji na sotočju med Iško in Zalo kakih 10 m visok skalni samotar (Skalni mož). Za sotočjem se soteska imenuje Iški Vintgar in je globoka 300 do 400 m. Strma dolomitna pobočja so ponekod prepadna, številne so tudi dolomitne igle. Otavščica (eden od povirnih krakov Borovnišnice) je pri Borovnici v dolomit izklesala sotesko Pekel s petimi slapovi, številnimi brzicami in skalnim samotarjem Hudičevim zobom. Tu uspevajo alpski in dinarski florni elementi, med njimi dlakavi sleč in kranjski jeglič.

Opis EPO je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ig (2025-2034).

Krimsko hribovje- Menišija (POO) pokriva 2.918,43 ha gozdnega prostora.

- Ljubljansko barje (koda 31400):

Ljubljansko barje je široka tektonska udorina južno od Ljubljane, nastala na tektonsko zelo aktivnem območju, ki ga prečkajo številni prelomi. Ravnino, iz katere se dvigajo osamelci, pokriva kulturna krajina z največjim kompleksom mokrotnih travnišč v Sloveniji. Vode na Barje pritečejo kot kraški izviri na robu pokrajine in kot površinski vodotoki. Najbolj ga zaznamuje Ljubljanica, ki ima na svojem 26 km dolgem toku od Vrhniko do Ljubljane le 4 m padca. Pokriva ga preplet različnih habitatnih tipov, kar je podlaga za visoko biotsko pestrost. Značilni barjanski travniki so se razvili na šotni podlagi in jih danes najdemo le še v osrčju Barja. Na njih uspevajo močvirske logarice, več vrst orhidej in močvirski mečki. Travniki različnih tipov sicer pokrivajo več kot tretjino območja.

Obdajajo jih jelšave, topolove in vrbove mejice, manjše površine pokrivajo grmišča, trstičja in manjše stoječe vode, celotno območje pa je preprejeno z mrežo vodnih kanalov. Na ravnini je ohranjenih še nekaj fragmentov šote in visokobarjanskega gozda s šotnimi mahovi, rdečim borom in brezo. Na severnem in vzhodnem robu je nekaj manjših jelševih in hrastovo gabrovih gozdičev, osamelce pa poraščajo pretežno bukovi gozdovi. Območje je eno najpomembnejših gnezdišč travniških vrst ptic v državi, pomembna preletna postaja in prezimovališče travniških in močvirskih ptic. Na travnikih se prehranjujejo tudi vrste iz gozdnatega zaledja.

Ljubljansko barje pokriva 356,73 ha gozdnega prostora in se nahaja v severnem, ravninskem delu GGE.

- Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (koda 80000):

Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krmsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.

Razprostira se na 4.366,14 gozdnega prostora, v južnem in jugozahodnem delu GGE Ig. V GGE so prisotne vse tri velike zveri: medved (*Ursus arctos*), volk (*Canis lupus*) in ris (*Lynx lynx*).

EPO območja se prekrivajo z varstvenimi območji Natura 2000.

Opis EPO je povzet iz Naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ig (2025-2034).

Biotopsko funkcijo tretje stopnje poudarjenosti opravljajo vsi drugi gozdovi.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi stopnji, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, povečal iz 24,3 % na 29,9 % in na drugi stopnji povečal za le 1,1 % iz 58,9 % na 60,0 %. Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov in slojih za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili s strani ZRSVN, OE Ljubljana.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji povečala za 8 %, na drugi stopnji se ni spremenila. Podatki slednjih temeljijo na slojih za določitev poudarjenosti funkcije, ki smo jih pridobili s strani ZRSVN, OE Ljubljana.

Klimatska funkcija

Funkcija je na **prvi stopnji** opredeljena na površini 33,1 ha gozdov, ki imajo vpliv na okolico Ljubljane (predel Rudnik). Funkcijo opravljajo gozdovi v delih oddelkov 77I17, 77I18, 77I19 (utemeljitev Kc).

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na površini 32,9 ha gozdov (utemeljitev Kc). Opravljajo jo gozdovi v delih oddelkov (77D01, 77D12, 77D13, H02A, 77H08), v okolici Iga (utemeljitev Kc).

Preostala površina gozdnega prostora ima **tretjo stopnjo** poudarjenosti te funkcije.

Zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov, v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015, se je delež gozdov s poudarjeno klimatsko funkcijo na prvi stopnji zmanjšal iz 1,9 % na 0,8 % oz. iz 83,7 ha na 33,1 ha in delež gozdov z drugo stopnjo poudarjenosti iz 6,8 % gozdnega prostora na 0,8 % gozdnega prostora.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitno funkcijo prve stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na strmih pobočjih in brežinah nad elementi ogroženosti (železnica, javne ceste, naselja ali posameznimi gospodarskimi ali stanovanjskimi objekti). Gozdovi le te ščitijo pred skalnimi podori, pred zemeljskimi plazovi in

drobirskimi tokovi. Tu so še gozdovi na hudourniških območjih in protivetrni gozdovi in pasovi gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih. V GGE Ig gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije obsegajo 724,4 ha površin.

Prvo stopnjo poudarjenosti opravljajo gozdovi z utemeljitvijo Zf - protivetrni gozd in pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih v severozahodnem delu GGE, v k.o. Vrbljene (oddelki 77B14, 77B15, 77B16, 77B19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23 na skupni površini 50,5 ha gozdov.

Z utemeljitvijo Zi – zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi, funkcijo prve stopnje opravljajo gozdovi na površini 291,4 ha, v severovzhodnem delu GGE, v okolici Škofljice, naselja Lanišče, Drenik, Pijava Gorica in Rudnik (oddelkih 77E01, 77E02, 77E03, 77E04, 77E05, 77E11A, B, 77E12, 77E13, 77E14, 77E15, 77E16A, B, 77E17, 77F02, 77G01 77I15).

Z utemeljitvijo Zg – zaščita pred skalnimi podori, funkcijo prve stopnje opravljajo gozdovi na površini 373,6 ha, v južnem delu GGE, v k.o. Iška vas na strmih brežinah Iškega Vintgarja, Iške in Zale (oddelki 77C03A, B, 77C04A, B, C, 77C05A, B, 77C06A, B, D, 77C07, 77C08A, B, C, D, 77C09, 77C10, 77C21, 77C27, 77C28, 77C32).

Zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov, se je delež gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo na prvi stopnji, v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015, zvišal iz 5,7 % na 16,6 %. Funkcija na drugi stopnji v tem GGN ni bila ovrednotena, leta 2015 je bila evidentirana na 48,1 ha (1,1 % gozdnega prostora).

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Higiensko – zdravstvena funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti z utemeljitvijo Gz opravljajo gozdovi okoli naselja Ljubljana - Rudnik, v oddelkih 77I18, 77I19. Teh gozdov je v GGE 5,12 ha.

Drugo stopnjo z utemeljitvijo Gz - opravljajo gozdovi v bližini strnjenih naselij. Teh gozdov je 971,1 ha in poraščajo sledeča zemljišča:

- nižinski gozdni otoki in zaplate gozda, ki spadajo med gozdove okoli mesta Ljubljane, v oddelkih 77A01C, E, 77I08, 77I11, 77I16, 77I17, 77I20A. Mednje spadajo: gozdni rezervat Koslerjeva gošča, gozdna otoka na območju Iškega vršaja, gozdna osamelca Grmez in Babna gorica, v skupni površini 55,40 ha;
- gozdovi v bližini naselij Ig, Dobravica, Tomišelj, Vrbljene, Iška vas, Škofljica, Lanišče, Pijava Gorica, Drenik, Orle, na površini 838,5 ha.

Preostala površina gozdnega prostora ima **tretjo stopnjo** poudarjenosti te funkcije.

Zaradi posodobitve vhodnih podatkov se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2015, na prvi stopnji poudarjenosti zmanjšala iz 95,5 ha na 5,1 ha in povečal se je delež z ovrednoteno funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti iz 254,3 ha na 971,1 ha gozdnega prostora.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Obrambna funkcija

Obrambno funkcijo prve stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 7,4 ha:

- gozdovi v neposredni bližini vojaških objektov (utemeljitev Oa) na območju gozdnega otoka Grmez v odseku 77I20A, 77I20B ter gozd na vrhu Krma v delu oddelkov 77B19 in 77B20.

Obrambno funkcijo druge stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi v okolici Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Republike Slovenije (utemeljitev Oa) na površini 0,9 ha (oddelek 77D13).

Zaradi posodobitve vhodnih podatkov se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2015 na prvi stopnji poudarjenosti zmanjšala iz 30,8 ha na 7,4 ha.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenila.

Rekreacijska funkcija

Rekreacijsko funkcijo **prve stopnje** poudarjenosti opravljajo gozdovi v skupni površini 360,6 ha:

- na širšem območju vrha Krma (utemeljitev Rd), v delih odsekov 77B13, 77B14, 77B15, 77B16, 77B17, 77B18, 77B19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23, 77C23);
- na območju Iškega Vintgarja (utemeljitev Ra), v delih odsekov 77C03A, 77C04A, C, 77C05A, 77C06B, 77C07, 77C08A, C, 77C09;
- v območju ribnikov v dolini Drage pri Igu (del odsekov 77H02A, 77H02B, 77H07 in 77H08);
- gozdovi na območju Pustolovskega parka Iški Vintgar (utemeljitev Rg), v odseku 77C04C;
- gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih rekreacijskih poti (utemeljitev Rd). Skozi GGE Ig vodi evropska pešpot E6 v skupni dolžini 4.130 m. Skozi gozdne površine oddelkov 77C03A, 77C04C, 77C05A, 77C07, 77C09, 77D06 poteka v dolžini 2.067 m in Slovenska turno kolesarska proga ter Jakobova pot, v skupni v dolžini 5.051 m, skozi gozdne površine oddelkov 77E07, 77E08, 77E10, 77I08, 77I10, 77I12, 77I13 v dolžini 2.817 m.

Funkcijo na **drugi stopnji** poudarjenosti opravljajo gozdovi na skupni površini 284,0 ha:

- na območju vasi Orle, ki spada med izletniške točke v bližini Ljubljane (utemeljitev Ra), v delih oddelkov 77I08, 77I09 77I11;
- na območju rekreativnih poti na Brezovec oziroma Brezov hrib, na severovzhodu odseka 77E11A, ki je priljubljen kraj za rekreacijo prebivalcev iz bližnjih naselij ter Škofljice;
- ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh. Na območju GGE Ig so tovrstni gozdovi na širšem območju vrha Krma in v ožjem območju številnih pešpoti, katerih trase potekajo po njegovih pobočjih in v območju pešpoti na območju doline Iške in Iškega Vintgarja. Funkcija posega na dele oddelkov k.o. Tomišelj, k.o. Vrbljene in k.o. Iška vas.

V občini Ig in Škofljica so številne tematske poti, ki mestoma potekajo tudi po območju gozdnega prostora: Čemšeniška grajska pot po zaledju Lavrice, Svarunova pot, Pijavška barjanske pot

V preostalem gozdnem prostoru je funkcija poudarjena na **tretji stopnji**.

Zaradi natančnejše opredelitve območij in posodobitve vhodnih podatkov, v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015, se je delež gozdov s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji povečal iz 2,5 % na 8,2 % oz. iz 110,9 ha na 360,6 ha in delež gozdov z drugo stopnjo poudarjenosti zmanjšal iz 9,4 % gozdnega prostora na 6,5 % gozdnega prostora.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 in v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo ni spremenila.

Turistična funkcija

Turistično funkcijo **prve stopnje** poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 105,46 ha, in sicer:

- gozdovi zelo obiskanega turističnega območja Iški Vintgar (odseki oziroma deli odsekov 77C04A, 77C04C, 77C05A, 77C06B in 77C07);
- gozdovi v ožjem območju ribnikov v dolini Drage pri Igu (del odsekov 77H02A, B, 77H06, 77H07 in 77H08);
- gozdovi v ožjem območju gozdne učne poti Draga (del odsekov 77H02B, 77H07, 77H06 in 77H08);
- gozdovi jugovzhodno od naselja Zalog pri Škofljici in severovzhodno od naselja Glinek s traso gozdne učne poti Zalog (del odseka 77E11).

Turistično funkcijo **druge stopnje** poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 184,3 ha, in sicer:

- gozdovi na širšem območju vrha Krma (deli odsekov 77B13, 77B14, 77B15, 77B16, 77B17, 77B18, 77B19, 77B20, 77B21, 77B22, 77B23 in 77C23) in v ožjem območju številnih pešpoti, katerih trase potekajo po njegovih pobočjih.

Turistično funkcijo **tretje stopnje** poudarjenosti opravljajo vsi drugi gozdovi.

Delež gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti se je, zaradi posodobitve vhodnih podatkov v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 znižal za 2,5 % (iz 220,2 ha na 105,5 ha) in delež funkcije na drugi stopnji iz 6,7 % na 4,2 % oz. iz 293,3 ha na 184,3 ha gozdnega prostora.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Poučna funkcija

Poučno funkcijo **prve stopnje** poudarjenosti in z utemeljitvijo Pa (učna pot, učni objekt ali muzej na prostem) opravljajo:

- gozdovi v ožjem območju gozdne učne poti **GUP Draga** v dolini Drage pri Igu, katere trasa poteka prek dela oddelkov 77H02B, 77H06, 77H07 in 77H08 ter je dolga 2.568 m po vsej GGE in 1.911 m po gozdu. Začetek je ob Velikem ribniku, v k.o. Lanišče. Pot poteka po gozdnih vlakih in delno po gozdnih cestah. Vodi skozi gozdove Draške rebri pod vasjo Dobravica, obide Čelo in se pri Srednjem ribniku spusti iz gozda na vaško cesto v bližini začetka poti.
- **GUP Drgrlerija – Zalog pri Škofljici**, katere trasa poteka prek dela odseka 77E11 in je dolga 1.568 m po vsej GGE in 1.015 m po gozdu. Pot vodi skozi naselja Klanec, Zalog pri Škofljici in Drgrlerija, v k.o. Dobravica in vodi tudi mimo kulturne znamenitosti Rusova kapelica, znana tudi kot Francoska kapelica.

V preostalem delu gozdnega prostora GGE je poučna funkcija poudarjena na **tretji stopnji**.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2015 in v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenila.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo prve stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi, ki so bili z Uredbo razglašeni za gozdne rezervate. Gre za gozdove, ki so izjemno pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine, z utemeljitvijo Ia. V GGE Ig se ti gozdovi nahajajo na območju:

- gozdnega rezervata Koslerjeva gošča, kjer gre za enklavo nižinskega gozda na območju Ljubljanskega barja, ki se razprostira na površini 21,8 ha, v odsekih 77A01D, E;
- gozdnega rezervata Mokrec, kjer gre za gozdove na strmih pobočjih soteske Iškega Vintgarja, ki obsegajo 174,8 ha zemljišč, na območju oddelkov oziroma odsekov: 77C03B, 77C04B, 77C05B, 77C06B

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGE leta 2015 in v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenila.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Prvo stopnjo poudarjenosti opravlja 242,6 ha gozdnega prostora. Gre za območja zavarovanih območij (utemeljitev Dc) in območja naravnih vrednot in v okolici le teh, kjer so gozdovi upravljani izključno za varstveni namen (utemeljitev Da) in širša zavarovana območja, ki ne dovoljujejo izkoriščanja gozdnih dobrin (utemeljitev Db) in območja izjemnih dreves (utemeljitev Dd).

Zavarovano območje Krajinskega parka Ljubljansko barje obsega 4.453 ha površine GGE Ig oziroma 338 ha gozdnega prostora. Zavarovana območja znotraj KP s prvo stopnjo poudarjenosti v GGE so:

- NR Koslerjev gozd (Koslerjeva gošča), v delu oddelka 77A01D,E;
- NR Ribniki v dolini Drage pri Igu, v delu oddelka 77H02A, B, 77H03, 77H07, 77H08, 77D01;
- NR Strajanov breg, v odseku 77G05;

- NR Iški morost posega izključno na negozdni prostor GGE.

Naravne vrednote s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije so navedene v spodnji preglednici:

Preglednica 16/KHT: Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
78V	Iška z Zalo – soteska (1.st.v območju gozdnega rezervata Mokrec)	Soteski lške in Zale z Iškim vintgarjem, Skalnim možem na Vrbici in Votlim kamnom v Iški, termofilnimi gozdovi listavcev in sestoji črnega bora.	geomorfološka, hidrološka, botanična, geološka, zoološka	NVDP	77C03B, 77C05B, 77C04B, 77C06B;
539	Koslerjeva gošča	Visokobarjanski gozd južno od Črne vasi	ekosistemska,	NVDP	77A01C, D, E
897	Ustje-okno spodaj	Naravno okno nad stezo Vrbica -Ustje v soteski lške	geomorfološka	NVLP	77C06B
898	Ustje-piramida	Skalni samotar ob cesti od Vrbice na Ustje v soteski lške	geomorfološka	NVLP	77C06B
4040V	Iška z Zalo -gozd prepuščen naravnemu razvoju	Gozd prepuščen naravnemu razvoju v dolini lške in Zale	ekosistemska	NVLP	77C03B, 77C05B, 77C04B, 77C06B, D
80030	Gornji Ig-jelka	Mutant jelke ob cesti Iška vas - Gornji Ig	drevesna	NVLP	77C16
80031	Ig - klek	Klek zahodno od Ižanskega gradu	drevesna	NVLP	7777D12
80033	Gornji Ig - črni bor	Črni bor južno od Gornjega Iga	drevesna	NVLP	77C21

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 491,1 ha gozdov na območjih naravnih vrednot (utemeljitev Da), širša zavarovana območja (utemeljitev Db), ter 33 jam (utemeljitev Db).

Zavarovana območja z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije so:

- KP Ljubljansko barje – celoten park, v odsekih: 77A01A, C, D, E, 77A02, 77A03, 77A04, 77A08, 77B01A, B, 77B02, 77B07, 77B08, 77B09, 77C01, 77C02, 77C03A, 77C12, 77C13A, B, 77D09, 77D11A, B, 77E11B, 77E15, 77E16A, B, 77F01B, 77G01, 77H01A, B, 77H02A, B, 77H03, 77H04, 77H06, 77H07, 77H08, B, 77I20A, B, C;
- KP Ljubljansko barje – prvo varstveno območje, v odsekih: 77A01A, C, D, E, 77E11B, 77H01B, 77H02A, B, 77H03, 77H07, 77H08, 77I20A, B, C;
- KP Ljubljansko barje – drugo varstveno območje, v odsekih 77A01A, 77A02, 77A03, 77A04, 77I20A;

Naravne vrednote z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 17/KHT: Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
49	Draga pri Igu-ribniki	Ribniki v dolini Drage pri Igu	zoološka, botanična, ekosistemska	NVDP	78C16, 78C17, 78C18;
78V	Iška z Zalo – soteska (izven območja gozdnega rezervata Mokrec)	Soteski Iške in Zale z Iškimi vintgarjem, Skalnim možem na Vrbici in Votlim kamnom v Iški, termofilnimi gozdovi listavcev in sestoji črnega bora.	geomorfološka, hidrološka, botanična, geološka, zoološka	NVDP	77C04A, C, 77C05A, 77C06A, C, 77C07, 77C08A, B, D, 77C21, 77C27, 77C28, 77C31, 77C32
4050	Želimeljščica	Vodotok na Ljubljanskem barju, desni pritok Ižice i	hidrološka, ekosistemska	NVDP	77H01A
4051	Močile – močvirna dolina	Močvirna dolina levega pritoka Strojanskega brega, zahodno od Drenika	botanična, ekosistemska	NVLP	77G01, 77F02
4143V	Iški vršaj	Vršaj Iške na južnem robu Ljubljanskega barja med Tomišljem in Igom	geomorfološka	NVDP	77A06, 77A08, 77B01A, B, 77B02, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77C01, 77D09, 77D10, 77D12, 77C13A, B, 77D11A, B
4289	Klen pri Orlah – nahajališče fosilov in premoga	Nahajališče triasnih (karnijskih) školjk v cestnem useku, opuščen premogovnik antracita pri Klenu pri Orlah	geološka	NVDP	77I13
4314	Pleše pri Škofljici -rudnik barita	Ohranjen vhod v rudnik barita, galenita in sfalerita jugozahodno od vasi Pleše pri Škofljici	geološka	NVLP	7777E10
4332	Lanišče pri Škofljici – nahajališče fosilov	Nahajališče kamenih jeder triasnih megalodontidnih školjk v opuščenem kamnolomu dolomita v Lanišču pri Škofljici	geološka	NVLP	77E04
4426V	Iška	Dolina desnega pritoka Ljubljanice s sotesko in slapovi	hidrološka, geomorfološka, zoološka	NVDP	77B01B, 77B07, 77B008, 77B09, 77C03A, 77C05A, B, 77C06B, 77C07, 77C27, 77C08A, 77C31, 77C32
7612V	Zala	Levi pritok Iške s sotesko in slapovi	hidrološka, geomorfološka, (zoološka)	NVDP	77C06B
7663	Grmez	Osamelec na Ljubljanskem barju zahodno od Škofljice, nahajališče kremenove mivke	geomorfološka, geološka	NVDP	77I20A, B, C
7664	Babna gorica	Osamelec na Ljubljanskem barju, zahodno od Škofljice	geomorfološka	NVDP	77I20A

7665	Strajanov breg	Dolina zgornjega toka potoka Strajanov breg z mokrišči pri Dreniku, rastišča Loeselove grezovke (<i>Liparis loeselii</i>)	botanična, zoološka	NVDP	77I20A
7686	Jelšje	Gozd črne jelše ob robu Ljubljanskega barja, južno od Škofljice	ekosistemska, zoološka	NVDP	77E11B
7711	Dragel -mokrotna dolina	Mokrotna dolina, rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) pri Gorenjem Blatu	botanična, ekosistemska	NVDP	77E15

Funkcija varovanja naravnih vrednot je na drugi stopnji poudarjena tudi v gozdovih na ožjem vplivnem območju znanih jam in brezen, ki so določene za geomorfološke podzemeljske naravne vrednote državnega pomena. Seznam le teh je naveden v spodnji preglednici

Preglednica 18: Območja jam in brezen v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Ig

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka naravne vrednote	Režim vstopa*	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
40075	Velika Pasica	Vodoravna jama	2	77C20
40076	Mala Pasica	Vodoravna jama	3	77C20
40176	Brezno pri Sešerju	Brezno	3	77B10
40216	Potokarjevo brezno	Brezno	3	77D08
40325	Benkotovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77C10
40334	Jama v Malih gozdih	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77A15
40648	Skedenca	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77A15
41826	Šahovica	Brezno	2	77F01A
42653	Kamniško brezno	Brezno	2	77C26
42748	Brezno pri Podgozdu	Poševno ali stopnjasto brezno	3	77H05
42749	Pajčja jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77A01A
42832	Brezno nad Podkrajem	Brezno	3	77A01A
43060	Jama pri izviru	Jama občasni izvir	3	77C31
43902	Brezno dveh Janezov	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77A11
44352	Božičev brezen	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77B02
44354	Jama nad jezom	Spodmol, kevdrč	3	77C06B
44359	Jama pri Beukotovem kevdrču	Spodmol, kevdrč	3	77C10
44568	Janežičevo brezno	Brezno	3	77C10
44569	Brezno nad Lopushevo dolino	Brezno	3	77C11
46434	Smoletovo brezno	Brezno	3	77A04
46435	Jama pod Ovčjim gričem	Vodoravna jama	3	77A15
49341	Puciharjev kevdrč nad Iško	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77C12
49826	Moje brezno nad apnenco	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	77B07

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka naravne vrednote	Režim vstopa*	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
50052	Brezno pod Izduhami	Brezno	3	77A10
50057	Brezno na Ubgah	Brezno	3	77C13A
50633	Brezno nad Virjem	Brezno	3	77A01A
50640	Slavkin spodmol	Spodmol, kevdrč	3	77A02
50641	Grofovo brezno	Brezno	3	77A14
52734	Iško okno	Brezno	3	77C05B
52745	Jama pri Krvavicah	Brezno	3	77C27
52764	Kotel nad krimskim Kotom	Brezno	3	77B02
52873	Brezno pri Podgozdu 2	Brezno	3	77H05
42090	Brezno pod Velikim vrhom	Brezno	3	77A15

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Območja pričakovanih naravnih vrednot v GGE so:

- Karbonatne kamnine - Območje pričakovanih geomorfoloških podzemskih naravnih vrednot;
- Litija – širše območje Nahajališča permokarbonskih fosilov, polimetalno orudjenje.

Južni del območja GGE Ig (Krimsko hribovje) gradijo karbonatne kamnine zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Skrajno severno območje GGE sega na nahajališča permokarbonskih fosilov in polimetalnih rudišč, zato tam obstaja možnost odkritja geoloških naravnih vrednot. V primeru odkritja mineralov in fosilov ali jam med izvajanjem del je potrebno upoštevati 74. člen ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O) in 22. člen Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1 in 46/14 – ZON-C). Fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe minerala, fosila ali jame mora začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o njej nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave.

Seznam naravnih vrednot na področju GGE Ig je naveden v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034) (Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, september, 2024).

Delež gozdnega prostora s funkcijo varovanja naravnih vrednot se je na prvi stopnji poudarjenosti v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 zmanjšal iz 15,9 % na 5,6 % gozdnega prostora in na drugi stopnji zvišal iz 4,7 % na 11,2 % gozdnega prostora. Razlog je posodobitev vhodnih podatkov na podlagi naravovarstvenih smernic za GGN GGE Ig (2025-2034).

Z enakim razlogom se je, v primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, za 1,5 % zmanjšal delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji in za 5,4 % povečal delež gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine in so upravljani izključno za varstveni namen (utemeljitev Ca). Njihova površina je 519,1 ha. V GGE so to območja arheoloških najdišč, posamezna območja pomembnih kulturnih spomenikov (cerkva, kapelic, spominskih znamenj in drugih pomembnejših zgodovinskih ostankov).

Objekti kulturne dediščine se nahajajo razpršeno po GGE. Večja območja s prvo stopnjo poudarjenosti (predvsem arheološka najdišča) so v vzhodnem delu v k.o. Rudnik (77I12, 77I13) in k.o. Lanišče (77E05, 77E06, 77E07), v okolici Iga (77D11A, B), v severnem delu GGE po celotnem območju Ljubljansko barje in v zahodnem delu v k.o. Tomišelj (77A06, 77A07, 77A08, 77A10, 77A11) in k.o. Iška vas (77C11, 77C12, 77C13A, 77C14 in 77C06B (Bolnišnica Krvavice)).

Preglednica 19/KHT: Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
1849	Dobravica- Cerkev sv. Gregorja	vplivno območje	77H06, 77H07
1850	Iška - Cerkev sv. Jedrti	vplivno območje	77C03A
1855	Sarsko- Cerkev sv. Ruperta	vplivno območje	77H01A, 77H02A
2566	Tomišelj - Cerkev Device Marije rožnega venca	sakralna stavbna dediščina	77A06, 77A07, 7A08
2568	Strahomer – Cerkev sv. Jakoba	vplivno območje	77B06
2569	Podkraj pri Tomišlju - Cerkev sv. Janeza	sakralna stavbna ded.	77A03
2761	Razvaline cerkve sv. Jurija	sakralna stavbna ded.	77D12
2763	Iška vas - Cerkev sv. Križa	sakralna stavbna ded.	77C01
5722	Iški Vintgar- Bolnišnica Krvavice	spomenik	77C05A, 77C06B, 77C07, 77C08, A77C27, 77C28
5724	Gornji Ig - Spomenik žrtvam NOB v Lapušni dolini	spomenik	77C14
9368	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	arheološko najdišče	77A01A,C,D, E, 77A02, 7708, 77B01B, 77B02, 77B05, 77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77C01, 77C13B, 77D09, 77D11A,B, 77D12, 77D13B, 77E11B, 77E16A,B, 77E02, 77F01A, B, 77H01A, B, 77H02A, B, 77H08, 77I19, 77I20A,C,
11149	Dobravica-arheološko območje	arheološko najdišče	77H06, 77H07, 77D01
11151	Ig - Arheološko najdišče Pungrt	arheološko najdišče	77D12, 77D13
11152	Iška - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	77C03A, 77C04, 77C08C, 77C09,
11153	Iška vas - Arheološko območje Britof in Poljane	arheološko najdišče	77C01
11154	Iška - Arheološko območje Grad	arheološko najdišče	77B01A, 77C10, 77C11, 77C12, 77C13A, 77C14, 77C15, 77C16,
11159	Sarsko - Arheološko območje	arheološko najdišče	77H01A, 77H02A
11160	Staje-Rimskodobni nagrobnik Dedec v Stajah	arheološko najdišče	77D12
11163	Tomišelj - Prazgodovinsko gradišče Srobotnik	arheološko najdišče	77A06, 77A07, 77A08, 77A10, 77A11, 77A12; 77B09

11379	Babna Gorica - Arheološko najdišče Babenški hrib	arheološko najdišče	77I20A,B,C
11381	Babna Gorica - Arheološko najdišče Grmez	arheološko najdišče	77I20A,B,c
11406	Rimskodobna vaška naselbina	arheološko najdišče	77D10, 77D11A, 77D12
11412	Kremenica - Arheološko najdišče Kreniški hrib	arheološko najdišče	77H01A
11418	Pijava gorica - Arheološko najdišče Pijavski hrib	arheološko najdišče	77F01A
11520	Tomišelj-Arheološko najdišče Iška	arheološko najdišče	77A08, 77B08, 77B09, 77B01B, C13B
11552	Gornji Ig-Spominska plošča talcem	dediščina/ memorialna dediščina	77C16
11559	Iška-spominska plošča Antonu Župcu	dediščina/ memorialna dediščina	77C12
11745	Tomišelj-Spomenik padlim partizanom	dediščina/ memorialna dediščina	77A08
11781	Dobravica-Kapelica	dediščina/stavbna dediščina	77H06
11788	Ig-Grad	Dediščina/stavbna dediščina	77D12
11873	Mali Vrh pri Šmarju - Arheološko območje Vrhovka	arheološko najdišče	77E08
14913	Podmolnik - Gradišče z grobišči Molnik	arheološko najdišče	77E03, 77E04, 77E05, 77E06, 77E07, 77E10, 77I10, 77I12, 77I13
16740	Lanišče - Arheološko najdišče Rupa	arheološko najdišče	77E04
21055	Škrilje pri Igu - Gradišče Stražar	arheološko najdišče	77C03B, 77C04B
26305	Zalog pri Škofljici -Grobnica padlim	dediščina/stavbna dediščina	77E11A
28409	Gumnišče-spomenik zbirališču borcev	dediščina/stavbna dediščina	77E12
28410	Lavrica-Spomenik na Klenu pri Selah	dediščina/stavbna dediščina	77I13
26310	Lavrica -Kapelica v Hratariji pod debelim hribom	dediščina/stavbna dediščina	77I17
26306	Zalog pri Škofljici-Francoska kapelica	dediščina/stavbna dediščina	77E11
30863	Ig - Gradišče Pungrt	arheološko najdišče	77D12

Drugo stopnjo ima 1.772,4 ha gozdnega prostora.

Gre za gozdni prostor na območju kulturne krajine (utemeljitev Cc) in na vplivnih območjih varovane stavbne dediščine, spomenikov in ob drugih pomembnih objektih kulturne dediščine z blažjim varstvenim režimom, v katerih je dopustno izkoriščanje gozdnih dobrin (utemeljitev Ca).

Preglednica 20/KHT: Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
2440	Pleše-Domačija Pleše 11	dediščina/stavbna dediščina	77E07
4157	Cerkev sv. Cirila in Metoda pri Škofljici	dediščina/stavbna dediščina	77E17
9698	Lanišče – Grad Lisičje	spomenik	77E03, 77E04, 77E17
11819	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	dediščina/kulturna krajina	77A01A, B, 77A02, 77A03, 77A04, 77A05, 77A06, 77A07, 77A08, 77A09, 77A10, 77A11, 77A12, 77A13, 77A14, 77A15, 77A16, 77B01A,B, 77B02, 77B03, 77B04, 77B05,

			77B06, 77B07, 77B08, 77B09, 77B10, 77B11, 77B12, 77B13, 77B14, 77B15, 77B16, 77C01, 77C02, 77C03A, B, 77C04A, B, C, 77C08A, D, C, 77C07, 77C09, 77C10, 77C11, 77C12, 77C13A,B, 77C14, 77C15, 77C16, 77C17, 77C18, 77C19, 77C20, 77C21, 77C22, 77D01, 77D02, 77D03, 77D04, 77D05, 77D06, 77D07, 77D08, 77D09, 77D10, 77D11A, 77D12, 77D13, 77H01A, 77H02A,B, 77H03, 77H05, 77H06, 77H07, 77H08,
18462	Želimlje - Kulturna krajina Želimeljska dolina	dediščina/kulturna krajina	77F01A
24390	Gumnišče-Kulturna krajina Rogače	dediščina	77E12, 77E13, 77E14, 77E16A, 77G01
24394	Orle-Vas	dediščina/ naselbinska dediščina	77I10

Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na <https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b>.

Delež gozdnega prostora s funkcijo varovanja kulturne dediščin se je na prvi stopnji poudarjenosti v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2015 povečal iz 1,5 % na 11,9 % gozdnega prostora in na drugi stopnji znižal iz 52,8 % na 40,6 % gozdnega prostora. Razlog je posodobitev vhodnih podatkov na podlagi kulturnovarstvenih smernic za GGN GGE Ig (2025-2034).

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Estetska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 86,11 ha gozdnega prostora. Gre za gozd in gozdni prostor v neposredni bližini objektov kulturne dediščine, ki predstavlja kuliso objektom na območjih kulturne dediščine (utemeljitev Ea):

- Podkraj pri Tomišlju - Cerkev sv. Janeza Krstnika, robni del oddelka 77A03;
- Iška vas - Cerkev sv. Križa, robni del oddelka 77C01;
- Škofljica- Kapelica Matere božje, robni del oddelka 77E04;
- Škofljica-Cerkev sv. Cirila in Metoda, robni del oddelka 77E17;
- Iška vas-Cerkev sv. Mihaela, robni del oddelka 77C01;
- Strahomer – Cerkev sv. Jakoba, robni del oddelka 77B06;
- Ig-Grad, na robnih delih oddelka 77D12;
- Iška - Cerkev sv. Jedrti, robni del oddelka 77C03A;
- Dobravica Cerkev sv. Gregorja; robni deli oddelkov 77H06, 77H07;
- Tomišelj-Spomenik padlim partizanom, robni del oddelka 77A08;
- Dobravica-Kapelica, robni del oddelka 77H06;
- Dobravica-cerkev sv. Gregorja, robni deli oddelkov 77H06, 77H07;
- Kremenica – Cerkev sv. Urha, robni del oddelka 77H01A;
- Ig- Razvaline cerkve sv. Jurija, robni del oddelka 77E11A;
- Zalog pri Škofljici -Francoska kapelica, robni del odseka 77E11A;
- Lavrica - Kapelica v Hrastariji pod Debelim hribom, robni del oddelka 77I17;
- Gumnišče-spomenik zbirališču borcev, robni del oddelka 77E12;

- Staje-Rimskodobni nagrobnik Dedec v Stajah, robni del oddelka 77D12;
- Lavrica-Spomenik na Klenu pri Selah, robni del oddelka 77I13;
- Iška -Žaga domačije Iška 14, robni deli odsekov 77C03A, 77C04C, 77C08C, 77C09;
- Babna gora -Ruševine tovarne Torfanstaltv, robni del odseka 77I20A;
- Pleše-domačija Pleše 11, robni deli oddelkov 77E07, 77E08;
- Lanišče-grad Lisičje, v oddelku 77E03;
- Ustje-piramida, v odseku 77C06B;
- Ustje-okno spodaj, v odseku 77C06B.

Estetsko funkcijo **druge stopnje** poudarjenosti z utemeljitvijo Eb, opravljajo gozdovi na območju kulturne krajine, po predpisih o varstvu kulturne dediščine. To so gozdovi na območju kulturne krajine Želimejska dolina, v oddelku 77F01A, kulturne krajine Rogače, v oddelkih 77E12, 77E13, 77E14, 77E16A, 77G01 in gozdovi na območju kulturne krajine Ljubljansko barje, v severnem delu GGE.

Estetsko funkcijo druge stopnje z utemeljitvijo Ee opravlja tudi gozd, oziroma gozdni otoki v odsekih 77A01C,D,E in 77I20A,B,C, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe.

V primerjavi z valorizacijo funkcije GGN GGE leta 2015 se je zmanjšal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji iz 3,8 % na 2,0 % in povečal na drugi stopnji poudarjenosti iz 14,2 % na 48,8 % površine gozdnega prostora. Razlog za spremembo stopnje poudarjenosti funkcije je v posodobitvi vhodnih podatkov.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se je površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji zmanjšala za 0,8 %, na drugi stopnji se ni spremenila.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Stopnje poudarjenosti funkcije so določene vsem gozdnim površinam v GGE, izjema je le območje gozdnega rezervata NR Mokrec in NR Koslerjeva gošča, ki sta razglašena z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in obsegata 195,41 ha gozdov. Gozd v njih naj se prepusti naravnemu razvoju.

Večina gozdov, to je 4.005,89 ha ima **prvo stopnjo** poudarjenosti te funkcije, kar pomeni, da je v njih možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produktivna sposobnost rastišč višja od 5 m³/ha letno) (utemeljitev La).

Na površini 33,81 ha gospodarskih gozdov je funkcija poudarjena na **drugi** stopnji. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Gre za gozdove na strmih pobočjih nad Iško, v odsekih 77C11, 77C08A.

Na površini 71,68 ha gospodarskih gozdov je funkcija poudarjena na **tretji** stopnji. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar. Gre za gozdove na območju razglašanih varovalnih gozdov, v odseku 77C08C,D in v odsekih 77B06 in 77D11A.

Dejanski možni posek v gozdovih je sicer odvisen od stanja sestojev in usmeritev z vidika zagotavljanja trajnosti gozdov, vključno z ohranjanjem in pospeševanjem njihove biotske pestrosti. V primerih morebitnih večjih poškodb sestojev, ali v primerih ko bi to narekovala ovrednotene funkcije gozda na posameznih območjih, bo posek v navedenih območjih gozdov, ne glede na proizvodno zmogljivost njihovih rastišč, temu ustrezno nižji.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2015 se je povečal obseg gozdov s funkcijo, poudarjeno na prvi stopnji za 1.058,2 ha, medtem ko se je površina gozdov z lesnoproizvodno funkcijo na drugi in tretji

stopnji zmanjšala. Na drugi stopnji poudarjenosti za 988,2 ha in na tretji stopnji poudarjenosti za 61,1 ha. Do teh sprememb je prišlo zaradi novih podatkov po gozdnih rastiščnih tipih in določene metodologije, ki je bila pripravljena v okviru ciljnega raziskovalnega projekta (Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. 42 str.).

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 138,2 ha gozdnega prostora. To so ožja območja gozdov v bližini 44 čebelarstev stojšč za premične čebelnjake in stalne čebelnjake (utemeljitev Np). Nahajajo se izven gozda, vendar so na vplivnem območju gozda oziroma ob gozdnem robu (100m pas). Stojšča so razpršena po celotnem območju GGE, na robnih delih naselij Vrbljene (77B01B), Dobravica (77H01A (dve)), 77H02A (tri)), 77H05, 77H06 (štiri)), Tomišelj (77A01C, 77A03, 77A08) Iška vas (77C01, 77C03A (dve), 77C10 (dve), 77C12, 77C20), Ig (77D01 (tri), 77D10, 77D13), Lanišče (77E02 (dve), 77E05, 77E07, 77E11B, 77E12, 77E14 (dve), 77E16A, 77E17 (dve)) in Rudnik (77I11 (dve), 77I12, 77I17, 77I19 (dve), 77I20A).

Na **drugi stopnji** je funkcija poudarjena na 148,7 ha gozdnega prostora in sicer v območjih gozdne čebelje paše (utemeljitev Ne), ki so, tako kot stojšča, razpršena po celotnem območju GGE. Funkcija je na drugi stopnji poudarjena na območjih gozdne čebelje paše, kjer je delež kostanja nad 25 % (utemeljitev Ne in Nd), v odsekih 77I10, 77I12, 77I15, 77E01, 77E03 in v odsekih k.o. Rudnik (77I08, 77I10, 77I14, 77I15, 77I16, 77I19) in manjšega dela k.o. Lanišče (zahodni del (77E01, 77E02, 77E03)), kje je delež kostanja v LZ nad 25 % (utemeljitev Nd).

Pri valorizaciji funkcije GGN GGE Ig leta 2015 funkcija na prvi stopnji ni bila ovrednotena, v tokratnem GGN je s prvo stopnjo poudarjena na 138,2 ha gozdne površine. Delež gozdov s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji se je zvišal iz 1,5 % na 3,4 % gozdnega prostora. Razlog za spremembo stopnje poudarjenosti funkcije je v posodobitvi vhodnih podatkov.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji ni spremenila.

Lovnogospodarska funkcija

Po merilih Navodil za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih so bili posodobljeni tudi podatki o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGE Ig, je lovogospodarska funkcija na prvi stopnji poudarjena na 348,0 ha gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na vplivnem območju rukališča navadnega jelena (*Cervus elaphus*), (utemeljitev Jr), v jugozahodnem delu GGE, v odskih: 77A09, 77B17, 77B18, 77B19, 77B21, 77B22, 77B23, 77C06A, B, C, 77C23, 77C24, 77C25, 77C26, 77C27, 77C29, 77C30, 77C31, 77C32 in v okolici zimskih krmišč za jelenjad (utemeljitev Jk), v oddelkih 77A10, 77B02, 77C29, 77D03.

Vzdrževane travne površine in jase, območja grmišč, kali, okolica brlogov medveda, gnezdilnice, so navedene v stanju Biotopske funkcije na prvi stopnji.

V GGE so evidentirane še krmišča in krmne njive, ki ne zadoščajo merilom za 1. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Zaradi posodobitve vhodnih podatkov se je, v primerjavi z valorizacijo funkcije GGN GGE leta 2015, povečal delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji iz 4,0 % na 8,0 % gozdnega prostora.

V primerjavi z valorizacijo funkcije v GGN GGO leta 2021, se površina gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji ni spremenila.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	3.746,01	303,06	12,85	4.061,92
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	154,03	41,27	0,11	195,41
Varovalni gozdovi	37,81	11,65	0,00	49,46
Skupaj	3.937,85	355,98	12,96	4.306,79

V GGE Ig prevladujejo zasebni gozdovi na 91,4 % površine gozdov. Državni gozdovi se razprostirajo 8,3 % površine in občinski na 0,3 % površine gozdov.

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi. Predstavljajo 94,3 % površine gozdov GGE. Način gospodarjenja v teh gozdovih je skupinsko postopen.

V okviru gozdov kategorije večnamenski gozdovi je sedem RGR: Podgorsko bukovje (11012), Kisloljubno bukovje (*luzuletosum*) (12212), Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) (13114), Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*) (13115), Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) (13214), Toploljubno bukovje (14112), Jelševja in topolovja (19515).

Gozdovi kategorij varovalni gozdovi in GPN (ukrepi niso dovoljeni), so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS, št. 88/2005 in spremem.). Ta uredba določa tudi režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, je 3,6 % (195,41 ha). To so gozdovi gozdnega rezervata Mokrec (Ur. l. SRS, št. 1/84) na strmih pobočjih Iškega Vintgarja, v oddelkih 77C03B, 77C04B, 77C05B, 77C06B, 77C06D in gozdovi gozdnega rezervata Koslerjeva gošča v oddelkih 77A01D in 77A01E. Za te gozdove velja tako imenovan blažji varstveni režim. V gozdovih je na 1. stopnji poudarjena raziskovalna funkcija, mestoma funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot. Celotno območje je opredeljeno kot širše območje rastišč kranjskega jegliča. Na celotni površini gozdnega rezervata Mokrec se prekrivata območje Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija -SI 3000256 in EPO Krmsko hribovje – Menišija - 31200 ter osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000.

V okviru gospodarske kategorije gozdov Varovalni gozdovi je RGR Varovalni gozdovi. V gozdovih te kategorije gozdov prevladujejo gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Površina **varovalnih gozdov** je 49,46 ha. V to kategorijo so uvrščeni gozdovi na strmih pobočjih Iškega Vintgarja v odsekih 77C08C in 77C08D, ter gozdni otok Poljska gorica, z izjemnimi biotopi, v odseku 77D11A.

Karta kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4).

Preglednica 22/KGR: Gozdni rastišni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11012-Podgorsko bukovje	511 -Vrbovje s topolom	2,56	0,4
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	22,23	3,4
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	380,91	57,7
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	19,02	2,9
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	22,66	3,4
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	40,13	6,1
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	2,04	0,3
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	10,07	1,5
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	31,41	4,8
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	92,66	14,0

Opis stanja gozdov

	761 -Javorovje s praprotni	2,40	0,4
	771 -Jelovje s praprotni	15,47	2,3
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	18,31	2,8
Skupaj RGR		659,87	100,0
12112-Kisloljubno bukovje	521 -Nižinsko črnojelševje	6,58	1,2
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	19,32	3,6
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	22,66	4,3
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1,28	0,2
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	2,95	0,6
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	0,30	0,1
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	458,46	86,2
	771 -Jelovje s praprotni	20,51	3,9
Skupaj RGR		532,06	100,0
13114-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omphalodetosum)	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	4,21	1,5
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	272,03	98,5
Skupaj RGR		276,24	100,0
13115-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (clematidetosum)	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	48,09	2,7
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	58,05	3,2
	563 -Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in	38,74	2,2
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	41,53	2,3
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	7,26	0,4
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	3,65	0,2
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	7,79	0,4
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	1.390,65	77,7
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	1,17	0,1
	771 -Jelovje s praprotni	193,96	10,8
Skupaj RGR		1.790,89	100,0
13214-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (mercurialetosum)	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9,37	1,7
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	540,46	97,9
	761 -Javorovje s praprotni	2,37	0,4
Skupaj RGR		552,20	100,0
14112-Toploljubno bukovje	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	6,98	4,2
	563 -Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in	49,45	29,9
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	74,94	45,3
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	14,38	8,7
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	19,53	11,8
Skupaj RGR		165,28	100,0
19515-Jelševja in topolovja	511 -Vrbovje s topolom	1,20	1,4
	521 -Nižinsko črnojelševje	72,79	86,7
	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	7,74	9,2
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	0,57	0,7
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	0,75	0,9
	771 -Jelovje s praprotni	0,86	1,0
Skupaj RGR		83,91	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		4.060,45	100,0
12112-Kisloljubno bukovje	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1,25	80,1
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	0,31	19,9
Skupaj RGR		1,56	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		1,56	100,0
60000-Gozdni rezervati	521 -Nižinsko črnojelševje	17,16	8,8
	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	4,98	2,5
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9,52	4,9
	563 -Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in	147,72	75,6
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	9,52	4,9
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	6,51	3,3
Skupaj RGR		195,41	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		195,41	100,0
40000-Varovalni gozdovi	563 -Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in	40,32	81,5
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	9,14	18,5

Skupaj RGR		49,46	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		49,46	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.306,88	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 23/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,3	14,5	18,7	25,6	35,9	41,5	14,6
Jelka	3,7	9,9	15,5	26,4	44,5	59,0	20,8
Bor	7,5	19,5	27,3	30,3	15,4	6,7	2,4
Macesen	6,6	21,8	21,4	22,1	28,1	0,1	0,0
Ostali igl.	6,7	16,3	21,9	29,9	25,2	0,1	0,0
Bukev	5,3	20,2	23,7	26,1	24,7	105,9	37,6
Hrast	7,7	24,1	22,8	23,1	22,3	19,0	6,7
Pl. lst.	5,3	19,7	23,6	26,7	24,7	25,7	9,1
Dr. tr. lst.	11,3	28,1	22,1	19,8	18,7	19,4	6,8
Meh. lst.	12,1	34,0	21,2	15,8	16,9	5,8	2,0
Iglavci	4,6	12,3	17,5	26,4	39,2	107,3	37,9
Listavci	6,4	21,9	23,3	24,8	23,6	175,9	62,1
Skupaj	5,7	18,2	21,1	25,4	29,6	283,2	100,0

LZ je 283,2 m³/ha. V njej je 37,9 % iglavcev in 62,1 % listavcev. Je skoraj identična (4,2 m³/ha) LZ celotnega ljubljanskega območja, ki v povprečju meri 279 m³/ha in skoraj enaka LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju (2,6 m³/ha nižja).

Delež LZ drevja debelejšega od 30 cm je še vedno v porastu in znaša 75,7 % LZ (v obdobju 2015-2024 je bil ta delež 1,3 % nižji).

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) je 23,9 % LZ, v drugem (30 – 50 cm premera) 46,5 % LZ, v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera) pa 29,6 % LZ. Delež najdebelejšega drevja iglavcev je nad povprečjem GGO Ljubljana. Za 7,5 % je v GGE več dreves iglavcev premera nad 50 cm, kot v GGO. Delež najdebelejših listavcev pa je 8,7 % nižji, kot v GGO. V debelinski sestavi po drevesnih vrstah nadpovprečni delež najdebelejšega drevja velja za jelko in smreko. Enako velja tudi za macesen in ostale iglavce, njihov delež v LZ je manjši od 0,1 %. Največ dreves borov je v drugem razširjenem debelinskem razredu. Delež bukke, hrastov in plemenitih listavcev je največji v drugem razširjenem debelinskem razredu. Delež drugih trdih in mehkih listavcev je enak v prvem in drugem razširjenem debelinskem razredu, najmanjši je v tretjem razširjenem debelinskem razredu. V LZ je največ bukke. Njen delež je 37,6 %. Sledijo ji jelka (20,8 %), smreka (14,6 %), gorski javor (8,2 %), graden (6,5 %), črni gaber (2,5 %), rdeči bor (2,1 %), beli gaber ter črna jelša (1,6 %) in kostanj (1,6 %). Z deležem do 0,6 % so v LZ prisotni še iglavci: črni in zeleni bor, macesen in tisa in po velikosti deleža, od manjšega proti večjemu, listavci: močvirski hrast, robinija, češnja, trepetlika, vrbe, breza, topoli, dob, gorski brest, lipa, mokovec, cer, veliki jesen, mali jesen.

Preglednica 24/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	462.188	431.425	30.180	583
	m ³ /ha	107,3	109,6	84,8	45,0
Listavci	m ³	757.392	697.976	57.236	2.180
	m ³ /ha	175,9	177,2	160,8	168,2
Skupaj	m³	1.219.580	1.129.401	87.416	2.763
	m ³ /ha	283,2	286,8	245,6	213,2

Vrednosti LZ po lastništvih se nanašajo na trenutno stanje lastništva gozdov. LZ je najvišja v zasebnih gozdovih in znaša 286,8 m³/ha. V državnih gozdovih znaša 245,6 m³/ha. Najnižja LZ je v gozdovih lokalnih skupnosti in sicer 213,2 m³/ha.

Način ugotavljanja lesne zaloge

LZ je bila ugotovljena na osnovi meritev LZ na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) in z okularno oceno pri opisovanju sestojev. LZ sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih LZ sestojev v posameznem odseku predstavlja okularno ocenjeno LZ odseka. Seštevek okularno ocenjenih LZ sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih iz Preglednice D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih LZ vseh odsekov stratuma enaki LZ stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v LZ stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Tarife po posameznih odsekih za izračun LZ so prevzete iz preteklega načrta GGN GGE Ig (2015 – 2024) (vmesne Čoklove tarife) in so v Prilogi 12.2: Seznam tarif po odsekih.

Preglednica 25/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (m³/ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omphalodetosum)-13114	276,24	306,4	21	7,8
	Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (clematidetosum)-13115	1.790,86	290,2	136	
2	Podgorsko bukovje 11012	659,83	281,1	56	10,9
	Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (mercurialetosum)-13214	552,20	298,5	41	
	Toploljubno bukovje-14112	165,28	240,3	15	
3	Kisloljubno bukovje (typicum)-12112	533,61	296,3	49	13,3
	Jelševja in topolovja-19515	83,90	221,3	3	
OKULARNA OCENA					
4	Varovalni gozdovi-40000	49,46	199,1		
5	Gozdni rezervati-60000	195,41	176,1		

Meritve SVP so bile izvedene na 321 SVP. Vse ploskve so bile izmerjene na sistematični vzorčni mreži gostote 250 x 500 m (1 ploskev predstavlja 12,5 ha).

Preglednica »D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge« prikazuje LZ po RGR iz stalnih vzorčnih ploskev. Prikazana je tudi LZ RGR. Pri izračunu LZ s stalnimi vzorčnimi ploskvami smo vzorčno napako pri 5 % tveganju zmanjšali z združevanjem 7 RGR s skupnimi značilnostmi v 3 stratumu, ki so navedeni v preglednici »D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge«. Vzorčna napaka ocene LZ je v vseh stratumih pod dopustno mejo 15 % in sicer znaša v prvem stratumu 7,8 %, v drugem 10,9 % in v tretjem 13,3 %

Na SVP smo upoštevali razvojne faze sestojev v katerih so se posamezne SVP nahajale. LZ RGR Varovalni gozdovi in RGR Gozdni rezervati je ugotovljena z okularno oceno.

3.3 Prirastek

V GGE smo pri izračunu prirastka uporabili nove prirastne nize, ker je bila izvedena druga meritev na SVP. Ta je omogočila izračun novih prirastnih nizov iz zaporednih meritev na SVP. Pri tem smo s programom xPL določili regresijske krivulje prirastnih nizov. Uporabili smo eksponentno, inverzno in potenčno regresijsko funkcijo. Prirastne nize smo izračunali po RGR za drevesne vrste tistih RGR, ki vsebujejo meritve v vsaj sedmih debelinskih stopnjah. Uporabljeni so tisti rezultati, ki ne vsebujejo negativnih vrednosti in kjer je vrednost R² večja od 0,5. Prirastek drevesnih vrst po

RGR, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo izračunali na osnovi prirastnega niza določene drevesne vrste za celotno GGE skupaj, ali pa smo uporabili prirastni niz rastiščno podobnega RGR.

Prirastni nizi po RGR so prikazani v Prilogi »12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih«.

Skupni tekoči letni prirastek je 7,7 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 44,4 % tega prirastka, prirastek listavcev 55,6 %. V primerjavi s prejšnjim načrtovalnim obdobjem je, predvsem zaradi ujm in kalamitet, letni prirastek skupaj za 0,5 m³/ha nižji od tistega v preteklem desetletju.

Delež prirastka iglavcev se je znižal za 0,1 m³/ha in delež prirastka listavcev z 0,4 m³/ha.

V primerjavi s prirastkom v GGN GGO Ljubljana je prirastek v GGE Ig za 0,2 m³/ha višji. Prirastek iglavcev je v GGE 0,4 m³/ha višji kot v GGO in prirastek listavcev 0,2 m³/ha nižji, kot v GGO Ljubljana.

Struktura letnega prirastka po debelinskih razredih kaže, da je skupno višji delež letnega prirastka v debelinskih razredih II., III.. Ta je pri iglavcih najvišji v. in IV. debelinskem razredu (48 % letnega prirastka) in pri listavcih v III. in II. debelinskem razredu (54 % letnega prirastka).

Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,43	0,68	0,66	0,79	0,86	3,42	44,4
Listavci	0,71	1,33	0,97	0,78	0,49	4,26	55,6
Skupaj:	1,14	2,01	1,63	1,57	1,35	7,68	100,0

Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	14.694	13.741	935	18
	m ³ /ha	3,41	3,49	2,63	1,36
Listavci	m ³	18.387	16.857	1.475	55
	m ³ /ha	4,27	4,28	4,14	4,26
Skupaj	m³	33.081	30.599	2.410	73
	m ³ /ha	7,68	7,77	6,77	5,62

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 28/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	80,56	1,9								0	0,0	0
Drogovnjak	842,14	19,6	37,14	4,4	3,3	39,6	57,1	0,0	212,6	56	11,6	20
Debeljak	2.347,41	54,4	376,35	16,0	6,9	66,3	26,5	0,3	325,5	177	6,4	29
Sestoj v obnovi	1.036,68	24,1	578,99	55,9	11,5	69,6	18,9	0,0	266,8	86	12,1	26
Skupaj	4.306,79	100,0	992,48	23,0						321	5,7	26

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Razvojne faze sestojev so bile določene pri opisovanju sestojev na terenu in njihova površina z digitalizacijo sestojev na osnovi izrisanih DOF5.

Polovica vseh sestojev (54,4 %) je v razvojni faza debeljaka, katerih delež se je, v primerjavi z deležem v preteklem desetletju, zmanjšal za 3 %. Za 5,3 % se je povečal delež sestojev v obnovi, ki so bili evidentirani na 24,1 % površine gozdnega prostora. Z vidika trajnosti donosov lesa je

premalo mladovij (1,9 %) in drogovnjakov (19,6 %). Površina mladovij je v naravi večja, vendar gre za premajhne površine, ki bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljaki in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Naravno pomlajevanje je v GGE Ig relativno dobro saj je pomlajeno 55,9 % površine sestojev v obnovi, od katerih ima 69,6 % skupaj dobro sestojno in 11,5 % bogato sestojno zasnovo.

V debeljaki se pojavlja podmladek na 16,0 % površine.

Sestojna zasnova je v drogovnjakih relativno slaba. Prevladujejo drogovnjaki s pomanjkljivo sestojno zasnovo (60,4 %). Drogovnjakov z dobro sestojno zasnovo je 28,6 %. V mladovju je sestojna zasnova boljša. Več je sestojev mladovij z dobro in bogato sestojno zasnovo (skupaj 60,2 %).

Najboljše so negovani debeljaki in sestoji v obnovi. V debeljaki je delež negovanih sestojev 85,1 %, v sestojih v obnovi 81,6 %.

Najslabše so negovani drogovnjaki, ki so na več kot polovici površine (59,3 %) nenegovani.

Mladovja so na 65,5 % površine negovana, na 33,5 % površine nenegovana in na 1, % površine je njihov obstoj ogrožen. V mladovjih na 54,9 % površine prevladuje tesen sklep, na 25,9 % je sklep vrzelast.

Polovica drogovnjakov ima normalen sklep in skoraj četrtna (22,9 %) ima tesen sklep. 13,5 % drogovnjakov ima rahel sklep in podoben je delež takih z vrzelastim sklepom (15,0 %).

skoraj enak je delež debeljakov z normalnim (41,1 %) in rahlim sklepom (42,1 %). Sklep je vrzelast 14 % površine debeljakov in tesen na 2,8 % njihove površine.

Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	155,22	43,14	0,62	0,00	0,27	533,93	7,48	138,41	107,03	6,38	992,48
%	15,64	4,35	0,06	0,00	0,03	53,80	0,75	13,95	10,78	0,64	100,00

V podmladku prevladuje bukev (53,80 %). Večji delež imajo še smreka (16,6 %), plemeniti listavci (13,9 %) (predvsem gorski javor, lipa, češnja) in drugi trdi listavci (10,8 %) (predvsem bel in črni gaber). Manjši delež ima jelka (5,3 %) in delež manjši od 1 % imajo bor, drugi iglavci, hrast in mehki listavci.

Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	80,56	29,8	30,1	31,2	8,9	4,4	61,1	33,5	1,0	54,9	17,9	1,3	25,9
Drogovnjak	842,14	2,5	28,6	60,4	8,5	6,9	33,8	59,3	0,0	22,9	48,6	13,5	15,0
Debeljak	2.347,41					9,5	75,6	14,9	0,0	2,8	41,1	42,1	14,0
Sestoj v obnovi	1.036,68					14,0	67,6	18,4	0,0				
Skupaj	4.306,79												

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 31/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	0,37	0,0
Gozdovi bukve in hrasta	51,42	1,2
Bukovi gozdovi	240,30	5,6
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.606,49	37,3
Gozdovi bukve in jelke	509,98	11,8
Gozdovi bukve in smreke	52,48	1,2
Jelovi gozdovi	16,97	0,4
Smrekovi gozdovi	68,21	1,6
Borovi gozdovi	0,78	0,0

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Drugi pretežno iglasti gozdovi	286,99	6,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.472,80	34,2
Skupaj	4.306,79	100,0

Sestojni tipi so opredeljeni glede na tipe drevesne sestave gozdov, kot so ti določeni v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Sestoj se v glavnem določa na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoji so izločeni na karti 1 : 5.000 (DOF5).

Površine sestojev so praviloma večje od 0,5 ha. V GGE je bilo s terenskim ogledom na osnovi razvojne faze, drevesne sestave, gozdnogojitvenih ukrepov in poudarjenosti funkcij izločenih 669 sestojev. Povprečna velikost posameznega sestoja znaša 6,44 ha.

Sestoji mladovij so uvrščeni v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri izločanju sestojnih tipov v razvojnih fazah drogovnjaki, debeljaki in sestoji v obnovi so upoštevani deleži drevesnih vrst v drevesni sestavi LZ stoječega sestoja.

Sestoj smo v GGE Ig opredelili v enajst tipov drevesne sestave gozdov, ki so ustrezali naslednjim merilom:

- Hrastovi gozdovi: hrast več kot 75 %;
- Gozdovi buke in hrasta: bukev in hrast več kot 75 %; hrast 26 % in enako ali manj kot 75 %; bukev 26 % in enako ali manj kot 75 %;
- Bukovi gozdovi: bukev več kot 75 %;
- Drugi pretežno listnati gozdovi: če niso izpolnjeni drugi pogoji in je listavcev več kot 75 %;
- Gozdovi buke in jelke: jelka+bukev več kot 75 %; jelka 26 % in enako ali manj kot 75 %; bukev 26 % in enako ali manj kot 75 %;
- Gozdovi buke in smreke: smreka+bukev več kot 75 %; smreka 26 % in enako ali manj kot 75 %; bukev 26 % in enako ali manj kot 75 %;
- Jelovi gozdovi: jelka več kot 75 %;
- Smrekovi gozdovi: smreka več kot 75 %;
- Borovi gozdovi (razen rušja): bor (razen rušja) več kot 75 %;
- Drugi pretežno iglasti gozdovi: če niso izpolnjeni drugi pogoji in je iglavcev več kot 75 %;
- Drugi gozdovi iglavcev in listavcev.

Največje deleže imajo Drugi pretežno listnati gozdovi in sicer 37,3 %, sledijo Drugi gozdovi iglavcev in listavcev, ki imajo 34,2 % delež. Večji je še sestojni tip Gozdovi buke in jelke, ki znaša 11,8 %. Po velikostnem redu od večjega k manjšemu si sledijo sestojni tipi: Drugi pretežno iglasti gozdovi, Bukovi gozdovi, Smrekovi gozdovi, Gozdovi buke in hrasta, Gozdovi buke in smreke, Jelovi gozdovi, Hrastovi gozdovi, Borovi gozdovi.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 32/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.849,87	45,6	1.829,17	45,0	381,32	9,4	0,00	0,0	4.060,36	94,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	1,56	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1,56	0,0

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	195,41	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	195,41	4,5
Varovalni gozdovi	40,32	81,5	9,14	18,5	0,00	0,0	0,00	0,0	49,46	1,1
Skupaj vsi gozdovi	2.085,60	48,4	1.839,87	42,7	381,32	8,9	0,00	0,0	4.306,79	100,0

V GGE prevladujejo ohranjeni gozdovi in sicer na 48,4 % površine gozdov. To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo do 30 %. 100 % ohranjeni so gozdovi v RGR Gozdni rezervati (60000) in v RGR Toploljubno bukovje (14112). V RGR Jelševja in topolovja (19515) je 99 % ohranjenih gozdov, v RGR Varovalni gozdovi (40000) je 82 % ohranjenih gozdov in 73 % ohranjenih gozdov je v RGR Podgorsko bukovje (11012).

Spremenjenih je 42,7 % gozdov, kjer je delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste od 30 do 70 %. Večji delež sestojev s spremenjeno drevesno sestavo je v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) (13214) in to kar 91,2 % in v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*) (13115) (49,6 %).

Močno spremenjenih je 8,9 % površine gozdov. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v teh odsekih od 71 do 90 %. Največ močno spremenjenih gozdov je v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) (13114) in sicer 52,2 %.

Gozdov z izmenjano drevesno sestavo v GGE Ig ni.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 33/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	251	4,4	16,1	60,6	18,9	0,0
Jelka	403	2,5	25,8	60,5	10,7	0,5
Bor	71	4,2	23,9	22,5	46,6	2,8
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	809	1,6	14,2	55,4	25,2	3,6
Hrast	167	7,9	17,6	49,7	21,2	3,6
Pl. Ist.	190	5,8	22,1	47,4	22,1	2,6
Dr. tr. Ist.	100	0,0	10,1	41,4	37,4	11,1
Meh. Ist.	30	0,0	6,9	79,3	13,8	0,0
Skupaj iglavci	726	3,5	22,2	56,7	17,0	0,6
Skupaj listavci	1.297	2,9	15,3	52,9	24,9	4,0
Skupaj	2.023	3,1	17,8	54,3	22,1	2,7

Kakovost drevja je bila ocenjena na SVP pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Le 3,1 % vseh dreves ima ocenjeno odlično kakovost, največ macesen (100 %), nekaj dreves odlične kakovosti je še dreves hrasta (7,9 %), plemenitih listavcev (5,8 %), smreke (4,4 %) in bora (4,2 %). Le 2,5 % dreves jelke in 1,6 % bukke ima odlično kakovost.

Prav dobro kakovost ima 17,8 % ocenjenih dreves. Pri tej kakovosti je v spodnjem delu debla kakovost lesa L (luščenec) in ŽII (žagovec II. kakovosti), v zgornjem delu pa nekoliko slabše kakovosti. Največji delež prav dobre kakovosti je pri jelki (25,8 %), boru (23,9 %), plemenitih listavcih (22,1 %). Le 17,6 % hrastov, 16,1 % smreke in 14,2 % bukke ima ocenjeno prav dobro kakovost.

Dobro kakovost ima več kot polovica dreves (54,3 %). Ocenjeno dobro kakovost ima 79,3 % mehkih listavcev. Dobra kakovost prevladuje skoraj pri vseh drugih drevesnih vrstah. Izjema je bor, kjer prevladuje zadovoljiva kakovost (46,6 %).

Z zadovoljivo kakovostjo je bilo ocenjenih 22,1 %. Poleg že omenjenih dreves bora imajo večji delež še drugi trdi listavci (37,4 %).

V GGE je evidentiranih tudi 2,7 % dreves s slabo kakovostjo, kjer je največ dreves drugih trdih listavcev (11,1 %).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 34/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	5,8
Veje/krošnja	2,6
Osutost	0,4
Skupaj	8,8

Poškodovanost gozdnega drevja se ugotavlja v skladu z merili določenimi v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20). Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Glede na mesto poškodbe ločimo poškodbe debla oziroma korenčnika, poškodbe vej v krošnji in osutost krošnje. Pri deblu in korenčniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini. Pri osutosti krošnje se šteje za hujšo poškodbo, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Podatke o poškodovanosti drevja smo ugotovili iz ocene poškodovanosti dreves na SVP.

Analiza poškodovanosti gozdnega drevja kaže, da je s hudo poškodbo poškodovanih 8,8 % vseh dreves na SVP. Najpogostejše so poškodbe debla in korenčnika (5,8 %).

Poškodbe debla so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe korenčnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in pravih poti kot posledica spravila lesa. Pri poškodbah vej, ki jih je evidentiranih 2,6 %, gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev kot posledica naravnih ujm.

Največ poškodb je evidentiranih v RGR Topoljubno bukovje (14112), ki izvirajo še iz poškodovanosti gozdov po žledu l.2014 in njegove sanacije. V tem RGR je poškodovanih 14,5 % dreves. Delež poškodovanih dreves je v ostalih RGR med 2,0 % (RGR Jelševja in topolovja in 9,7 % (RGR Podgorsko bukovje).

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Popis objedenosti je bil izveden po drugi metodi popisa, ki je v uporabi od leta 2009. Slovenija je razdeljena na popisne enote (PE), ki predstavljajo osnovne statistične enote za spremljanje objedenosti. Ovrednotenje podatkov popisa objedenosti gozdnega mladja služi za namen gozdnogospodarskega, gozdnogojitvenega in lovsko upravljaljskega načrtovanja. Zato so bile pri oblikovanju popisnih enot upoštevane meje gozdno gospodarskih enot, meje lovsko upravljaljskih območij in za divjad težko prehodne ovire.

Znotraj posamezne popisne enote se najprej določi vse možne ploskve za izvedbo popisa objedenosti gozdnega mladja, ki izpolnjujejo vnaprej določene zahteve. Te ploskve se prostorsko določi na podlagi mreže SVP in izločenih sestojev. Ustrezni sestoji so sestoji v obnovi, debeljaki z vsaj 10 % mladja, prebiralni sestoji in raznomerni sestoji.

Znotraj popisne enote se v vsakem popisu popiše 51 ploskev, ki izpolnjujejo pogoje navedene pod prejšnjo točko. Ploskve so znotraj popisne enote izbrane naključno. Zaradi korektnosti metode in pričakovanega preraščanja mladja v višje višinske razrede se eno tretjino popisnih ploskev za objedenost pri vsaki ponovitvi popisa zamenja, in sicer tako, da se po treh ponovitvah zamenja vse ploskve iz prvega popisa.

Izhodišče za določitev mesta popisa za spremljanje objedenosti je središčna točka SVP. V njeni bližini se nato postavi ploskev za popis, ki je velika 20 m² v izmeri 2 x 10 m, leži na pomlajeni površini, ki je praviloma večja od popisne ploskve. Na popisni ploskvi mora biti vsaj 50 osebkov mladja drevesnih vrst višine od 15 do 150 cm. V kolikor je pomlajena površina večja, se ploskev

postavi v sredini pomlajene površine, razen če je tu mladje že višje kot 150 cm. Če ploskev ustreza ostalim pogojem je sestojni sklep lahko tudi večji od 70 %, ploskev pa ne sme biti zakrita z grmovjem. Od središča SVP je oddaljena vsaj 12 in praviloma ne več kot 50 m. Osebkne višine do 15 cm se popisuje le na 2 m².

Vsakemu osebkju na ploskvi se določi vrsta, višinski razred in objedenost. Višine se delijo na statistične razrede (0) do 15 cm, (I) od 15 do 30cm, (II) od 31 do 60 cm, (III) od 61 do 100 cm, (IV) od 101 do 150 cm in (V) nad 150 cm. Objedenost se ugotavlja le za statistične razrede od I do IV. Tekoče letno je objeden osebek za katerega ugotovimo, da je bil objeden v obdobju enega leta pred popisom.

V GGE Ig je bilo opravljenih 10 popisov – 10 popisnih ploskev.

Preglednica 35/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	39.236	Se ne ugotavlja
R1. 16-30 cm	31.832	36,6
R2. 31-60 cm	12.393	42,1
R3. 61-100 cm	5.159	13,4
R4. 101-150 cm	4.278	10,1
Skupaj (R1 – R4)	64.584	33,5

Preglednica 36/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	DV %	R1 15-30cm		R2 30-60cm		R3 60-100cm		R4 100-150cm		R1-R4	
		št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %	št./ha	obj. %
Smreka	9	2.516		2.076	6,1	252		63		4.907	2,6
Jelka	5	2.516	2,5	126						2.642	2,4
Bukev	29	4.026	15,6	4.026	26,6	3.837	9,8	3.712	6,8	15.601	14,9
Hrasti	9	4.026	9,4	566	11,1					4.592	9,6
Plemeniti listavci	42	17.300	57,5	4.467	81,7	755	33,3	189	66,7	22.710	61,5
Ostali trdi listavci	5	1.195	42,1	1.007	18,8	315	20	377	16,7	2.894	28,3
Ostali mehki listavci	1	252	50	126	100					377	66,7
Iglavci	14	5.033	1,3	2.202	5,7	252		63		7.549	2,5
Listavci	86	26.799	43,2	10.191	50	4.907	14,1	4.278	10,3	46.175	38,6
Skupaj	100	31.832	36,6	12.393	42,1	5.159	13,4	4.341	10,1	53.724	33,5

V GGE Ig je problem naravnega pomlajevanja in vrasti zaradi objedanja divjadi najbolj izrazit pri jelki, manj pri plemenitih listavcih, najmanj pa pri bukvi in smreki. Negativni vpliv objedanja na naravno pomlajevanje jelke je viden iz močnega padca njenega deleža v višjih višinskih razredih. V 3 in 4 razredu jelke na ploskvah sploh ni zaslediti. Delež plemenitih listavcev je padel iz 54 % v višinskem razredu 15 do 30 cm na 15 % v višinskem razredu 30 do 60 cm.

V GGE Ig je pomlajevanje plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev dobro kljub močni objedenosti. Vzrok zato je njihova velika odpornost na objedanje, ko imajo dovolj veliko moč preživetja. Vrast plemenitih listavcev je dobra, manj drugih trdih listavcev. Zaradi močne objedenosti je potrebno plemenite listavce še vedno pospeševati.

Pomlajevanje bukve je dobro, prav tako je bistveno manj objedena. Delež bukve v višjih višinskih razredih se povečuje, kar kaže tudi na njeno veliko konkurenčno moč pri preraščanju v višje višinske razrede.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	5,05	10,03	15,08	7,66	16,32	23,98	12,71	26,35	39,07
	m ³ /ha	1,80	3,19	4,99	2,74	5,24	7,98	4,55	8,42	12,97
30 - 49 cm	št./ha	1,99	0,93	2,92	2,49	2,93	5,42	4,49	3,86	8,35
	m ³ /ha	3,35	1,42	4,77	4,17	4,41	8,58	7,52	5,82	13,35
50 in več cm	št./ha	0,56	0,06	0,62	0,37	0,31	0,68	0,93	0,37	1,31
	m ³ /ha	1,90	0,17	2,07	1,23	0,94	2,17	3,13	1,11	4,23
Skupaj	št./ha	7,60	11,03	18,63	10,53	19,56	30,09	18,13	30,59	48,72
	m³/ha	7,05	4,77	11,82	8,15	10,58	18,73	15,20	15,35	30,55

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09 in spremem.) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na LZ v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in mora obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Odmrta lesna masa je ocenjena na SVP in izračunana po vmesnih tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980).

V GGE je v povprečju na hektarju kar 48,72 odmrlih dreves oziroma 30,55 m³ odmrle lesne mase. V to vrednost je všteta tudi panjevina. Po številu odmrlih dreves je več listavcev (30,59 št./ha), kot tudi po količini. Odmrta masa listavcev znaša 15,35 m³/ha, iglavcev pa 15,20 m³/ha.

Skupna količina odmrle lesne mase predstavlja 10,8 % LZ, kar zadošča predpisu.

Največ odmrlih dreves je v razširjenem debelinskem razredu 10 – 30 cm (39,06 dreves/ha). Število dreves se v naslednjih dveh razširjenih debelinskih razredih zmanjša.

Odmrlo drevje v GGE je, tako za stoječe kot ležeče drevje iglavcev in listavcev, v veliki meri še posledica ujm, ki so te gozdove prizadele v preteklosti (žledolom v začetku leta 2014, vetrolom decembra 2017).

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Do II. svetovne vojne je bil pretežni del gozdov na območju sedanje GGE Ig v zasebni lasti. Gospodarjenje je potekalo na tako imenovani kmečko – prebiralni način, pri katerem so bili posegi v sestoje pogosti. Izvajala se je sečnja zlasti debelejših in lepših dreves. Kmetje so iz gozda dobivali vse potrebne sortimente za lastno porabo in za trg.

Način gospodarjenja z gozdom in posegi v gozd so bili odvisni od naslednjih dejavnikov:

- velikosti gozdne posesti;
- socioekonomske strukture gozdnih posestnikov;
- bližine mesta Ljubljane.

Manjša kot je bila posest posameznega lastnika, večji je bil pritisk na gozd.

V zahodnem delu GGE, kjer je bila večina naselij skoncentrirana v nižinskih predelih na obrobju Ljubljanskega barja, so imeli kmetje boljše pogoje za kmetijsko dejavnost. Zaradi tega je bila prevladujoča gospodarska panoga kmetijstvo, ki je imelo tudi večji ekonomski pomen. Od kmetijstva so imeli tolikšne dohodke, da so jim dohodki iz gozda od poseka lesa pomenili manjši dopolnilni vir dohodkov. Zato so bili gozdovi na teh območjih bolj ohranjeni. Značilno za ta zahodni predel GGE Ig je tudi sistem gospodarjenja, po katerem so pospeševali iglavce. Izsekavanje listavcev na rastiščih jelovo bukovih gozdov zaradi pospeševanja iglavcev ter povečanih potrebah po lesu listavcev za kurjavo (bližina mesta Ljubljane) je privedlo do spremembe drevesne sestave v korist jelke. Iz sestojev bukve in jelke ter smreke so nastali sestoji s prevladujočim deležem jelke.

V vzhodnem delu GGE, kjer so bila naselja bolj posejana po hribovitih predelih, so bile možnosti za kmetijsko proizvodnjo slabše. Dohodki iz gozda so kmetom pomenili večji delež skupnega dohodka kmetije. Zato so bili gozdovi na teh območjih podvrženi večjim posegom. Čim manjša je bila velikost gozdne posesti, tem manjša je bila ekonomska moč teh kmetij. Zato so bile potrebe po dohodkih iz gozda večje ter temu ustrezno večji in pogostejši posegi v gozd.

Gozdovi v bližini Ljubljane so bili podvrženi večjim posegom, kot tisti bolj oddaljeni. Zaradi bližine mesta, ki je pomenila večje potrebe po lesu za kurjavo (les listavcev), so imeli lastniki večje možnosti za prodajo lesa. Poleg tega je bila v bližini Ljubljane večja gostota cestnega omrežja in s tem boljša odprtost gozdov, kar je omogočalo večje posege v gozd. Zaradi tega so bili ti gozdovi najmočnejše obremenjeni. V njih so se vrstile intenzivne sečnje, posebej listavcev, saj so lastniki teh gozdov sekali les tako za domačo porabo kot za prodajo. Poleg tega pa je bila še večina teh sestojev obremenjena s steljarjenjem in s pašo v gozdu.

O načrtnem gospodarjenju lahko govorimo šele od druge svetovne vojne dalje. Do leta 1956 je z gozdovi na območju GGE Ig upravljal Okrajna uprava za gozdarstvo, od leta 1956 – 1959 pa Poslovna zveza za kmetijstvo in gozdarstvo. Od leta 1959 do 1993 so bili ti gozdovi pod upravo Kmetijske zadruga Ig.

Leta 1963 je Gozdno gospodarstvo Ljubljana prevzelo gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Ig. Z gozdovi Splošnega ljudskega premoženja (SLP1) je gospodarilo Gozdno gospodarstvo Ljubljana, TOZD Škofljica. Z manjšim delom gozdov so gospodarile Ljubljanske mlekarne in Kazensko poboljševalni dom (KPD) na Igu. V zasebnih gozdovih je gospodarjenje usmerjala Temeljna organizacija kooperantov (TOK) Gozdarstvo Škofljica v okviru GGO Ljubljana.

Po letu 1990 je prišlo do sprememb v gozdarstvu. Osnovana je bila Javna gozdarska služba, pripravljala se je nova gozdarska zakonodaja in začel se je postopek denacionalizacije družbene posesti. V letu 1993 je bil sprejet nov Zakon o gozdovih, ki je razdelil bivša Gozdna gospodarstva na javno gozdarsko službo (ZGS) in izvajalska podjetja.

Z državnimi gozdovi je do leta 2016 upravljal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Na območju GGE je imelo koncesijsko pravico izkoriščanja državnih gozdov gozdarsko podjetje Gozd

Ljubljana d.d.. Ta je z začetkom leta 2016 potekla. V istem letu je bilo ustanovljeno podjetje Slovenski državni gozdovi (SiDG d.o.o.), ki je v drugi polovici tega leta prevzelo gospodarjenje z državnimi gozdovi. Izvajalce del v državnih gozdovih za izdane odločbe ZGS se sedaj izbira preko javnih razpisov.

Za gozdne sortimente so bile 1. 9. 2013 uvedene prevoznice, ki so spremljale posekano lesno maso pred prvim dajanjem na trg ali za lastno uporabo. (Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št.69/13 in spremem.).

Zaradi močno povečanega obsega del in oteženosti njihove izvedbe so bile prevoznice ukinjene. Nadomestila jih je listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. Njen namen je še vedno zagotavljanje sledljivosti lesa ob zmanjšanih administrativnih obremenitvah in omogočanje hitrejše sanacije po ujmah.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Gozdove je v začetku leta 2014 prizadel žledolom. Nato se je sanaciji žledoloma v letih 2015 in 2016 pridružila namnožitev smrekovih podlubnikov, ki se je zavlekla še v leto 2017. Na koncu leta 2017, je od 10. do 12. decembra, močan, viharan veter dodatno povzročil veliko gmotno škodo. Sanacija poškodovanih gozdov je trajala vse leto 2018.

V tem letu se je na območja Natura 2000, začel načrtno izvajati ukrep – naravni razvoj biotopov in leto kasneje še ukrep načrtno puščanje stoječe biomase. Leta 2019 je v juliju veter močno prizadel gozdove k.o. Iška vas.

V Strajanovem bregu so se na barjanskih travnikih, zaraščenih s črno jelšo, na parcelah v lasti KP Barje, izvajala dela z namen povečati habitatni tip bazičnega nizkega barja na rastišču ogrožene Loeselove grezovke in v habitatu barjanskega okarčka (77G01, projekt PoLJUBA). Tu so sodelovali ZGS, KP Barje ter ZRSZVN OE Ljubljana.

V letu 2022 se je začelo spremljati gradacijo velikega smrekovega podlubnika v stalnih pasteh. V vsakem revirju je ena stalna past. Na revirju Škofljica, v k.o. Lanišče, je GIS konec maja 2022, ob avtocesti postavil vabe za spremljanje pojava več azijskih karantenskih škodljivcev.

V letih preteklega načrta so se izvajali tečaji varnega dela z motorno žago in s traktorjem. Potekale so številne delavnice in spletni seminarji za zaposlene.

Analiza preteklega gospodarjenja je narejena za GGE Ig za obdobje 2015 – 2024 po RGR preteklega ureditvenega obdobja. Upoštevanih je 9 RGR, ki so prikazani v preglednici »D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih«.

4.2.1 Posek

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2015 - 2024	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	124.031	101.847	82,1	146.671	38.511	118,3
Listavci	168.686	56.177	33,3	79.071	24.008	46,9
Skupaj	292.717	158.024	53,9	225.742	45.845	77,1

*SVP - stalne vzorčne ploskve

*Površina gozdov za obdobje 2015-2024, ko so se izvajale meritve na SVP.

Preglednica 39: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	4.096,95	2,49	314	3,579	8,502	0,940	26,3
	Listavci	4.096,95	1,37	314	1,929	5,301	0,586	30,4
	Skupaj	4.096,95	3,86	314	5,508	10,116	1,119	20,3
Državni gozdovi		317,98	6,06	12	6,988	9,368	5,896	84,4

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m³/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
			Število SVP	Povprečni letni posek (m³/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m³/ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
Ostali gozdovi	3.778,97	3,67	302	5,449	10,154	1,145	21,0

V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni in varovalni gozdovi, kjer se meritve SVP niso izvajale. Meritve SVP se niso izvajale tudi v RGR 19515-Jelševja in topolovja, ker v RGR ni nobene SVP.

V izračun so zajeti večnamenski gozdovi s površino 3.785,26 in GPN z načrtovanim ukrepom s površino 311,69 ha. Le ti gozdovi so bili v preteklem načrtu uvrščeni v kategorijo št.2, a so ob izdelavi območnega načrta OE Ljubljana (2020-2030) bili prekategoriizirani iz 2 v 1. Tako je v analizi preteklega gospodarjenja upoštevana skupna pretekla površina večnamenskih gozdov in GPN z načrtovanim ukrepom v velikosti 4.096,95 ha.

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP. Letni posek na SVP znaša 5,51 m³/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5 % tveganju) 1,12 m³/ha /leto (20,3 %). Posek po evidencah pa znaša 3,86 m³/ha/leto in odstopa od poseka iz SVP za 29,4 %, ter je tako izven intervala zaupanja. Zato v vseh naslednjih preglednicah prikazujemo posek iz SVP, razen pri tistih, ki prikazujejo posek po vrstah poseka.

Vzrok za nižji delež evidentiranega poseka v zasebnih gozdovih so velikokrat ekonomični razlogi, ki lastnike napeljuje k hitrejšemu in enostavnejemu pridobljenemu zaslužku. Poleg tega nekateri lastniki sami izvedejo sanitarni posek v svojem gozdu in o tem ne obvestijo ZGS, kar je še posebej prisotno v času po ujmah (žled, vetrolom, podlubniki).

Razlog je tudi močna konkurenca med izvajalci, ki je sicer pozitiven dejavnik, a je privedla do tega, da izvajalci sicer ponudijo nizko ceno, le to pa nadoknadijo s posekanim drevjem brez odkazila in evidence in tudi mimo vedenja lastnika.

Dodaten razlog je izračun poseka iz SVP, ki je lahko delno tudi obremenjen z večjo vzorčno napako, kajti na določenem številu SVP je bilo posekano vse ali večina drevja na SVP (žled, podlubniki, vetrolom).

Posek na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) je bil izračunan iz ploskev, na katerih je bila izvedena dvojna meritev (n = 321). Ploskve, kjer je bila opravljena le prva meritev, smo iz analize izločili.

V nadaljevanju pri prikazu in analizah upoštevamo podatke iz SVP.

Rezultate analize poseka na SVP po lastništvu prikazujemo v preglednici »Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP« zgolj informativno, ker so podatki obremenjeni s preveliko statistično napako.

Preglednica 40: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	115.564	156.919	272.483	8.467	11.767	20.234	124.031	168.686	292.717
Izveden - m³	89.402	49.340	138.742	12.446	6.837	19.283	101.848	56.177	158.024
Izveden SVP - m³	137.327	68.588	205.916	6.977	15.241	22.218	146.671	79.071	225.742
Realizacija - evid	77,4	31,4	50,9	147,0	58,1	95,3	82,1	33,3	54,0
Realizacija - SVP	122,4	45,0	77,9	80,7	126,9	107,6	114,4	45,3	74,6
Povp. drevo - m³	1,66	0,93	1,30	1,66	0,72	1,13	1,66	0,90	1,28

SVP - stalne vzorčne ploskev

* Podatkom o realizaciji poseka v zasebnih gozdovih smo dodali količino poseka v občinskih gozdovih, katerih površina v GGE je le 12,96 ha (od tega je večnamenskih 14,85 ha), zato bi bile točkovne ocene podatkov o poseku iz SVP za gozdove tega lastništva nerealne. V nadaljevanju »ostale gozdove« obravnavamo kot zasebne.

Po podatkih iz SVP je bilo v preteklem ureditvenem obdobju (2015-2024) na območju GGE Ig posekanega 225.742 m³ lesa in sicer 146.671 m³ iglavcev ter 79.071 m³ listavcev. Delež iglavcev v poseku je bil 65,0 % in listavcev 35,0 %. Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 74,6 %. Pri iglavcih je bila višja (118,3 %) kot pri listavcih, kjer je znašala 46,9 %.

V državnih gozdovih izvršeni posek skupaj predstavlja 107,6 % načrtovanega poseka. Pri listavcih 126,9 % in pri iglavcih 80,7 %. Iz evidence poseka je razvidno, da je v državnih gozdovih realizacija negovalnega poseka za 31,3 % višja kot v zasebnih in gozdovih lokalnih skupnosti skupaj.

V »ostalih gozdovih« (zasebni in gozdovi lokalnih skupnosti) je bila skupna realizacija nekoliko nižja (77,9 %). Pri iglavcih je načrtovani možni posek presežen za 22,4 %. Posek listavcev je dosegel 45 % načrtovanega.

Preglednica 41/D-PGR: Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih – po podatkih iz SVP

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	12.152	24.871	204,7	8,5
	Listavci	37.448	31.205	83,3	10,7
	Skupaj	49.600	56.075	113,1	19,2
12112-Kisloljubno bukovje	Iglavci	15.785	11.252	71,3	3,8
	Listavci	36.573	18.987	51,9	6,5
	Skupaj	52.358	30.239	57,8	10,3
13114-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>omphalodetosum</i>)	Iglavci	18.619	38.278	205,6	13,1
	Listavci	8.233	4.137	50,2	1,4
	Skupaj	26.852	42.415	158,0	14,5
13115-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>clematidetosum</i>)	Iglavci	59.615	51.942	87,1	17,8
	Listavci	53.032	10.460	19,7	3,6
	Skupaj	112.647	62.402	55,4	21,3
13214-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>mercurialetosum</i>)	Iglavci	15.510	15.784	101,8	5,4
	Listavci	22.803	5.664	24,8	1,9
	Skupaj	38.313	21.448	56,0	7,3
14112-Toploljubno bukovje	Iglavci	1.792	3.162	176,5	1,1
	Listavci	6.772	3.711	54,8	1,3
	Skupaj	8.564	6.874	80,3	2,4

V tabeli realizacija poseka po RGR ne prikazujemo realiziranega poseka v RGR 19515- Jelševja in topolovja, RGR 40000 Varovalni gozdovi in RGR 60000- Gozdni rezervati, ker meritve SVP v zadevnih RGR niso bile izvedene. Ne podlagi meritev po evidencah pa je bil v RGR Jelševja in topolovja načrtovan posek v višini 3.957 m³ in izveden v višini 1.613 m³, v RGR Varovalni gozdovi je bil načrtovan posek v višini 408 m³ in izveden v višini 164 m³. V RGR Gozdni rezervati posek ni bil načrtovan, bil pa je izveden sanitarni posek v višini 458 m³.

Največ lesa po evidenci SVP je bilo posekanega v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*) 42.415 m³ – 14,5 % celotnega poseka. Površina tega RGR predstavlja 44,0 % površine gozdov v GGE glede na površino I.2015. Na drugem mestu je RGR Podgorsko bukovje (11012) s 56.075 m³ – 19,2 % celotnega poseka. Površina tega RGR predstavlja 16,0 % površine gozdov v GGE in je po velikosti drugi največji RGR v GGE.

Realiziran posek skupno presega načrtovan posek v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) za 58,0 % in v RGR Podgorsko bukovje za 13,1 %. Realiziran posek iglavcev presega načrtovan posek v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) za 105,6 %, v RGR Podgorsko bukovje za 104,7 %, v RGR Toploljubno bukovje za 76,5 % in v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) za 1,8 %. Evidenca poseka kaže, da je glavni vzrok za preseganje realizacije poseka iglavcev velik obseg sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja.

V RGR se skupna realizacija poseka giblje od 55,4 % v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*), 56,0 % v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*), 57,8 % v RGR Kisloljubno bukovje in 80,3 % v RGR Toploljubno bukovje, 113,1 % v RGR Podgorsko bukovje in 158,0 % v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*).

Realizacija poseka listavcev je precej nizka. Ta dosega od 19,7 % načrtovanega poseka v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*), do 83,3 % načrtovanega poseka v RGR Podgorsko bukove. Evidenca poseka kaže, da je vzrok za to v nizkem obsegu izvedenega negovalnega poseka listavcev.

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	5,3	35,3	2,3	0,0	0,0	212,7	42,5	0,8	0,3	0,8	100,0	18,3	61,7
Listavci	%	8,8	41,7	0,0	0,0	0,0	10,0	33,7	2,9	1,0	1,9	100,0	7,4	26,4
Skupaj	%	6,5	37,6	1,5	0,0	0,0	11,7	39,5	1,5	0,5	1,2	100,0	12,0	41,8

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	13,2	32,1	6,1	0,0	0,0	10,7	35,7	1,7	0,0	0,5	100,0	35,3	115,7
Listavci	%	27,0	37,3	0,3	0,0	0,0	12,6	15,4	5,7	1,0	0,7	100,0	12,0	41,1
Skupaj	%	18,1	33,9	4,1	0,0	0,0	11,3	28,6	3,1	0,4	0,5	100,0	20,9	70,6

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	0,0	30,7	0,0	0,0	0,0	20,6	48,7	0,0	0,0	0,0	100,0	5,3	17,1
Listavci	%	0,0	9,3	0,0	0,0	0,0	81,2	0,0	9,5	0,0	0,0	100,0	0,7	2,5
Skupaj	%	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0	31,3	40,0	1,7	0,0	0,0	100,0	2,5	8,3

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	6,3	35,0	2,7	0,0	0,0	12,4	41,8	0,9	0,2	0,7	100,0	19,4	65,3
Listavci	%	11,0	41,1	0,0	0,0	0,0	10,4	31,5	3,3	1,0	1,7	100,0	7,7	27,5
Skupaj	%	7,9	37,1	1,8	0,0	0,0	11,6	37,8	1,7	0,5	1,1	100,0	12,6	43,8

Opomba: Ker vrste poseka iz meritev na SVP ni mogoče ugotavljati, podatki o vrsti poseka v zgornji preglednici temeljijo na sicer neustrezni evidenci poseka. Zato so prikazana samo razmerja - deleži vrst poseka v %. Deleži poseka od lesne zaloge in prirastka pa so ustrezni - temeljijo na meritvah na SVP.

*Površina gozdov lokalne skupnosti v GGE Ig meri le 18,25 ha oz. 0,4 % gozdov v GGE, zato podatkov posebej ne bomo komentirali.

Največ je bilo negovalnega poseka in sicer 46,8 % celotnega poseka. Večino (37,1 %) predstavlja pomladitveni posek. Delež negovalnega poseka je bil po podatkih evidenc v državnih gozdovih za 10,5 % višji kot v zasebnih gozdovih.

Večji delež poseka v skupnem izvedenem poseku predstavlja v preteklem desetletju sanitarni posek s 37,8 %, sledi posek oslabelega drevja z 11,6 %. Druge vrste poseka imajo v izvedenem poseku le manjši delež.

Kar 71 % vsega sanitarnega poseka predstavljajo iglavci. Sanitarni posek je bil sicer drugi najpogostejši razlog poseka iglavcev in predstavlja 42 % vsega realiziranega poseka iglavcev (negovalni posek predstavlja 44 % realiziranega poseka iglavcev). Posek oslabelega drevja po podatkih evidenc predstavlja 12 % realiziranega poseka iglavcev in 10 % realiziranega poseka listavcev. Na ravni GGE predstavlja posek oslabelega drevja 12 % vsega realiziranega poseka listavcev. Pri listavcih je bilo največ negovalnega poseka, ki predstavlja 52 % vsega realiziranega poseka. Večji delež predstavlja še sanitarni posek. Delež tega je 32 %.

Če primerjamo zasebne in državne gozdove, delež realizirane negovalne sečnje predstavlja v zasebnih gozdovih 45 % in v državnih 55 % skupne sečnje. Več je pomladitvenega poseka (v zasebnih 37 %, v državnih 33 %). Redčenj je bilo v državnih gozdovih 18 % in v zasebnih gozdovih 6 %. Sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj predstavljata v državnih gozdovih 42 % vsega realiziranega poseka, v zasebnih kar 52 %.

Za redčenja se je pred desetletjem načrtoval posek 104.313 m³ na ravni GGE. Če vzamemo podatke o poseku iz evidenc, je bila realizacija iz naslova redčenj le 12 %. Realizacija redčenj v državnih gozdovih je bila 36 % in v zasebnih le 10 %.

Višja je bila realizacija pomladitvenega poseka. Če vzamemo podatke iz evidenc je bila realizacija pomladitvenega poseka 36 %. Realizacija v državnih gozdovih je bila 70 %, v zasebnih gozdovih 34 %.

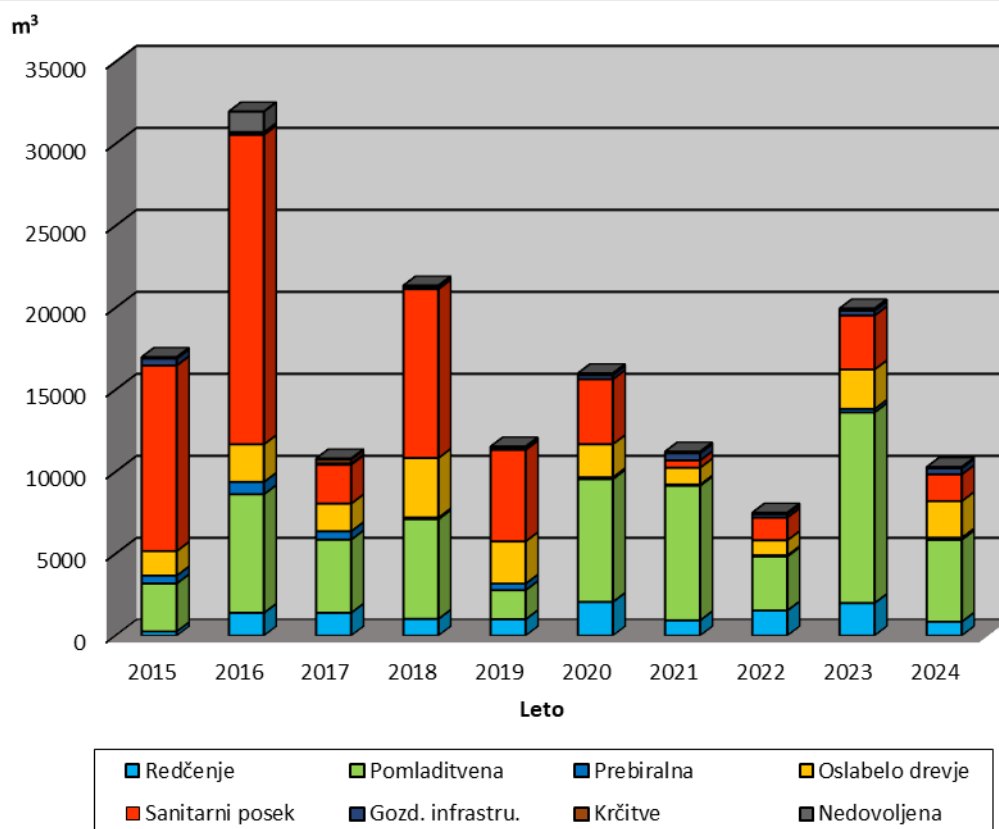
Kot je razvidno iz preglednice, se je v zasebnih gozdovih posekalo 41,8 % prirastka oziroma 12 % LZ, v državnih gozdovih 70,6 % prirastka oziroma 20,9 % LZ. V občinskih gozdovih se je glede na delež prirastka in LZ sekalo bistveno manj, a je treba upoštevati, da gre za le dobrih 18 ha gozda (večinoma gre za razdrobljene parcele majhne površine), zato slika ni nujno reprezentativna. Povprečje za enoto kaže posek 8,3 % prirastka oziroma 2,5 % LZ.

Posek po letih in vrstah poseka v spodnjem grafikonu temelji na (neustrezni) evidenci poseka, ker ustreznih podatkov ni mogoče pridobiti na meritvah na SVP.

Na začetku načrtovalnega obdobja, leta 2015, je imel posek srednjo vrednost (10,9 % celotnega poseka). Nato je v naslednjem letu 2017 najmočnejše porasel (20,4 % celotnega poseka), zaradi dviga sanitarnega in tudi pomladitvenega poseka. Leta 2018 beležimo še en dvig sanitarnega poseka, zaradi vetroloma. Po tem letu se delež sanitarnega poseka začne umirjati, dviguje se delež pomladitvenih sečenj. Višji sanitarni posek v letih 2015 in 2016 je posledica namnožitve smrekovih podlubnikov v teh letih. Največ poškodb sta povzročila osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*) ter šesterozobi ali mali smrekov lubadar (*Pityogenes chalcographus*).

Posek v letu 2018 je posledica sanacije vetroloma, ki je prizadel gozdove v decembru 2017. Veter je v glavnem podiral šope dreves. Čez poletje pa je v presvetljenih labilnih sestojih močnejši veter podiral še dodatna drevesa.

Obseg pomladitvenih sečenj je večji od obsega redčenj, njun obseg se je gibal med 4,3 % in 18,9 %. Najnižji obseg redčenj in pomladitvenega poseka je bil v letih 2015, 2019 in 2022 in najvišji na koncu načrtovalnega obdobja v letu 2023. Višji je bil še leta 2016, 2020 in 2021.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

V skupnem poseku iz evidence sečenj predstavljata največji delež posek smreke (44,1 %) in posek bukve (26,9 %). Delež poseka jelke dosega 18,7 % celotnega poseka. Deleži poseka drugih drevesnih vrst oziroma njihovih skupin pa so manjši. Delež poseka v % od LZ drevesne vrste je večji pri iglavcih (19,6 %) kot pri listavcih (7,8 %). Največji delež poseka iglavcev v % od LZ drevesne vrste je pri ostalih iglavcih (45,6 %), a je njihov delež od celotnega poseka le 0,1 %. Večji delež poseka od LZ drevesne vrste je še pri smreki (29,5 %), jelki (11,8 %) in boru 8,1 %. Pri listavcih imajo najvišji delež poseka v % od LZ bukev (9,6 %) in hrasti (6,6 %).

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	44,1	29,5	5,6
Jelka	18,7	11,8	2,4
Bor	1,7	8,1	0,2
Macesen	0,0	1,8	0,0
Ostali igl.	0,1	45,6	0,0
Bukev	26,9	9,6	3,4
Hrast	3,1	6,6	0,4
Pl. lst.	2,4	4,1	0,3
Dr. tr. lst.	2,3	4,4	0,3
Meh. lst.	0,7	4,4	0,1
Skupaj iglavci	64,6	19,6	8,2
Skupaj listavci	35,4	7,8	4,5
Skupaj	100,0	12,7	12,7

Intenziteta poseka je pri iglavcih najvišja v. in IV. debelinskem razredu in pri listavcih v IV. In skoraj enaka v III in v V. debelinskem razredu. Najnižja je pri iglavcih in listavcih v I. in II. debelinskem razredu. Vzrok za to je v velikem deležu lesne mase v višjih debelinskih razredih pri sanitarnih sečnjah in pomladitvenem poseku.

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,7	8,5	15,4	23,0	26,2	19,6	23,5
Listavci	2,4	5,3	8,6	10,8	8,4	7,8	12,9
Skupaj	2,5	6,2	11,0	16,5	18,1	12,8	36,4

V primerjavi z ureditvenim obdobjem 2005-2014 se je po podatkih evidenc obseg realizacije poseka v ureditvenem obdobju 2015-2024 povečal iz 114.926 m³ na 158.025 m³, oziroma po podatkih meritev SVP iz 128.244 m³ na 225.742 m³. V ureditvenem obdobju 2005-2014 je bilo največ poseka izvedenega zaradi redčenj (31,5 %), 22,1 % poseka je bilo izvedenega z namenom pomladitev. V zadnjem ureditvenem obdobju 2015-2024 se je delež redčenj znižal na 7,9 % in delež pomladitvenih sečenj zvišal na 37,1 %. Delež sanitarnega poseka je v skupnem poseku predstavljal 32,4 %, v preteklem obdobju 38,3 % in delež realiziranega poseka oslabelega drevja 10 % in v obdobju 2015-2024 11,7 %.

V obdobju 2015-2024 se je v primerjavi z obdobjem 2005-2014, povečal skupni obseg poseka glede na LZ (iz 10,5 % na 12,6 %) in glede na prirastek (iz 42,8 % na 43,8 %).

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	105,34	5,45	5,2	5,79	4,75	82,0
Obnova gozdov	ha	105,34	5,45	5,2	5,79	4,75	82,0
Obžetev	ha	5,28	0,75	14,2	0,30	0,00	0,0
Nega mladja	ha	37,46	18,10	48,3	13,90	1,70	12,2
Nega gošče	ha	53,66	25,47	47,5	9,40	21,45	228,2
Nega letvenjaka	ha	40,46	6,35	15,7	16,82	9,10	54,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	33,76	7,75	23,0	10,45	5,95	56,9
Nega gozdov	ha	170,62	58,42	33,2	50,87	38,2	75,1
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	20,64	0,0	0,00	2,72	0,0
Varstvo gozdov	dni	0,00	20,64	0,0	0,00	2,72	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	111,13	10,20	9,2
Obnova gozdov	ha	111,13	10,20	9,2
Obžetev	ha	5,58	0,75	13,4
Nega mladja	ha	51,36	19,80	38,6
Nega gošče	ha	63,18	46,92	74,3
Nega letvenjaka	ha	57,45	15,45	26,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	44,68	13,70	30,7
Nega gozdov	ha	222,25	96,62	43,5
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	23,36	0,0
Varstvo gozdov	dni	0,00	23,36	0,0

Opomba: V gozdovih lokalne skupnosti gojitvena in varstvena dela niso bila niti načrtovana niti izvedena.

Skupno je bilo izvedeno 10,20 ha obnovitvenih del, kar predstavlja 9,2 % realizacijo. V preteklem načrtu je bila od obnovitvenih del načrtovana priprava sestoja za naravno obnovo na površini 111,13 ha. Le ta je bila izvedena na 10,20 ha površine gozdov v oddelkih 77A08, 77C17, 77C30, 77C31, 77D12, 77E06, 77E08, 77F02, 77H07.

Negovalna dela skupaj dosegajo 43,5 % realizacijo. Pri vseh negovalnih delih je bil obseg izvedenih del nižji od načrtovanega. Najnižja je bila realizacija obžetve mladja (13,4 %), ki je bila načrtovana na najmanjši površini načrtovanih negovalnih del (5,58 ha). Najvišja je bila realizacija nega gošče (74,3 %), ki je bila tudi načrtovana na največji površini negovalnih del (63,18 ha).

Na realizacijo negovalnih del so vplivale ujme, ki so preprečevale izvedbo načrtovanih del oz. so se spremenile potrebe po izvedbi del. Problem je bil tudi v tem, da lastniki sami niso bili zainteresirani za izvedbo negovalnih del.

V državnih gozdovih je bilo realiziranih od obnovitvenih del 4,75 ha priprave sestoja od načrtovanih 5,79 ha. Negovalna dela v državnih gozdovih so bila realizirana 75,1 %.

Skupno je bilo za izvedbo varstvenih del porabljeno 23,36 dnin, vsa za varstvo pred žuželkami. Postavljenih je bilo 41 lovnihi pasti, ki so se redno čistila in vzdrževala.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Obstoječe gozdne ceste so bile redno vzdrževane. Bistvenega povečanja obsega vzdrževanja gozdnih cest zaradi sanacije ni bilo.

V preteklem načrtu (2015 – 2024) zaradi zadostne odprtosti z gozdnimi cestami ni bilo določenih območij, ki ne bi bila zadostno odprta na nivoju GGE.

Med gozdne ceste ni bilo uvrščeno nobene javne ceste ali odseka javne ceste.

Skupna dolžina gozdnih cest je ostala enaka dolžini v preteklem načrtu. Minimalna razlika 0,03 km je predvsem zaradi prilagoditve poteka GC na Lidar.

Narejene so bile manjše uskladitve poteka gozdnih cest, ki na skupno dolžino le teh niso bistveno vplivale: 048892 PLEŠE: skrajšanje na predlog KE

GC 048891 ERŽEN-BANKOVKA: podaljšanje na predlog KE;

GC 048823 KAMNIC: popravek poteka;

GC 048224 ŠKRILJE-KLADA (DEL): ureditev stika z JP 90515.

V preteklem obdobju se je izvajala natančnejša ureditev katastra gozdnih cest z zajemom in izrisom tras na podlagi LIDAR posnetkov ter ureditev stikov gozdnih cest z javnimi prometnicami na vloge občin. Posledica teh ureditev je minimalno povečanje (30 m) skupne dolžine gozdnih cest v GGE Ig.

Gozdne vlake

V prejšnjem načrtu so bila opredeljena naslednja nezadostno odprta območja (po k.o., oddelek in okvirna dolžina) za gradnjo gozdnih vlak:

K.O., oddelek	VLAKA okvirna dolžina (m)
K.O. TOMIŠELJ	
77A02	800
77A03	800
77A05	500
77A06	900
K.O. VRBLJENE	
77B01A	800
77B02	500
77B03	500
77B04	700
77B05	1200
77B09	1200
K.O. IŠKA VAS	
77C28	800
77C29	800
77C31	1200
K.O. IG	
77D04	500
77D05	500
77D06	700
77D07	700
K.O. LANIŠČE	
77E01	1000

K.O., oddelek	VLAKA okvirna dolžina (m)
77E02	1300
77E10	500
77E13	1000
77E15	700
77E17	500
K.O. RUDNIK	
77I08	1.000
77I09	700
77I12	500
77I13	500
77I18	500
77I19	1.000
K.O. DOBRAVICA	
77H03	1.000
77H04	1.000
77H07	1.000
77H08	600

Realizacija gradnje vlak znotraj prednostnih območij je bila 16,8 %. Vlake so bile zgrajene v k.o. Tomišelj 77A03, k.o. Vrbljene 77B02 in 77B09, k.o. Rudnik 77I12, 77I13, 77I19 in k.o. Dobravica 77 H07.

Skupno je bilo v desetletnem obdobju (2015 - 2024) zgrajenih 26.674 m gozdnih vlak, kar je 3 % več, kot je bilo v metrih načrtovanih gradenj gozdnih vlak v preteklem načrtu. Prikazane so v preglednici »Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ig v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po oddelkih in k.o.«

Preglednica 46: Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Ig v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po oddelkih in k.o.

K.O., oddelek	Novogradnja (m)	Leto gradnje
K.O. TOMIŠELJ		
77A04	320	2016
77A08	507	2016
77A11	197	2017
77A10	152	2020
77A09	690	2020
77A07	855	2020
77A03	1421	2020
K.O. VRBLJENE		
77B21	270	2017
77B18	130	2017
77B11	133	2017
77B20	265	2017
77B17	1028	2020
77B09	743	2020
77B02	1115	2020
77B14	182	2021
77B13	280	2021
K.O. IŠKA VAS		
77C03A	864	2016
77C09	516	2017
77C10	2626	2020
77C07	1445	2020
77C04	375	2020
77C08	62	2022
K.O. LANIŠČE		
77E11	1270	2015
77E05	640	2015
77E05	315	2016
77E06	300	2016
77E12	700	2016

K.O., oddelek	Novogradnja (m)	Leto gradnje
77E11	600	2016
77E08	150	2016
77E12	617	2017
77E05	350	2018
77E08	30	2018
K.O. RUDNIK		
77I13	2339	2015
77I12	443	2015
77I14	100	2015
77I19	1080	2018
77I11	572	2018
K.O. DOBRAVICA		
77H05	100	2015
77H04	899	2015
77H08	570	2015
77H07	495	2015
77H05	40	2017
77H01	888	2020

Do leta 2020 se je zgradilo kar 98 % vseh gozdnih vlak in v zadnjih štirih letih le še 2 % oz. 524 m gozdnih vlak. Vlake so gradili predvsem zaradi sanacije posledic ujm in tudi tam, kjer je bil izražen interes lastnikov gozdov, da bi omogočili spravilo posekanega lesa iz slabše odprtih ali za spravilo zaprtih predelov gozdov.

V preteklem ureditvenem obdobju so se v GGE gradile le nove gozdne vlake, rekonstrukcije gozdnih vlak se niso izvajale.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Z vidika trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti so se upoštevale zahteve za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delu v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja.

Na podlagi načrtov upravljanja divjadi so lovske družine v GGE Ig v preteklem desetletju sumarno opravile naslednja biomeliorativna dela:

- ročna in strojna košnja travnikov 64,2 ha;
- vzdrževanje gozdnega robu 8,0 ha;
- priprava pasišč za divjad 3,4 ha;
- sadnja plodonosnega drevja in grmovje 12,0 kom;
- izdelava in vzdrževanje kaluž 22 objektov letno;
- vzdrževanje grmišč 19,0 ha;
- vzdrževanje remiz za malo divjad 236,7 ha.

Izvajala so se tudi biomeliorativna dela in sicer puščanje stoječe biomase v gozdu v višini 72,85 m³ in naravni razvoj biotopov v višini 111,60 m³.

Gospodarjenje z gozdovi je potekalo ob upoštevanju predpisanih varstvenih režimov za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove maske gozda. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrcene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrcene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz veliko manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Gre predvsem za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, površine voda, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
10,66	0,27	13,59	/	/	3,58	28,10

Rezultati analize kažejo, da je bila večina krčitev gozda narejena zaradi urejanja kmetijskih površin (48 % oz. 13,59 ha). Največ krčitev gozdov v kmetijski namen se je izvedlo v k. o. Tomišelj (9,67 ha). Za večje krčitve gozda na Ljubljanskem barju je vzrok predvsem projekt Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije za ponovno osnovanje vlažnih barjanskih travnikov. Izvajalo se je krčenje gozdnih površin, ki so bile po namenski rabi kmetijske. Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere je bilo v preteklem desetletju v GGE Ig izdanih 15 dovoljenj za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegale 10,51 ha gozda.

Urbanizacija je vzrok krčitev na 10,66 ha gozdnih površin, kar predstavlja 38 % površin krčitev. Urbanizirane površine so se najbolj širile v k. o. Ig.

Med druge vzroke krčitev smo uvrstili osnivanje obore na Orlah na 3,58 ha površine.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024

Na doseganje ciljev pri gospodarjenju so v veliki meri vplivale naravne ujme v preteklem ureditvenem obdobju. Žledolomu l.2014 je sledila namnožitev smrekovih podlubnikov v letih 2015, 2016 in decembra 2017 še močnejši vetrolom.

Razmerje razvojnih faz

Razmerje razvojnih faz se ni bistveno spremenilo, a so bile tudi male spremembe v njihovi površini v prid približevanja modelnemu stanju.

Največ se je spremenil delež sestojev v obnovi, ki se je povečal za 4,3 % in je za 5,1 % višji od modelnega stanja preteklega načrta. Posledično se je, tudi zaradi preteklih ujm, znižal delež debeljakov za 6,0 %, ki je v večjem delu prešel v sestoje v obnovi. Delež drogovnjakov se je povečal za 1,7 % in mladovij za 0,4 %.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je ostala skoraj enaka, znižala se je za 2,4 m³/ha, prirastek se je zmanjšal za 0,54 m³/ha. V LZ še vedno prevladujejo listavci z 62,1 %, njihov delež se je zvišal za 4,0 %. Delež iglavcev, se je zaradi ujm, predvsem lubadarja, znižal za 4 %. Danes predstavlja njihov delež 37,9 %, pred desetletjem je ta bil 41,9 %.

Zaradi preteklih ujm so se poslabšali sestojne zasnove, negovanost in sestojni sklep po vseh razvojnih fazah.

Realizacija možnega poseka

Skupna izvedba načrtovanega poseka po SVP je bila 75,0 %. Višja je bila pri iglavcih, kjer presega načrtovan posek - 114,4 %, pri listavcih je ostala pod načrtovanim – 45,0 %. Višja izvedba načrtovanega poseka pri iglavcih je posledica večjega obsega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka (evidenca poseka), ki skupaj predstavljata kar 54,7 % realiziranega poseka.

Visok je delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka je tudi pri listavcih in znaša 42,6 % realiziranega poseka.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del

Obnovitvena dela so bila skupno izvedena na 10,2 ha, kar pomeni le 9,2 % delež realizacije načrtovanih del. Razlago tudi tu najdemo v preteklih ujmah in njihovi sanaciji. Enako velja za negovalna dela, ki so bila izvedena s 43,5 % deležem.

Izveden delež nenačrtovanih varstvenih del je posledica večjega obsega varstva pred žuželkami in odziv na povečan obseg sanitarnih sečenj zaradi podlubnika.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 23,36 dnin.

Biomeliorativna dela so bila izvedena na 13,78 ha. Izvedena so bila dela za vzdrževanje travinj in za vzdrževanje vodnih površin, za kar je bilo porabljenih 107,25 dnin.

Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem obdobju ni bilo zgrajene nobene gozdne ceste, so se pa vse obstoječe gozdne ceste stalno vzdrževale.

Novo zgrajenih je bilo 26.674 m novih vlak, rekonstrukcije obstoječih vlak se niso izvajale.

Odnos gozd - divjad

Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali zastavljeni ukrepi.

Funkcije gozdov

Večanje števila prebivalstva ima za posledico povečanje rekreacijske vloge gozdov v okolici gosto naseljenih naselij in povečanje vloge pridobivanja drugih gozdnih dobrin (nabiranje gob). Do konfliktov s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ni prihajalo. Zagotavljale so se potrebe prostoživečih živali po miru, ohranjali so se njihovi habitati in rastišča.

V gozdnem prostoru se je krepilo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti z ohranjanjem mreže habitatnih dreves, vzdrževanjem kalov, travinj in pospeševanjem plodonosnih ter manjšinskih drevesnih vrst. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z ohranjanjem sestojev prepuščenih naravnemu razvoju ter z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevale življenjske aktivnosti živali: čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote ter objekte kulturne dediščine in drugih vrednot okolja.

Ostalo

V GGE se ohranja poseljenost in kultiviranost krajine ter izboljšuje kakovost življenja na podeželju.

Organizirani so bili tečaji in izobraževanja lastnikov gozdov o tehnikah varnega dela v gozdu in o pomenu izvajanja gozdnogojitvenih ter varstvenih del. Lastnike se je seznanjalo tudi o možnostih pridobitve dodatnih sredstev iz naslova izvajanja gozdnogospodarske dejavnosti.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

V obdobju od leta 2015 do začetka leta 2025 se je površina gozdov na območju GGE Ig zmanjšala za 33,12 ha (iz 4.4.339,91 ha na 4.306,79 ha). Zmanjšanje površine gozdov je posledica:

- 28,10 ha izvedenih krčitev gozdov;
- natančnejšega zajemanja gozdnega roba na podlagi novih digitalnih ortofoto načrtov;
- izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta (zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem ter površine neobdelanih kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem).

Iz preglednice »D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025« je razviden obseg in spreminjanje površine gozdov na območju GGE od leta 2015 do 2025.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	4.290,66	109,3	147,0	256,3	2,31	3,95	6,26	1,50	1,17	2,68
2015	4.339,91	119,7	165,9	285,6	3,56	4,66	8,22	3,58**	1,93**	5,51**
2025	4.306,79	107,3	175,9	283,2	3,41	4,27	7,68	2,49	3,86	6,35

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti poseka po SVP

Na območju GGE Ig se je v zadnjem desetletju skupna LZ zmanjšala za 2,4 m³/ha. To zmanjšanje je posledica zmanjšanja LZ iglavcev za 12,4 m³/ha, zaradi večjega sanitarnega poseka smreke (vzrok so bili napadi podlubnikov). LZ listavcev se je povečala za 10,0 m³/ha.

Najbolj se je povečala debelinska struktura LZ pri listavcih v V. in IV. debelinskem razredu, manjši je bil dvig v II. debelinskem razredu. V I. in III. debelinskem razredu je beležen padec rasti LZ listavcev. Pri iglavcih je delež LZ padel v vseh debelinskih razredih, z izjemo V. debelinskega razreda, kje je beležen dvig LZ (indeks 106,5 %).

V preteklem ureditvenem obdobju se je skupni prirastek zmanjšal za 0,54 m³/ha na 7,68 m³/ha. Zmanjšal se je prirastek iglavcev in listavcev. Med vzroki za znižanje prirastka iglavcev in listavcev je znižanje LZ in novi prirastni nizi, ki so bili izračunani iz meritev na SVP.

Drevesna sestava LZ se je v primerjavi z letom 2015 najbolj spremenila s padcem deleža smreke za 4,4 % in sicer iz 19,0 % na 14,6 %. Zmanjšal se je tudi delež bora za 0,3 % od celotne LZ, ter za 0,6 % se je povečal delež jelke. Deleži listavcev so se povečali in to bukev za 1,9 %, delež hrasta za 0,6 %, plemenitih listavcev za 1,4 % ter delež drugih trdih listavcev za 0,2 % in drugih mehkih listavcev za 0,1 % od celotne LZ.

Sedanji načrtovan možni posek se je skupno povečal glede na realiziran posek v preteklem ureditvenem obdobju za 0,84 m³/ha in to vse na račun listavcih, pri katerih dvig znaša 1,93 m³/ha. Pri iglavcih je načrtovan posek za 1,1 m³/ha nižji, kot je bil realiziran posek po SVP v preteklem ureditvenem obdobju.

Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	19,5	19,9	3,2	0,0	0,0	35,7	6,5	7,1	7,0	1,1
2015	19,0	20,2	2,7	0,1	0,0	35,7	6,1	7,7	6,6	1,9
2025	14,6	20,8	2,4	0,0	0,0	37,6	6,7	9,1	6,8	2,0

Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	87,1	80,5	80,5	106,5	89,6	70,5	90,7	89,2	92,9	138,7	95,8	87,1
Listavci	80,0	103,4	97,8	110,4	126,4	106,0	76,3	95,7	88,2	98,7	106,5	91,6	99,3
Skupaj	80,0	98,7	91,6	96,4	115,5	99,2	74,0	93,9	88,6	95,7	125,0	93,4	94,1

Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	519.528	719.870	1.239.398
Vrast	3.968	12.063	16.031
Prirastek (letni*10)	154.476	202.296	356.772
Sečnje po evidenci	101.759	56.034	157.793
Pričakovana zaloga	572.246	866.131	1.438.377
Ugotovljena zaloga	462.188	757.392	1.219.580
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	80,8	87,4	84,8

Pri kontrolnem izračunu LZ smo upoštevali posek po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Ugotovljena LZ v GGE je za 15,2 % manjša od pričakovane LZ in podobno v zasebnih gozdovih, za 15,4 %. V državnih gozdovih je manjša za 10,6 %.

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	483.105	661.410	1.144.515
Vrast	3.968	12.063	16.031
Prirastek (letni*10)	143.355	185.261	328.616
Sečnje po evidenci	89.218	49.191	138.409
Pričakovana zaloga	537.241	797.480	1.334.721
Ugotovljena zaloga	431.425	697.976	1.129.401
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	80,3	87,5	84,6

Državni gozdovi

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	34.669	55.642	90.311
Vrast	354	1.075	1.429
Prirastek (letni*10)	10.576	16.199	26.775
Sečnje po evidenci	12.447	6.823	19.270
Pričakovana zaloga	32.799	65.018	97.817
Ugotovljena zaloga	30.180	57.236	87.416
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	92,0	88,0	89,4

Podatkov za občinske gozdove ne navajamo zaradi njihovega majhnega deleža površine ter s tem povezano nezanesljivostjo izračuna (le 0,1 % površine).

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Pri presoji stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oziroma razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev smo podatke za določitev modelov uporabili iz naslednjih virov:

- Bončina A. in sodelavci. Gozdni rastiščni tipi Slovenije; vegetacijske, sestojne in upravljaljske značilnost. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

· Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

· Osnutek Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021-2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.

Biološki pogoji trajnosti

Biološka stabilnost je oslabiljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 1.839,87 ha (43,0 % površine gozdov GGE). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo do 30 %.

Ogrožena biološka stabilnost v sestojih zaradi močno spremenjene in izmenjane drevesne sestave v korist iglavcev na površini 381,32 ha, to je na 9,0 % površine gozdov GGE. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih večji od 70 %.

V biološko oslabiljenih gozdovih, kjer je naravna drevesna sestava spremenjena v korist smreke, so gozdovi bolj podvrženi poškodbam zaradi podlubnikov in okužbam z rdečo smrekovo trohno. Večja je nevarnost poškodb zaradi vetrolomov in snegolomov.

Biološko stabilnost zmanjšujejo tudi motnje v naravnem pomlajevanju. Zaradi neusklajenosti odnosov med rastlinojedo parkljasto divjadjo in njenim gozdnim okoljem je moten normalen razvoj gozda v fazi obnove sestojev. Najbolj je oteženo naravno pomlajevanje plemenitih listavcev in jelke na območju jelovo-bukovih gozdov v RGR Jelovo-bukovi gozdovi (*omph.*, *clem.*, *merc.*). V mladovju in pomladku je delež jelke nizek, manjši od deleža v naravni drevesni sestavi.

V sestojih z močno spremenjeno drevesno sestavo v korist iglavcev, predvsem smreke, se pojavlja tudi problem naravnega pomlajevanja listavcev. Njihovo naravno pomlajevanje ovira razraščanje zeliščne in grmovne plasti. V RGR Topoljubno bukove je naravno pomlajevanje moteno zaradi ekstremnejših razmer v tleh in razraščanja zeliščne ter grmovne plasti.

Motnje v naravnem pomlajevanju se pojavljajo tudi v sestojih, ki so bili na hitro presvetljeni zaradi sušenja jelke, napadov smrekovih podlubnikov in vetrolomov. Tudi v teh sestojih ovira naravno pomlajevanje razraščanje grmovne in zeliščne plasti.

Na območju jelovo - bukovih gozdov je problem naravnega pomlajevanja iglavcev v sestojih, kjer prevladuje bukev in se tam intenzivno pomlajuje. Zaradi velike konkurenčne moči bukve v pomladku ta preraste smreko. Zaradi tega obstaja nevarnost nastanka pretežno čistih bukovih mladovij.

Trajnost donosov lesa z vidika razmerja razvojnih faz

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz je bila opravljena za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja (brez gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov).

Primanjkuje mladovja in drogovnjakov, preveč pa je debeljakov in sestojev v obnovi. Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega v mladovju, ki dosega le 11 % modelne vrednosti in pri debeljakih, ki presegajo modelno vrednost za 82 %. Drogovnjaki dosega 48 % modelne vrednosti, sestoji v obnovi jo presegajo za 42 %. Površina mladovij je dejansko večja od prikazane, ker gre za manjše površine mladovij, ki so premajhne, da bi jih izločili kot samostojen sestoj. Obravnavamo jih kot pomladek v sestojih v obnovi, delno pa tudi v presvetljenih debeljakih in drogovnjakih. Sestoji v obnovi predstavljajo osnovo za doseganje večjega deleža mladovja. Ta se bo povečal s pomladitvenimi sečnjami v sestojih v obnovi, kratkoročno že s končnimi poseki.

Delež sestojev v obnovi se bo povečal za 10 % površine GGE na 36 %:

- s povečanjem površine sestojev v obnovi z uvajanjem 7,18 ha drogovnjakov in 541 ha debeljakov v obnovo;
- z zmanjšanjem površine sestojev v obnovi z načrtovanimi končnim poseki 110 ha sestojev v obnovi in še nadaljnjimi 100 ha končnih posekov v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Na trajnost vrednostnih donosov lesa ugodno vplivajo dobre sestojne zasnove v mladovju, dobre sestojne zasnove pomladka v debeljakih in sestojih v obnovi (67 %). Prav tako zagotavljajo trajnost

vrednostnih donosov lesa dobra kvalitetne zasnova odraslega drevja v debeljakih in v sestojih v obnovi. Poleg pomanjkanja razvojne faze drogovnjakov trajnost vrednostnih donosov lesa dolgoročno dodatno poslabšujejo še njihove slabše sestojne zasnove.

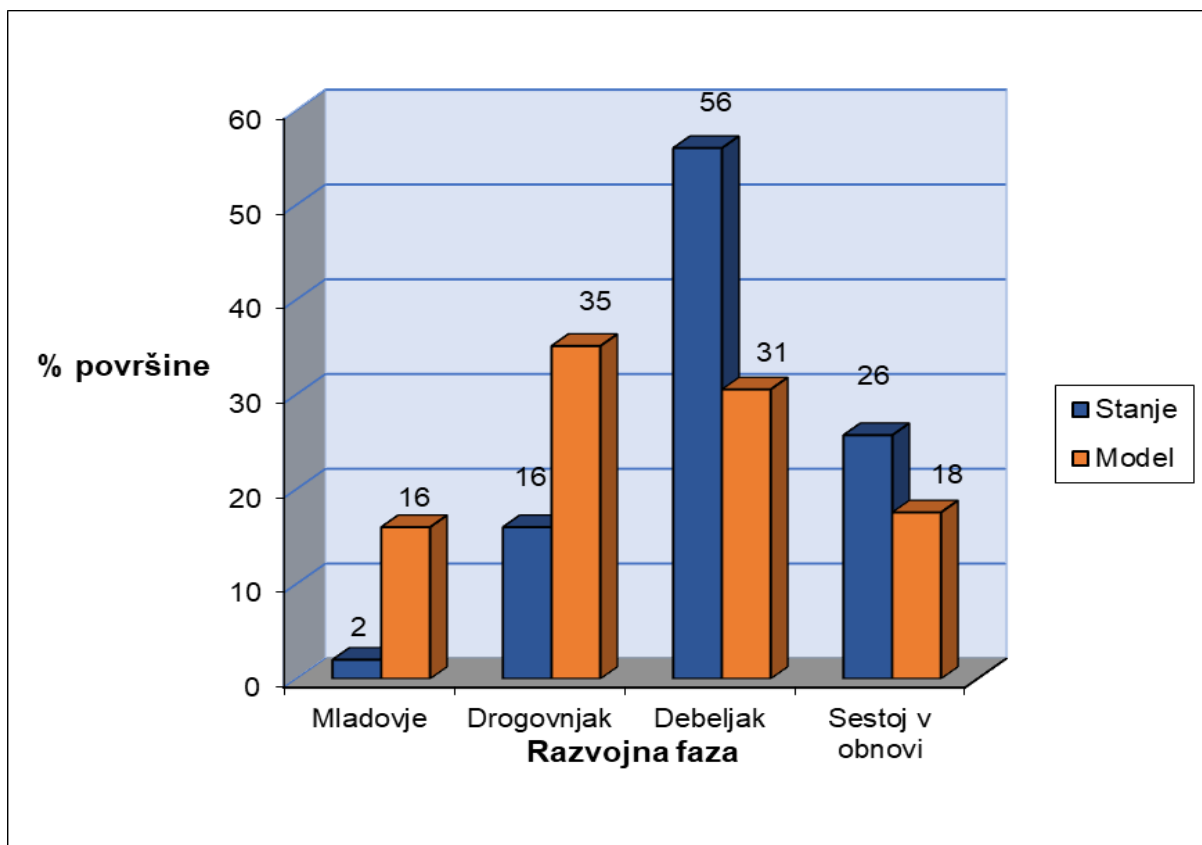
Statična stabilnost je slabša v večini nenegovanih drogovnjakov (39 % površine drogovnjakov) zlasti na območjih pogostejšega pojavljanja snegolomov in vetrolomov.

Trajnost z vidika ustreznosti gospodarjenja

Razmerje razvojnih faz je bilo neuravnoteženo že pred desetletjem. Delež mladovja se je malo zvišal (prej 1,5 %, zdaj 2,0 %). Delež drogovnjakov se je zmanjšal za 2,8 % iz 18,8 % na 16,0 %. Zmanjšal se je tudi delež debeljakov (prej 60,0 %, zdaj 56,5 %). Presežek debeljakov z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen zaradi velikega deleža sestojev v obnovi (25,5 %) in presvetljenih debeljakov z rahlim ter vrzelastim sklepom (56 % vseh debeljakov), ki so bili poškodovani po žledolomu leta 2014, prenamnožitvi podlubnikov in vetrolomu decembra 2017. V teh že poteka proces naravnega pomlajevanja, zato jih bo nekaj v prvem desetletju zaradi pomladitve prešlo v sestoj v obnovi. Večji delež sestojev v obnovi od modelnega omogoča trajnost donosov lesa, ker s pomladitvenimi sečnjami in končnimi poseki nadomeščamo nekoliko nižje donose v debeljakih in povečujemo delež mladovja.

Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	80,56	2,0	2,0	23	16	649,91	-87
Drogovnjak	648,57	16,0	15,5	44	35	1421,68	-56
Debeljak	2.296,12	56,5	56,8	40	31	1259,20	83
Sestoj v obnovi	1.036,68	25,5	25,7	23	18	731,15	43
Skupaj	4.061,93	100,0	100,00	131	100	4061,93	

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev večnamenskih gozdov v GGE Ig.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ocenjujemo, da trajnost z vidika ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni zaskrbljujoča.

Med izstopajočimi negativnimi dejavniki je spremenjena ali močno spremenjena drevesna sestava v korist iglavcev (smreke), ki vpliva na biološko stabilnost gozdov. Na 42,7 % površine gozdov v GGE je namreč biološka stabilnost oslABLJENA in na 8,9 % je ogrožena. Ti gozdovi so bolj podvrženi poškodbam zaradi podlubnikov, okužbam z rdečo smrekovo trohnobo, večja je tudi nevarnost poškodb zaradi vetrolomov in snegolomov. Manjša biološka stabilnost ima za posledice tudi motnje v naravnem pomlajevanju, zlasti listavcev. Vzrok je v pomanjkanju semenskih dreves, dodatno pa pomlajevanje ovira še razrast zeliščne in grmovne plasti. Ta ovira pomlajevanje tudi v sestojih, ki so bili na hitro presvetljeni zaradi sušenja jelke, napadov smrekovih podlubnikov in vetrolomov. Na drugih območjih GGE se drevesne vrste bolje pomlajujejo, izjema je jelka katere delež v pomladku in v mladovjih je zelo nizek. Problematična so zlasti območja jelovo – bukovih gozdov, v katerih zaradi velike konkurenčne moči bukev vse bolj prevladuje. Na uspešnost pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, zlasti jelke in delno plemenitih listavcev, še vedno pomembno vpliva tudi divjad. Vse to bi v prihodnosti sicer lahko vplivalo na lesnoproizvodno funkcijo, ni pa pričakovati, da bo ta vpliv bistven. Lesnoproizvodna funkcija je potencialno lahko ogrožena predvsem v primerih ujm in prenamnožitve podlubnikov, kjer je oslABLJENA vitalnost gozdov.

S stališča opravljanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ocenjujemo, da sama ohranjenost gozdov v GGE ni kritična.

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, ki kljub prisotnosti sestojev s spremenjeno drevesno sestavo gozdov in posledicam ujm, zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja skoraj za vse vrste in habitatne tipe v posebnih varstvenih območjih, ki so vezani na gozdni prostor znotraj GGE. Izmed 26 kvalifikacijskih vrst je stopnja ohranjenosti in splošna ocena stanja dobra za večino vrst, za nekatere je ta celo odlična. Referenčna vrednost stanja je ocenjena neugodno za vrsto navadni ris (*Lynx lynx*) na območju Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI3000256) in za vrsto sloka (*Scalopax rusticola*) na območju Natura 2000 Ljubljansko barje (SI3000271). Za vrsti navadni netopir (*Myotis myotis*) in sršenar (*Pernis apivorus*) na območju Natura 2000 Ljubljansko barje (SI3000271) in alpski kozliček (*Rosalia alpina*) ter rogač (*Lucanus cervus*), na območju Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI3000256), je stanje ocenjeno kot povprečno ali zmanjšano. Za vse našteje vrste velja, da gospodarjenje z gozdovi ne ogroža njihovega obstoja in da se na njihovo stanje z gospodarjenjem z gozdovi vpliva minimalno.

Splošna ocena stanja je odlična za habitatni tip Jame, ki niso odprte za javnost (HT 8310) znotraj vseh območij habitatnega tipa. Stanje ohranjenosti strukture in funkcije habitatnega tipa Ilirski bukov gozdovi (HT91K0) na območju Natura 2000 Krmsko hribovje - Menišija (SI3000256) je bilo ocenjeno s stopnjo dobro. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT Bazična nizka barja (HT7230) je odvisna od lokacije. Deloma je dobra in obnovljena (Strajanov breg), drugod je močno zmanjšana (Dragel).

Na območju objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot se je trajnost funkcij zagotavljala z upoštevanjem varstvenih režimov pri gospodarjenjem z gozdovi. Revirni gozdarji so seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in so na teh področjih gospodarjenje usmerjali skladno z njimi.

Z ohranjanjem površine gozdnega rezervata Mokrec se zagotavlja tudi trajnost raziskovalne funkcije, še bolj pa funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Povečuje se negativni vpliv turistične in rekreativne dejavnosti na gozd in gozdni prostor v okolici naselij in prepoznavnejših izletniških točk na območju GGE (številne poti na Krim in Molnik, poti ob lškem vintgarju in ob ribnikih v Dragi pri Igu, ...). Negativen vpliv ima predvsem vožnja s kolesi in še posebej vožnja z motornimi kolesi izven urejenih poti, zlasti na območjih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja naravnih vrednot na prvi stopnji. V primeru ponavljajočih se dogodkov bi to lahko vplivalo tudi na stanje posameznih, zlasti redkih in ogroženih živalskih vrst, ki so vezane na problematična območja.

Ocenjujemo, da se je tudi za zagotavljanje trajnosti vseh ostalih ekoloških, socialnih funkcij in proizvodnih funkcij, ki so bile določene v načrtu za obdobje veljavnosti 2015 – 2024, večinoma upoštevalo usmeritve za krepitev funkcij.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

Dolgoročni splošni gozdnogospodarski cilj je naraven, večnamenski gozd, ki optimalno in trajno opravlja vse vloge in zadovoljuje potrebe vseh neposrednih uporabnikov gozda in širše skupnosti. To je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malopovršinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Večnamenski gozd mora trajno in optimalno opravljati ekološke, socialne in proizvodne funkcije. V GGE Ig je za sistem gozdnogospodarskih ciljev značilno, da je najmočnejše poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Močan poudarek je še na ekoloških funkcijah: funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ter hidrološka funkcija. Od socialnih funkcij je poudarek na zaščitni funkciji, ki se pojavlja v povezavi s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in funkciji varovanja kulturne dediščine in rekreacijski funkciji.

Ekološke in socialne funkcije postavljajo z omejitvami in zahtevami bolj zahtevne pogoje za pridelavo lesa.

Zagotovitev funkcij lahko omogoči gozd z ohranjeno naravno drevesno sestavo ter zgradbo in z ohranjenimi naravnimi habitatmi. Eden pomembnejših ciljev je obdržati oziroma omogočiti trajno ugodno stanje vseh kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 ter v ekološko pomembnih območjih, v gozdovih in v gozdnem prostoru.

Gospodarski gozd, kjer je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, v GGE Ig predstavlja večino gozdov. Cilj zanj je negovan in z vidika razvojnih faz uravnotežen gozd, ki je ob optimalni odprtosti z gozdnimi prometnicami sposoben dajati optimalne in trajne donose kakovostnih lesnih sortimentov.

V pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo si zastavljamo dva glavna cilja. Eden izmed njiju so vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst in ravnovesje med njimi in njihovim okoljem. Drugi cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali in ki bo zagotovilo ravnovesje med vrstami in okoljem.

Zaradi prepletenosti ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij je pomembno medsebojno usklajevanje funkcij gozdov in preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi.

Za uresničevanje postavljenih ciljev so potrebni strokovno usposobljeni gozdarski kadri in za delo z gozdom dobro usposobljeni ter motivirani lastniki gozdov, pomembni pa so tudi usklajeni odnosi med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

6.1 Splošni cilji

Proizvodnja lesa

Glavni cilj je proizvodnja lesa za različne potrebe, v kontekstu trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in v meji načrtovanega.

Trajnostni vrednostni donosi lesa omogočajo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrbo z lesom za domače potrebe (dohodek iz gozda). Gozd učinkuje tudi kot rezerva (socialna varnost).

Težišče cilja proizvodnja lesa je prodaja lesa. Za prodajo je najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les. Najkvalitetnejši sortimenti omogočajo večje dohodke od prodaje lesa in predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje na licitacijah. Revirni gozdarji GGE Ig vsako leto sodelujejo s svetovanjem, povezovanjem in usmerjanjem lastnikov pri izbiri in prevozu najkvalitetnejših sortimentov na licitacijah vrednejših lesnih sortimentov.

Cilj prodaje lesa za trg in dohodek od prodaje lesa je močnejše poudarjen v gozdovih, ki predstavljajo večje komplekse na bogatih rastiščih.

Za lastnike gozdov je pomembna tudi oskrba za domače potrebe (les za kurjavo in gradbeni les).

Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu.

Cilj je izboljšati učinkovitost proizvodnje lesa z uporabo sodobnih tehnologij za sečnjo, spravilo in predelavo lesa ter zmanjšati negativne vplive na okolje.

Cilj je tudi povečanje zaposlovanja v gozdno-lesnem sektorju, ki ga omogočajo trajni donosi lesa. Le ti ustvarjajo delovna mesta, ki zagotavljajo ekonomsko stabilnost in socialno varnost, ter prispevajo k ohranjanju in trajnostnemu gospodarjenju z gozdnimi viri. V GGE so trije izvajalci gozdnih del, ki dela stalno izvajajo in pet izvajalcev, ki dela izvajajo občasno.

Glede na velik delež sečnje in spravila v lastni režiji lastnikov gozdov, ostajajo možnosti za zaposlovanje v gozdarstvu in odprte ostajajo možnosti sodelovanja z lesnim sektorjem. V GGE so trije lastniki žag za razrez hlodovine (dva na Igu in eden na Škofljici).

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje in krepitev dobrega stanja ter uravnavanje vodnih količin večjih površinskih voda, manjših vodotokov, podzemnih voda in posebej virov pitne vode.

Cilj je sodelovanje med različnimi deležniki in posamezniki, ter ozaveščanje o pomenu ohranjanja voda in spreminjanja vedenjskih vzorcev za bolj trajnostno ravnanje z vodnimi viri.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjanje naravne vrednote, zavarovana območja ter biotsko raznovrstnost gozdov na genski, vrstni in ekosistemski ravni. To pomeni ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj je, da gozd s svojo prisotnostjo omejuje pojav naravnih nesreč kot so zemeljski plazovi ter podori ter varuje pred posledicami hudournikov in poplav. Varuje tako gozdna zemljišča in sestoje kot tudi nižje ležeča zemljišča in objekte. Ta cilj postaja vedno pomembnejši zaradi podnebnih sprememb in z njimi povezanih vedno pogostejših izrednih vremenskih pojavov.

Čiščenje zraka in regulacija klime

Gozd za ta cilj učinkuje kot:

- zdravo življenjsko okolje;
- blaži škodljive vplive emisij;
- blaži klimatske ekstreme predvsem na območju večjih naselij ter emisijskih virov.

Pomembno vlogo pri tem cilju imajo tudi ostanki gozdov, omejki, skupine dreves in posamično drevje.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj je učinek gozda, da zagotavlja ponore ogljika. Gre za kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov. To je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi in v predelih z manj intenzivnim gospodarjenjem.

Rekreacija in turizem

Cilj je ustvariti okolje, ki omogoča različne rekreativne dejavnosti in izkušnje za obiskovalce, hkrati pa ohranja naravno okolje in ekosistemsko ravnovesje.

Cilj je zagotavljanje ustrezne infrastrukture, kot so gozdne poti, kolesarske steze, rekreacijska območja, piknik prostori, informacijske table.

Cilj je oblikovanje rekreacijskih območij, ki prispeva k estetski privlačnosti gozdne krajine in spodbuja rekreativno dejavnost v naravi.

Cilj je tudi pospeševanje trajnostnega turizma, pri čemer lahko gozdovi prispevajo predvsem okoljsko trajnost.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov

Cilj je zagotavljanje možnosti za igro, učenje in doživljanje narave različnim javnostim, na učnih poteh in tudi na drugih, za učenje primernih gozdnih področjih ob označenih poteh na območju GGE in v bližini naselij, šol in vrtcev in s tem povečati ozaveščenost o pomenu gozdov in trajnostnem upravljanju z gozdnimi viri.

Cilj je tudi pridobivanje novih spoznanj o gozdu in gozdarstvu, ki jih s svojim delom odkrivajo raziskovalne inštitucije v gozdnem rezervatu.

V povezavi s ciljem sta v GGE dve Gozdni učni pot:

- **GUP Draga** v dolini Drage pri Igu;
- **GUP Drglerija – Zalog pri Škofljici.**

Zaposleni na KE Škofljica spremljajo in vodijo osnovnošolce in vrtce po navedenih učnih poteh in izvajajo predstavitev dela in poklica gozdarja v gozdu. Prav tako sodelujejo z drugimi deležniki, ki izkažejo interes.

Usklajenost odnosov med gozdom, kot temeljnim ekosistemom in prostoživečimi živalskimi vrstami

Cilj so zdrave in vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture ter v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst samih, ravnovesje med njimi in njihovim okoljem ter njihovo trajnostno rabo z lovom.

Cilj je oblikovati in vzdrževati čim bolj naravno okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali, in ki bo prav tako zagotavljalo ravnovesje med temi živalskimi vrstami in njihovim okoljem.

Lov in dohodek od lova

V GGE je rekreativni lov pomemben povsod, kjer zakonske podlage določajo možnost izvajanja le-tega. Pomemben je tudi lovni turizem. Pri rekreativnem lovu je pomembnejši dohodek od prodaje divjačine, pri lovnom turizmu pa poleg prodaje divjačine, predvsem prihodek od prodaje trofej.

Cilj je trajnostno upravljanje s populacijami divjadi in s tem trajnostna raba naravnih virov v okviru koncesionarjev – lovskih družin.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je ohranjanje objektov kulturne dediščine, gozdov in njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je v GGE izražen zaradi bližine Ljubljane in drugih večjih naselij. Dopolnjuje se z rekreacijskimi cilji. Cilj je trajni dohodek od čebelarstva in ob pravnih omejitvah možnost nabiranja drugih gozdnih dobrin, ki lahko ob obilnejših letinah predstavljajo pomemben dopolnilni dohodek (gobe).

Estetski videz krajine

Pod ta cilj štejemo oblikovanje robov ter zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves ter prepoznavnih krajinskih oblik, oblikovanje gozda kot kulise za kulturno dediščino ter naravne vrednote.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Za doseganje uravnoveženega razmerja razvojnih faz bo potrebno povečati delež mladovij, drogovnjakov ter zmanjšati delež debeljakov. Na povečevanje deleža mladovij bomo vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi, intenzivnim nadaljevanjem obnove v sestojih v obnovi ter dolgoročneje z uvajanjem debeljakov v obnovo. Delež debeljakov se bo zmanjšal z uvajanjem debeljakov v obnovo in s preходом poškodovanih debeljakov (z rahlim in vrzelastim sklepom in s prisotnim pomladkom) v sestoj v obnovi. Za doseganje željenega rezultata, bo potrebno vztrajno in odločno nastopanje revirnih gozdarjev, ob podpori čim več možnih strokovnih sodelavcev, ki lahko z vzpodbudo in znanjem prispevajo k odločitvi lastnika za odločnejše ukrepe nadaljevanja obnove.

Raba gozdnega prostora

Ohranja naj se zavarovane gozdove gozdnega rezervata ter gozdne otoke v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni za ohranjanje virov pitne vode. Posege v prostor naj se usmerja v gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso poudarjene na prvi stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča naj se v največji možni meri zagotovi na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

Čim bolj naj se zagotavlja večnamenska vloga gozdov v celotnem gozdnem prostoru. Zaradi številnih nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov. Potrebno jih je reševati s strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojne lokalne skupnosti in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste ter manjše gozdne otoke in gozdno drevje izven gozda.

V GGE je potrebno ohranjati delež odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob. Poveča naj se delež debelega odmrlega drevja.

Vzpostavlja naj se ekocelice, prednostno v območjih Natura 2000, v skladu s konkretnimi naravovarstvenimi usmeritvami in upravljavskimi conami.

V GGE je treba okrepiti naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva ter predelih intenzivnejših sečenj.

Drevesna sestava gozdov odporna na podnebne spremembe

Pestra in mešana naravna sestava drevesnih vrst je najbolj prilagojena na podnebne spremembe. Zagotavlja naj se z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšati je potrebno delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih. Pospešuje naj se naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestaje v vseh višinskih pasovih GGE. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Pospešuje naj se minoritetne vrste. Tujerodne drevesne vrste (duglazija, rdeči hrast, japonski macesen, robinja ...), se ne pospešuje. Invazivne tujerodne vrste (ITV), ki so šele na začetku širjenja (pavlonija, pajesen) naj se izkorenini.

Zgradba gozdov in koncept obnove gozdov

Temeljna naloga obnove sestojev je povečanje deleža mladovja.

Povečan delež mladovij bomo dosegli z večjim deležem sestojev v obnovi, v katerih je načrtovana pospešena obnova.

Zaradi velikega deleža sestojev v obnovi bo potrebno manj intenzivno uvajanje debeljakov v obnovo. Manjši obseg uvajanja debeljakov v obnovo bo potreben tudi zaradi velikega deleža presvetljenih debeljakov, ki bodo s pomladitvijo prešli v sestoje v obnovi.

Večja raznomernost in s tem večja statična stabilnost novo nastajajočih sestojev bo dosežena z dinamiko obnove, ki bo upoštevala večje razlike med delnimi pomladitvenimi dobami.

Z naravno obnovo bo postopno dosežena naravna drevesna sestava. V predelih, kjer prihaja do naravnih motenj (ujme) naj se pri načrtovanju razvoja gozdov upošteva naraven sukcesijski razvoj gozdne vegetacije.

V obnovo naj se uvaja debeljake, ki ne izkoriščajo proizvodne sposobnosti rastišč in so hkrati brez motenj v naravnem pomlajevanju. Krajše proizvodne dobe pri smreki zmanjšujejo riziko proizvodnje v sestojih iglavcev, ki jim preti nevarnost napada gliv in insektov.

Pri obnovi sestojev je potrebno upoštevati semenska leta, predvsem pri tistih, kjer je naravno pomlajevanje moteno.

Pospešeno nadaljevanje obnove in zaključevanje obnove naj bi se prednostno izvajalo v sestojih v obnovi, kjer ni izrazite akumulacije vrednostnega prirastka in v sestojih v obnovi z rdečo trohnobo pri smreki.

Končni poseki naj se izvajajo v sestojih v obnovi s pomladkom v razvojni fazi gošče, zlasti v sestojih z bogato in dobro zasovo podmladka. Obseg končnih posekov je omejen z nizko razvojno stopnjo pomladka.

Koncept nege mladovij

Naloga nege gozdov je izboljšati negovanost zaradi majhnega deleža dobro negovanih sestojev in večjega deleža nenegovanih sestojev. Z nego mladovja se povečuje kvaliteta osebkov, dosega se ciljna zmes in povečuje stabilnost sestojev.

Zaradi nizkega deleža mladovij in drogovnjakov je potrebna redna nega mladovij, da bo zagotovljena trajnost vrednostnih donosov lesa.

Pri uravnavanju drevesne sestave je potrebno pospeševati skupinsko mešanost drevesnih vrst.

Nega mladja v sestojih v obnovi naj poteka predvsem s posredno nego odraslega sestoja. Direktna nega mladja naj se načrtuje tam, kjer je potrebno rahljanje, uravnavanje zmesi ali odstranjevanje predrastkov.

Pri uravnavanju zmesi v mladovju in pri vseh nadaljnjih ukrepih je potrebno ohranjati in vključevati v zmes gospodarsko manj zanimive toploljubne (mali jesen, črni gaber, mokovec in rdeči bor) in pionirske vrste (breza, jerebika, vrba, trepetlika).

V letvenjakihi naj se izvajajo prva redčenja čim prej. Pri večji intenzivnosti prvih redčenj v letvenjakihi bodo ti prej prerasli v drogovnjake, ki jih primanjkuje glede na modelno stanje. S čim prejšnjim začetkom redčenj bomo izboljšali njihovo statično stabilnost.

Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) je treba izvajati v predelih, ki so bili najhuje prizadeti po ujmah.

Koncept redčenj in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoju

Ustrezen je koncept izbiralnih redčenj. Treba je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvih. Prednost imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer je glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst.

V sestojih z dobrimi sestojnimi zasnovami in v slabo negovanih sestojih naj bodo redčenja bolj intenzivna. V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, naj bo jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja.

Namen izvajanja nege drogovnjakov je izboljšanje njihove kakovostne zasnove in statične stabilnosti. V pretežno čistih drogovnjakih iglavcev naj se ohranja vse listavce, ne glede na vitalnost.

Z vidika ekonomike nege in kakovosti sortimentov je v bukovih gozdovih bolj ugodno:

- zgodnje zmerno pospeševanje manjšega števila izbrancev;
- manj pogosto ukrepanje v prvi polovici in povsem ob koncu proizvodne dobe;
- pravočasno oblikovanje in ohranjanje krošenj od debelejšega drogovnjaka ali mlajšega debeljaka naprej.

V debeljakih z nižjo LZ, ki so bili poškodovani v naravnih ujmah ali zaradi posledic napada smrekovih podlubnikov, naj se izvajajo šibke jakosti redčenj in sanitarne sečnje.

Pri negovalnih sečnjah zdrava drevesa velikega jesena ohranjamo v sestojih, vendar jih zaradi nevarnosti okužbe jesenovega ožiga ne pospešujemo.

V sestojih s prevladujočim deležem toploljubnih vrst, naj se izvajajo sanitarne sečnje in malopovršinske negovalne sečnje nizkih jakosti.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

V primeru abiotskih ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic, slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoja. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. Kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Na večjih golih površinah pride v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovnjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Odpiranje gozdov in gradnja gozdnih prometnic

Gradnjo gozdnih cest naj se usmerja na območja:

- z dolgimi pravilnimi razdaljami (nad 800 m);
- z nadpovprečnim obsegom načrtovanih sečenj;
- kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev.

Pri vzdrževanju gozdnih cest naj bo poudarek na zagotavljanju učinkovitega odvodnjavanja in utrjevanja cestišča. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic se bo izvajalo svetovanje lastnikom gozdov ter okrepilo sodelovanje z občinami. Od leta 2023 je v veljavi Strateški načrt skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (<https://skp.si/skupna-kmetijska-politika-2023-2027>) kjer bodo med drugim sredstva za:

- naložbe v ureditev gozdne infrastrukture;
- naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za delo v gozdu.

Vloga ZGS je, da informira, svetuje in opravi strokovne naloge, ki so potrebne, da lastniki gozdov oziroma vlagatelji na podlagi razpisov lahko prejmejo podpore, ki so bile opredeljene v Uredbi o izvajanju gozdarskih intervencij iz strateškega načrta RS za obdobje 2023-2027 (Uradni list RS št. 22/24 in 22/25).

Tehnologija dela v gozdu

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Pojavljale se bodo tudi druge razpoložljive tehnologije. Skrbeti je treba za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov. Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov naj se nudi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejše izvedbe del. Za tehnološki napredek pri delu v gozdu je pomembno sofinanciranje varnosti in zdravja pri delu, varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Še naprej naj se spodbuja izobraževanje lastnikov gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter redno informiranje javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Dela je potrebno izvajati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravila in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94 in nasl.).

Varstvo gozdov

Pri varstvu gozdov naj bo poudarek na preventivi. V primeru ogroženosti oziroma poškodovanosti je treba čimprej ukrepati, tudi s pomočjo sanacijskih načrtov.

V okviru poročevalske, diagnostične in prognostične službe za varstvo gozdov naj se izvaja nadzor populacij podlubnikov in drugih fitofagnih žuželk (grizlice, gobarji, zavijači ipd.) ter bolezni gozdnega rastišča. Gustota smrekovih podlubnikov naj se nadzoruje z mrežo kontrolnih nastav in pasti, ki se jih postavlja v skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov. V GGE Ig sta dve stalni kontrolni pasti, s točno lokacijo v mreži Slovenije, ki se jo vzdržuje celo leto, od 15. marca do konca novembra. Druge pasti so lovne in jih je v GGE postavljenih osem – štiri za velikega in štiri za malega smrekovega lubadarja.

Osnovni ukrep varstva pred divjadjo mora biti uravnoteženje gostote populacije divjadi s prehranbenimi zmožnostmi okolja. To bo omogočilo neovirano obnovo vseh ciljnih drevesnih vrst. Z zmanjševanjem gostote populacij jelenjadi in srnjadi je treba sočasno izboljšati njihovo življenjsko okolje. V ta namen se bo vzdrževalo pašne površine in ohranjalo grmovno zarast pod trasami daljnovodov.

V skladu z gozdnogojitvenim načrtom se na pobudo lastnika gozda lahko postavijo ograje za zaščito mladja pred divjadjo. Zaradi relativno visokih stroškov postavitve in vzdrževanja ograj morajo biti ograjene površine skrbno načrtovane. Postavitev ograje naj se izogiba selitvenim potem prostoživečih živali in območjem, ki so pomembna za ohranitev prostoživečih živali. Ograje je treba redno vzdrževati, po koncu uporabe pa čimprej pospraviti.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo, v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij in usklajevanje odnosov med njimi in okoljem. Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo

naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi. Kjer je obnova gozda s ciljnimi drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO₂

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, s površinami gospodarskih gozdov, kjer v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice. V čim večji možni meri je potrebno ohranjati površine gozda, predvsem v okolici naseljenih območij.

Varovalni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi gozdovi, pri čemer imajo prednost predeli, kjer so ti gozdovi na erozijskih območjih. V teh gozdovih naj se izvajajo ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Za intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih je pomembno, da se lastnike gozdov čim bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še bolj intenzivno naj poteka svetovanje in njihovo izobraževanje preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Lastnikom naj se nudi pomoč pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanje del in nabavo opreme. Vzpodbuja naj se jih k povezovanju pri izvedbi del v gozdovih. Pri majhnih in razdrobljenih posestih je potrebno upoštevati trend k večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci. Lastnike gozdov se vzpodbuja k povezovanju v razne oblike društev in strojnih krožkov.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poseben poudarek na tem področju je v kmetijski in primestni krajini. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Dodatne naloge pri gospodarjenju z gozdovi:

Gospodarjenje z gozdovi v neposredni bližini močnejše obiskanih krajev v GGE

- Ohranjati gozdove s poudarjenimi socialnimi funkcijami, ki so v neposredni bližini naselij Ig in Škofljica (v bližini Iškega vintgarja, Ribnikov v dolini Drage pri Igu, v okolici gradu na Igu).
- nadaljevanje razvoja dobre prakse opremljanja teh gozdov z urbano infrastrukturo za zagotavljanje potreb meščanov in usklajevanje teh s potrebami in interesi lastnikov teh gozdov;
- povezovanje lastnikov gozdov pri gospodarjenju s temi gozdovi.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti

- sodelovanje z deležniki pri določanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni in opremljeni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

V razglašeni varovalni gozdovi, rezervatu Mokrec in rezervatu Koslerjeva gošča je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Posebne usmeritve za te gozdove so navedene v poglavju **6.2.4** Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Gozdnogojitveni ukrepi:

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanje sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.
- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišča in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišča prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ...), drevja slabše kvalitete ter podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika:

- Uporabljati rastišča in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah in usmeritev Direkcije RS za vode

Po Zakonu o vodah (ZGV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in

umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve, ki so bile za potrebe izdelave GGN pridobljene s strani Direkcije RS za vode (2025).

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, v merilu 1:50.000, so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Usmeritve za ogrožena območja

Ogrožena območja določena z Zakonom o vodah so prikazana na Karti P7 prostorskega dela GGN, po posameznih slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oziroma vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter s pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št.89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.
- Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.
- Poplavna območja si prikazana na Karti P7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;

- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.
- Erozijska območja si prikazana na Karti P7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>)

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Plazljiva območja si prikazana na Karti P7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Plazovita območja

Plazovitih območij, to je območij kjer bi se pojavljali snežni plazovi, oziroma bi obstajala velika verjetnost, da se le ti pojavijo v GGE Ig ni, zato podrobnih usmeritev za ta območja V GGN ne navajamo.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Podrobne usmeritve za gospodarjenje na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale)

- Na območjih proženja skalnih podorov (pečine), naj se odstranjuje drevje z debelimi koreninami (taka drevesa delujejo kot klini in lahko povzročijo podore).
- Pri poseku nad elementi ogroženosti naj se puščajo visoki panji, ki omogočajo zaustavljanje padajočega kamenja in skal. Panji morajo biti visoki vsaj 1,3 m oziroma nad vidnimi poškodbami na drevju, ki so posledica padajočega kamenja. Zaradi odtekanja vode je priporočljivo, da so odrezani postrani, vzporedno s pobočjem.
- Morebitne pri tleh prirezane panje je potrebno prirezati čim nižje vzporedno s terenom tako, da se zmanjša možnost odskoka kamenja in skal (učinek trampolina).
- Na pobočjih naj se pušča prečno ležeča debela (poševno na padnico pod kotom 70° ali pravokotno ležeča debela. Debla je potrebno sidrati (panji, stoječe drevje).
- Sečni ostanki (veje, deli debel) naj se zlagajo v redove, prečno na padnico.
- Na predelih, kjer gozd ne zagotavlja zadostne zaščite pred padajočimi skalami in kamenjem, je potrebna zaščita s tehničnimi ukrepi.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Na vodovarstvenih območjih je treba upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, se mora pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Splošne usmeritve

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Na karti prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja (hidrografija-os vodotoka, vodovarstvena območja v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oz. varstvene pasove, referenčni odseki).

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Gozdnogojitveni ukrepi:**Krajinski vidik**

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih:

- vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
- pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomom;
- Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja:
 - zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
 - s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
 - skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - v primeru nastanka velikih огоlelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:
 - pospeševati naravno drevesno sestavo;
 - odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
 - v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;
 - v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
 - na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranja naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
 - na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.
- Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:
 - ohranяти naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
 - izogibati se večjim nihanjem LZ na večjih površinah;
 - pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;
 - zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
 - na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
 - po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:
 - podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem 1. stopnja poudarjenosti);
 - zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujm;
 - pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže želen delež pomladka;
 - pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

- Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh.
 - v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.
- Prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev:
 - v okolici kraških jam, izvirov in studencev prilagoditi gospodarjenje; sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
 - v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
 - sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Konkretne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč

sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakona o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metriskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah.

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V kolikor se v času veljavnosti načrta določi novo vodovarstveno območje, ki se ga sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

Območij kopalnih vod, to je vod, kjer se kopa, ali se pričakuje, da se bo kopalo veliko število ljudi, vključno z njihovim vplivnim in prispevnim območjem, v GGE Ig ni, zato v GGN ne navajamo podrobnejših usmeritev za ta območja.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23).

Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri pripravi GGN je treba posege načrtovati na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu Zakona o vodah) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu Zakonu o vodah) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevat splošne rabe vode (po 105. členu Zakona o vodah).

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravi za preprečevanje onesnaženja:
 - vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok;
 - na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vseh vstopih v brezna;
 - uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva, obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj in maziv ter tehnična brezhibnost mehanizacije pri vseh gozdarskih delih;
 - pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt za ukrepanje v primeru razlitja;
 - prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vhodov v jame in brezna;

- odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri);
 - v primeru, da pride do izlitja nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode;
 - na vodovarstvenih območjih 1. in 2. vodovarstvene cone oziroma na vodovarstvenih območjih z zajetji pitne vode naj se ne pere, vzdržuje oziroma popravlja gozdarske mehanizacije;
 - oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I);
 - v sestojih s poudarjeno hidrološko funkcijo, še posebej v ožjem območju vodnih zajetij in izvirov, uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena;
 - prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1;
 - vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok;
 - izogibati se je potrebno vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
 - divja odlagališča smeti je potrebno evidentirati in takoj sanirati;
 - v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:
 - širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
 - v strmejših legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporoči širina le tega podvoji.
 - Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.
 - Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.
 - Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).
 - Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).
 - V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oziroma naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov.

V vseh gozdovih je treba pospeševati oziroma vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno

je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali, dela pa izvajajo v času in na način, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Gozdove naj se pomlajuje naravno in malopovršinsko ter na način, ki bo drevesno sestavo prej približal naravni. Zaradi varovanja avtohtonih rastlinskih združb in krajinsko-estetskih kvalitet prostora, vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst in nasadov monokultur ni dopustno.

Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščenih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. V smrekovih sestojih naj se ohranja rastišču primerne listavce. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam drevja in grmovja.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje naj se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali, luže, grmišča in manjšinski ekosistemi v gozdu:
 - ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, skalovja, ipd.) ter gozdovi in gozdni koridorji ob stoječih vodah ter vodotokih in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, skalovja, ...). Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, se pušča v strugah.
 - Travniske mokrotne ekosisteme se vzdržuje s košnjo. Na slednjih je prepovedana uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi. V predelih z vsaj drugo stopnjo poudarjenosti funkcije se gozdne prometnice načrtuje izven teh ekosistemov.
 - Z namenom povečanja deleža starega, debelega drevja in prihranjencev - semenjakov naj se izbere manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša.
 - V gozdovih se določa ekocelice. To so manjša območja, ki se jih z namenom ohranjanja oziroma povečevanja biotske raznovrstnosti prepušča naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljkih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst, na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini.
 - Za ekocelice se izbere poškodovano ali bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali drugo z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. V kolikor takega drevja ni v zadostni količini, se izbere ustrezno izmed ostalega drevja.
 - Območja evidentiranih ekocelic naj se prepustijo naravnemu razvoju.
 - Vzdržuje naj se pašnike in travnike v gozdu in gozdnem prostoru, vključno s pridelavo sena;
 - Preprečuje naj se zaraščanje in pogozdovanje jas v strnjenih gozdnih kompleksih, skrbi naj se za redno vzdrževanje teh površin.
 - Z lovci in lastniki zemljišč naj se vzpostavi režim vzdrževanja košenic (košnja, odstranjevanje nezaželenega grmovja).
 - V gozdu in na gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope, kot so mlake, luže in kaluže (usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah).
 - Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami.
 - Na območje mokrišč se lahko izvajajo le gozdnogojitvena dela namenjena izboljšanju funkcij oziroma vlog gozda. Morebitno sečnjo in spravilo naj se izvaja takrat, ko so tla zmrznjena oziroma popolnoma osušena.

- Z namenom povečanja biotske pestrosti in izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede parkljaste divjadi, naj se v sodelovanju z lastniki zemljišč in lovsko organizacijo, na za to primernih površinah (površine v zaraščanju, ipd.) osnujejo nove gozdne jase.
- Ohranja naj se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda.
- Vodne kale naj se redno vzdržuje, nad njimi se v čim večji meri ohranja tesen sklep krošenj.
- Kalov naj se ne zametava s sečnimi ostanki in drugim materialom.
- Mokrotne ekosisteme se vzdržuje s košnjo.
- Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji, naj se ohranijo:
 - gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine in omejke v kmetijski in urbani krajini je potrebno ohranjati;
 - oblikuje se biokoridorje in habitate, ki bodo prilagojeni ekologiji posamezne redke ali ogrožene vrste.
- Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, naj se prepustiti naravnemu razvoju oziroma naj se v njih ustrezno prilagojeno gospodari.
- Skrbi naj se za pester in pravilno strukturiran gozdni rob s pestro in stopničasto zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.
- V gozdu naj se ohranjajo gozdne jase. Te naj se redno vzdržujejo, da se prepreči njihovo zaraščanje. Priporočljivo je sproščanje gozdnega roba okrog jas vsakih par let.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb. V spremenjenih ali izmenjenih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k postopnemu vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb.
- Pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih vrst ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitenih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst.
- Ohranja in pospešuje naj se plodonosne drevesne vrste.
- Zagotavlja naj se zadostne količine, prostorske razporejenosti in ustrezne strukture odmrle biomase:
 - drevesa z dupli in poldupli, votla drevesa, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, se ohranja kot habitatno drevje;
 - za ohranjanje pestrosti gliv in mahov se priporoča puščanje posameznih skupin odmrlega drevja različnih debelinskih razredov in stadijev razkroja;
 - za zagotavljanje zadostne količine odmrle lesne mase se prednostno izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje, ki ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih gliv ter rastlinskih ali živalskih vrst;
 - zagotovi se ustrezno prostorsko razporejenost odmrlega drevja, tako da se odmrlo drevje pušča čimbolj enakomerno razporejeno po prostoru in s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo; zadosten delež odmrle lesne mase naj bo večji v najdebelejših debelinskih razredih;

- v gozdu naj ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR;
- odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja oziroma ne predstavljajo tveganja za njihov nastanek, se pušča v strugah;
- v podrasti naj se ohranja grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja gozdnega mladja.
- v sestojih naj se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča naj se prihranjence, semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju naj se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase;
- ohranja naj se votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi naj se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. Pušča naj se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm. Del dreves, označenih za posek, zlasti jelk in z bršljanom obraslih dreves, se pušča za zimsko sečnjo, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Zagotavlja naj se naravna obnova gozdov. V primeru sadnje naj se sadijo le rastiščem primerne drevesne vrste ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izviri, kalužah in podzemnih jamah naj se ohranja tesnejši sklep vegetacije, ob pomladitvah pa zagotavlja stalna zastrtost tal teh objektov in bližnje okolice.
- Gostota populacij divjadi naj se ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišču primernimi vrstami.

Sečnja in sanacije

- V sestojih, ki so bili poškodovani v ujmah, ali v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mlajše pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti, je priporočljiva tudi dopolnilna sadnja v naravnih pomladitvenih jedrih.
- V okolici (30 do 50 m) vodnih virov (studenci, izviri, kaluže in podzemne jame) naj se ohranja starejše dreve in mrtvo biomaso (sušice, podrtice).
- Skrbi naj se za neokrnjen, razgiban gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega roba. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega roba obvaruje pred uničenjem.
- Sečni ostanki naj v čim večji možni meri ostanejo v gozdu za naravni razpad. Za transport lesa naj se na problematičnih območjih uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na erozijo, pomembne habitate oziroma rastišča.

Gozdna tehnika

- Izvajanje del v gozdovih naj se prilagodi zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča, ipd.).
- ožja življenjska območja ogroženih živalskih vrst naj se v gozdnogojitvenih načrtih obravnava kot posebne negovalne enote.
- Upoštevati je treba usmeritve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, ris, divja mačka, dvoživke.
- Pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem.
- V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske

dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.

- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnjo gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov, itd.) ali drugih naravnih vrednot, prav tako se mora gozdna infrastruktura načrtovati in graditi najmanj 50 m stran od najpomembnejših delov teh habitatov.
- Gradnja gozdnih prometnic naj se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem obdobju. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst. Vse posege v naravo, ki lahko ogrozijo biotsko raznovrstnost ali zavarovano območje, kamor sodi tudi gradnja gozdnih prometnic, omejuje ZON.
- Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oz. v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov, v kolikor le to ni nujno potrebno. Gozdne prometnice se gradi le izjemoma.
- V predelih zavarovane narave naj bi se za mazanje verige pri motornih žagah ter v hidravličnih sistemih strojev in naprav uporablja biološko razgradljiva olja.

Posebnosti, vezane na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- Izloči naj se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes ali na območjih kjer so gozdovi že prepuščeni naravnemu razvoju.
- Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter nasadov monokultur ni dopustno. Skrbi naj se za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.
- Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.
- Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok.
- Na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vhodih v brezna.
- Mokrotne ekosisteme naj se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.
- Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.
- Izvaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04, 46/14, 31718), vključno z določili, s katerimi se ureja vožnja z vozili v naravnem okolju.

V nadaljevanju navedene konkretne varstvene usmeritve in smernice za varovanje ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in drugih varovanih območij varstva narave, so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034), ZRSVN, 2024.

Konkretna varstvena usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretna varstvena usmeritve za območje Krajinskega parka Ljubljansko barje - celoten park:

Veljajo varstveni režimi navedeni v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Uradni list RS, št. 112/08).

V 10. členu so navedeni med drugim sledeči splošni varstveni režimi:

(1) V krajinskem parku ni dovoljeno ravnati, posegati, umeščati ali opravljati dejavnosti in aktivnosti v obsegu, času in na način, ki bi lahko ogrozil cilje krajinskega parka in poslabšal hidrološke, geomorfološke in ekološke lastnosti krajinskega parka.

(2) V krajinskem parku zlasti ni dovoljeno:

1. izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere in posledično slabo vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
2. izvajati posegov in dejavnosti na naravnih vrednotah tako, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote;
3. izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za krajinski park značilne krajinske elemente ter značilne krajinske vzorce opredeljene v načrtu upravljanja;
5. odstranjevati, požigati in rezati šote ali drugače spreminjati stanja habitatov nizkega barja, ostankov visokega barja in šotišč;
6. odkopavati in nasipavati materiala zunaj stavbnih zemljišč oziroma zunaj zemljišč, ki so s prostorskimi akti določena za odlaganje tega materiala; razen za nasipavanje kolovozov in poljskih poti, v okviru obstoječih gabaritov poti;
8. sproščati gensko spremenjenih organizmov v okolje in jih uporabljati;
9. naseljevati rastlin in živali tujerodnih vrst;
11. uničevati ali poškodovati prostorov, na katerih se živali razmnožujejo ali zadržujejo;
12. izvajati posegov, ki vplivajo na vodni režim površinskih in podzemnih voda, vodnih in priobalnih zemljišč ter mokrišč in poplavnih območij, tako da je pri tem ogroženo doseganje ciljev krajinskega parka, in sicer: zasipavati, prekrivati ali poglobljati ali spreminjati vidne podobe vodotokov, izvirov, barjanskih oken, stoječih voda in jarkov, utrjevati bregov, odvezemati proda, peska, mivke in zemlje ter izvajati hidroregulacijskih del, razen vzdrževanja obstoječih melioracijskih jarkov in posegov, ki trajno izboljšajo poplavno varnost naselij;
13. izvajati vzdrževalnih del na vodotokih, jarkih, stoječih vodah in linijskih vegetacijskih strukturah v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;
14. redčiti, sekati in strojno krčiti lesne vegetacije v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;
15. ograjevati novih zemljišč za gojitev divjadi ali živali tujerodnih vrst ter urejati novih ribogojnic in komercialnih ribnikov;
17. spreminjati namembnosti obstoječih kmetijskih objektov zunaj stavbnih zemljišč;
18. voziti se z vozili na motorni pogon zunaj javnih cest ter parkirati ali puščati vozila zunaj za to določenih prostorov, razen za potrebe lastnikov in najemnikov zemljišč, za opravljanje kmetijske in gozdarske dejavnosti ter upravljanje krajinskega parka;
25. kuriti vegetacije in odpadnega materiala.

Konkretna varstvena usmeritve za območje Krajinskega parka Ljubljansko barje – prvo varstveno območje:

Po Uredbi o Krajinskem parku Ljubljansko barje, Uradni list RS, št. 112/08 velja zanj poleg zgoraj navedenega 10. člena še 11 in 12. člen Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.

V 11. členu so navedeni med drugim sledeči varstveni režimi v drugem varstvenem območju:

(1) V drugem varstvenem območju poleg prepovedi iz prejšnjega člena ni dovoljeno:

1. bistveno spreminjati obstoječih površin ekstenzivnih travnikov v druge rabe;
2. graditi novih objektov zunaj naselij in območij posamične poselitve, razen kozolcev, čebelnjakov in senikov, ki so namenjeni izključno kmetijski dejavnosti;

V 12. členu so navedeni med drugim sledeči varstveni režimi v prvem varstvenem območju:

(1) V prvem varstvenem območju poleg prepovedi iz 10. člena te uredbe in prvega odstavka prejšnjega člena ni dovoljeno:

1. gojiti živali in rastlin tujerodnih vrst;
2. odvezati rastlin in živali iz narave, razen pri izvajanju kmetijske, gozdarske, lovske in ribiške dejavnosti ter izvajanju raziskav v skladu s predpisi, ki urejajo te dejavnosti, in sprejetimi načrti na teh področjih;
4. spreminjati obsegov in struktur habitatov in mozaične krajine, zlasti mokrišč in vodnih površin, sestojev visokega šašja, lok, barjanskih gozdov, močvirnih gozdnih združb.

Konkretna varstvena usmeritve za območje Krajinskega parka Ljubljansko barje – drugo varstveno območje:

Veljajo varstveni režimi navedeni v 10. in 11. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.

Konkretna varstvena usmeritve za območje za NR Koslerjev gozd (Koslerjeva gošča) ID:539:

Po Uredbi o Krajinskem parku Ljubljansko barje, Uradni list RS, št. 112/08 velja zanj varstveni režim, poleg zgoraj navedenem 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje še 13. člen, v katerem so med drugim navedeni sledeči varstveni režimi v ožjih zavarovanih območjih kjer ni dovoljeno:

- 2 gibati se zunaj urejenih in označenih poti;
3. nabirati, izkopavati, ruvati, odstranjevati, kuriti ali na kakršen koli način poškodovati rastlin ali njihovih delov, razen zaradi vzdrževanja kmetijskih površin, v primeru nujnih sanitarnih in vzdrževalnih del ter ureditev, določenih v načrtu upravljanja;
4. posegati v strugo in brežino vodotokov ter obrežno in vodno vegetacijo, razen v primeru nujnih sanitarnih in vzdrževalnih del ter ureditev, določenih v načrtu upravljanja;
5. odvezati rastlin in živali iz narave, razen tujerodnih vrst ter pri opravljanju kmetijske, gozdarske, lovske, ribiške in raziskovalne dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo te dejavnosti, in sprejetimi načrti na teh področjih;
6. odvezati ptic iz narave;
8. uporabljati fitofarmacevtskih sredstev in gnojil;
13. graditi objektov, razen vzdrževanja, manjše rekonstrukcije in rekonstrukcije zgrajenih objektov ter nadomestnih gradenj ali odstranitve objektov ter vzdrževalnih del v javno korist na avtocestnih mostovih v skladu z zakonom, ki ureja javne ceste.

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva še naslednje:

- Gozd naj se prepusti naravnemu razvoju.

Konkretna varstvena usmeritev za območje za NR Ribniki v dolini Drage pri Igu ID:49:

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Ur.l. 112/08), naj se upošteva še naslednje:

- V 10 metrskega pasu ob vodotoku in ribnikih naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotokov in ob ribnikih zagotavlja strnjen sklep krošenj.
- Znotraj NV naj se krčitev gozda ne izvaja.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo in v zimskem obdobju.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov in v ribnike.
- Vodotokov in ribnikov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste.

Konkretna varstvena usmeritev za območje NV Iška z Zalo – soteska (id. št. 78V), na območju GR Mokrec:

- Na območju gozdnega rezervata naj se gozd prepusti naravnemu razvoju.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- Ob gradnji in rekonstrukciji obstoječih gozdnih prometnic naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotoke.
- Nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti) naj se v radiju 25 od vodotokov ne gradi. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo ter v zimskem času.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 5 metrskega pasu ob vodotokih naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotokov zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotokov.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok.

Konkretna varstvena usmeritev za območje NV Iška z Zalo – gozd prepuščen naravnemu razvoju (id. št. 4040V):

- Gozd naj se prepusti naravnemu razvoju.

Konkretna varstvena usmeritve za območje NV Iška (id. št. 4426V):

V delu, kjer teče Iška po gozdnem rezervatu Mokrec se gozd prepušča naravnemu razvoju. Usmeritve za ta del zato niso potrebne. Na preostalem delu naj se poleg varstvenih režimov, navedenih v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje, upošteva naslednje:

- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka;
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja;
- V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Dolvodno od naselja Iška na območju Ljubljanskega barja naj se debelejša drevesa (nad 30 cm) ohranja. Le v nujnih primerih naj se izvaja sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves na brežinah vodotoka;
- Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode;
- V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa;
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

Konkretna varstvena usmeritve za območje za NR Strajanov breg ID:7665:

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Ur.l. 112/08), naj se upošteva še naslednje:

- Kakršnakoli gozdnogospodarska dela naj se izvajajo v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena ali v suhem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN in KPLB;
- V osrednjem delu – območje HT bazična nizkega barja je zaželeno preprečevanje zaraščanja z gozdno lesnato vegetacijo (ukrep: 651 – Ohranjanje biotopov – sečnja, 652 – Ohranjanje biotopov - nega);
- Ohranja naj se namočenost območja;
- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti);
- Gozdnih prometnic izven naravne vrednote Strajanov breg, ki bi spremenile hidrologijo nizkega barja, naj se ne gradi;
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste;
- Obstoječo solnico znotraj zemljišča s parcelno številko 243/16, k. o. Drenik naj se prestavi vsaj 50 m stran od vodotokov.

Konkretna varstvena usmeritve za območje za NV Jelšje ID:7686:

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10., 11. in 12. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva naslednje:

- Ohranja naj se gozdna površina. Krčitev gozda naj se ne izvaja;
- Z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst habitatnega tipa (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); pospešuje naj se belo vrbo, rdečo vrbo, sivo jelšo, črno jelšo in veliki jesen. Zaradi preprečevanja širjenja tujerodnih invazivnih vrst naj se izvaja le sečnja posameznih drevesnih vrst;

- V okviru gozdnogojitvenega načrta se znotraj naravne vrednote predvidi možnost določitve ekocelice brez ukrepanja (ukrep: 653 – naravni razvoj);
- Ohranja naj se namočenost območja;
- Kakršnakoli gozdnogospodarska dela naj se izvajajo v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena ali v suhem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN in KPLB;
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste;
- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).

Konkretna varstvena usmeritve za NV Dragel-mokrotna dolina ID:7711:

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva naslednje:

- V osrednjem delu je zaželeno preprečevanje zaraščanja z gozdom;
- Kakršnakoli gozdnogospodarska dela naj se izvajajo v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena ali v suhem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN in KPLB;
- Sečnja in spravilo dreves naj se izvaja tako, da se ne poškoduje jeder navadne rezike;
- Namočenost območja naj se povečuje ali vsaj ohranja;
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste;
- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).

Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami:

Celoten gozdni prostor:

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. * - Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C);
- Ohranja naj se vsaj 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera;
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst;
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se obnovi površine, kjer naravna obnova ni uspešna;
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora *;
- Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic;
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob;
- Ohranjajo naj se posamezna starejša listnata drevesa s premerom debla najmanj 60 cm, skupine dreves, omejki in gozdni otoki v kmetijski krajini Ljubljanskega barja;
- Ohranjajo in izločajo naj se 1 do 2 habitatni drevesi listavcev (z dupli, votla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm (širokouhi netopir, veliki navadni netopir, puščavnik). Opomba: predlog izločitve 562 habitatnih dreves na območju Ljubljanskega barja je pripravil Nacionalni inštitut za biologijo iz Ljubljane (Ambrožič Ergaver s sod. 2019).

Medved, volk, ris, vidra:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri;
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone *;
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju od 1.4. do 31.5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone *;
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju od 1.6. do 31.8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone *;
- V razdalji najmanj 50 m od kraja, kjer so poleženi mladiči vidre, se v obdobju od 1.3. do 30.4. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic; *
- Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu);
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles;
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah;
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Napotki za upravljanje oz. vzdrževanje vodnih virov:

- Veliki pupek: Večji vodni habitat naj bo vsaj del dneva osončen, različno globok (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), brez prisotnosti rib, vsebuje naj veliko vodnega rastlinja, brežine naj bodo položne, voda prisotna preko celega leta, ohranja se nepropustna plast dna.

Bukov kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15.5. do 15.7. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Alpski kozliček:

- Posekan bukov les na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 16.6. do 15.8. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se obvesti ZRSVN.

Kranjski jeglič:

- Vsa znana nahajališča se varujejo v okviru GR Mokrec. V primeru odkritja novih nahajališč izven GR Mokrec, naj se ta ohranjajo z zagotavljanjem ustreznih rastnih razmer:
 - znotraj nahajališč naj se ohranja zastrtost in posledično vlažnost;
 - sečnja in spravilo naj potekata tako, da ne pride do poškodb ali uničenja nahajališč;

- znotraj nahajališča naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic ter ne izvaja krčitev gozda; pri načrtovanju gozdne infrastrukture ter krčitve gozda v vplivnem območju nahajališč kranjskega jegliča (25 m) naj se predhodno uskladi z ZRSVN;
- Nahajališča naj se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)):

- Z ukrepi obnove, nege in varstva naj se zagotovi pomlajevanje jelke na ustreznih rastiščih.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

- Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene vrste ptic, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona.
- V primeru poznavanja lokacije gnezd, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

Sršenar:

- V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Velika uharica:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd velike uharice naj se od 1.2. do 31.7. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir.*

Opomba: * - povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

Konkretna usmeritve za posamezne upravljavske cone:

Konkretna varstvena usmeritve za upravljavsko cono D- območje navadnega koščaka :

Vrste in HT: vidra (*Lutra lutra*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*).

Cona obsega vodotoke Iška, Draščica, Strajanov breg, Želimeljščica, Dremavščica ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo.

Konkretna usmeritve:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo in v zimskem obdobju. Opomba: Zaradi varovanja drugih naravovarstvenih vsebin naj se znotraj naravne vrednote 78V Iška z Zalo – soteska, 4426V Iška gozdno infrastrukturo umešča vsaj 25 m stran od vrha brežin vodotoka.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Le v nujnih primernih naj se izvaja le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves. Na območju Ljubljanskega barja naj se ohranja debelejša drevesa (nad 30 cm).
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.

- Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretna varstvena usmeritve za upravljavsko cono H – zaraščajoči mokrotni travniki in barja:

Vrste in HT: Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*), (7230) Bazična nizka barja.

Cona obsega bazična nizka barja v Strajanovem bregu in mokrotni dolini južno od Dragla. Z zaraščanjem z lesno in grmovno vegetacijo se poslabšujejo razmere za habitatni tip in ključne vrste. S preprečevanjem zaraščanja z grmovno in lesno vegetacijo želimo obnoviti oziroma izboljšati stanje habitatnega tipa (7230) Bazična nizka barja in vrste Loeselove grezovke.

Konkretna usmeritve:

- V osrednjem delu nizkega barja je zaželeno preprečevanje zaraščanja z gozdno lesnato vegetacijo.
- Kakršnakoli gozdnogospodarska dela naj se izvajajo v zimskem obdobju, ko so tla zmrznjena ali v suhem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN in KPLB.
- Ohranja oz. povečuje naj se namočenost območja.
- Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja in tehnično brezhibni stroji.
- Sečnja in spravilo dreves v mokrotni dolini Dragel naj se izvaja tako, da se ne poškoduje jeder navadne rezike.
- Znotraj upravljavske cone naj se ne gnoji.
- Na območju nizkega barja naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste.
- Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Ukrepi:

- ohranjanje biotopov – nega;
- ohranjanje biotopov – sečnja.

Konkretna varstvena usmeritve za druga območja:

- Na območju zimovališča jelenjadi in drugih rastlinojedov, naj se dela ne izvajajo od decembra do konca marca, razen kadar se sečnja izvaja za namen njihove dodatne prehrane.
- V kale, kaluže se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode.
- Redno vzdrževanje grmišč, vzdrževanje zaraščajočih pasišč in gozdnega robu. Za prostoživeče vrste živali je zelo pomembno, da se izdeluje in vzdržuje vodne vire.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretna varstvena usmeritve za zavarovano območje KP Ljubljansko barje – celoten park (z izjemo prvega varstvenega območja in NR)

Velja varstveni režim naveden v 10. členu Uredbe o krajinskem parku Ljubljansko barje in je naveden pri usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek, ki se nanaša na območje KP Ljubljansko barje- prvo varstveno območje.

Konkretna varstvena usmeritve za zavarovano območje KP Ljubljansko barje - drugo varstveno območje

Velja varstveni režim naveden v 10. in 11. členu Uredbe o krajinskem parku Ljubljansko barje in je naveden pri usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, odstavek, ki se nanaša na območje KP Ljubljansko barje- prvo varstveno območje.

Konkretna varstvena usmeritve za NV Iška z Zalo - soteska (id. št. 78V), izven NR Mokrec

Veljajo konkretna varstvena usmeritve, ki so navedene pri usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in se nanašajo na zadevno NV.

Konkretna varstvena usmeritve za NV Želimeljščica (id. št. 4050)

- Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- Na obrežju vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Debelejša drevesa (nad 30 cm) naj se ohranja. Le v nujnih primerih naj se izvaja sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves na brežinah vodotoka.
- Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu, ki ga dosežajo visoke vode. Prav tako naj se tam ne skladišči lesa.
- Krčitev gozda znotraj NV naj se ne izvaja.

Konkretna varstvena usmeritve za NV Močile – močvirna dolina (id. št. 4051)

- Rekonstrukcija gozdne prometnice naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- Namočenosť območja naj se povečuje ali vsaj ohranja.
- V pasu 15 metrov od vodotokov naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Preprečuje naj se vnos in širjenje tujerodnih rastlinskih invazivnih vrst. Odstranjuje naj se rastlinske invazivne vrste.

Konkretna varstvena usmeritve vezane na jame:

Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame, ali se v okolici jame opazi pojavljanje sumljivih oseb ali avtomobilov, ali se najde ostanke pasti za nabiranje jamskih živali, se o tem nemudoma obvesti pristojne institucije – ZRSVN ali policijo.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Večji del GGE Ig gradijo karbonatne kamnine in tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam. V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034), ZRSVN, OE Ljubljana, 2024.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve za celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območij

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev se določijo podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki se morajo obvezno upoštevati pri izdelavi načrtov rabe naravnih dobrin - gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (šesti odstavek 7. člena Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)).

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v Prilogi B programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028 (v nadaljevanju PUN) (poglavje 14 GGN GGE Ig) oziroma so dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve.

Gozdnogospodarski načrti za gozdnogospodarske enote morajo vsebovati konkretne usmeritve in ukrepe, ki so podani v naravovarstvenih smernicah.

Sklep vlade št. 35600-4/2023/5 z dne 04.10.2023 nalaga ministrstvu in drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami so navedene v odstavku Konkretne varstvene usmeritve za območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. V navedenem poglavju so navedene tudi konkretne varstvene usmeritve za habitatni tip jame, ki niso odprte za javnost (8310), ki jih je treba upoštevati v območjih Natura 2000-**SI3000256 Krmsko hribovje- Menišija** in habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)) (91K0) v območjih Natura 2000-**SI3000256 Krmsko hribovje- Menišija** in **SI3000271 Ljubljansko barje-POO**. Varstvene usmeritve za habitatni tip Bazična nizka barja (7230) je treba upoštevati v Upravljavski coni H- zaraščajoči travniki in barja in v območjih Natura 2000- **SI3000271 Ljubljansko barje-POO**.

V poglavju: Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, so navedene konkretne varstvene usmeritve vezane na območja Natura 2000 za:

- jame (**SI3000456 Krmsko hribovje- Menišija**);
- medveda, volka in risa (**SI3000456 Krmsko hribovje- Menišija**);
- vidro (**SI3000271 Ljubljansko barje-POO**);
- kranjski jeglič (**SI3000456 Krmsko hribovje- Menišija**);
- sršenar (**SI3000014 Ljubljansko barje-POV**);
- veliko uharico (**SI3000014 Ljubljansko barje-POV**)
- netopirje, hribskega urha in velikega pupka in za bukovega in alpskega kozlička (**SI3000456 Krmsko hribovje- Menišija, SI3000271 Ljubljansko barje-POO**).

Tudi konkretne varstvene usmeritve vezane na Upravljavske cone D- območje navadnega koščaka in Upravljavske cone H-zaraščajoči mokrotni travniki in barja (**SI3000456 Krmsko hribovje- Menišija, SI3000271 Ljubljansko barje-POO**) so navedene v poglavju: Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034), ZRSVN, 2024.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov

ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezna EPO

- 31200 – Krimsko hribovje – Menišija

Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za posebna varstvena območja Natura 2000 za celoten gozdni prostor ter za upravljavski con D.

- 31400 – Ljubljansko barje

Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za posebna posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter upravljavski con D in H.

- 80000 – Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri

Smiselno naj se upoštevajo usmeritve, ki veljajo za vsa posebna varstvena območja Natura 2000 in druge konkretne usmeritve za varovanje posameznih živalskih vrst in njihovih habitatov, navedenih v poglavju Konkretne varstvene usmeritve za prvo in drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve vezane na varovana območja narave, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na boleznι odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Pomembna je predvsem razporeditev gozda ob naseljih. Krčitve tu praviloma niso dovoljene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

Gozdnogojitveni in varstveni ukrepi:

- ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov:
 - v primeru močnega vetra je potrebno večati stojnost sestoja, oblikovati klinasti gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen, v njem naj se ohranja stabilno drevje;
 - v sestoji je potrebno ohranjati polnilni sloj oz. oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja;
- pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju:
 - pospeševati predvsem bukev, graden in vse vrste javorjev;
 - pospeševati tudi pionirske vrste, ki tvorijo gozdni rob in poraščajo večje sestojne vrzeli;

- ohraniti vertikalno in horizontalno razslojenost;
 - pospeševati skupinsko raznodobno zgradbo;
 - ukrepi v območjih s poudarjeno klimatsko funkcijo naj bodo malopovršinski;
 - zgradbo sestaja je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je na določenem območju prisotna;
 - prepovedane so večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene;
 - redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi:
- sposobnost gozdov za zagotavljanje klimatske funkcije je odvisna od njihovega zdravstvenega stanja, zato je treba redno izvajati monitoring in varstvene ukrepe.

Usmeritve za krepitev zaščitne funkcije

Za krepitev te funkcije veljajo usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Poleg teh velja še usmeritev, da v predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestaja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.

Zagotavlja in vzdržuje se stabilno zgradbo gozda. Pri izbiri nosilcev funkcij ima stojnost prednost pred kvaliteto. Vse statično nestabilne osebke in odmrlo drevje sproti odstranjujemo.

Skrbeti je treba, da ne pride do razgalitve tal. V primerih razgalitve površin (ujme, kalamitete), naj se gozd takoj obnovi oziroma sanira. Prednost dajemo drevesnim vrstam, ki dobro vežejo tla in so mehansko stabilnejše. Iglavcev ne sadimo, ker so njihovi sestoji občutljivejši na požare.

Usmeritve za krepitev higiensko – zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko-zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje;
- ohranjanje in pospeševanje se strukturna in vrstna pestrost ter pospeševanje se naravno drevesno sestavo. Na območjih s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji se pospešujejo obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.
- z izbiralnimi redčenji se povečuje vitalnost ter stabilnost gozdov;
- vzdrževanje bujnega gozdnega robu in polnilnega sloja v okolici emisijskih virov in večjih naselij;
- spremljati zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah;
- prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

Na območjih vojaških in policijskih objektov oziroma gozdov, ki so ograjeni v vojaške in policijske namene, se gozdnogospodarski ukrepi načrtujejo v dogovoru z Ministrstvom za obrambo oziroma z Ministrstvom za notranje zadeve. Na širšem območju teh objektov se pospešuje stabilno, razgibano in strnjeno sestojno zgradbo.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

Gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo naj se vzdržuje v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Na predelih z drugo stopnjo poudarjenosti je potrebno izvajati enake ukrepe kot na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti, vendar je režim blažji. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- Pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev:
 - pospeševati pestre kombinacije različnih zgradb sestojev;
 - ohranjati nekoliko večji delež starejših razvojnih faz;
 - gospodariti z višjimi lesnimi zalogami.
- Pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (macesen, jerebika, mokovec ...).
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo:
 - oblikovati horizontalno in vertikalno razgiban gozdni rob, z naravno oziroma naravni podobno zgradbo;
 - oblikovati gozdni rob s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst;
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Čim pestrejša struktura rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst:
 - pospeševati in ohranjati estetsko zanimivo, vrstno pestro drevesno sestavo;
 - ob poteh in stezah pospeševati in ohranjati estetsko zanimive minoritetne, lepo cvetoče in plodonosne drevesne ter grmovne vrste;
 - ohranjati avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst v gozdovih ob rekah;
 - v območjih, zanimivih za rekreativno nabiranje gozdnih plodov, se vzdržuje plodonosno drevje (predvsem kostanj).
- Ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves:
 - ohranjati posamezna estetsko - vizualno zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, vendar ne na račun stojnosti;
 - pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves, plodonosne in cvetoče drevesne vrste, drevesa, primerna za plezanje;
 - zlasti ob poteh in objektih gojiti drevje večjih dimenzij ter vrstno in oblikovno zanimiva drevesa, upoštevati in pospeševati manjšinske vrste.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Pomlajevati postopno in na majhnih površinah:
- v gozdovih, kjer ima funkcij 1. stopnjo poudarjenosti, podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
- obnova sestojev naj bo postopna in malopovršinska.

Sečnja in sanacije:

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - na točkah s slikovitim razgledom izsekati pas drevja, ki ovira razgled;

- upoštevati vedutno sečnjo na razglediščih, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenjem za krčitev gozda;
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu:
 - izvajanje del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska;
 - v času del je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost;
 - poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev:
 - prva stopnja poudarjenosti: glede na stanje gozdov naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev;
 - pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
 - organizirati ukrepanje v gozdovih in strokovno izvedbo, ko je pričakovan najmanjši obisk;
 - zaradi varnosti obiskovalcev je potrebno občasno pregledovati večja drevesa ob poteh in jim obžagati suhe veje;
 - redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
 - posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sproti odstranjevati;
 - občasno je potrebno trebiti grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
 - ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.
- prioriteto izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih:
 - v primeru poškodb sestojev zaradi motenj (vetrolomov, snegolomov, napadov podlubnikov itd.) je na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije zaradi varnosti obiskovalcev prioriteto izvajanje sanitarne sečnje.

Posebnosti, vezane na rekreacijsko funkcijo:

- ohranjati posebnosti v gozdnem prostoru, ki so zanimive za obiskovalce;
- ohranjati skalne in druge geomorfološke tvorbe v gozdu;
- drevesa, na katerih so oznake, ni dovoljeno sekati, razen v primeru potrebe varstva gozdov; tedaj je potrebno markacije obnoviti na mlajših, vitalnih drevesih.
- Redno vzdrževati rekreacijsko infrastrukturo:
 - poti, klopi in informacijske table naj se redno vzdržuje, po potrebi naj se načrtuje dodatno infrastrukturo;
 - obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture;
 - stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev dosledno in pravočasno obvešča javnost;
 - v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del);
- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor;

- čimprej odpraviti motnje, ki jih povzročajo obiskovalci;
- intenzivno sodelovati z inšpektorsko službo glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.
- Usmerjanje rekreacijske rabe na za to primerna območja:
 - v primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in varstvo kulturne dediščine;
 - s stalnimi usmerjevalnimi tablamami usmerjati ljudi iz območij, kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, kot so funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varstva naravnih vrednot in varovanja kulturne dediščine ter lovnogospodarska funkcija; v teh primerih se pobude za urejanje najrazličnejših poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja;
 - v gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi.
- Postavitev opozorilnih in obvestilnih tabel na območjih, kjer obiskane poti prečkajo erodibilna območja:
 - na odsekih planinskih in drugih močno obiskanih poti, ki prečkajo območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne ali zaščitne funkcije oziroma erodibilna območja, je treba ob poteh postaviti opozorilne in obvestilne table, ki naj obveščajo obiskovalce o nevarnostih (skalni podori, razvoj erozijskih procesov, ipd.), da se v čim večji meri prepreči gibanje obiskovalcev izven poti;
 - na erodibilnih terenih naj se pogosto uporabljene poti in vstopne točke na delovišča utrjuje s kamenjem, debli in vejami.
- Usmerjanje obiskovalcev na obstoječe poti:
 - obiskovalce gozda je potrebno usmerjati in zadrževati na obstoječih poteh (markacije, table, opozorila).
- Označevati poti in atraktivne točke:
 - na bolj obiskanih rekreacijskih poteh, na razglednih točkah in na vrhovih, ob izviri, na poudarjenih legah, ob impozantnih drevesih, ipd., je smiselno postaviti obvestilne in opozorilne table, urediti počivališča in razgledišča;
 - vzdrževati je potrebno obstoječe označbe in različne table.
- Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi:
 - ZGS naj sodeluje s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki in skavti in lokalnimi skupnostmi pri pripravi markiranih poti (določanje trase, priporočanje naravnih zanimivosti, opozarjanje na zaščitena območja);
 - ZGS naj strokovno sodeluje pri pripravah rekreacijskih in turističnih vodnikov ter sodeluje pri rekreacijskih prireditvah.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Upošteva naj se usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo:

- spremlja se obseg turističnega obiska naravnih vrednot ter kulturnih spomenikov v gozdnem prostoru in se ocenjuje vpliv obiska na vrednote oziroma spomenike; v primeru negativnega vpliva se ukrepa pri pristojni inšpekcijski službi;
- z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev turističnega obiska v primeru prevelike obremenitve.
- Obveščanje javnosti, turistov:
 - ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu, odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje;
 - vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov;
- Sodelovanje s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

Vzdolž gozdnih učnih poti Draga in Zalog naj se v pasu 50 m na vsako stran poti, poleg spodaj navedenih usmeritev upoštevajo tudi usmeritve za pospeševanje rekreacijske in turistične funkcije in usmeritve za pospeševanje estetske funkcije.

Gozdnogojitveni ukrepi:

- pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost;
- ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice;
- ob učni poti se izvede sadnja manjšinskih drevesnih vrst, ki popestrijo doživljanje gozda;
- z gozdom naj se gospodari malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let).

Sečnja in sanacije

- zaradi varnosti je potrebno izvajati reden nadzor zdravstvenega stanja gozda in po potrebi izvesti sanitarno sečnjo (posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje, ki lahko ogrožajo obiskovalce);
- zagotoviti stalno urejenost in prehodnost poti.

Posebnosti, vezane na poučno funkcijo

- Izboljšati možnosti za vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdu:
 - bodisi na občinskih, državnih parcelah ali v sodelovanju z lastniki gozdov, lokalno skupnostjo in drugimi strokovnjaki, urediti tematske poti in drugo izobraževalno infrastrukturo za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov;
 - gozdne rezervate ter za javnost zanimive gozdove je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami ali vzdrževati že postavljene table.
- Okrepiti sodelovanje med lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, SIDG, ZGS in izobraževalnimi ustanovami:
 - lokalni skupnosti je potrebno nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča, ...).
- Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev:
 - prva stopnja poudarjenosti: glede na stanje gozdov, naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev;

- pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
- organizirati ukrepanje v gozdovih in strokovno izvedbo, ko je pričakovan najmanjši obisk;
- zaradi varnosti obiskovalcev je potrebno občasno pregledovati večja drevesa ob poti in jim obžagati suhe veje;
- redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
- posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sprotno odstranjevati;
- občasno je potrebno porezati grmovje, v kolikor to zarašča pot.

Usmeritve za krepitev raziskovalne funkcije

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. Splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate sicer določa Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, ki določa tudi režim posameznih gozdnih rezervatov.

V GGE Ig, s površino 106,4 ha, sega gozdni rezervat Mokrec (št. 0409). Gre za gozdni rezervat za katerega je določen blažji varstveni režim. V GGE Ig je, na površini 20 ha, v odseku 77A01D,E, še gozdni rezervat Koslerjeva gošča, za katerega velja strogi varstveni režim. Ker tudi za gozdne rezervate blažjega varstvenega režima veljajo usmeritve namenjene varovanju gozdnih rezervatov s strogim režimom, v nadaljevanju najprej navajamo usmeritve za slednje, zatem pa posebnosti, ki veljajo za gozdne rezervate z blažjim varstvenim režimom in druge splošne usmeritve namenjene varovanju in ohranjanju razglašanih gozdnih rezervatov.

- Usmeritve za gozdne rezervate s strogim režimom:
 - Prepovedane so vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj.
 - Dovoljeno je opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva.
 - MKGP na podlagi vloge znanstveno-raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog potem, ko si pridobi mnenje ZGS in ZRSVN. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje teh nalog.
 - Okrog gozdnega rezervata s strogim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda ob gozdnem rezervatu določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestojne višine; v njem se lahko izvajajo samo sanitarne sečnje. Če vodi ob gozdnem rezervatu ali skozenj gozdna prometnica, gozdna učna pot, planinska pot, ali druga pot v javni rabi, je dovoljeno posekati drevesa, ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi.
- V gozdnih rezervatih z blažjim varstvenim režimom velja varstveni režim gozdnih rezervatov s strogim režimom, pri čemer pa:
 - je dovoljen ogled rezervata po gozdni učni poti ob spremstvu lastnika gozda ali delavca javne gozdarske službe oziroma uporaba poti v javni rabi, ki vodi skozi rezervat.
 - zaradi zagotavljanja poučne in turistične funkcije v gozdnem rezervatu z blažjim varstvenim režimom MKGP dovoli vzdrževanje obstoječih poti v javni rabi, informativnih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi ter vzdrževanje objektov kulturne dediščine pod pogojem, da dela ne bodo povzročila škodljive spremembe obstoječega naravnega

stanja in vplivala škodljivo na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Izdelavo nove učne poti se dovoli le z dovoljenjem MKGP.

- Začeti z raziskavami in povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v gozdnem rezervatu:
 - ugotoviti stanje gozdnega rezervata (sestava drevesnih vrst, LZ, količina odmrle lesne mase) in spremljati njegov razvoj;
 - vzpostaviti podrobnejšo mrežo stalnih vzorčnih ploskev namenjenih ugotavljanju stanja in spremljanju razvoja sestojev v gozdnem rezervatu z izvajanjem rednih periodičnih meritev;
 - znanstvenoraziskovalno delo se izvaja le na lokacijah in v obsegu, ki ne vpliva negativno na dinamiko naravnega razvoja rezervata; raziskave naj bodo predvsem neinvazivne, lokacije raziskovalnih ploskev se določijo vnaprej;
 - ob podaji strokovnega mnenja za izvedbo raziskav dodati pogoj, da ZGS dobi izvod končne raziskave/članka;
 - vodi se evidenca preteklih, tekočih in načrtovanih raziskav v gozdnem rezervatu.
- Zagotoviti označitev in vzdrževanje označb meje rezervata v skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, označitev morebitnih pohodnih poti in informacijske infrastrukture.
- Zagotoviti označitev rezervata s tablamami z osnovnimi informacijami (ime gozdnega rezervata, režim...) na vseh vstopnih točkah in javnih poteh. Osnovne informacije se nadgradi z vsebinami povezanimi z varovanjem gozdnega rezervata.
- Ker prek rezervata poteka več pohodnih poti je potrebno spremljati število obiskovalcev in njihov vpliv na stanje gozdnega rezervata. Obiskovalce se usmerja na primerne poti. Obisk gozdnega rezervata ne sme vplivati na naravne razvojne procese.
- V rezervatu je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov, prosto sprehajanje psov, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivačanje.
- Območje varstvenega pasu okoli rezervata (varnostni pas najmanj dveh sestojskih višin) je potrebno dosledno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi in izvajanju morebitnih posegov v prostor. V varstvenem pasu se:
 - ne izvaja krčitev in drugih posegov v gozd in gozdni prostor;
 - drevju se podaljšuje proizvodna doba glede na vrsto, ki je zastopana;
 - z gospodarjenjem z gozdom zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev čim bolj naravne sestave gozdnih življenjskih združb in krepí vsestranska odpornost gozdov; sečnje so nizke intenzitete, malopovršinske ali prebiralne;
 - pušča estetsko in biotopsko primerna drevesa (debelejša drevja, drevja z dupli);
 - izvaja minimalni gozdni red v obsegu, ki zagotavlja preprečevanje negativnega vpliva na sosednje gozdne površine;
- Načrtno spremljati stanje razvoja sestojev v gozdnem rezervatu:
 - v okviru kadrovske in finančne zmožnosti je potrebno spremljati stanje razvoja sestojev v gozdnem rezervatu (spremljanje sestave drevesnih vrst, LZ, vključno z odmrlo lesno maso);
 - potrebno je spremljati potek in rezultate raziskav, ki jih v gozdnem rezervatu izvajajo druge institucije ter nova spoznanja upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi;

- znanstvenoraziskovalno delo se izvaja le v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče, raziskave naj bodo predvsem neinvazivne;
- spodbujati in ozaveščati raziskovalce znanstveno-raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij, da je potrebno za raziskovanja in poučevanje v gozdnih rezervatih zaprositi za dovoljenje pristojno ministrstvo, in na ta način slediti raziskavam v gozdnih rezervatih;
- za okrepitev raziskovalne funkcije gozdov izdelati nabor vsebin, ki bi lahko bile predmet strokovnih, diplomskih in drugih raziskovalnih del.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

(vir: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034), ZRSVN, 2024)

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen Zakona o ohranjanju narave).

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne

spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve:

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021 in 53/23).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Geološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpa z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve:

Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

Konkretne varstvene usmeritve za ZO, NR in NV **Koslerjev gozd (Koslerjeva gošča), Ribniki v dolini Drage pri Igu in Strajanov breg** so navedene pri varstvenih usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve za območja naravnih vrednot:

- **Iška z Zalo - soteska (id. št. 78V):**

Na območju kjer je funkcija poudarjena na prvi in drugi stopnji, so navedene pri varstvenih usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- **Ustje-okno spodaj (id.št. 897):**

Dodatne usmeritve niso potrebne. NV je v gozdnem rezervatu Mokrec, kjer naj se gozd prepušča naravnemu razvoju.

- **Ustje - piramida (id.št. 898):**

Dodatne usmeritve niso potrebne. NV je v gozdnem rezervatu Mokrec, kjer naj se gozd prepušča naravnemu razvoju.

- **Iška z Zalo - gozd prepuščen naravnemu razvoju (id.št. 4040V):**

Konkretne varstvene usmeritve so navedene pri varstvenih usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- **Gornji Ig- jelka (id.št. 80030):**

- Drevo naj se prepusti nadaljnjemu naravnemu razvoju;
- Rastišče naj se ohranja.

- **Ig - klek (id.št. 80031):**

- Drevo naj se prepusti nadaljnjemu naravnemu razvoju;
- Rastišče naj se ohranja.

- **Gornji Ig- črni bor (id.št. 80033):**

- Drevo naj se prepusti nadaljnjemu naravnemu razvoju;

- Rastišče naj se ohranja;
- Zagotovi naj se mu dovolj velik rastni prostor.

Konkretne varstvene usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

- Konkretne varstvene usmeritve za **Krajinski park Ljubljansko barje** (celoten park, prvo in drugo varstveno območje) so navedene pri varstvenih usmeritvah za prvo in drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Konkretne varstvene usmeritve za NV **Draga pri Igu – ribniki (id.št. 49), Iška (id.št. 4426V), Zala (id.št. 7612V), Strajanov breg (id.št. 7665), Jelšje (id.št. 7686) in Dragel -mokrotna dolina (id.št. 7711)** so navedene pri varstvenih usmeritvah za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- **Želimeljščica (id.št. 4050):**

Konkretne varstvene usmeritve so navedene pri varstvenih usmeritvah za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- **Močile -močvirna dolina (id.št.4051):**

Konkretne varstvene usmeritve so navedene pri varstvenih usmeritvah za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

- **Iški vršaj (id.št. 4143):**

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva naslednje:

- Na območju NV naj se novo gozdno infrastrukturo (gozdne prometnice in ostali objekti) gradi na način, da se bistveno ne spremeni reliefna izoblikovanost območja.

- **Klen pri Orlah – nahajališče fosilov in premoga (id.št. 4289):**

Na območju NV naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).

- **Pleše pri Škofljici – rudnik barita (id.št. 4314):**

Konkretne varstvene usmeritve niso potrebne.

- **Lanišče pri Škofljici – nahajališče fosilov (id.št. 4332):**

Konkretne varstvene usmeritve niso potrebne.

- **Grmez (id.št. 7663):**

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10., 11. in 12. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva naslednje:

- Na območju NV naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).

- **Babna gorica (id.št. 7664):**

Poleg varstvenih režimov navedenih v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje naj se upošteva naslednje:

- Na območju NV naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).

Konkretne varstvene usmeritve za jame so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije;
- odstranjevanje storov/drevesnih panjev s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Na območjih stavbne dediščine se varujejo:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru.

Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:

- morfološka zasnova naselja,
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Na območjih kulturne krajine se varujejo:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Na območjih memorialne dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Na območjih druge dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

Aprila 2024 je Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, prejel Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ig (2025-2034). V skladu s tem dodajamo v načrt preglednici podrobnih kulturnovarstvenih usmeritev za varstvo objektov in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu in gozdnem prostoru GGE Ig.

Preglednica 53: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
1849	Dobravica- Cerkev sv. Gregorja	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1850	Iška - Cerkev sv. Jedrti	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
21055	Škrlje pri Igu- gradišče Stražar	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote.
2566	Tomišelj - Cerkev Device Marije rožnega venca	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
2568	Strahomer – Cerkev sv. Jakoba	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote
2569	Podkraj pri Tomišlju - Cerkev sv. Janeza	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
2761	Razvaline cerkve sv. Jurija	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote
2763	Iška vas - Cerkev sv. Križa	vplivno območje		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote
5722	Iški Vintgar- Bolnišnica Krvavice	spomenik		območje bolnišnice Krvavice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb na barakah in spominski plošči. Upoštevanje varstvenega režima enote
5724	Gornji Ig - Spomenik žrtvam NOB v Lapušni dolini	spomenik		okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika. Upoštevanje varstvenega režima enote
9368	Ljubljana - Arheološko območje Ljubljansko barje	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11149	Dobravica-arheološko območje	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11151	Ig - Arheološko najdišče Pungrt	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev ali vzpostavitev novih na skrajnih robovih zavarovanega območja. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruhati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ)
11152	Iška - Arheološko najdišče	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11153	Iška vas - Arheološko območje Britof in Poljane	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11154	Iška - Arheološko območje Grad	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev ali vzpostavitev novih na skrajnih robovih zavarovanega območja. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruhati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
11159	Sarsko - Arheološko območje	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11160	Staje-Rimskodobni nagrobnik Dedec v Stajah	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11163	Tomišelj - Prazgodovinsko gradišče Srobotnik	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ)
11161	Strahomer - Arheološko območje Trnovo	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote.
11379	Babna Gorica - Arheološko najdišče Babenški hrib	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11381	Babna Gorica - Arheološko najdišče Grmez	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11406	Rimskodobna vaška naselbina	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11412	Kremenica - Arheološko najdišče Kremeniški hrib	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11418	Pijava gorica - Arheološko najdišče Pijavski hrib	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11520	Tomišelj-Arheološko najdišče Iška	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote
11552	Gornji Ig-Spominska plošča talcem	dediščina	memorialna dediščina	okolico spominske plošče je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb spominske plošče. Upoštevanje varstvenega režima enote.
11559	Iška-spominska plošča Antonu Župcu	dediščina	memorialna dediščina	upoštevanje varstvenega režima enote.
11745	Tomišelj-Spomenik padlim partizanom	dediščina	memorialna dediščina	okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika. Upoštevanje varstvenega režima enote.

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
11781	Dobravica-Kapelica	dediščina	stavbna dediščina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba in neposredne okolice kapelice. Upoštevanje varstvenega režima enote.
11788	Ig-Grad	dediščina	stavbna dediščina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba in neposredne okolice gradu. Upoštevanje varstvenega režima enote.
11873	Mali Vrh pri Šmarju - Arheološko območje Vrhovka	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
14913	Podmolnik - Gradišče z grobišči Molnik	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču s pripadajočim grobiščem ni dovoljena; dovoljeno vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev ali vzpostavitev novih na skrajnih robovih zavarovanega območja. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
16740	Lanišče - Arheološko najdišče Rupa	arheološko najdišče		upoštevanje varstvenega režima enote.
21055	Škrlje pri Igu - Gradišče Stražar	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev ali vzpostavitev novih na skrajnih robovih varovanega območja. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
26305	Zalog pri Škofljici - Grobnica padlim	dediščina	stavbna dediščina	upoštevanje varstvenega režima enote
28409	Gumnišče-spomenik zbirališču borcev	dediščina	stavbna dediščina	upoštevanje varstvenega režima enote

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
28410	Lavrica-Spomenik na Kleni pri Selah	dediščina	stavbna dediščina	okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika. Upoštevanje varstvenega režima enote.
26310	Lavrica -Kapelica v Hratariji pod debelim hribom	dediščina	stavbna dediščina	okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb kapelice. Upoštevanje varstvenega režima enote.
26306	Zalog pri Škofljici-Francoska kapelica	dediščina	stavbna dediščina	okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb kapelice. Upoštevanje varstvenega režima enote.
30863	Ig - Gradišče Pungrt	arheološko najdišče		gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev ali vzpostavitev novih na skrajnih robovih zavarovanega območja. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ)

- Pri vseh enotah je potrebno upoštevanje varstvenega režima enote – navedeno pomeni, da pravni režimi varstva izhajajo iz ZVKD-1, pri čemer so pravni režimi varstva za spomenike navedeni v odlokih o razglasitvah, za registrirano dediščino pa v OPN občine. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.

Znotraj območja gradu na Igu (EŠD 11.788) – v odseku 77D12, se nahaja več objektov kulturne dediščine, in sicer rimskodobni nagrobnik Dedec v Stajah (EŠD 11.160), razvaline cerkve sv. Jurija (EŠD 2.761), arheološko najdišče Pungrt (EŠD 11.151) in območje rimskodobne vaške naselbine (EŠD 11.406).

Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine.

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
2440	Pleše-Domačija Pleše 11	dediščina	stavbna dediščina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
4157	Cerkev sv. Cirila in Metoda pri Škofljici	dediščina	stavbna dediščina	upoštevanje varstvenega režima enote - pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
9698	Lanišče – Grad Lisičje	spomenik		potrebno je vzdrževanje gozdnega roba v neposredni bližini gradu. Upoštevanje varstvenega režima enote
11819	Ljubljana - Kulturna krajina Ljubljansko barje	dediščina	kulturna krajina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba v celoti, da ne pride do zaraščanja travnatih površin kulturno krajinskega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
18462	Želimlje - Kulturna krajina Želimeljska dolina	dediščina	kulturna krajina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba v celoti, da ne pride do zaraščanja travnatih površin kulturno krajinskega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
24390	Gumnišče-Kulturna krajina Rogače	dediščina	kulturna krajina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba v celoti, da ne pride do zaraščanja travnatih površin kulturno krajinskega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
24394	Orle-Vas	dediščina	naselbinska dediščina	potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.

Več o usmeritvah za posege v vplivno območje dediščine je zapisano v poglavju 6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine: ohranjati gozdne otoke, omejke, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezno drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste.
- Pospeševati, ohranjati in varovati minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste.
- Zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost: z ukrepi naj se zagotavlja raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst. Stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

Pomlajevanje, uvaianje v obnovo

- Obnovo temeljiti na naravnem pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah - upoštevamo predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih.

Sečnja in sanacije:

- Izvajati vedutno sečnjo: za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutno sečnjo;
- namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

Posebnosti, vezane na estetsko funkcijo:

- Ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru:
 - evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus;
 - objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Varstvene usmeritve za čebelarjenje:

- Pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst:
 - na območju večje gostote stalnih čebeljakov se funkcijo pridobivanja nelesnih gozdnih proizvodov krepí s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (lipa/lipovec, češnja, kostanj, idr.);
 - poleg gozdne paše, na kateri čebele nabirajo mano, poznamo še pašo, kjer rastline izločajo medicino ali nektar; poleg cvetlic izločajo nektar tudi drevesne vrste, kot so: javorji, divja češnja, robinija ali akacija, lipa in pravi kostanj.
 - Na primernih rastiščih načrtujemo sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev.
- Načrtno postavljanje čebeljakov na ustrezna mesta:
 - lokacije premičnih čebeljakov naj skupaj s čebelarji določimo na mestih, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

Varstvene usmeritve za pridobivanje drugih gozdnih dobrin oziroma nabiralništvo:

- Ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija), če je to v interesu lastnika gozda:
 - preveriti možnosti za pridobivanje in proizvodnjo različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev: gre za proizvode, kot so drva, palice in les za ograje ter za pridobivanje tanina, ter nelesnih dobrin, kot so kostanjevi plodovi, ki bi lahko povečali dohodke lastnika gozda;
 - določiti gojitvene ukrepe, s katerim se pospešuje proizvodnja različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev (npr. različni ukrepi za proizvod plodov, za pridobivanje ustreznega lesa za palice in ograje);

- ekonomsko ovrednotenje različnih načinov gospodarjenja.
- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženk, vodnikov in s pomočjo medijev.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo naj se upošteva usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in usmeritve za funkcijo ohranjanja naravnih vrednot.

Poudarek velja vzdrževanju pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, pridelavi sena, vzdrževanju grmišč, vzdrževanju zaraščajočih pasišč. Ohranja in pospešuje se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste.

Številčnost populacij se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višina in struktura odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo ter zdravstveno stanje populacij in glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.

Krmišča in vsi drugi lovskotehniški objekti se lahko na novo postavijo le v soglasju z lastnikom zemljišča ter z ZGS. Izjema so solnice in mrhovišča za lisice. Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Ne sme se jih postavljati tudi ob cestah, v oddaljenosti manj kot 50 m od vodnih virov in v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.

Lovskotehniške objekte (krmišča) naj se izdelata tako, da ne kazijo estetskih učinkov gozda in ne se z njihovo postavitvijo ne poškoduje drevja. Odslužene objekte je treba odstraniti.

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Za ohranjanje oziroma vzpostavitev naravne sestave gozdnih življenjskih združb ter razmerja med prosto živečimi živalmi in njihovim okoljem veljajo naslednje usmeritve:

- Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. Časovne omejitve izvajanja lovskogospodarskih del za redke in ogrožene vrste so naslednje:
 - v okolici medvedjih brlogov od 1.12 do 30.4.;
 - v okolici gnezdilnic za sovo kozačo in koconogega čuka od 1.3 do 30.6.;
 - v okolici območij evidentiranih gnezdišč za sovo kozačo od 1.3 do 30.6 in druge ptice od 15.3 do 30.9.;
 - na območju zimovališč za divjad od 1.12 do 30.4.;
- S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravna spolna in starostna struktura v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladiitev odnosov med njimi in okoljem.
- Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času se priporoča naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje.

V sestoji je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm. Ohranja naj se vsa dupla in votla drevesa.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodalcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje prekomerno objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. maklen, jerebika, češnja, mokovec, beli gaber), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst in zagotovimo racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Prav tako bo povečevanje deleža mladovij ugodno vplivalo na usklajenost gozd-divjad, saj se s tem poveča prehranska kapaciteta ob enakem staležu divjadi, kar posledično vodi v manjše poškodbe mladovij.

Za jelenjad in divje prašiče je posebej pomembno osnivanje in vzdrževanje kaluž.

Pregledna karta območij pomemnih za ohranitev prostoživečih živali (mirnih con in zimovališč) je podana v prostorskem delu načrta Karta P6a.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi

V razglašeni varovalni gozdovi, v odsekih 77C08C, 77C08D in 77D11A, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spremem.) Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge.

V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

Gozdovi s posebnim namenom (gozdni rezervati)

V kategorijo »Gozdovi s posebnim namenom« spadajo gozdovi na območju gozdnega rezervata Mokrec, na strmih pobočjih soteske Iške z Zalo v odsekih 77C03B, 77C04B, 77C05B, 77C06B, 77C06D. Njegova površina je 106,36 ha in gozdovi na območju gozdnega rezervata Koslerjeva gošča v odseku 77A01D. Za gozdove s posebnim namenom so bili določeni z »Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom« (Ur.l.RS, št. 88/05 in spremem.).

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja. Zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Gozd je prepuščen naravnemu razvoju,. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. Splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate določa »Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom«, ki določa tudi režim posameznih gozdnih rezervatov (v nadaljevanju Uredba):

- V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivanje.
- Z namenom varovanja posameznih območij gozdnih rezervatov v GGO se z GGN GGE, glede na ugotovljeno stanje posameznega gozdnega rezervata, določijo boljše usmeritve za njegovo varstvo. Glede na ugotovljeno stanje posameznih sestojev v neposredni okolici rezervatov se z GGN GGE podajo tudi usmeritve za vzpostavitev varstvenega pasu in za gospodarjenje s sestoji v njem.
- Območje varstvenega pasu okoli rezervata je potrebno dosledno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi in izvajanju morebitnih posegov v gozd in gozdni prostor.

Gozdni rezervat Mokrec, ki leži v neposredni bližini Iškega Vintgarja, ima opredeljen blažji varstveni režim. Prepovedane so vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.

Paša, razen čebelje paše, je v rezervatih prepovedana.

Dovoljeno je opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) lahko dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog na podlagi vloge znanstveno – raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij. Predhodno si pridobi mnenje Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje raziskovalnih ali izobraževalnih nalog.

Spremljanje stanja gozdnih rezervatov izvaja Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z izvajalci javnih služb s področja varstva okolja in znanstveno-raziskovalnimi ter izobraževalnimi organizacijami.

Preko gozdnega rezervata Mokrec poteka več pohodnih poti. Dovoljen je obisk gozda po označenih poteh in vzdrževanje ogledne poti ter informacijskih tabel. Izdelavo nove poti se dovoli le z dovoljenjem MKGP.

Ključne naloge varovanja in ohranjanja razglašanih gozdnih rezervatov v GGO, ki veljajo tudi za gozdni rezervat Mokrec in bi jih bilo potrebno izvesti v naslednjem ureditvenem obdobju so:

- začeti z raziskavami in povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v gozdnem rezervatu;
- ugotoviti stanje gozdnega rezervata z vzpostavitvijo mreže stalnih vzorčnih ploskev namenjenih ugotavljanju stanja in spremljanju razvoja sestojev v gozdnem rezervatu z izvajanjem rednih periodičnih meritev;

- znanstvenoraziskovalno delo se izvaja le na lokacijah in v obsegu, ki ne vpliva negativno na dinamiko naravnega razvoja rezervata;
- ob podaji strokovnega mnenja za izvedbo raziskav dodati pogoj, da ZGS dobi izvod končne raziskave/članka;
- vodi se evidenca preteklih, tekočih in načrtovanih raziskav v gozdnem rezervatu.
- spremljati obisk in vpliv obiskovalcev na stanje gozdnega rezervata. Obisk gozdnega rezervata ne sme vplivati na naravne razvojne procese.
- zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervata v skladu z Uredbo, označitev morebitnih pohodnih poti in informacijske infrastrukture.

Gozdni rezervati naj bi bili označeni na najpomembnejši vzhodni točki z identifikacijsko tablo (pribl. 50 x 30 cm). Meje rezervata so označene z dvojno vodoravno modro črto (3 x 15 cm).

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za gozdove v GGE Ig velja 4. stopnja - majhna požarna ogroženost (55,0 % gozdov) in 3. stopnja – srednja požarna ogroženost (45,0 % gozdov). V skladu z določili Pravilnika o varstvu gozdov za te gozdove načrt varstva pred požari ni potreben.

Vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov.

Preventivni ukrepi in usmeritve za varstvo požarno ogroženih gozdov

V izpostavljenih predelih gozdov z veliko in srednjo stopnjo požarne ogroženosti, se ohranja in pospešuje naravna obnova gozdov z rastišču prilagojenimi vrstami. Te so odporne na požare zaradi debelega lubja (hrasti, bori) ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Pospešuje naj se mešane sestoje glede drevesne sestave.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

V požarno ogroženih gozdovih naj se sečni ostanki ne kopičijo ob zelo obiskanih pohodnih poteh.

Na ogroženih področjih je priporočljiva postavitve obvestilnih oziroma opozorilnih protipožarnih tabel, še posebno na območjih zadrževanja ljudi (počivališča, obiskane pešpoti, večja parkirišča, ipd.).

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljalcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah se je potrebno v največji možni meri izogniti protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij).

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

Gozdne in javne ceste namreč lahko odigrajo vlogo protipožarnih presek, hkrati pa tvorijo omrežje intervencijskih prometnic za potrebe gašenja.

Na prometnicah mora biti čim več izogibalšč in obračališč ter vstopnih ploščadi.

Sanacije požarišč na področjih s srednjo požarno ogroženostjo

Pri obnovi požarišč s sadnjo, naj prevladujejo sadike listavcev. Na večjih površinah se sanacija lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Ig ni semenskih sestojev in tudi ni ustreznih sestojev za izločitev novih semenskih sestojev za katerokoli od ključnih vrst.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Temeljno vodilo pri izbiri tehnologije dela naj bo uporaba naravi prijazne tehnologije, ki ustreza terenskim in sestojnim razmeram in v največji možni meri upošteva vse funkcije gozda in ne ogroža gozdnega ekosistema. Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Upoštevati je treba določila Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).

Tehnologijo sečnje in spravila lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov in usmeritev, ki so namenjeni krepitvi posameznih funkcij gozdov in varovanju posameznih varovanih območij znotraj območja GGE. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKDRS, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Na strmehjših pobočjih in jarkih se bo les še naprej spravljal večinoma na kombiniran način z ročnim predspravilom. Spodbujati je potrebno gozdne posestnike, predvsem večje, k nakupu modernejših delovnih sredstev, zlasti gozdarskih traktorjev in motornih žag. Manjše posestnike naj se spodbuja k povezovanju in uporabi usposobljenih gozdarskih izvajalcev del. Za racionalizacijo gospodarjenja z gozdovi je potrebno optimalno načrtovanje omrežja gozdnih prometnic, predvsem vlak.

Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Pri spravilu s traktorjem naj se načrtuje in vzpodbuja uporaba tehnologije traktorskega izvoza z gozdarsko polprikolico na daljših spravih razdaljah (daljših od 400 m) in na vlakah z izrazitimi protivzpomi. Ta tehnologija naj se uporablja ne samo pri spravilu s traktorjem do kamionske ceste, ampak tudi za prevoz lesa do bližnjih kmetij ali pa za prevoz na dom pri prodaji drv. Traktorska polprikolica se lahko uporablja tudi za prevoz hlodovine in sečnih ostankov do kamionske ceste ali do vasi. Pri uporabi težjih traktorjev in pri tehnologiji izvoza lesa s traktorsko polprikolico je potrebno prilagoditi oz. rekonstruirati glavne vlake tako, da imajo širino 3 m in obračališče širine 6 m. Na kompaktni kameninski podlagi naj se upošteva maksimalni naklon vlake 25 %, drugod 12 %.

Z vidika ohranjanja gozda je pri sečnji in spravilu za vse drevje najprimernejša sortimentna metoda, pri kateri se krojenje drevesa opravi pri panju. Pri tej metodi je najbolj ugodno razmerje med učinkom in poškodbami zaradi sečnje na drevnini, mladovju ter podmladku. Zaradi spravila po sortimentni metodi je najmanj tudi poškodb v sestojih in na drevju ob gozdnih vlakah.

Poleg sortimentne metode, se lahko uporabljajo tudi poldebelna, debelna ali drevesna metoda. Pri tem je treba upoštevati določila »Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov«, da ne pride do poškodb v večji meri kot je neizogibno. Podrobnosti naj bodo opredeljene v gozdnogojitvenih načrtih.

Sečnjo drevja in izdelavo gozdnih lesnih sortimentov je potrebno izvajati tako:

- da se ne poškoduje sosednja drevesa in podmladek v večji meri, kot je to neizogibno;
- da se ne poškodujejo gozdne prometnice, obrežja vodotokov in režim odvodnjavanja;

- da posekana drevesa ali sortimenti ne ovirajo ali ogrožajo hoje po gozdnih poteh in prometa na cestah in železnicah ter delovanja drugih infrastrukturnih objektov.

V struge vodotokov naj se ne odlaga sečnih ostankov. Po končani sečnji in spravi je potrebno struge vodotokov očistiti.

Strojna sečnja

V GGE ni oddelkov oz. odsekov primernih za strojno sečnjo. Če se v bodoče izkaže možnost in interes za strojno sečnjo v posameznem delu GGE, naj se upošteva navedene usmeritve:

- Strojna sečnja je možna, kjer to omogočajo terenske in sestojne razmere. Značilnosti teh terenskih razmer so ravni in položnejši tereni, majhna skalovitost in nezamočvirjenost tal, ter s tem dobra nosilnost tal. Manjša je tudi poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij.
- Strojno sečnjo omogoča dovolj velika koncentracija sortimentov, ki jo je mogoče doseči pri krčitvah in v sestojih, kjer se izvajajo pomladitvene sečnje močnejših jakosti in končni poseki. Strojna sečnja velja za najbolj primeren in varen način sečnje ob sanaciji posledic naravnih ujm (vetrolomi, snegolomi, žledolomi, gradacije podlubnikov). Pri odločitvah za strojno sečnjo je potrebno upoštevati omejitve, ki jih zahtevajo funkcije gozda. Prav tako je potrebno zaradi ekološkega tveganja pri strojni sečnji nameniti posebno pozornost fizikalnim lastnostim gozdnih tal, njihovi nosilnosti tik pred izvedbo in med izvedbo samo. Podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna (če strojna sečnja ni možna na celotni površini odsekov, ampak le na njihovih posameznih delih), se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.
- V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.
- Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Temeljno vodilo pri izbiri tehnologije dela naj bo uporaba naravi prijazne tehnologije, ki ustreza terenskim in sestojnim razmeram in v največji možni meri upošteva vse funkcije gozda in ne ogroža gozdnega ekosistema.

Tehnologijo sečnje in spravi lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo. Po sečnji in spravi lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoji predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim pravičnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu in izven vegetacije. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;
- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi je potrebno upoštevati Usmeritve DRSV (April 2025):

Pri izbiri tehnologije dela na območjih varovanja voda in ogroženih območjih po Zakonu o vodah, je treba smiselno upoštevati omejitve in usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritev za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije, ter spodaj navedene omejitve, navedene v odstavku Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov, odstavek Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami.

- upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
- skrbno izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim;
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje;
- uporabljati biološko razgradljiva olja, prepoved uporabe kemičnih snovi;
- izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim (npr. spravilo po kolesih, zraku namesto po tleh ...);
- izogibati se je treba prekomernim poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest zaradi vožnje oziroma spravila ob neprimernem času (razmočenost...);
- v bližini jam se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala;
- v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačenje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge.
- Za spravilo lesa naj se uporablja pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča.
- Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča...).

- Upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih mirnih con, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.

Konkretna varstvena usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, naravne vrednote, območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter krepi sodelovanje z občino Ig.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo, v primernih gozdovih tudi ureditev vstopnih točk v gozd. Pri sami gradnji se mora

uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati omejitve določene s posameznimi področnimi predpisi, usmeritve opredeljene v tem načrtu in pogoje drugih soperabnikov v prostoru.

Pri načrtovanju gozdnih prometnic na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov oziroma na vplivnem območju le teh, morajo biti upoštevani konkretni varstveni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve. Te zadevajo področje varovanja varovalnih gozdov, vodovarstvenih območij, območij varstva narave in varovanih enot kulturne dediščine. Namenjene so varovanju posameznih varovanih območij in krepitvi ovrednotenih funkcij gozdov znotraj območja GGE. Potrebno je pridobiti pogoje in soglasja k izvedbenim projektom. Konkretna in podrobnejša varstvena usmeritve so navedene v poglavjih »6.2.1 Splošne usmeritve« in »6.2.2. Usmeritve za uskladičev in krepitev funkcij gozdov« ter druge usmeritve in pogoji v tem poglavju.

Zagotovi naj se ustrezne pogoje za pogojno rabo produktivnih javnih cest za potrebe gospodarjenja z gozdom, zlasti s tem, da se ob cestah uredijo ustrezne površine za gozdarsko mehanizacijo in skladiščenje gozdnih lesnih sortimentov.

Gozdne ceste, vlake in druge poti v območju gozdov, na katerih je možna tudi vožnja s kolesom brez motorja in ježa, morajo biti določene in označene v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah, v sodelovanju lastnikov, ZGS in lokalno skupnostjo. Slednji sporazumno določijo tudi režime oziroma pogoje rabe zadevnih prometnic (39. in 40. člen ZG). Poseben režim uporabe gozdnih cest se določi predvsem v primerih, ko bi promet na gozdni cesti povzročal motnje v delovanju gozda kot ekosistema in bi bile zaradi javnega prometa ogrožene ekološke in socialne funkcije gozda.

Pri gradnji, rekonstrukcijah ter vzdrževanju gozdnih prometnic je najustreznejša uporaba bagra ter na predelih s tršo kameninsko podlago tudi rovokopača z žlico ter udarnim hidravličnim kladivom. Vsi ukrepi naj se izvajajo v največji možni meri izven vegetacijske dobe (v zimskem času) in v suhem vremenu.

Gozdne ceste in vlake je treba sanirati sproti po končani sečnji in spravi, pri čemer je potrebno izvesti protierozijske ukrepe, odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti sečne ostanke s cestišča in iz obcestnih jarkov.

Usmeritve za gozdne ceste

Glavna prioriteta je vzdrževanje obstoječega omrežja gozdnih cest. Ta cilj ima prednost pred gradnjami. Gradnja tako gozdnih cest kot vlak je odvisna od interesa in sredstev lastnikov gozdov, pa tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (proračun RS, občine). Osnova za realizacijo gradnje bo ekonomski interes lastnika, pri tem pa je potrebno pretehtati vse ostale koristi in vplive ter temu prilagoditi tako traso kot tudi način izvedbe del.

Redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Vedno pogostejše vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z lokalno skupnostjo čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

K vzdrževanju cest sodi tudi določanje režimov uporabe. V predelih največjega obiska gozdov, moramo povečati aktivnosti pri določanju režima uporabe gozdnih cest, predvsem s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo. Večje angažiranje predvidevamo tudi pri sodelovanju javne gozdarske službe z inšpekcijskimi oziroma redarskimi službami.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

Območja, ki niso zadostno odprta gozdnimi cestami so navedena v poglavju 6.3.5 Graditev gozdnih prometnic.

Pred gradnjo je potrebna dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna pri gradnji gozdnih prometnic dodatna presoja oz. vodno soglasje. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Usmeritve za gozdne vlake

Prednost ima vzdrževanje obstoječe mreže vlak. Sicer naj se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Ta dela so neposredno povezana z realizacijo možnega poseka.

Pri vlakah se bo rekonstruiralo (predvsem razširjalo) obstoječe vlake, tako da bodo primerne za spravilo lesa s sodobnimi traktorji, hkrati pa bodo omogočale tudi izvoz lesa z gozdarskimi polprikolicami oziroma z zgibnimi traktorskimi prikolicami.

Potrebna je tudi ureditev ustreznih priključkov vlak na javne ceste.

Ureditev vlak po sečnji je sestavni del urejanja sečišč, zato mora biti pozornost pri prevzemanju sečišč namenjena tudi sanaciji poškodb na vlakah po sečnji.

Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami naj se prvenstveno načrtuje v območjih, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in prikazana v prostorskem delu GGN GGE. Območja ki niso zadostno odprta gozdnimi vlakami so navedena v poglavju »6.3.5 Graditev gozdnih prometnic«. Vloge investorjev, ki želijo graditi gozdno vlako izven s tem načrtom opredeljenih prednostnih območij, naj se obravnavajo enakovredno. Pri navedenih pobudah naj se predhodno preuči, ali bi gradnja gozdne prometnice v območju za katerega je investor podal pobudo lahko negativno vplivala na funkcije gozdov na območju odpiranja. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, so navedena v poglavju »6.3.5 Graditev gozdnih prometnic« ter v prostorskem delu načrta, poglavje 13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru. V prostorskem delu načrta, so na karti P9c prikazana Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.

Pred gradnjo je potrebna dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda in ogroženih območij po Zakonu o vodah. Upoštevati je treba omejitve in usmeritve navedene v odstavku Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov, odstavek Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami.

Zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Usmeritve uporabe gozdnih prometnic za javno rabo pri rekreaciji v gozdnem prostoru

Na območjih, kjer sta poudarjeni rekreacijska in turistična funkcija, naj se gozdne prometnice po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji oziroma turizmu.

Trase gozdnih učnih poti potekajo tudi vzdolž gozdnih vlak, kar je treba upoštevati pri vzdrževanju teh vlak.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno spravilo;
- v primeru gradnje prometnic je potrebno potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih;
- pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- zadržano posegati na strme in skalovite terene, gradnja vlak v strminah je močno omejena;
- gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09). Gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča;
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025).

Pri gradnji gozdnih prometnic je treba upoštevati 150. člen Zakona o vodah, naveden v poglavju 6.2.8. Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, odstavek Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z Zakonom o vodah in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

- Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo

pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust, ipd.) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov se predlaga večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

- Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z Zakonom o vodah in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom Zakona o vodah prepovedano.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je treba načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrozilo stabilnosti zemljišča oziroma potenciralo erozijske procese.
- Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom Zakona o vodah. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.
- Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe

načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

- Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.
- Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih (tudi gozdne prometnice) in drugih objektov, oz. se te gradi le izjemoma. V predelih z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije se gozdnih prometnic po možnosti ne načrtuje. Če že, naj se gradi v pozno poletnem ali jesenskem obdobju. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.

Splošne varstvene usmeritve

- Gozdnih prometnic naj se ne gradi preko pomembnejših habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst ter prek rastišč redkih in ogroženih rastlinskih in glivnih vrst. Prav tako naj se teh ne gradi preko mokrišč, kaluž in drugih redkih ekosistemov, pomembnih za ohranitev varovanih rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov (kali, vodni viri, brlogi, idr.), razen v izjemnih primerih.
- Gozdna infrastruktura se praviloma načrtuje in gradi vsaj 50 m stran od območij navedenih v prvi alineji.
- Gozdnih prometnic se praviloma ne gradi v območjih, ki so opredeljeni kot ekosistemske naravne vrednote državnega pomena ali prek območij drugih naravnih vrednot, ki bi bile zaradi gradnje lahko ogrožene.
- Gozdnih prometnic naj se ne gradi v neposredni bližini jam določenih za naravne vrednote ter nad znanimi rovi le teh. Če je to potrebno, naj se gradnje načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Seznam evidentiranih in varovanih jam na območju GGE Ig je naveden v poglavju 2.2 Socialne funkcije, odstavek Funkcija varovanja naravnih vrednot.

Konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;

- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, je gradnja gozdnih prometnic prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08, 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo

Na območjih, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji, naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem

velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestoje višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. V osrednjem območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, avtoceste, elektrovi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V kmetijski in primestni krajini je potrebno gozdove varovati in ohraniti vsaj v obstoječem obsegu oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohraniti ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohraniti in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda. Gozdove s poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami je potrebno strogo varovati pred dejavnostmi, ki bi predstavljale prekomerno obremenitev ali grožnjo določenim funkcijam gozdov. V primeru širitve naselij naj se gozd izkrči le za potrebe pridobitve stavbnih zemljišč. Med objekti ali skupinami objektov naj ostanejo skupine vitalnega in stabilnega gozdnega drevja. Objekti ob gozdu naj bodo od gozdnega roba oddaljeni vsaj eno drevesno višino. Po posegih je potrebna sanacija novo nastalega gozdnega roba, razgaljenih tal, novo nastalih brežin z utrditvijo in zasaditvijo z ustreznimi avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami. Gospodarjenje z gozdom v okolici novih naselij mora ostati nespremenjeno. Potrebno je zagotoviti neoviran dostop z gozdarsko mehanizacijo, zato je potrebno ohraniti stare ali pa zgraditi nove vlake, gozdne ceste in prostore za skladiščenje lesa. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitveno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

V gozdnati krajini, kakršna je v večjem delu GGE Ig, je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohraniti selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitev gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, lubadar), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo,...). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo, tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov, kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice,...), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede

ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitveno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, ki se nahajajo na območju GGE Ig, so prikazana v prostorskem delu načrta, poglavje 13.2.7, Karta P7.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda pristojni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Pri načrtovanju in izvedbi posegov na ogroženih območjih po zakonu o vodah (poplavna območja, erozijska območja, plazljiva območja) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter v spodaj navedenem odstavku Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami.

Pri načrtovanih posegih na vodovarstvena območja je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Pri načrtovanju in izvedbi posegov na referenčnih odsekih določenih z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16, 107/23) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Za preprečitev negativnega vpliva posegov na izvajanje rabe vode po Zakonu o vodah (izvajanje vodnih pravic, evidentirane posebne rabe vode ter prisotnih drugih vodnih virov) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Z namenom preprečitve onesnaženja površinskih in podzemnih voda morajo biti posegi načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),

- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, na priobalnih zemljiščih in na ogroženih območjih po Zakonu o vodah (plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov, erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi in poplavna območja).

Na navedenih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi ali gre v skladu z usmeritvami Zakona o vodah:

- za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev);
- za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode);
- za poseg, ki ima lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečuje poplavno ogroženost območja.

Na teh območjih ni absolutnih prepovedo krčenja gozdov, pač pa opozorila in zahteve po dodatni presoji. V navedenih primerih se, v skladu s 150. členom Zakona o vodah, od lastnika zemljišča zahteva pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih institucij (pridobitev vodnega soglasja).

Pri izvedbi krčitve gozda je treba smiselno upoštevati zgoraj navedene usmeritve vezane na področje upravljanja z vodami in usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Območja gozdov kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta, Karta P8.

Na Karti P8 so prikazana tudi območja gozdov, kjer je krčenje gozda prepovedano s pravno podlago, s katero so razglašeni. V GGE Ig so to gozdovi na območju gozdnega rezervata Mokrec in gozdnega rezervata Koslerjeva gošča in območja varovalnih gozdov razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine:

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Ostala gozdna zemljišča so v GGE Ig zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 26,22 ha, senožeti in lazi (6,23 ha), obora (3,24 ha), infrastrukturni objekti (7,60 ha), zaraščajoče površine v gozdnem prostoru (12,16 ha) in drugo (vodotoki...) (3,91 ha).

Usmeritve za daljnovode

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Usmeritve za oboro

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov lovskega načrtovanja, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. V primerih prisotnosti damjakov zaradi pobega iz obor naj LD seznanijo ZGS in podajo na MKGP ali lovsko inšpekcijo vlogo za odstrel izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Za reševanje problemov, ki so posledica uhajanja divjadi iz obor za rejo divjadi, naj se upošteva naslednje ukrepe: Če lastnik obore ugotovi pobeg živali, je dolžan o tem takoj obvestiti upravljavce lovišč, lovsko inšpekcijo in ZGS, ki ukrepajo skladno s 50. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; DLov-1A). Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegle živali štejejo za prostoživečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča ZGS.

Usmeritve za močvirja

Za ohranitev močvirij v gozdnem prostoru se upoštevajo usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov (poglavje 6.2.2. (usmeritve za ohranjanje hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti)).

Usmeritve za senožeti in laze

Senožete in laze naj se ohranja z redno košnjo.

Usmeritve za vodotoke

Za vodotoke v gozdnem prostoru se upoštevajo usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov (poglavje 6.2.2. (usmeritve za ohranjanje hidrološke funkcije)).

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna

V GGE Ig ni gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 znaša 273.357 m³. Predstavlja 22,4 % skupne LZ ali 82,6 % prirastka. V možnem poseku je 39,2 % iglavcev in 60,8 % listavcev. Možni posek je od preteklega načrtovanega poseka nižji za 6,6 % oz. 19.470 m³. Predstavljal je 23,6 % od LZ in 82,0 % prirastka.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka ima pomladitveni posek (63,2 %). Sledijo redčenja (34,8 %). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarni posek predstavljata 2,0 % možnega poseka.

Delež listavcev je že zaradi njihovega visokega deleža v LZ večji od povprečja pri redčenjih (41,6 % iglavci, 58,4 % listavci), pri pomladitvenih sečnjah (38,4 % iglavci, 61,6 % listavci) in pri poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka (23,8 % iglavci, 76,2 % listavci).

V primerjavi s prejšnjim načrtom se je povečal obseg načrtovanih pomladitvenih sečenj za 7,6 %. Obseg načrtovanih redčenj se je znižal za 0,8 %. Povečanje obsega pomladitvenih sečenj je posledica ukrepa uvajanja v obnovo zrelih, dobro pomlajenih debeljakov, ki morajo v obnovo, ter sestojev v obnovi, v katerih je treba obnovo pospešiti oziroma jo zaključiti, tudi z namenom povečati delež mladovij in s tem približati razmerje razvojnih faz k modelnemu stanju. Redčenja so zaradi kakovosti in stojnosti potrebna tako v drogovnjakih kot debeljakih.

Možni posek po razvojnih fazah

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 66 % površine drogovnjakov (553 ha). Njihova povprečna jakost znaša 19 % od LZ (možni posek 25.143 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 9,2 % možnega poseka v GGE.

Na 9 % drogovnjakov (78,28 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 1.312 m³). Uvajanje drogovnjakov v obnovo je predvideno na 1 % površine drogovnjakov (7,18 ha) z 908 m³ možnega poseka.

Na 24 % drogovnjakov ni ukrepanja (GPN ali ekocelice).

Redčenja v debeljakih predstavljajo 26,2 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 68 % površine debeljakov (1.602 ha) z možnim posekom 71.582 m³ in jakostjo 13 % od LZ.

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 8 % debeljakov (181 ha) z možnim posekom 3.883 m³. Sestoji brez ukrepanja so predvideni na 1 % površine debeljakov (28 ha).

V obnovo se bo uvajalo 23 % površine debeljakov (537 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 25 % od LZ in možnim posekom 44.480 m³. Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 56 % sestojev v obnovi (577 ha), s povprečno jakostjo 31 % od LZ in možnim posekom 50.029 m³.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 33 % površine sestojev v obnovi (344 ha), s povprečno jakostjo 59 % od LZ in možnim posekom 52.865 m³.

Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 11 % površine sestojev v obnovi (110 ha), možni posek bo znašal 23.073 m³. Poleg sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo s končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder.

Možni posek po lastništvih

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	39.597	66.285	0	0	0	1.287	107.169	23,2	72,9
	%	36,9	61,9	0,0	0,0	0,0	1,2	100,0		
Listavci	m³	55.521	106.545	0	0	0	4.122	166.188	21,9	90,4
	%	33,4	64,1	0,0	0,0	0,0	2,5	100,0		
Skupaj	m³	95.118	172.830	0	0	0	5.409	273.357	22,4	82,6
	%	34,8	63,2	0,0	0,0	0,0	2,0	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	36.806	62.676	0	0	0	1.101	100.583	23,3	73,2
	%	36,6	62,3	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Listavci	m³	50.877	102.077	0	0	0	3.432	156.386	22,4	92,8
	%	32,5	65,3	0,0	0,0	0,0	2,2	100,0		
Skupaj	m³	87.683	164.753	0	0	0	4.533	256.969	22,8	84,0
	%	34.1	64.1	0.0	0.0	0.0	1.8	100.0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.761	3.532	0	0	0	173	6.466	21,4	69,1
	%	42,7	54,6	0,0	0,0	0,0	2,7	100,0		
Listavci	m³	4.457	4.298	0	0	0	660	9.415	16,4	63,8
	%	47,3	45,7	0,0	0,0	0,0	7,0	100,0		
Skupaj	m³	7.218	7.830	0	0	0	833	15.881	18,2	65,9
	%	45.5	49.3	0.0	0.0	0.0	5.2	100.0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	30	77	0	0	0	13	120	20,6	68,1
	%	25,0	64,2	0,0	0,0	0,0	10,8	100,0		
Listavci	m³	187	170	0	0	0	30	387	17,8	70,0
	%	48,3	43,9	0,0	0,0	0,0	7,8	100,0		
Skupaj	m³	217	247	0	0	0	43	507	18,3	69,6
	%	42,8	48,7	0,0	0,0	0,0	8,5	100,0		

V zasebnih gozdovih (teh je 3.937,85 ha) naj bi redčenja predstavljala 34,1 %, pomladitvene sečnje pa 64,1 % poseka (skoraj enako razmerje velja tudi za celo GGE). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu 1,8 % vsega poseka. Najvišji možni posek pomeni 24,8 % LZ ali 84,0 % prirastka, skoraj enako kot velja za GGE.

Tudi razmerja med iglavci in listavci pri posameznih vrstah poseka so pri zasebnih gozdovih skoraj enaka kot tista, ki veljajo za GGE v celoti.

V državnih gozdovih (teh je 355,98 ha) je delež redčenj višji in predstavlja 45,5 % vsega poseka in delež pomladitvenih sečenj predstavljal 49,3 %. Zaradi večjega deleža varovalnih gozdov in GPN je višji posek oslabelega drevja in sanitarnega poseka, ki predstavlja 5,2 % od vsega poseka. In z enakim razlogom je v državnih gozdovih nekoliko nižja intenzivnost poseka, kot v zasebnih gozdovih. Najvišji možni posek v državnih gozdovih pomeni 18,2 % LZ ali 65,9 % prirastka.

V občinskih gozdovih (teh je le 12,96 ha) naj bi bil delež redčenj 42,8 % in delež pomladitvenega poseka 48,7 % poseka in kar 8,5 % naj bi bilo poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka.

Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni. Karta št. 10, ki naj bi prikazovala tovrstna območja zato ni bila izdelana.

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	36,30	5,84	0,00	42,14
Nega mladja	ha	49,12	4,33	0,00	53,45
Nega gošče	ha	79,85	13,93	0,00	93,78
Nega letvenjaka	ha	41,62	7,90	0,00	49,52
Nega ml. drogovnjaka	ha	24,07	7,23	0,00	31,30
Naravni razvoj biotopov	m ³	23,20	0,44	0,14	23,78

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

Obnova

Priprava sestojev za naravno nasemenitev je načrtovana na površini 42,14 ha. Večina tega dela naj bi bila izvedena v zasebnih gozdovih. Z ukrepom priprave sestojev za naravno nasemenitev želimo izboljšati naravno pomlajevanje v presvetljenih debeljkih in sestojih v obnovi. Zaradi hitrih presvetlitev, ki so bile posledica poškodb sestojev zaradi žledoloma, smrekovih podlubnikov in vetroloma, se je močno razrasel zeliščni in grmovni sloj. Nastali so sestoji s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami pomladka in z motnjami v naravnem pomlajevanju.

Na teh površinah naj se pospravi vsa poškodovana, nagnjena in ležeča drevesa. Odstranijo in zložijo naj se sečni ostanki. S tal naj se odstrani potreben del grmovnega sloja. Večji del načrtovane priprave sestoja na naravno obnovo je načrtovan v sestojih v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*).

Nega

Naloga nege je izboljšati trajnost vrednostnih donosov, izboljšati negovanost mladovja in drogovnjakov, ter pospešiti prehod mladovja v razvojno fazo drogovnjakov, ki jih prav tako primanjkuje.

V čim večji možni meri je potrebno izkoristiti posredno nego podmladka s pomočjo starega sestoja.

V prihodnjem desetletnem obdobju je načrtovana najnujnejša nega za potrebe stojnosti sestojev. V kolikor se izkaže potreba po dodatni nujni negi, ali z izkazanim interesom po negi za izboljšanje kvalitete, se le ta opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

Med negovalnimi deli je največ načrtovane nege gošče na 93,78 ha (79,85 ha v zasebnih gozdovih in 13,93 ha v državnih gozdovih). Nižji je obseg nege mladja, ki je načrtovana na 53,45 ha (49,12 ha v zasebnih in 4,33 ha v državnih gozdovih), nega letvenjaka na 49,52 ha (41,62 ha v zasebnih in 7,90 ha v državnih gozdovih), ter nega ml. drogovnjaka na 31,30 ha (24,07 ha v zasebnih in 7,23 ha v državnih gozdovih).

Pri negi mladja in gošče naj se uravnava zmes v smeri naravnega razmerja drevesnih vrst. Ohranja naj se minoritetne in plodonosne drevesne vrste. Pri negi letvenjakov in drogovnjakov naj se pospešuje naravno drevesno sestavo. V umetno osnovanih smrekovih letvenjakih in drogovnjakih naj se pospešuje in ohranja listavce.

Varstvo

Za nadzorovanje smrekovih podlubnikov naj se v GGE letno postavi in vzdržuje 2 stalni kontrolno lovni pasti za čas od 15. marca do 30. novembra. Za zaznavanja namnožitve smrekovih podlubnikov, naj se postavi in vzdržuje še 8 nestalnih kontrolnih pasti, za čas od 15. marca do konca junija. Le te se lahko, ob prenamnožitvi podlubnikov, tekom poletja spremenijo v lovne pasti.

Redno naj se spremlja zdravstveno stanje in poškodbe sestojev ter poroča o ugotovitvah. V ta namen naj se sestoje iglavcev redno pregleduje in sprotno odkriva nova žarišča. Zelo pomembno je, da pri tem sodelujejo gozdarji in lastniki gozdov.

Sanitarna sečnja in nujna varstvena dela naj se izvajajo učinkovito in čim prej, ko je ugotovljena potreba zanje.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih, kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tudi tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so: vzdrževanje zaraščajočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnega roba, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja ter grmovja, osnivanje in vzdrževanje kaluž in večjih vodnih virov, ohranjanje in nega dela biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Podane so splošne usmeritve, ki se naj konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje in kontrolira. V sestoju je treba puščati vsa drevesa z naravnimi gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, remize, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (male poljske divjadi, ptičev, malih sesalcev in glodavcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda (primarno jelenjad, srnjad in gamsa) je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. maklen, mokovec, gorski javor, jerebika, češnja, lesnika), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst, obenem se s tem zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovnice so pomembne tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je treba za neokrnjen, vertikalno strukturiran gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje tako njegovo vertikalno in horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Vzpostavijo naj se naravni gozdni ekosistemi in časovno opredeljeni mirni predeli v njem (zimovališča, gnezdišča, brlogi ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se naj glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede parkljaste divjadi.

Zaradi pestrosti ekosistemov je treba varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča ter remize. Preprečevati je treba zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je treba k temu vzpodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Posebno skrb je treba posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom, ki se nahajajo v GGE.

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento.

Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali se nanašajo na ukrepe za izboljšanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovskogospodarske funkcije.

Obore

V GGE ni evidentiranih obor za rejo divjadi.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Vzdrževanje in graditev gozdnih cest

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni naslednji kriteriji (Priročnik za izdelavo Gozdnogospodarskih načrtov Gozdnogospodarskih enot):

- pravilna razdalja večja od 600 m;
- možni posek večji od 5 m³/ha/letno;
- intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Omenjene kriterije smo preverili z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke, socialne funkcije ter erozijska in plazljiva območja in upoštevaje teh, v GGE ni nazadostno odprtih območij, kjer bi bila okoljsko sprejemljiva gradnja novih gozdnih cest. Zato v GGE Ig v naslednjem desetletju (2025 – 2034) ne načrtujemo gradnje novih gozdnih cest in tudi niso predvidena prednostna območja, kjer bi bilo v daljšem časovnem obdobju potrebno zgraditi gozdne ceste.

Na krajših odsekih (do 1 km), je ustrezna rešitev tudi gradnja gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Vzdrževanje in graditev gozdnih vlak

Na podoben način kot pri gozdnih cestah smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Po odsekih smo upoštevali naslednje kriterije:

- naklon manjši od 35 stopinj;
- delež odprtosti odseka manjši od 75 %;
- možni posek večji od 4 m³/ha/leto.

Območja, kjer obstajajo utemeljene omejitve pri gradnji gozdnih vlak zaradi ekoloških in socialnih funkcij ter zaradi erozijske in plazljive ogroženosti niso uvrščena v območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Pri določitvi območij za gradnjo gozdnih vlak smo upoštevali tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...).

Določili smo naslednja območja ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Tomišelj: 77A02, 77A03;
- k. o. Vrbljene: 77B03, 77B04, 77B05;
- k. o. Lanišče: 77E15;
- k.o. Drenik: 77G01;
- k.o. Rudnik: 77I09, 77I12.

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Glej poglavje 6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, kjer so navedena tudi dodatna pojasnila in usmeritve povezane z gradnjo in vzdrževanjem gozdnih prometnic. Smiselno se upoštevajo tudi usmeritve navedene v poglavju 6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE Ig močno prevladuje gozdnata krajina. Kmetijska in primestna krajina je določena na 4.592,62 ha površine GGE in predvsem v tej krajini ima posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Splošne usmeritve

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

- obvodna drevnina;
- omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse;
- drevje ob cestah;
- stara drevesa in osamelci sredi polj;
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi funkcijo varovanja zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo.

V enoti lahko izpostavimo poseben pomen posamičnega gozdnega drevja, gozdnih omejkov in zaplat gozda na Ljubljanskem barju oz. v območju Nature 2000: Ljubljansko barje. Zanj posebej veljajo naslednje usmeritve:

- Ohranja naj se posamezna drevesa, skupine dreves, omejke in gozdne otoke v kmetijski krajini.
- Krčitve gozda v so sprejemljive le na lokacijah, kjer je določena ustrezna namenska raba.

Gozdnogospodarska dela naj se izvaja izven gnezditvene sezone ptic, ki traja med 15. marcem in 30. septembrom.

Posebej izpostavljene naravne vrednote izven gozdnega prostora so:

- **NV ID929 Mareke na Barju- barjanska okna pri Marekah**, severozahodno od Iške Loke,
- **NV ID7696 Jevšnik-barjanska okna**, severno od Tomišlja na Ljubljanskem barju,
- **NV ID8075 Iščica**, desni pritok Ljubljanice na Ljubljanskem barju;
- **NV ID8102 Iška loka** -izviri na Ljubljanskem barju pri Iški Loki, desni pritok Ljubljanice na Ljubljanskem barju;

Izven gozdnega prostora se nahaja še **NV80048 Ig-tise 2**, tise zahodno od Ižanskega gradu in zanje velja konkretna varstvena usmeritev, da se sečnja okoliških dreves izvaja na način, da se tis ne poškoduje.

Obvodno vegetacijo imamo ob rekah, potokih ter pritokih, ki so lahko razglašeni za naravne vrednote oz. so v posebnih varstvenih območjih: Iška, Iščica, Želimeljščica, Ižica. Škofeljščica, Dremavščica, Draščica. Pomembna je tudi vegetacija v mokriščih: naravnem rezervatu Strajanov breg in naravni vrednoti Dragel - mokrotna dolina.

Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, ki naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pri vodotokih naj se pomlaja enkrat ena, drugič druga stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Ohranja naj se stalna

zastrtost vodotokov. Panjev naj se ne odstranjuje. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino. To so črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev. Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravne vrednote, se naj upošteva varstveni režim in druge usmeritve, ki so navedeni v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ig (2025-2034), ZRSVN, 2024.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje.

V skupinah ostankov drevja med kmetijskimi površinami, v neposredni okolici vasi in naselij naj bo posek omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste.

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oziroma pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo estetsko vlogo, saj so pomemben sestavni element kmetijske krajine. Vse gozdne otoke naj se ohranja. Povečuje naj se jim vrstna pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešujejo naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibano vertikalno in horizontalno strukturo. Izvaja naj se le sanitarne sečnje. Na območjih, kjer je premalo prosto rastočega drevja, naj se skupaj z lastniki zemljišč načrtuje sadnjo na mestih, ki bi najmanj ovirala strojno obdelavo. Oblikuje naj se čimbolj vrstno pestre gozdne otoke.

Pri vseh ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije naj se skrbi za njihovo ohranitev. Izsekuje naj se le najbolj nevitarna drevesa, redči naj se mlajše razvojne faze. Drevesa je potrebno ohranjati do sanitarne sečnje. Po poseku je priporočljivo, da se tam vsadi novo drevo iste drevesne vrste.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje mokrišč in okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovega lubadarja, se je pri zatiranju potrebno držati enakih predpisov kot veljajo za drevje v gozdu.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	19.254.636	86	1.138.027	82	38.705	87
Strošek poseka in spravila	5.162.276	23	318.861	23	11.235	25
Razlika	14.092.356	63	819.166	59	27.470	62

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	20.431.368	86,09	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.492.327	23,14	26,9
Stroški gojenja in varstva gozdov	139.237	0,59	0,7
gojenje in varstvo gozdov	139.237	0,59	0,7
krepitev funkcij gozdov	00,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	78.470	0,33	0,4
vzdrževanje gozdnih cest	68550	0,29	0,3
vzdrževanje vlak	9920	0,04	0,0
Stroški skupaj	5.710.035	24,06	24,9
Dohodek	14.721.332	62,03	72,1
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	40.116	0,17	0,2
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	21.593	0,09	0,1
Skupaj predvidene spodbude	61.709	0,26	0,3
Stroški - spodbude	5.648.325	23,80	27,6
Dohodek - (stroški + spodbude)	14.783.042	62,29	72,4

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE (zasebni gozdovi v tej enoti predstavljajo 91 % vseh gozdov), pregled vrednosti lesa na kamionski cesti (KC) ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej za državne gozdove, za zasebne gozdove ter za gozdove lokalnih skupnosti.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2025).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (GGN GGO Ljubljana (2021-2030)). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m³ ter so enaki za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dnine in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50 % stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (GGN GGO Ljubljana (2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2025.

Vse količine so preračunane na neto m³ gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje dvojne pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 32 čiščenj na leto). Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest so se upoštevali dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 750 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov, odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

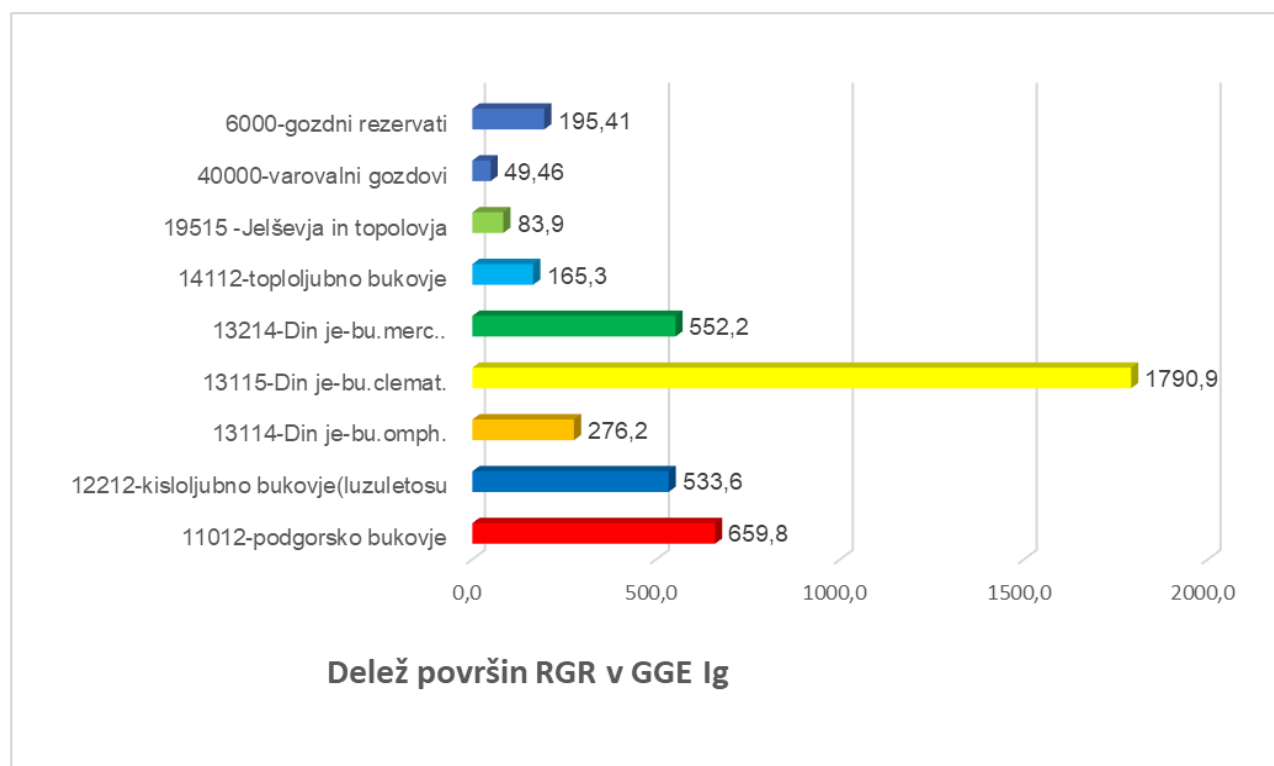
Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m³) je 86,09 €/m³. Vsi stroški skupaj znašajo 24,60 €/neto m³ in predstavljajo 27,9 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,26 €/neto m³ in predstavljajo 0,3 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 62,29 €/neto m³, kar predstavlja 72,4 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005 in spremembe), so za varovalne gozdove razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR Varovalni gozdovi in za gozdove s posebnim namenom so razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR Gozdni rezervati.

V GGE je izločenih devet RGR in sicer iz kategorije večnamenskih gozdov sedem RGR in iz kategorije "Varovalni gozdovi" samostojni RGR Varovalni gozdovi – 40000 in kategorije "Gozd s posebnim namenom" RGR Gozdni rezervati - 60000.

Delež površin RGR v GGE Ig

Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo trije habitatni tipi, ki so sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Navedeni habitatni tipi se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

Preglednica 59/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje habitatnega tipa	Rastiščnogojitveni razred	Površina v RGR (ha)
HT 7230	Bazična nizka barja	Upravljalvska cona H -zaraščajoči mokrotni travniki in barja	11012- Podgorsko bukovje	0,58
		SI3000271 Ljubljansko barje	14112- Toploljubno bukovje	0,59
HT-8310	Jame, ki niso odprte za	SI3000256 Krmsko	11012- Podgorsko bukovje	1 jama

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje habitatnega tipa	Rastiščnogojitveni razred	Površina v RGR (ha)
	javnost	hribovje –Menišija		
			13114- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>omphalodetosum</i>)	1 jama
			13115- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>clematidetosum</i>)	26 jam
			13214- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>mercurialetosum</i>)	2 jami
			14112- Toploljubno bukovje	1 jama
			60000- Gozdni rezervati	2 jami
HT 91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000256 Krmsko hribovje –Menišija	11012- Podgorsko bukovje	80,71 ha
			13114- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>omphalodetosum</i>)	117,51ha
			13115- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>clematidetosum</i>)	1.035,15 ha
			13214- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>mercurialetosum</i>)	539,25 ha
			14112- Toploljubno bukovje	165,28 ha
			60000- Gozdni rezervati	0,72 ha
			40000- Varovalni gozdovi	0,27 ha
		SI3000271 Ljubljansko barje	11012- Podgorsko bukovje	58,85 ha
			19515- Jelševja in topolovja	0,23 ha
			13115- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (<i>clematidetosum</i>)	80,18 ha

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Gozdovi RGR se razprostirajo na površini 659,83 ha. Predstavljajo 15,3 % površine gozdov v GGE Ig. Razširjeni so v glavnem v vzhodnem delu GGE, v k.o. Lanišče, k.o. Pijava Gorica, k.o. Drenik in k.o. Dobravica. V zahodnem delu GGE se razprostirajo v osrednjem delu k.o. Iška vas. Vsi gozdovi RGR Podgorsko bukovje spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki predstavljajo 87,5 % površine RGR. Državnih gozdov je 12,2 % površine RGR in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Lesnoproizvodna funkcija je na celotnem območju RGR poudarjena na prvi stopnji.

V varovalnih gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo gozdovi v okolici Zaloga pri Škofljici in Pijave Gorice poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji. Funkcijo prve stopnje poudarjenosti opravlja še gozd na delu odseka 77C04A, zaradi kompaktne matične podlage z naklonom nad 35°.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na območju ribnikov v Dragi ter na območju vodnega zajetja v odseku 77112.

V gozdovih v neposredni okolici evidentiranih jam in brezen, ki so razglašeni za naravne vrednote, je poleg hidrološke funkcije na 1. stopnji poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Drugo stopnjo hidrološke funkcije imajo gozdovi na območju 3. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na območju manjših izvirov ter na območju številnih vodotokov, grabnov in melioracijskih jarkov.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena v oddelku 77G01, kjer je evidentirana upravljavska cona H- zaraščajoči mokrotni travniki in barja in na območju NV49- Draga pri Igu-ribniki in NV 7665- Strajanov breg.

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena še v gozdovih na območju rastišč kranjskega jegliča in potokov na območju Upravljaljske cone D- rak koščak.

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena še na območju gozdov, kjer so evidentirane gnezdilnice in habitatna drevesa.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi in drugi stopnji poudarjena na območju številnih varovanih objektov in območij kulturne dediščine, ki so razpršene po gozdnem prostoru RGR.

Poučna, turistična in rekreacijska funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju GUP Zalog v oddelku 77H08.

Ob poteh Slovenske turno kolesarske in Jakobove poti opravlja gozd prvo stopnjo rekreacijske in turistične funkcije.

Na območjih dvanajstih stojišč čebelnjakov, razpršenih po RGR, je na prvi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

Natura 2000 in EPO

Pretežni del RGR se nahaja znotraj območja Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO Krmsko hribovje – Menišija - 31200 ter EPO osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000, ki se v RGR prekrivajo. Manjši del RGR v severnem delu posega še na območje Natura 2000 Ljubljansko barje POO (SI3000271) ter POV (SI5000014) in EPO Ljubljansko barje – 31400, kjer je na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
Upravljaljska cona H -zaraščajoči mokrotni travniki in barja		(7230) Bazična nizka barja	0,58
SI3000271 Ljubljansko barje	POO	(7230) Bazična nizka barja	0,58
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	58,85
SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	1 jama
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	80,71

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
511	<i>Vrbovje s topolom</i>	11	2,56	0,4
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	11	22,23	3,4
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukove</i>	9	380,87	57,7

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
554	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	19,02	2,9
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	22,66	3,4
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	40,13	6,1
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	2,04	0,3
631	Preddinarsko gorsko bukovje	9	10,07	1,5
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	31,41	4,8
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	92,66	14,0
761	Javorovje s praprotmi	7	2,40	0,4
771	Jelovje s praprotmi	17	15,47	2,3
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	18,31	2,8
	Skupaj	9,240	659,83	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, s 57,7 %. Sledijo gozdovi GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, s 14,0 %. GRT Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje poraščajo 6,1 % površine gozdov, gozdovi GRT Dinarsko jelovo bukovje pa 4,8 %. Ostali GRT, ki v manjših deležih poraščajo površino gozdov na območju so Osojno bukovje s kresničevjem (3,4 %), Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje (3,4 %), Gradnovno bukovje na izpranih tleh (2,9 %), Jelovje s trikrpim bičnikom (2,8 %), Jelovje s praprotmi (2,3 %), Preddinarsko gorsko bukovje (1,5 %), Vrbovje s topolom (0,4 %), Javorovje s praprotmi (0,4 %), Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje (0,3 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 8,1 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 284,1 m³/ha. Listavci predstavljajo 79,3 % LZ, iglavci 20,7 %.

Največji delež LZ je v tretjem debelinskem razredu (24,3 %), sledita mu četrti (23,9 %) in peti debelinski razred (23,8 %). Delež listavcev je višji od deleža iglavcev v vseh debelinskih razredih, razen v petem debelinskem razredu, kjer je iglavcev 37,0 % in listavcev 20,3 %.

Povprečni letni prirastek je 7,63 m³/ha, od tega je 81,6 % listavcev.

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,7	14,0	21,3	22,0	37,0	58,7	20,7	1,40	18,4
Listavci	6,3	24,0	25,0	24,4	20,3	225,4	79,3	6,23	81,6
Skupaj	6,1	21,9	24,3	23,9	23,8	284,1	100,0	7,63	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev s 50,3 %. Smreke je 15,5 %, hrasta 13,0 %. Sledijo plemeniti listavci z 9,0 %, drugi trdi listavci s 5,3 % in jelka s 3,8 %.

Dejansko razmerje drevesnih vrst odstopa od naravnega. Prevelik je delež smreke za 13,5 %. Prav tako je za 7,0 % prevelik delež hrastov in za 1,8 % prevelik delež mehkih listavcev. Primanjkuje bukve za 13,7 %, plemenitih listavcev za 4,0 %, drugih trdih listavcev za 1,7 % in jelke za 3,2 %.

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	44,1	10,8	3,7	0,1	0,0	142,7	37,0	25,6	14,9	5,2
	%	15,5	3,8	1,3	0,0	0,0	50,3	13,0	9,0	5,3	1,8
Naravno stanje	m ³ /ha	2,0	19,9	2,8	0,0	0,0	181,8	17,0	36,9	19,9	0,0
	%	2	7	1	0	0	64	6	13	7	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je 73,0 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 17,0 % površine gozdov. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke in z istim razlogom je v RGR 10,0 % močno spremenjenih gozdov. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Po površini je največ razvojne faze debeljakov (44,9 %). Sledijo sestoji v obnovi, ki pokrivajo 27,9 % površine gozdov in njim sledijo drogovnjaki na 22,4 % površine. Najmanjši delež gozdov pokriva mladovje, ki je evidentirano na površini 31,5 ha.

Debeljaki so v večinioma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 19,3 % površine debeljakov se pojavlja pomladek večinoma dobre zasnove.

Drogovnjaki imajo normalen (44,4 %) ali tesen (40,3 %) sklep. Le 15,3 % drogovnjakov ima rahel sklep, drogovnjakov z vrzelastim sklepom ni. Prevladujejo nenegovani (48,3 %) in pomanjkljivo negovani sestoji (37,9 %), le 13,8 % drogovnjakov je negovanih. Pomladek se pojavlja na 2,8 % drogovnjakov in ima ne dveh tretjinah pomanjkljivo in eni tretjini dobro sestojno zasnovo.

Sestoji v obnovi so v večini (89,7 %) pomanjkljivo negovani. Nenegovanih je 7,8 % sestojev. V njih se na 63,4 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke, plemenitih listavcev in nekaj manj je dr. trdih listavcev. Mladovij je premalo (4,8 %). Polovica vseh mladovij ima bogato sestojno zasnovo in tretjina pomanjkljivo. Večinoma so pomanjkljivo negovana (85,4 %). Nenegovanih je 13,0 % mladovij in le 1,6 % površine je negovanih mladovij.

Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	31,50	50,5	12,3	29,5	7,7	1,6	85,4	13,0	0,0	64,2	1,6	3,4	30,8
Drogovnjak	147,88	3,2	43,9	48,7	4,2	13,8	37,9	48,3	0,0	40,3	44,4	15,3	0,0
Debeljak	296,18					14,1	73,0	12,9	0,0	5,7	67,4	21,1	5,8
Sestoj v obnovi	184,27					2,5	89,7	7,8	0,0				
Skupaj	659,83												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 51,7 % drevja, v prav dobrem 18,8 % in v odličnem 6,8 % drevja. Pri bukvi in smreki prav tako prevladuje dobra kakovost.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	36	2,8	25,0	55,5	16,7	0,0
Jelka	12	8,3	0,0	83,4	8,3	0,0
Bor	7	14,3	42,8	14,3	14,3	14,3
Bukev	177	5,1	15,3	54,8	23,7	1,1
Hrast	71	12,7	22,5	42,3	21,1	1,4
Pl. Ist.	23	8,7	30,4	43,5	17,4	0,0
Dr. tr. Ist.	13	0,0	15,4	53,8	23,1	7,7
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	55	5,5	21,8	56,4	14,5	1,8
Skupaj listavci	285	7,0	18,2	50,9	22,5	1,4
Skupaj	340	6,8	18,8	51,7	21,2	1,5

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreniki se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 10,7 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreniki (7,5 %), nato poškodb vej in krošnje (2,3 %) in 0,9 % poškodovanosti predstavlja še osutost vej.

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhlj dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Odmrlega drevja skupaj je 55,4 dreves/ha (31,6 m³/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 18,6 dreves/ha, ležečega drevja pa 36,8 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 39,6 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 15,7 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (47,1 dreves/ha oz. 16,1 m³/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 6,8 dreves/ha in odmrlih dreves debeline nad 50 cm je 1,4 dreves/ha.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo za 35,4 dreves/ha oz. 21,6 m³/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,5 m³/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 11,1 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 23,4 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 113,1 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 104,7 %, realizacija poseka listavcev ga ne dosega (83,3 %). Izvedeno je bilo 61,6 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 33,8 % negovalnih sečenj.

Načrtovana dela priprave sestoja za naravno obnovo so bila z izvedena nad načrtovanim obsegom (indeks 313 %). Med gojitvenimi deli je bila nega gošče izvedena nad načrtovano površino (171 %). Vsa ostala gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu. Njihova realizacija je bila 44 %.

Načrtovana biomeliorativna dela niso bila izvedena.

Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,83	2,60	313,3
Nega mladja	ha	11,91	6,65	55,8
Nega gošče	ha	13,93	23,80	170,9
Nega letvenjaka	ha	13,79	5,50	39,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,56	2,40	31,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	21,50	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	50,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 6,94 ha.

LZ se je pri iglavcih zmanjšala in nekoliko povečala pri listavcih. Skupna LZ je manjša. Letni prirastek se je zmanjšal, tako pri iglavcih kot pri listavcih. V preteklih desetih letih je bilo letno

posekano 7,4 m³/ha drevja. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje možni posek v višini 6,98 m³/ha/leto.

Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	665,75	81,3	195,4	276,7	1,92	5,19	7,11	1,31	2,01	3,33
2015	666,77	75,7	221,4	297,1	2,07	6,40	8,48	1,82	5,62	7,44
2025	659,83	58,7	225,4	284,1	1,40	6,23	7,63	1,30	5,69	6,98

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 5,3 %. Delež jelke se je povečal za 1,2 %. Za manj kot 1,0 % se je zmanjšal delež bora in macesna. Delež vseh listavcev se je minimalno povečal. Delež plemenitih listavcev za 1,7 %, hrasta za 1,2 %, drugih trdih listavcev za 1,1 % in vseh ostalih listavcev za manj kot 1,0 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	22,6	4,1	2,6	0,1	0,0	47,5	10,6	5,6	4,6	2,2
2015	20,8	2,6	1,9	0,2	0,0	49,9	11,8	7,3	4,2	1,3
2025	15,5	3,8	1,3	0,0	0,0	50,3	13,0	9,0	5,3	1,8

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Najmočnejše odstopa od normalnega v mladovju, ki dosega 32 % modelne vrednosti. Manjko je tudi drogovnjakov, ki dosegajo 66 % modelne vrednosti. In na drugi strani je v RGR višek sestojev v obnovi, ki presegajo modelno vrednost za 68 %. Prevelik delež sestojev v obnovi z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen, ker močno primanjkuje mladovij. Njihov delež se bo povečal s končnimi poseki v sestojih v obnovi.

Delež debeljakov presega modelno vrednost za 31 %.

Biološka stabilnost je oslajljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 110,94 ha (16,8 %) površine gozdov RGR. To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

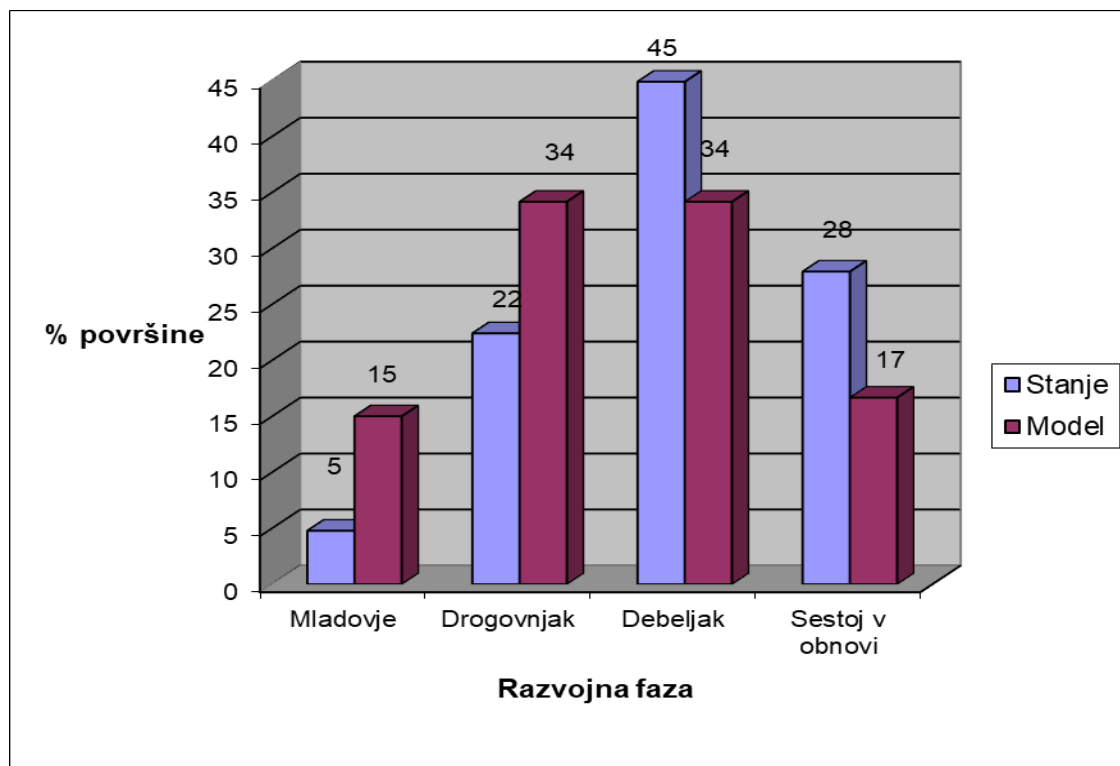
Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene sestave v korist iglavcev na površini 67,47 ha, to je na 10,2 % površine gozdov RGR. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih večji od 70 %.

Posledice biološko oslajljene stabilnosti gozdov v sestojih, kjer je naravna drevesna sestava spremenjena v korist smreke, so poškodbe zaradi podlubnikov in okužbe z rdečo smrekovo trohno ter večja nevarnost poškodb zaradi vetrolomov in snegolomov.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 48,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	31,50	4,8	18	15	98,97	-68
Drogovnjak	147,88	22,4	41	34	225,44	-34
Debeljak	296,18	44,9	41	34	225,44	31
Sestoj v obnovi	184,27	27,9	20	17	109,97	68
Skupaj	659,83	100,0	120	100	659,83	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Načrtujemo, da se bo po desetih letih delež mladovja glede na sedanje stanje povečal na 10,0 % od celotne površine RGR. Na povečevanje deleža mladovja bomo v prvem desetletju vplivali s končnimi poseki v sestojih v obnovi. Tako bo v prvem desetletju prešlo v mladovje s končnimi poseki 15,0 ha sestojev v obnovi, v katerih so končni poseki načrtovani na celotni površini sestojev, ter še nadaljnjih 10,0 ha v sestojih v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova.

Iz mladovja v drogovnjake bo v prvem desetletju preraslo 1,5 ha letvenjakov, iz drogovnjakov v debeljake pa 18,0 ha drogovnjakov.

Delež debeljakov se bo zmanjšal za 10,0 % površine RGR. S pomladitvenimi sečnjami bo v sestoj v obnovi prešlo 68 ha debeljakov in z večanjem pomladitvenih jeder še 7,0 ha debeljakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve (53 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (14 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (11 %), plemenitih listavcev (11 %), drugih trdih listavcev (4 %), bora (1 %) in jelke (6 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10 %, drogovnjak 20 %, debeljak 35 %, sestoj v obnovi 35 %.

Ciljna LZ: 290,6 m³/ha, iglavci 59,8 m³/ha in listavci 230,9 m³/ha.

Modelna končna LZ: 560 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 426 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast (zarast 1) in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Dejanska končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C;
- je: B,C;

- bor: C;
- bu: A1,A2,B;
- hrast: C;
- pl.list: A1,A2,B;
- drugi list: C,D.

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 120 let.

Pomladitveno obdobje: 18 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Naravna obnova je zaradi večje genetske pestrosti mladja vedno prva izbira.

Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha).

Jakost prvih sečenj z namenom uvajanja v obnovo naj bo okrog 1/3 LZ in to predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom ustrezne zasnove (23 % površine debeljakov). Po potrebi je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom grmovnega sloja in podstojnega drevja, kjer je treba biti previden, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja.

Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka.

Pri zadržanem nadaljevanju obnove (41 % površine sestojev v obnovi) naj se poseka nadaljnje 1/3 LZ.

V debeljakih, ki so bili poškodovani po ujmah (žled, podlubniki, vetrolom) se naj izvaja pospešeno nadaljevanje naravne obnove, ki je bila pričeta z ujmani. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (2/3 LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna.

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo pomladka, ki zagotavlja primerno zastrtost tal naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder s posekom 2/3 LZ (51 % površine sestojev v obnovi).

Obnova naj se zaključi kjer je pomladek že v fazi gošče in tudi tam kjer vrednost sestoja z leti že pada (8 % površine sestojev v obnovi).

Pri obnovi sestojev je potrebno upoštevati semenska leta, predvsem v tistih, kjer je naravno pomlajevanje moteno. Jakosti pomladitvenih sečenj so lahko nekoliko višje, če želimo povečati konkurenčnost plemenitih listavcev.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke) in redno kontrolirati zdravstveno stanje sestojev.

Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe (med 1.novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15.aprila)).

Usmeritve za nego

Pri negi mladja se naj v čim večji meri izkoristi posredna nega matičnega sestoja.

Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku z odstranitvijo pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, neželenih vrst in grmovnic.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradnjo in plemenitim listavcem. Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja.

V mladovju, kjer v drevesni sestavi prevladujejo iglavci (predvsem smreka) naj se uravnava drevesno sestavo v korist listavcev, predvsem bukve in gorskega javorja. V pretežno čistem mladovju iglavcev ohranjati listavce.

Z intenzivno nego povečevati oz. ohranjati delež gorskega javorja. Težišče del je na čiščenju in uravnavanju zmesi. Primernejši so šibki in pogosti posegi, le v negovanih in stojnih sestojih so lahko posegi močnejši in zato redkejši.

V pretežno čistih mladovjih bukve naj se pospešuje plemenite listavce (gorski javor, češnja, gorski brest) in maklen.

Pri negi letvenjakov je potrebno posebno pozornost posvetiti pravočasnosti pričetka prvih redčenj. Z nego je treba krepiti stojnost (predvsem letvenjakov) ter pestrost drevesne sestave.

Z uravnavanje drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst. Kjer gre za večje površine mladovja (npr. po sanacijskih obnovah) in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj, je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oz. tanjšega drogovnjaka.

V slabo negovanih in nenegovanih letvenjaki, kjer so prva redčenja zamujena je potrebna previdnost, zmernost in postopnost vseh ukrepov, zaradi ogrožene stojnosti. Pomemben kriterij pri izbiri naj bo simetričnost krošenj.

V drogovnjaki do 60. leta starosti redčiti z jakostjo okrog 25 % LZ, v tanjših debeljaki (do 80. leta) z jakostjo do 20 % LZ. V debeljaki (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okrog 12 % od LZ, kjer je potrebno ohranjati polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zapleveljenja.

Z intenzivno nego drogovnjakov bomo izboljšali njihovo kakovostno zasnovo. Prav tako bomo z intenzivnejšo nego izboljšali statično stabilnost slabo negovanih drogovnjakov.

V slabo negovanih drogovnjaki naj se izvaja redčenje bolj intenzivno. V nenegovanih drogovnjaki, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, mora biti jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja, da izbrana drevesa razvijejo dovolj široke in globoke krošnje.

Z večjimi jakostmi redčenj in s tem z večjo sproščenostjo krošenj, ter razdaljo med drevesi, bomo dosegli lepo razvite, večje, bolj globoke krošnje, ki so posebej pomembne za boljšo statično stabilnost dreves in manjši delež rdečega srca.

V pretežno čistih drogovnjaki iglavcev ohranjati še kvalitetne listavce.

V poškodovanih drogovnjaki z rahlim sklepom naj se izvajajo sanitarne sečnje, v gostejših šopih pa tudi šibko redčenje.

Glavni cilj v debeljaki je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V tanjših debeljaki (do 80. leta) naj se izvajajo redčenja z jakostjo do 20 % LZ in v debeljaki, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja v povprečju 14 % LZ, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoj.

Pri redčenjih naj se tla za daljše obdobje ne presvetlijo, ker se zaradi dobrega naravnega pomlajevanja tla zarasejo z zelišči in z grmovjem. Zato je poudarek tudi na negi polnilnega sloja.

Sestoj preventivno pregledujemo redno in pogosto, zlasti, kjer je delež smreke v LZ nad 25 %, zaradi povečane verjetnosti namnožitve lubadarja.

V debeljaki z nižjo LZ, ki so poškodovani zaradi poškodb po spravilu, napadov smrekovih podlubnikov, žledoloma ali vetrolomov, naj se izvajajo šibke jakosti redčenj in sanitarne sečnje.

V presvetljenih delih debeljakov naj se v delih, kjer se pojavi kvaliteten pomladek širi pomladitvena jedra, v drugih delih pa naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje,

V pretežno čistih debeljaki iglavcev, v katerih je ogrožena biološka stabilnost, naj se ohranja listavce za semenjake.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta.

V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave.

V vseh sestojih s primešanim gradnom skušamo s prilagojenimi ukrepi njegov delež obdržati tudi v prihodnje.

Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajšuje naj se proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke. Za krepitev stojnosti so potrebna pravočasna in dovolj močna redčenja. Varstvo gozdov naj bo usmerjeno v:

- vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob;
- vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav;
- stalno kontrolo populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke;
- pravočasno sanitarno sečnjo in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ukrepi

Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	20,7	79,3	100,0
- ciljno %	20,6	79,5	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	58,7	225,4	284,1
- ciljna (m ³ /ha)	59,8	230,9	290,6
Prirastek (m ³ /ha)	1,40	6,23	7,63
Možni posek (m ³ /ha)	12,9	56,8	69,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,30	5,69	6,98
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,1	25,2	24,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	92,6	91,3	91,5
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	4.045	4.389	0	0	0	122	8.556	22,1	92,6
	%	47,3	51,3	0,0	0,0	0,0	1,4	100,0		
Listavci	m³	12.178	24.651	0	0	0	690	37.519	25,2	91,3
	%	32,5	65,7	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		
Skupaj	m³	16.223	29.040	0	0	0	812	46.075	24,6	91,5
	%	35,2	63,0	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2035 znaša 46.075 m³. Predstavlja 24,6 % skupne LZ ali 91,5 % prirastka. V možnem poseku je 19 % iglavcev in 81 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (63,0 %). Delež redčenj bo 32,5 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 13,2 % od skupnega možnega poseka v RGR (6.091 m³).

Redčenja so načrtovana na 83,0 % površine drogovnjakov (123,02 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 19 % od LZ.

Možni posek iz redčenj v drogovnjakih je načrtovan na ravni 12,0 % možnega poseka v RGR.

Redčenja naj bi se izvajala na 73,0 % površine debeljakov (215,96 ha), jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 14 % od LZ. Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano na 23 % površine debeljakov oz. 67,66 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj bo 25 % od LZ oz. 6.270 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 41,0 % sestojev v obnovi (74,84 ha), s povprečno jakostjo 20 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 51,0 % površine sestojev v obnovi (94,7 ha), s povprečno jakostjo 61 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 8,0 % površine sestojev v obnovi (14,7 ha), možni posek pa bo znašal 2.359 m³.

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,00	2,00
Nega mladja	ha	30,61	30,61
Nega gošče	ha	41,00	41,92
Nega letvenjaka	ha	20,69	20,69
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,57	5,57

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 100,79 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112

RGR Kisloljubno bukovje predstavlja 12,4 % površine gozdov GGE, na površini 533,61 ha. Gozdovi tega RGR so razširjeni v severovzhodnem delu GGE, v k.o. Rudnik in zahodnem delu k.o. Lanišče. V glavnem spadajo gozdovi v kategorijo večnamenskih gozdov (532,05 ha – 99,7 % vseh gozdov RGR). Drugi gozdovi RGR (1,56 ha – 0,3 %) spadajo v kategorijo gozdov »Gozdovi s posebnim namenom«.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 95,9 % površine GGE. Državnih gozdov je 3,9 %, gozdov lokalnih skupnosti le 0,2 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Lesnoproizvodna funkcija je na celotnem območju RGR poudarjena na prvi stopnji.

V varovalnih gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo gozdovi v okolici Škofljice poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji. Na istem območju gozd ščiti pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi in ima poudarjeno zaščitno funkcijo na prvi stopnji.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji opravlja tudi gozd v odseku 77I20A, v območju 10-letnih visokih vod.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in na območju zajetja v odseku 77E16B.

Drugo stopnjo hidrološke funkcije imajo gozdovi na območju manjših izvirov ter na območju številnih vodotokov, grabnov in melioracijskih jarkov.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena v odseku 77I20A, kjer so ostanki manjših ohranjenih gozdnih površin. Funkcija je v istem odseku poudarjena zaradi prisotnosti grmišča in remize in v odseku 77I17 zaradi evidentiranega gnezda. Gozdovi opravljajo prvo stopnjo funkcije še v manjšem delu odseka 77E11A, kjer se nahaja NV 8036- Mokrotna dolina Gajnice in v območju potokov v odsekih 77I20A in 77E02, kjer je evidentirana Upravljavska cona D - rak koščak.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi in drugi stopnji poudarjena na območju številnih varovanih objektov in območij kulturne dediščine, ki so razpršene po celotnem gozdnem prostoru RGR.

Poučna, turistična in rekreacijska funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju GUP Zalog v odseku 77E11A.

Ob poteh Slovenske turno kolesarske in Jakobove poti opravlja gozd prvo stopnjo rekreacijske in turistične funkcije.

Na območjih desetih stojišč čebelnjakov, razpršenih po RGR, je na prvi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

Natura 2000

Manjši del RGR se nahaja znotraj območja Natura 2000 Ljubljansko barje (SI 5000014 (SPA)).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

RGR Kisloljubno bukovje se ne nahaja v nobenem habitatnem tipu.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 71/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	RK	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	8	6,58	1,2
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	11	20,57	3,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	22,66	4,2
554	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	1,28	0,2
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	2,95	0,6
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	0,30	0,1
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	458,76	86,0

Šifra	Gozdni rastiščni tip	RK	Površina (ha)	Delež (%)
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	20,51	3,8
	Skupaj	9,390	533,61	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (86,0 %). Večji delež zavzemajo še GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (4,2 %) in Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje (3,9 %), Jelovje s praprotni (3,8 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 7,3 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 296,3 m³/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 73,5 %. Iglavcev je 26,5 %.

Največji delež LZ je v IV. debelinskem razredu (28,2 %) in v V. debelinskem (27,0 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v I., III. in IV. debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v II. in V. debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 7,28 m³/ha, od tega je 73,8 % listavcev.

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,4	13,7	27,7	37,7	14,5	78,6	26,5	1,91	26,2
Listavci	5,2	18,5	20,0	24,7	31,6	217,7	73,5	5,37	73,8
Skupaj	5,5	17,2	22,1	28,2	27,0	296,3	100,0	7,28	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (44,6 %). Drugih trdih listavcev je 13,2 %, hrasta 12,8 %. Sledita smreka (11,1 %) in bor (11,2 %). Jelke je 4,1 %, plemenitih listavcev 1,8 % in mehkih listavcev 1,1 %. Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri bukvi, ki jo primanjkuje za 27,4 % in zato je na drugi strani preveč bora za 11,2 % in smreke za 8,1 %. Odstopanje dejanskega od naravnega razmerja je drugih trdih listavcih, ki jih je za 6,2 % več od naravnega stanja in hrasta, katerega delež presega naravno stanje za 3,8 %. Odstopanja od naravnega stanja so pri drugih skupinah drevesnih vrst pod 1 %.

Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	33	12,2	33,2	0	0,3	132,1	37,8	5,3	39,1	3,3
	%	11,1	4,1	11,2	0,0	0,1	44,6	12,8	1,8	13,2	1,1
Naravno stanje	m ³ /ha	8,9	14,8	0,0	0,0	0,0	213,3	26,7	5,9	20,7	5,9
	%	3	5	0	0	0	72	9	2	7	2

Ohranjenost gozdov

V RGR je 59,5 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 40,5 % površine gozdov. Močno spremenjenih in gozdov z izmenjano drevesno sestavo v RGR Kisloljubno bukovje ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki s 46,1 % površine gozdov. V večini so pomanjkljivo negovani in nenegovani. Prevladuje normalen sklep. Na 18,4 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Razvojna faza sestojev v obnovi zavzema 37,4 % gozdov. Sestoji so v večini pomanjkljivo negovani. Velik je delež nenegovanih sestojev (30,9 %). V njih se na 71,5 % površine pojavlja

pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke, drugih trdih listavcev in jelke.

V razvojni fazi drogovnjak (15,1 %) je največ je sestojev z normalnim sklepom (66,2 %). Sestojne zasnove prevladujejo pomanjkljive (67,1 %). Drogovnjakov, kjer je sestojna zasnova dobra je 31,0 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani sestoji.

Mladovij je bistveno premalo (le 7,4 ha oz. 1,4 %). V njih prevladuje dobra zasnova (48,1 %), ki ji sledi bogata (35,2 %). Večina je nenegovanih (53,9 %). Velik je tudi delež negovanih mladovij (35,2 %).

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,36	35,2	48,1	10,3	6,4	35,2	4,5	53,9	6,4	48,1	45,5	0,0	6,4
Drogovnjak	80,49	1,9	31,0	67,1	0,0	0,0	55,2	44,8	0,0	25,0	66,2	1,3	7,5
Debeljak	246,12					2,8	65,9	31,3	0,0	7,6	68,8	21,8	1,8
Sestoj v obnovi	199,64					5,1	64,0	30,9	0,0				
Skupaj	533,61												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 45,7 % drevja, v zadovoljivem 28,9 % in prav dobrem 17,7 % drevja. Pri bukvi in drugih trdih listavcih prav tako prevladuje dobra kakovost.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	33	3,0	15,2	66,6	15,2	0,0
Jelka	11	0,0	36,3	27,3	36,4	0,0
Bor	53	1,9	22,6	24,5	49,1	1,9
Bukev	112	0,9	18,8	51,8	21,4	7,1
Hrast	42	4,8	11,9	50,0	26,2	7,1
Pl. Ist.	8	0,0	12,5	12,5	50,0	25,0
Dr. tr. Ist.	49	0,0	14,3	42,8	32,7	10,2
Meh. Ist.	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	97	2,1	21,6	39,2	36,1	1,0
Skupaj listavci	214	1,4	15,9	48,6	25,7	8,4
Skupaj	311	1,6	17,7	45,7	28,9	6,1

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 9,3 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (6,2 %), sledijo poškodbe vej in krošenj (2,3 %) in osutost (0,7 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 58,0 dreves/ha, (36,2 m³/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 24,9 dreves/ha, ležečega drevja pa 33,1 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci z 43,3 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 14,7 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (47,8 dreves/ha, 17,1 m³/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 9,0 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 36,7 dreves/ha na 47,8 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,9 m³/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 12,2 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 12,6 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 57,8 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev dosega 71,3 % načrtovanega poseka in realizacija poseka listavcev 51,9 %. Izvedeno je bilo 40,1 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 52,2 % negovalnih sečenj.

Na manjši površini (0,40 ha) je bila izvedena nenačrtovana priprava sestoja za naravno obnovo.

Od negovalnih del je bila nad načrtovanim obsegom del izvedena obžetev mladja (134 %) in nega mladja (161 %). Obseg izvedbe ostalih negovalnih del je nižji od načrtovanega (13 %).

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami.

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,56	0,75	133,9
Priprava sestoja	ha	0,00	0,40	0,0
Nega mladja	ha	2,36	3,80	161,0
Nega gošče	ha	18,11	4,75	26,2
Nega letvenjaka	ha	7,72	0,15	1,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,70	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,66	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje zmanjšala za 7,3 ha.

LZ se je glede na prejšnje ureditveno obdobje povečala za 3,2 m³/ha, predvsem na račun listavcev, katerih LZ se je povečala za 8,9 m³/ha. LZ iglavcev se je zmanjšala za 5,7 m³/ha. Prirastek skupaj se je znižal za 1,3 m³/ha, tudi ta na račun listavcev, katerih prirastek se je znižal za 1,3 m³/ha. Prirastek iglavcev je ostal skoraj nespremenjen.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 9,7 m³/ha drevja letno, sedaj se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 9,2 m³/ha/leto.

Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	543,56	60,7	162,3	223,0	1,13	4,31	5,44	0,52	1,56	2,08
2015	540,95	84,3	208,8	293,1	1,94	6,64	8,58	2,92	6,76	9,68
2025	533,61	78,6	217,7	296,3	1,91	5,37	7,28	2,53	6,66	9,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je povečal delež bukve za 2,6 %. Delež vseh drugih drevesnih vrst se je spremenil za manj kot 1 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	11,7	1,3	14,2	0,0	0,0	41,1	14,5	2,6	13,7	0,9
2015	10,9	5,0	12,9	0,0	0,0	42,0	13,3	1,2	13,8	0,9
2025	11,1	4,1	11,2	0,0	0,1	44,6	12,8	1,8	13,2	1,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz je neusklajeno z modelnim stanjem, saj odstopa v vseh razvojnih fazah. Najbolj odstopa od modelnega stanja z deležem mladovij, ki jih močno primanjkuje, saj dosegajo le 9 % modelne vrednosti. Veliko odstopanje je tudi pri sestojih v obnovi, ki jih je napram modelnemu

stanju za 74 % preveč. Prevelik delež sestojev v obnovi z vidika trajnosti donosov lesa ni problematičen, saj močno primanjkuje mladovij in se bo njihov delež povečal s končnimi poseki v teh sestojih v obnovi.

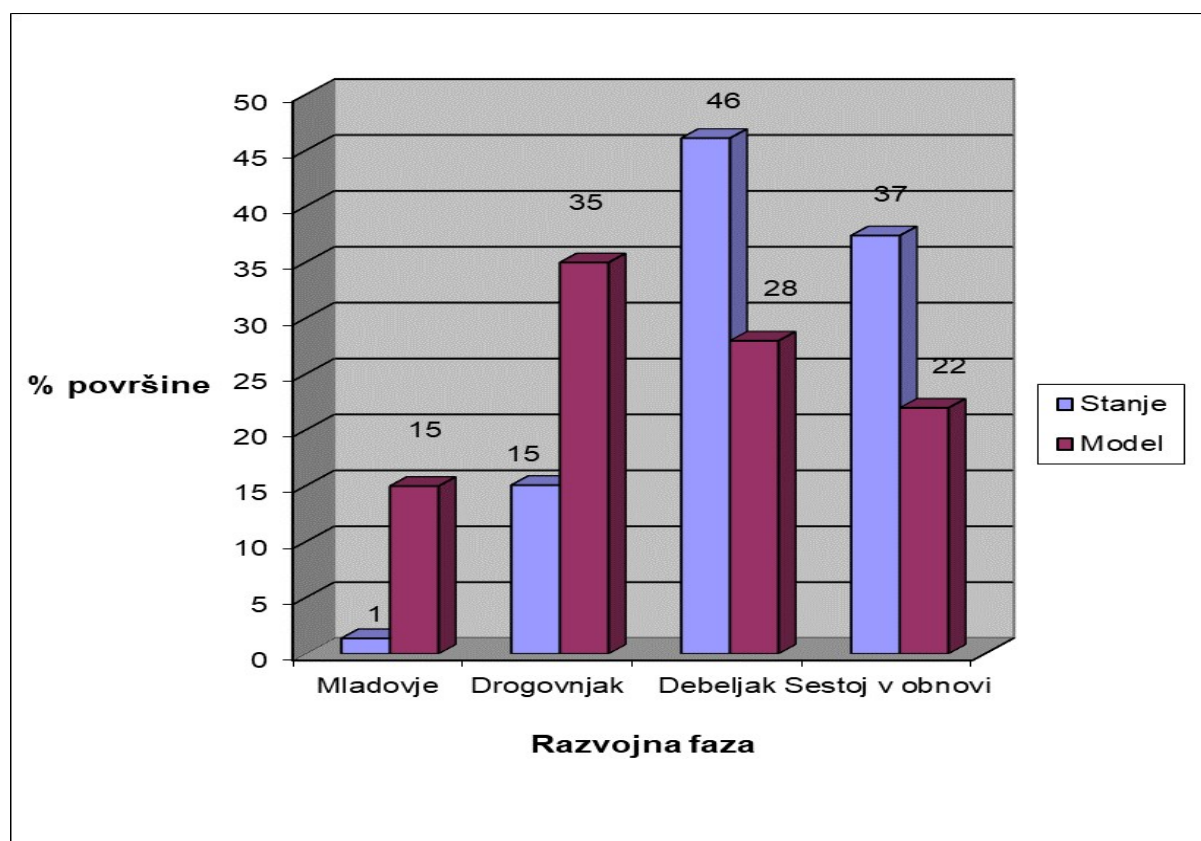
Primanjkuje drogovnjakov, ki dosegajo 44 % modelne vrednosti. Modelno stanje presegajo še debeljaki za 62 %.

Biološka stabilnost je oslajljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 215,9 ha (40,5 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo kar 45,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	7,36	1,4	20	15	82,09	-91
Drogovnjak	80,49	15,1	45	35	184,71	-56
Debeljak	246,12	46,1	37	28	151,87	62
Sestoj v obnovi	199,64	37,4	28	22	114,93	74
Skupaj	533,61	100,0	130	100,0	533,61	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve (46 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (10 %), bora (11 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (12 %) in šopasto primesjo drugih trdih

listavcev (12 %). In posamično primesjo plemenitih listavcev (2 %), drugih mehkih listavcev (2,0 %) in posamične jelke (5 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9 %, drogovnjak 10 %, debeljak 32 %, sestoj v obnovi 29 %.

Ciljna LZ: 277 m³/ha, iglavci 72 m³/ha in listavci 205 m³/ha.

Modelna končna LZ: 556 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 459 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast (zarast 1) in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Dejanska končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C
- je: B,C
- bor: C
- bu: A1,A2,B
- pl.list: A1,A2,B
- hrast: C
- drugi list: C,D

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 130 let.

Pomladitveno obdobje: 20 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst.

Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov.

V sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo podmladka pospešeno nadaljujemo z obnovo, s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se čimbolj izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, naj se obnova zaključi. Jakost prvih sečenj z namenom obnove naj bo okoli 30 % LZ, v nadaljevanju obnove naj se poseka v povprečju nadaljnjih 36 %, na mestih, kjer bo potekalo pospešeno nadaljevanje obnove naj bo jakost sečnje okoli 60 % LZ, zaključi pa naj se v tretjem koraku s posekom preostalega drevja.

V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni.

V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist listavcev in manjšinskih drevesnih vrst. Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku. Pri tem naj se odstranjuje pri sečnji poškodovani osebki, koši, mehki listavci in neželene vrste ter grmovnice. V mladovju, kjer v drevesni sestavi prevladujejo iglavci (predvsem smreka) naj se uravnava drevesno sestavo v korist listavcev, predvsem bukve in gorskega javorja. V pretežno čistem mladovju iglavcev ohranjati listavce.

Pri negi uravnavamo zmes, pri čemer dajemo prednost bukvi in plemenitim listavcem. Na sušnejših mestih, kjer se pojavlja graden, ter na grebenih in prisojnih legah, kjer je rdeči bor, v mladovju ohranjamo njune obstoječe deleže. Jelko ohranjamo in pospešujemo.

Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. Nego letvenjakov izvajamo zgodaj, pri čemer pospešujemo listavce. V slabo negovanih in nenegovanih letvenjakih, kjer so prva redčenja zamujena je potrebna previdnost, zmernost in postopnost vseh ukrepov, zaradi ogrožene stojnosti. Pomemben kriterij pri izbiri naj bo simetričnost krošenj.

V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnava proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V drogovnjakih, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti do 20 % LZ, pri čemer pospešujemo listavce.

V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, mora biti jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja, da izbrana drevesa razvijejo dovolj široke in globoke krošnje. V poškodovanih drogovnjakih z rahlim sklepom naj se izvajajo sanitarne sečnje, v gostejših šopih pa tudi šibko redčenje.

Glavni cilj v debeljkih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljkih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja z jakostjo, ki je odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. Izvajajo naj se izbiralna redčenja v povprečju 15 % od LZ, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljkih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Pri redčenjih naj se tla za daljše obdobje ne presvetlijo, ker se zaradi dobrega naravnega pomlajevanja tla zarasejo z zelišči in z grmovjem. Zato je poudarek tudi na negi polnilnega sloja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor. Niža naj se delež smreke. Z ukrepi se naj drevesna sestava približuje modelnemu stanju.

Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajšuje naj se proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke. Za krepitev stojnosti so potrebna pravočasna in dovolj močna redčenja.

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Sanacija žarišč lubadarja naj poteka s pravočasno sečnjo, s popolnim gozdnim redom in pravočasnim odvozom lesa iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	26,5	73,5	100,0
- ciljno %	26,1	73,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	78,6	217,7	296,3
- ciljna (m ³ /ha)	72,4	204,9	277,3

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Prirastek (m ³ /ha)	1,91	5,37	7,28
Možni posek (m ³ /ha)	25,3	66,5	91,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,53	6,66	9,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	32,2	30,6	31,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	132,5	124,0	126,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	3.320	10.156	0	0	0	22	13.498	32,2	132,7
	%	24,6	75,2	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Listavci	m³	8.174	27.250	0	0	0	101	35.525	30,6	123,9
	%	23,0	76,7	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	11.494	37.406	0	0	0	123	49.023	31,0	126,2
	%	23,4	76,3	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2035 znaša 49.023 m³. Predstavlja 31,0 % skupne LZ ali 126,2 % prirastka. V možnem poseku je 28 % iglavcev in 72 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (76,3 %). Delež redčenj bo 23,4 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 7,1 % od skupnega možnega poseka v RGR (3.393 m³). Redčenja so načrtovana na 91,1 % površine drogovnjakov (73,35 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 18 % od LZ.

Redčenja naj bi se izvajala na 65,2 % površine debeljakov (160,45 ha), jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 15 % od LZ.

Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano na 34,6 % površine debeljakov oz. 85,30 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj bo 30 % od LZ oz. 9.459 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 36,4 % sestojev v obnovi (72,72 ha), s povprečno jakostjo 36 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 49,0 % površine sestojev v obnovi (97,9 ha), s povprečno jakostjo 58 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 14,6 % površine sestojev v obnovi (29,0 ha), možni posek pa bo znašal 6.200 m³.

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	4,68	4,68
Nega gošče	ha	21,20	21,20
Nega letvenjaka	ha	15,10	15,10
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,93	5,93

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 46,91 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) - 13114

RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) se razprostira na površini 276,24 ha in predstavlja 6,4 % površine gozdov v GGE. Gozdovi tega RGR so razširjeni v jugozahodnem delu, k.o. Iška vas.

Vsi gozdovi RGR dinarski jelovo - bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 85,7 % površine GGE. Državnih gozdov je 14,3 %. Gozdov lokalnih skupnosti v RGR ni.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Lesnoproizvodna funkcija je na celotnem območju RGR poudarjena na prvi stopnji.

V gozdovih na strmih pobočjih na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovih na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° in varovalnih gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo ter v gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov je v posameznih delih odsekov v k. o. Iška vas, na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in evidentiranih brezen ter jam. V okolici jam in brezen je poleg hidrološke funkcije na prvi stopnji poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji.

Gozdovi na območjih 3. varstvene cone in gozdovi na karbonatni matični podlagi opravljajo hidrološko funkcijo druge stopnje.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena v k.o. Iška vas, kjer je evidentirano območje nahajališča kranjskega jegliča in v gozdovih na območju potokov, kjer je evidentiran rak koščak (Upravljavska cona D) ter v gozdnem prostoru ob Iški v območje NV 4426V-soteska s slapovi.

Funkcija je na prvi stopnji poudarjena še v gozdovih, kjer so evidentirane posamezne vzdrževane travne površine- pasišča in grmišča in v južnem delu RGR, kjer je evidentirano zimovališče jelena.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi stopnji poudarjena na območju Arheološkega najdišča- Iška (EŠD-11152) v odseku 77C04C in na območju Iškega Vintgarja- Bolnišnica Krvavice (EŠD- 05722).

V manjšem delu odseka 77C04C gozd posega v območju kulturne krajine Ljubljansko barje, kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji.

V gozdnem prostoru RGR poteka evropska pešpot E-6, kjer je na prvi stopnji poudarjena rekreacijska funkcija. Funkcija je poudarjena tudi ob številnih planinskih poteh na območju gozdnega prostora RGR. Predvsem so to poti na Krim in poti ob Iškem Vintgarju, kjer je poudarjena tudi turistična funkcija. .

RGR sega tudi na pet območij čebelje paše, kjer je na drugi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

Lovnogospodarska funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju rukališč navadnega jelena.

Natura 2000 in EPO

Pretežni del RGR se nahaja znotraj območja Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO Krmsko hribovje – Menišija - 31200 ter EPO osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000, ki se v RGR prekrivajo.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 81/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000256 Krmsko hribovje –Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	1 jama
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	117,51

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 82/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	4,21	1,5
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	272,03	98,5
	Skupaj	10,90	276,24	100,0

Večino površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje (98,5 %). Preostanek (1,5 %) poraščajo gozdovi GRT Dinarsko jelovo bukovje.

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 8,1 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 306,4 m³/ha. Večji delež predstavljajo iglavci – 65,4 %. Listavcev je 34,6 %.

Največji delež LZ je v petem debelinskem razredu (36,7 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v petem debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvem, drugem, tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 9,96 m³/ha, od tega je 65,8 % iglavcev.

Preglednica 83/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,0	12,4	15,0	25,9	42,7	200,4	65,4	6,37	65,8
Listavci	5,2	19,5	22,5	27,5	25,3	106,0	34,6	3,32	34,2
Skupaj	4,4	14,8	17,6	26,5	36,7	306,4	100,0	9,69	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje jelka s 36,0 %. Sledi ji smreka z 29,2 % in bukev s 25,8 %. Plemenitih listavcev je 7,1 % in drugih trdih listavcev 1,1 %. Ostalih drevesnih vrst je pod 1,0 %.

Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega stanja je pri bukvi, ki je primanjkuje za 25,6 %. Prav tako nekoliko primanjkuje jelke - za 3,0 %. Prevelik je delež smreke za kar 24,2 %.

Preglednica 84/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	89,5	110,6	0,3	0,0	0,0	79,2	0,8	21,6	3,2	1,1
	%	29,2	36,0	0,1	0,0	0,0	25,8	0,3	7,1	1,1	0,4
Naravno stanje	m ³ /ha	15,3	119,5	0,0	0,0	0,0	156,2	0,0	15,3	0,0	0,0
	%	5	39	0	0		51	0	5		

Ohranjenost gozdov

V RGR je 7,6 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 40,2 % površine gozdov, močno spremenjeni pa na 52,2 % gozdov. Velik delež spremenjenih in močno spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki s 53,1 % površine gozdov. Največ je pomanjkljivo negovanih sestojev (84,4 %). Prevladuje normalen sklep. Na 16,1 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sledijo sestoji v obnovi z 31,2 % površine gozdov. V večini so pomanjkljivo negovani (74,3 %). V njih se na 41,2 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke, dr. trdih listavcev in plemenitih listavcev.

Drogovnjakov je 30,9 %. Največ jih ima normalen sklep. Rahel sklep ima 16,3 % drogovnjakov. Največ jih ima slabo sestojno zasnovo, nekoliko manj je takih s pomanjkljivo in dobro sestojno zasnovo. Zelo malo je drogovnjakov z bogato sestojno zasnovo. Prevladujejo nenegovani sestoji (58,7 %), je pa velik tudi delež negovanih sestojev (33,2 %). Pomladek se pojavlja na 5,7 % drogovnjakov in ima v večini bogato sestojno zasnovo.

Mladovij je premalo (4,5 %). Prevladuje dobra in bogata zasnova. Večina njih je pomanjkljivo negovanih (97,1 %).

Preglednica 85/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,31	44,8	50,0	0,0	5,2	0,0	97,1	2,9	0,0	67,9	0,0	0,0	32,1
Drogovnjak	30,90	2,6	27,4	30,4	39,6	33,2	8,1	58,7	0,0	12,4	83,0	0,0	4,6
Debeljak	146,86					15,6	84,4	0,0	0,0	1,0	73,2	16,3	9,5
Sestoj v obnovi	86,17					18,5	74,3	7,2	0,0				
Skupaj	276,24												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 57,0 % drevja, v prav dobrem 23,0 % in 2,0 % v odličnem kakovostnem razredu. 18,0 % drevja ima zadovoljivo ali slabo kakovost. Pri jelki močno prevladuje dobra kakovost. Prav tako prevladuje dobra kakovost pri bukvi in smreki. Nekoliko boljša je kakovost smreke v primerjavi z bukvijo.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	17	0,0	5,9	88,2	5,9	0,0
Jelka	42	2,4	33,3	57,1	4,8	2,4
Bukev	32	0,0	12,5	50,0	34,4	3,1
Pl. list.	9	11,1	44,5	22,2	0,0	22,2
Skupaj iglavci	59	1,7	25,4	66,1	5,1	1,7
Skupaj listavci	41	2,4	19,5	44,0	26,8	7,3
Skupaj	100	2,0	23,0	57,0	14,0	4,0

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 6,7 %. Največji delež poškodb je na deblu in korenčniku (4,8 %), sledi osutost vej (1,5 %) in poškodbe vej in krošenj (0,4 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 35,3 dreves/ha, (28,6 m³/ha). Od tega je ležečega odmrlega drevja 25,7 dreves/ha in stoječega drevja 9,6 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo iglavci z 29,5 dreves/ha. Odmrlih dreves listavcev je 5,8 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (26,7 dreves/ha oz. 10,0 m³/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 6,7 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves, ki jih je le 1,9 drevesa/ha.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 19,2 drevesa/ha na 35,3 odmrlih dreves/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (9,2 m³/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 9,3 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 17,7 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 158,0 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 105,6 %, realizacija poseka listavcev pa ga dosega 50,2 %. Izvedeno je bilo 61,3 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 37,6 % negovalnih sečenj.

Načrtovana obnovitvena dela priprave sestoja za naravno obnovo so bila izvedena pod načrtovanim obsegom (15 %).

Od negovalnih del je bila nad načrtovanim obsegom del izvedena nega mladja (105 %). Obseg izvedbe ostalih negovalnih del je nižji od načrtovanega. Za vsa dela skupaj je bila izvedba 64 %.

Od načrtovanih biomeliorativnih del je bilo, s 27 % realizacijo, izvedeno le vzdrževanje vodnih površin.

Od varstvenih del so bila izvedena dela za varstvo pred žuželkami.

Preglednica 86/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,84	2,95	14,9
Obžetev	ha	4,31	0,00	0,0
Nega mladja	ha	6,46	6,80	105,3
Nega gošče	ha	10,56	8,87	84,0
Nega letvenjaka	ha	9,55	5,70	59,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,61	3,30	43,4
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	82,50	22,00	26,7
Vzdrževanje gnezdnic	kos	20,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,65	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je povečala za 0,46 ha.

LZ in prirastek sta se glede na prejšnje ureditveno obdobje povečala. LZ se je skupno povečala za 30,6 m³/ha, predvsem na račun listavcev, katerih LZ se je povečala za 20,1 m³/ha. Prirastek skupaj se je povečal za 0,9 m³/ha.

Preglednica 87/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	274,77	184,6	92,4	277,0	4,18	2,37	6,54	3,40	1,42	4,82
2015	275,78	189,8	85,9	275,7	6,20	2,59	8,79	6,75	2,99	9,74
2025	276,24	200,4	106,0	306,3	6,37	3,32	9,69	5,06	2,38	7,43

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 3,7 % in povečal delež bukve 3,6 %. Delež vseh drugih drevesnih vrst se je spremenil za manj kot 1,0 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	35,9	30,7	0,0	0,0	0,0	27,5	0,2	4,5	1,0	0,2
2015	32,9	36,0	0,0	0,0	0,0	22,2	0,1	6,6	2,0	0,2
2025	29,2	36,0	0,1	0,0	0,0	25,8	0,3	7,1	1,1	0,4

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega 28 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 32 % modelne vrednosti, debeljaki jo presegajo za 77 % in sestoji v obnovi za 62 %.

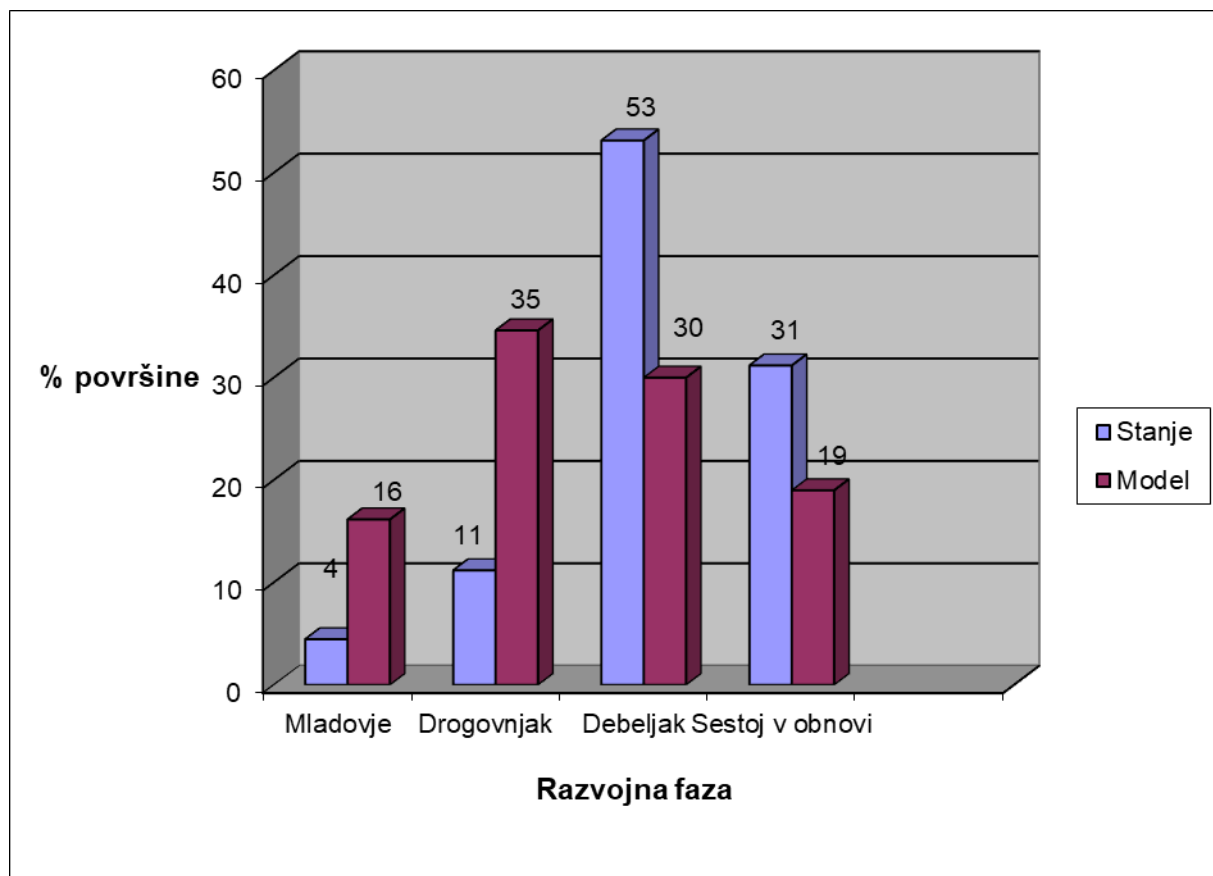
Biološka stabilnost je oslajljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 111,0 ha (40,2 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 144,2 ha, to je na 52,2 % površine gozdov RGR. Delež tuje drevesne vrste je glede na naravno drevesno sestavo v odsekih od 70 do 90 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 59,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 88/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	12,31	4,5	21	16	44,62	-72
Drogovnjak	30,90	11,2	45	35	95,62	-68
Debeljak	146,86	53,1	39	30	82,87	77
Sestoj v obnovi	86,17	31,2	25	19	53,12	62
Skupaj	276,24	100,0	130	100	276,24	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd jelke (37 %), smreke (28 %) in bukve (26 %), s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (8 %), drugih trdih listavcev (1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 10 %, drogovnjak 9 %, debeljak 50 %, sestoj v obnovi 31 %.

Ciljna LZ: 329 m³/ha, iglavci 213,6 m³/ha in listavci 115,5 m³/ha.

Modelna končna LZ: 568 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 460 m³/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C
- je: B,C
- bo: C
- bu: A1,A2,B
- pl. lis: A1,A2,B
- hrast: C
- drugi list: C,D

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 130 let.

Pomladitveno obdobje: 21 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Prioritetno se načrtuje naravna obnova, ki je zaradi oteženega pomlajevanja dolgotrajna. Izvaja naj se malopovršinsko obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha).

Naravna obnova naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo in naj se odvija pod zastorom odraslega drevja.

Naravna obnova se začne s pripravo sestoja in to s previdnim odstranjevanjem osebkov polnilnega sloja, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja in odstranjevanjem grmovnega sloja, ki neposredno ovira nastanek in razvoj naravnega mladja. Lesko odstranjujemo le toliko, kolikor je potrebno, ker daje oporo stranskim osebkom in zmanjšuje poškodbe po divjadi.

Naravno obnovo naj se izvaja v manjših jedrih, kjer se pojavi mladje smreke, jelke in listavcev. V sestojih v obnovi se hitrost nadaljevanja obnove prilagaja naravnemu podmladku. Nadaljevanje obnove je omejeno na širjenje in združevanje pomladitvenih jeder in je zelo postopno.

Sečne zrelosti se gibljejo v intervalu od 100 do 150 let. Najkrajša je v sestojih s prevladujočo smreko z velikim deležem rdeče trohnobe ter pri bukovih sestojih z velikim deležem rdečega srca.

Delne pomladitvene dobe so v intervalu od 20 do 30 let. Krajše so v sestojih na najboljših rastiščih in v sestojih, kjer ni motenj v naravnem pomlajevanju. Daljše so tam, kjer poskušamo ohraniti jelko. V primeru, da se upošteva krajša proizvodna doba lahko podaljšamo pomladitveno dobo in s tem omogočimo boljše izkoriščanje proizvodne sposobnosti rastišča po vrednosti, ker pustimo, da najkvalitetnejša drevesa dalj časa priraščajo. Pomladitvena jedra naj dosegajo velikost do 2 drevesni višini.

Jelko se pospešuje v vseh razvojnih fazah, z namenom ohranitve vrste v tem RGR. To je pomembno tako z vidika poudarjenosti biotopske funkcije, kot tudi kot genetsko rezervo za obnovo teh sestojev. Posamezne jelke lahko zato ostanejo v sestoji do naravnega razkroja. Kjer se pospešuje jelko, naj bo zamik med delnimi pomladitvenimi dobami vsaj 20 let.

Zaradi velikega deleža sestojev v obnovi bo potrebno manj intenzivno uvajanje debeljakov v obnovo. Manjši obseg uvajanja debeljakov v obnovo bo potreben tudi zaradi velikega deleža presvetljenih debeljakov, ki bodo s pomladitvijo prešli v sestoji v obnovi. V obnovo naj se uvaja debeljake s pomanjkljivimi in slabimi zasnovami, kjer ni motenj v naravnem pomlajevanju, še posebej presvetljene z rahlim in vrzelastim sklepom. Zaradi prenizke LZ ti ne izkoriščajo proizvodne sposobnosti rastišč.

V debeljakih z jelko in v debeljakih s prevladujočim deležem iglavcev, naj bodo jakosti pomladitvenih sečenj šibkejšje zaradi pospeševanja jelke in bukve v pomladku. Upošteva naj se semenska leta. Jakost pomladitvenih sečenj naj bo nižja na rastiščih, kjer je nevarnost zaraščanja tal z lesko in zelišči. To so zlasti prisojne lege z večjo skalovitostjo.

LZ sestojev naj bo pred končnim posekom pod 200 m³/ha (priporočljivo 150 m³/ha). Zadnji čas za končni posek je, ko mladje prehaja v goščo.

Sečnja sestojev s prevladujočim deležem listavcev naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego mladovja in pomladka

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri neguje posredno s pomočjo matičnega sestoja.

Pri negi mladovja naj se pospešuje jelko in plemenite listavce, zlasti gorski javor, ter minoritetne plodnosne vrste.

Željeno drevesno sestavo lahko dosegamo tudi z direktnimi ukrepi z uravnavanjem zmesi in pozneje s pozitivno izbiro v letvenjakih.

Pri negi manjših skupin mladovij premera do ene drevesne višine je potrebno v čim večji meri izkoristiti avtonego. Mladje, ki ima dobro zasnovo in sklep, naj zaradi manjšega izločanja raste brez

zastora. Tu se oblikujejo skupine mladovij praviloma od ene do dveh sestojnih višin, lahko pa so tudi večje (prevladujoč delež listavcev).

Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah.

Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi, vsekakor pa vsaj enkrat na 10 let. Priporoča se situacijska nega, da se okrepi oziroma ohrani stojnost sestojev.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

V drogovnjakih je potrebno večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo.

Jakost redčenj v drogovnjakih naj se giblje do 25 % na LZ.

V drogovnjakih je z redčenji potrebno krepiti stojnost in kakovost. V zasmrečenih drogovnjakih imajo listavci prednost pri izbiri nosilcev funkcij. V drogovnjakih, ki imajo tesen do normalen sklep, se izvaja zmerna jakost redčenja.

V bukovih gozdovih manjša intenzivnost dela v starejših razvojnih fazah in hitra rast izbranih dreves v času intenzivnih redčenj omogoča pridelavo visokokakovostnega lesa in zmanjšuje tveganje za nastanek rdečega srca.

V drogovnjakih naj se izvaja redčenje bolj intenzivno v slabo negovanih sestojih z dobro sestojno zasnovo. V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, mora biti jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja, da izbrana drevesa razvijejo dovolj široke in globoke krošnje.

V nenegovanih, v ujmah poškodovanih tanjših drogovnjakih naj se izvajajo sanitarne sečnje in ob tem tudi izbiralno redčenje, če je še potrebno. Iz vidika ohranjanja jelke se t.i. 'kapnikov' in tanjših jelk ne odstranjuje iz sestojev, saj ima jelka kot sencovzdržna vrsta velik odzivni potencial.

V debeljakih je potrebno pospeševati stojnost sestojev s pravočasnimi in dovolj močnimi redčenji, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene, velikost do 2/3 višine drevesa.

Iz sestojev naj se izloča smreko, ki nima izgleda avtohtone lokalne rase.

Upoštevajoč klimatske spremembe, ki predvidevajo dvig globalne povprečne letne temperature ter večje pogostosti in intenzivnosti vremenskih ekstremov, naj se na reliefno bolj izpostavljenih legah pospešuje bukev in ohranja termofilne drevesne vrste.

Zagotoviti uspešno pomlajevanje vseh nosilnih (ciljnih) drevesnih vrst z znižanjem številčnosti parkljaste divjadi.

Poudarek na ohranjanju jelke naj bo povsod, še zlasti pa v sestojih s prevladujočim deležem iglavcev na hladnejših in bolj strmih legah ter legah z večjo skalovitostjo.

Pri obnovi je potrebno puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj.

Pomlajevanje jelke naj poteka v polsenci.

V sestojih, kjer v LZ že močno prevladujejo listavci (bukev), naj se ohrani vsaj 7 odraslih vitalnih jelk na 1 ha kot bodočih semenjakov za kasnejšo obnovo teh sestojev tudi z jelko.

Usmeritve za varstvo gozdov

Zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov je potrebna redna sanitarna sečnja. Vsa poškodovana drevesa iglavcev je potrebno čim hitreje posekat in odstraniti iz gozda. Nadzorovati je potrebno gostoto smrekovih in jelovih podlubnikov. Redno naj se izvaja posek oslabiljenega drevja jelke zaradi sušenja.

Ukrepi

Preglednica 89/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	65,4	34,6	100,0
- ciljno %	64,9	35,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	200,4	106,0	306,3
- ciljna (m ³ /ha)	213,6	115,5	329,0
Prirastek (m ³ /ha)	6,37	3,32	9,69
Možni posek (m ³ /ha)	50,5	23,7	74,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,06	2,38	7,43
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,2	22,4	24,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79,4	71,6	76,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 90/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	5.577	8.331	0	0	0	64	13.972	25,2	79,4
	%	39,9	59,6	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Listavci	m³	2.362	4.180	0	0	0	21	6.563	22,4	71,7
	%	36,0	63,7	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	7.939	12.511	0	0	0	85	20.535	24,3	76,7
	%	38,7	60,9	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2024 - 2035 znaša 20.535 m³. Predstavlja 24,3 % skupne LZ ali 76,7 % prirastka. V možnem poseku je 68 % iglavcev in 32 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (60,9 %). Delež redčenj bo 38,7 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 6,9 % od skupnega možnega poseka v RGR (1.408 m³).

Redčenja so načrtovana na 95,4 % površine drogovnjakov (29,48 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 19 % od LZ.

Redčenja naj bi se izvajala na 95,7 % površine debeljakov (140,52 ha), jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 13 % od LZ.

Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano le na 2,3 % površine debeljakov oz. 3,4 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj bo 27 % od LZ oz. 344 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 42,5 % sestojev v obnovi (36,68 ha), s povprečno jakostjo 36 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 48,0 % površine sestojev v obnovi (41,33 ha), s povprečno jakostjo 61 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 9,5 % površine sestojev v obnovi (8,16 ha), možni posek pa bo znašal 1.631 m³.

Preglednica 91/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	2,50	2,50
Nega mladja	ha	3,49	3,49
Nega gošče	ha	7,73	7,73
Nega letvenjaka	ha	2,83	2,83
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,60	1,60

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 18,15 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*clematidetosum*) - 13115

Rastiščnogojitveni razred Dinarski jelovo - bukovi gozdovi) (*clematidetosum*) je največji RGR v GGE Ig. Razprostira se na površini 1.790,86 ha in predstavlja 41,6 % površine gozdov GGE. Gozdovi tega RGR so razširjeni v zahodnem in osrednjem delu GGE.

Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 94,5 % površine GGE. Državnih gozdov je 5,0 %. Gozdov lokalnih skupnosti je 0,5 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Zaradi velike površine RGR, gozdovi posledično pokrivajo skoraj vsa območja s poudarjenimi funkcijami gozdov. Gozdovi so pomembni zlasti zaradi svoje ekološke in proizvodne vloge. Praktično na celotnem območju RGR je na prvi stopnji poudarjena lesnoproizvodna funkcija.

V gozdovih na strmih pobočjih na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovih na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° in varovalnih gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo ter v gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov v k. o. Iška vas in k.o. Vrbljene, je na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti pitne vode in evidentiranih brezen ter jam. V okolici jam in brezen je poleg hidrološke funkcije na prvi stopnji poudarjena tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot na drugi stopnji.

Večina gozdov zaradi karbonatne matične podlage opravlja hidrološko funkcijo druge stopnje.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na prvi stopnji poudarjena v k.o. Iška vas, kjer je evidentirano območje nahajališča kranjskega jegliča in v gozdovih na območju potokov, kjer je evidentiran rak koščak (Upravljavska cona D) ter v gozdnem prostoru ob Iški v območje NV 4426V-soteska s slapovi. Prva stopnja funkcije je poudarjena v oddelku 77D11, kjer so evidentirane manjše gozdne površine v kmetijski in primestni krajini.

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena na območju gozdov pomembnih za ohranitev oziroma za zagotavljanje ugodnega stanja populacij različnih vrst prostoživečih živali (kali, grmišča, senožeti in lazi) in na območju gnezdilnic, habitatnih dreves.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je na prvi stopnji poudarjena na območju številnih varovanih objektov in območij kulturne dediščine, ki se razpršeno nahajajo po vsem območju RGR.

Skrajni severni del RGR se nahaja v območju kulturne krajine Ljubljansko barje, kjer je funkcija varovanja kulturne dediščine poudarjena na drugi stopnji.

Gozdovi imajo v ožjem območju gozdne učne poti GUP Draga, v dolini Drage pri Igu, v delih oddelkov 77H06, 77H07 poudarjeno poučno funkcijo prve stopnje.

V oddelku 77D13 gozdovi v okolici Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje Republike Slovenije opravljajo obrambno funkcijo druge stopnje poudarjenosti.

Gozdovi v okolici Iškega Vintgarja in ribnikov v dolini Drage imajo na prvi stopnji poudarjeno turistično in rekreacijsko funkcijo.

V gozdnem prostoru RGR poteka evropska pešpot E-6, kjer je na prvi stopnji poudarjena rekreacijska funkcija, ki je poudarjena tudi ob številnih planinskih poteh na območju gozdnega prostora RGR.

Na območju devetnajstih stojišč za čebelnjake je na prvi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in v območjih gozdne čebelje paše in v delih oddelkov 77A14 in 77A15, kjer je delež kostanja nad 25 % v LZ, je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

Lovnogospodarska funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju rukališč navadnega jelena.

Natura 2000 in EPO

Pretežni del RGR se nahaja znotraj območja Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO Krmsko hribovje – Menišija - 31200 ter EPO osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000, ki se v RGR prekrivajo. Manjši del RGR v severnem delu posega še na območje Natura 2000 Ljubljansko barje POO (SI3000271) ter POV (SI5000014) in EPO Ljubljansko barje – 31400.

Zaradi navedenih območij varovanj je v vseh gozdovih RGR najmanj na drugi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 92/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	26 jam
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	1.035,15
SI3000271 Ljubljansko barje	POO	(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	80,18

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 93/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	11	48,09	2,7
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	58,05	3,2
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	1	38,74	2,2
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	41,53	2,3
600	Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	5	7,26	0,4
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	3,65	0,2
631	Preddinarsko gorsko bukovje	9	7,79	0,4
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	1.390,62	77,7
711	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	1,17	0,1
771	Jelovje s praprotni	17	193,96	10,8
	Skupaj	11,20	1.790,86	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Dinarsko jelovo bukovje, s 77,7 %. Sledijo gozdovi GRT Jelovje s praprotni, z 10,8 %. Ostali GRT, ki v manjših deležih poraščajo površino gozdov na območju so: Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (3,2 %), Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje (2,7 %), Osojno bukovje s kresničevjem (2,3 %). Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (2,2 %). Delež vseh ostalih RGT je pod 1,0 %.

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 8,4 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 290,2 m³/ha. Večji delež predstavljajo listavci (52,0 %). Iglavcev je 48,0 %. Med drevesnimi vrstami prevladujejo jelka (31,7 %), bukev (28,5 %). Smreke je 15,9 % in plemenitih listavcev 12,3 %. Največji delež LZ je v V. in IV. debelinskem razredu. Iglavci prevladujejo v V. debelinskem razredu. Delež listavcev je večji od iglavcev v ostalih debelinskih razredih.

Povprečni letni prirastek je 8,32 m³/ha, od tega iglavci prispevajo 59,3 % in listavci 40,7 % prirastka.

Preglednica 94/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	3,7	11,0	14,5	26,4	44,4	139,4	48,0	4,93	59,3
Listavci	5,5	19,7	23,2	26,5	25,1	150,8	52,0	3,39	40,7
Skupaj	4,6	15,5	19,0	26,5	34,4	290,2	100,0	8,32	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta jelka (31,7 %) in bukev (28,5 %). Sledi smreka (15,9 %), plemeniti listavci (12,3 %), drugi trdi listavci (6,0 %) in hrast (4,9 %). Deleži drugih skupin drevesnih vrst so manjši od 1 %. Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri bukvi, ki jo primanjkuje za 16,5 %. Delež smreke je prevelik za 9,9 % in prav tako je nekoliko prevelik, delež plemenitih listavcev za 6,3 %, drugih trdih listavcev za 3,0 % in hrasta za 2,9 %. Nekoliko primanjkuje še jelke (za 6,3 %).

Preglednica 95/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	46,2	91,6	1,5	0,1	0,1	82,7	14,3	35,7	17,3	0,7
	%	15,9	31,7	0,5	0,0	0,0	28,5	4,9	12,3	6,0	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	17,4	110,3	0,0	0,0	0,0	130,6	5,8	17,4	8,7	0,0
	%	6	38	0	0	0	45	2	6	3	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je 40,9 % ohranjenih gozdov. Spremenjeni gozdovi se razprostirajo na 49,6 % površine gozdov, močno spremenjeni pa na 9,5 % gozdov. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza debeljak na 63,4 % površine gozdov.

Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje rahel sklep. Na 15,2 % površine debeljakov se pojavlja pomladek večinoma dobre zasnove.

Sestojev v obnovi je 25,0 % in so v večini pomanjkljivo negovani. Pomanjkljivo negovanih je 22,2 % in negovanih 14,4 % sestojev. V njih se na 49,6 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež plemenitih listavcev, dr. trdih listavcev in smreke. Manj se pomlajuje jelka.

Drogošnjakov je 10,4 %. Največ jih ima pomanjkljivo sestojno zasnovo in prevladujejo nenegovani in pomanjkljivo negovani sestoji z normalnim in tesnim sklepom. Pomladek se pojavlja na 2,1 % drogošnjakov in ima v večini dobro sestojno zasnovo.

Mladovij je bistveno premalo (1,2 %). Prevladuje pomanjkljiva zasnova, ki ji sledi dobra. Mladovja so večinoma je pomanjkljivo negovana.

Preglednica 96/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	22,38	0,0	35,2	48,7	16,1	0,0	35,2	64,8	0,0	44,6	32,1	0,0	23,3
Drogošnjak	185,56	3,7	33,1	56,2	7,0	10,4	44,4	45,2	0,0	31,5	57,8	7,0	3,7
Debeljak	1.135,96					6,6	81,3	12,1	0,0	2,5	23,4	54,9	19,2
Sestoj v obnovi	446,96					14,4	63,4	22,2	0,0				
Skupaj	1.790,86												

Kakovost drevja

Prevladuje dober kakovostni razred, v katerem je 56,0 % drevja. V prav dobrem kakovostnem razredu je 19,2 % drevja. Pri iglavcih je v prav dobrem kakovostnem razredu večji delež drevja (25,3 %) kot pri listavcih (14,4 %).

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	117	6,8	18,8	56,5	17,9	0,0
Jelka	263	3,0	28,5	58,2	9,9	0,4
Bor	7	14,3	14,3	28,6	42,8	0,0
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	286	1,0	13,3	57,4	24,5	3,8
Hrast	42	4,8	19,0	61,9	11,9	2,4
Pl. Ist.	127	6,3	18,9	53,5	20,5	0,8
Dr. tr. Ist.	32	0,0	3,1	31,3	53,1	12,5
Meh. Ist.	5	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Skupaj iglavci	388	4,6	25,3	56,9	12,9	0,3
Skupaj listavci	492	2,6	14,4	55,1	24,4	3,5
Skupaj	880	3,5	19,2	56,0	19,3	2,0

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 7,5 %. Največji delež poškodb je na deblu in koreničniku (5,4 %), sledijo poškodbe vej in krošenj (2,0 %) ter osutost (0,1 %).

Odmrlo drevje

Na SVP se je pri odmrlem drevju analiziralo število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhlj dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Odmrlega drevja skupaj je 45,0 dreves/ha (31,3 m³/ha). Od tega je stoječega odmrlega drevja 17,4 dreves/ha, ležečega drevja pa 27,6 /ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 25,1 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 19,9 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (35,3 dreves/ha. 12,2 m³/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 8,1 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves, ki jih je 1,6 dreves/ha.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves zvišalo za 25,8 dreves/ha oz. za 15,9 m³/ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,7 m³/ha). V RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 10,8 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 26,1 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 55,4 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev dosega 87,1 % načrtovanega poseka in realizacija poseka listavcev ga dosega le 19,7 %. Izvedeno je bilo 51,3 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 46,6 % negovalnih sečenj.

Realizacija gojitvenih del je bila pod načrtovanimi. Najbolje je bila izvedena nega gošče (59 %) in nega mlajšega drogovnjaka (44 %), vsa ostala dela so bila opravljena v minimalnem obsegu.

V manjšem obsegu so bila izvedena še dela priprave sestoja.

Od biomeliorativnih del so bila v nižjem obsegu izvedena dela vzdrževanja vodnih površin in nenačrtovano puščanja stoječe biomase v gozdu.

Zadovoljiva je tudi izvedba varstvenih del.

Preglednica 97/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	69,56	2,85	4,1
Obžetev	ha	0,71	0,00	0,0
Nega mladja	ha	23,00	0,30	1,3
Nega gošče	ha	14,60	8,55	58,6
Nega letvenjaka	ha	23,02	2,45	10,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,53	5,95	44,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	385,00	44,00	11,4
Vzdrževanje gnezdnic	kos	110,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	20,05	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	24,68	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je za zmanjšala za 12,67 ha.

LZ se je zmanjšala pri iglavcih za 15,4 m³/ha in za enako vrednost povečala pri listavcih. Skupna LZ je ostala enaka. Minimalno se je zmanjšal skupni prirastek in prirastek pri listavcih, ter povečal pri iglavcih. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 6,5 m³/ha/leto.

Preglednica 98/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	1.796,76	126,5	130,0	256,5	2,73	3,52	6,25	1,94	0,88	2,82
2015	1.803,53	154,8	135,4	290,1	4,87	3,81	8,68	3,31	2,94	6,25
2025	1.790,86	139,4	150,8	290,2	4,93	3,39	8,32	3,26	3,21	6,48

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 6,1 % in za manj kot 1,0 % povečal delež jelke in bora. Povečal se je delež bukve za 1,7 %, hrasta za 1,0 %, plemenitih listavcev za 1,4 % in drugih trdih listavcev za 2,5 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	22,6	26,3	0,3	0,0	0,1	29,5	5,0	10,4	5,5	0,3
2015	22,0	30,8	0,4	0,1	0,1	26,8	3,9	10,9	4,5	0,5
2025	15,9	31,7	0,5	0,0	0,0	28,5	4,9	12,3	6,0	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Tudi v tem RGR je razmerje razvojnih faz neusklajeno z modelnim stanjem in odstopa v vseh razvojnih fazah. Mladovje dosega le 7 % modelnega stanja in drogovnjaki 30 %. Največje odstopanje je pri debeljaki, ki jih je napram modelnemu stanju za kar 120 % preveč. Modelno stanje presegajo še sestoji v obnovi za 30 %.

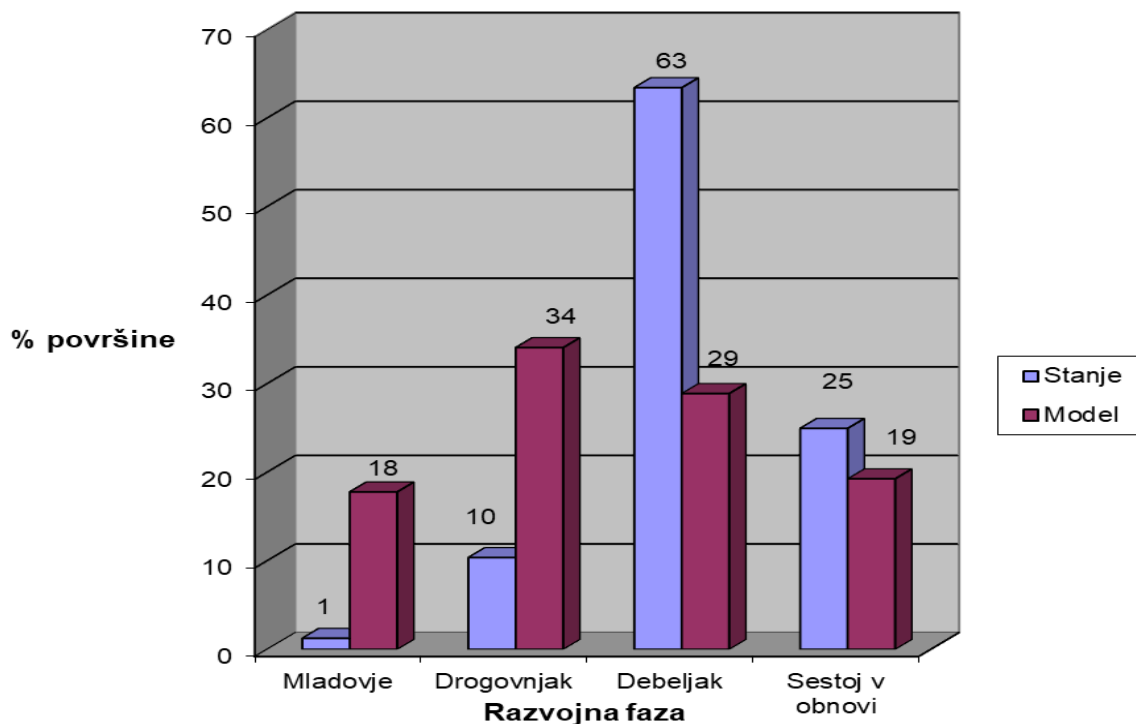
Biološka stabilnost je oslabiljena zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 888,5 ha (49,6 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo od 30 do 70 %.

Biološka stabilnost je ogrožena v sestojih zaradi močno spremenjene drevesne sestave na površini 169,6 ha, to je na 9,5 % površine gozdov RGR.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 45,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 99/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	22,38	1,2	24	18	318,38	-93
Drogovnjak	185,56	10,4	46	34	610,22	-70
Debeljak	1.135,96	63,4	39	29	517,36	120
Sestoj v obnovi	446,96	25,0	26	19	344,91	30
Skupaj	1.790,86	100,0	135	100	1790,86	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd jelke (35 %) in bukve (30 %), ter z gnezdasto do šopasto primesjo smreke (16 %) in s posamično do šopasto plemenitih listavcev (11 %), hrasta (4 %) in drugih trdih listavcev (4 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 6 %, drogovnjak 10 %, debeljak 39 %, sestoj v obnovi 45 %.

Ciljna LZ: 308,7 m³/ha, iglavci 156,1 m³/ha in listavci 152,6 m³/ha.

Modelna končna LZ : 547 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 445 m³/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C
- je: B,C
- bo: C
- bu: A1,A2,B
- pl.list: A1,A2,B
- hrast: C
- drugi list: C,D

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 135 let.

Pomladitveno obdobje: 24 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Izjava naj se malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Na teh rastiščih je pomladitvena doba daljša, ker proces naravnega pomlajevanja poteka počasneje.

Naravna obnova se začne s pripravo sestoja s previdnim odstranjevanjem osebkov polnilnega sloja, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja ter odstranjevanjem grmovnega sloja, ki neposredno ovira nastanek in razvoj naravnega mladja. Lesko odstranjujemo le toliko, kolikor je potrebno, ker daje oporo stranskim osebkom in zmanjšuje poškodbe po divjadi.

Sestoje obnavljamo le z naravno obnovo.

Naravno obnovo naj se izvaja v manjših jedrih, kjer se pojavi mlajše smreke, jelke in listavcev. V sestojih v obnovi se hitrost nadaljevanja obnove prilagaja naravnemu podmladku. Nadaljevanje obnove je omejeno na širjenje in združevanje pomladitvenih jeder in je zelo postopno.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj v sestojih v obnovi, v katerih se pojavljajo motnje v naravnem pomlajevanju, ki so posledica sušenja jelke, pomanjkanja listavcev za semenjake in zmernih poškodb po divjadi. To so večinoma sestoji, ki so bili na hitro presvetljeni zaradi sušenja jelke in napada smrekovih lubadarjev. V teh sestojih razvit zeliščni in grmovni sloj ovirata nastanek ter razvoj pomladka, zato naravna obnova poteka počasneje (potrebna je daljša pomladitvena doba).

Na nepomlajenih predelih svetlobo doziramo z odstranjevanjem grmovnega sloja (priprava sestoja na naravno obnovo). Pri pripravi sestoja na naravno nasemenitev je potrebno zelo previdno odstranjevati osebkove polnilnega sloja, da ne pride pri dodajanju svetlobe do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja. Prav tako je potrebno odstranjevanje grmovnega sloja, kjer ta močneje zasenčuje tla in neposredno ovira nastanek in razvoj naravnega mladja. Leske ne odstranjujemo preveč, ker daje oporo stranskim osebkom in zmanjšuje poškodbe po divjadi.

Jakosti pomladitvenih sečenj so šibkejšje v sestojih v obnavljanju, kjer je v odraslem sestoju dobra kvaliteta lesa, vrednostni prirastki pa so visoki.

Zmerne do močne jakosti pomladitvenih sečenj so potrebne v sestojih v obnavljanju, v katerih je pomladek dosegel razvojno stopnjo gošče in letvenjaka, večina površine sestoja pa je pomlajena. Prav tako so potrebne zmerne do močne jakosti pomladitvenih sečenj v sestojih v obnovi, v katerih odraslo drevje vrednostno ne prirašča več zaradi slabe kvalitete ali poškodb (rdeče srce pri bukvi, smrekova rdeča trohnoba).

V sestojih v obnovi, v odraslem sestoju, puščati vitalne jelke proti koncu pomladitvene dobe.

V odraslem sestoju sestojev v obnovi s spremenjeno drevesno sestavo puščati listavce za semenjake.

V obnovo uvajati debeljake, ki so že dosegli sečno zrelost in so deloma že razgrajeni zaradi sušenja jelke, napadov smrekovih lubadarjev ali snegolomov. Hkrati pa v njih poteka proces naravnega pomlajevanja nemoteno, tako da se razvija pomladek z dobro sestojno zasnovo.

Prav tako je potrebno odstranjevanje grmovnega sloja, kjer ta močnejše zasenčuje tla in neposredno ovira nastanek in razvoj naravnega mladja. Leske ne odstranjujemo preveč, ker daje oporo stranskim osebkom in zmanjšuje poškodbe po divjadi.

Jelko naj se pospešuje v vseh razvojnih fazah. Posamezna drevesa jelke lahko ostanejo v sestoji do naravnega razkroja.

Za pospeševanje jelke naj bo zamik med delnimi pomladitvenimi dobami večji. Zaradi tega bo daljša tudi sestojna pomladitvena doba.

Usmeritve za nego mladovja in pomladka

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri neguje posredno s pomočjo matičnega sestoja.

Željeno drevesno sestavo dosegamo z uravnavanjem zmesi in pozneje s pozitivno izbiro v letvenjaki.

Drevesna sestava naj se uravnava v korist bukve in tudi jelke. Pospešuje se plemenite listavce in ohranja minoritetne plodonosne vrste.

Pri uravnavanju drevesne sestave naj se pospešuje skupinsko mešanost drevesnih vrst.

S čim zgodnejšim začetkom redčenj v letvenjaki se bo izboljšala njihova statično stabilnost. V pomanjkljivo negovanih in nenegovanih letvenjaki, kjer so prva redčenja zamujena, mora biti njihova jakost prav tako šibka in pogostnost večja. V teh letvenjaki upoštevamo kot nosilce funkcij tudi manj kvalitetna drevesa z lepo razvitimi širokimi in simetričnimi krošnjami, ki imajo vlogo stabilizatorjev sestoja.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

V drogovnjaki je z redčenji potrebno krepiti stojnost in kakovost. V zasmrečenih drogovnjaki imajo listavci prednost pri izbiri nosilcev funkcij, ne glede na kakovost. V drogovnjaki, ki imajo tesen do normalen sklep, se izvaja zmerna jakost redčenja do 25 % LZ.

Šibko redčenje je potrebno v drogovnjaki s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami z rahlim sklepom.

Šibka redčenja izvajati v dobro negovanih debeljaki z dobrimi sestojnimi zasnovami.

Redčenja šibke jakosti in sečnje oslabeledi dreves jelke ali sanitarne sečnje smreke v debeljaki, ki so presvetljeni zaradi sušenja jelke ali napadov smrekovih lubadarjev. V teh sestojih ohranjati listavce za semenjake.

V presvetljenih, nenegovanih debeljaki, s pomanjkljivo zasnovo pomladka, naj se v delih teh sestojev, kjer se pojavi še kvaliteten pomladek, širi pomladitvena jedra, v drugih delih pa naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje. V debeljaki ohranjamo listavce in vitalna jelova drevesa kot semenska drevesa. V debeljaki, kjer se bodo izvajala izbiralna redčenja je jakost redčenj odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja in je od 10 % do 15 % LZ.

Usmeritve za varstvo gozdov

Zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov je potrebna redna sanitarna sečnja. Vsa poškodovana drevesa iglavcev je potrebno čim hitreje posekat in odstraniti iz gozda. Nadzorovati je potrebno gostoto smrekovih in jelovih podlubnikov. Redno naj se izvaja posek oslabeledi drevja jelke zaradi sušenja.

Ukrepi

Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	48,0	52,0	100,0
- ciljno %	50,6	49,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	139,4	150,8	290,2
- ciljna (m ³ /ha)	156,1	152,6	308,7
Prirastek (m ³ /ha)	4,93	3,39	8,32
Možni posek (m ³ /ha)	32,6	32,1	64,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,26	3,21	6,48
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,4	21,3	22,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	66,2	94,8	77,9
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	19.671	38.231	0	0	0	545	58.447	23,4	66,2
	%	33,7	65,4	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Listavci	m³	18.243	38.009	0	0	0	1.324	57.576	21,3	94,8
	%	31,7	66,0	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	37.914	76.240	0	0	0	1.869	116.023	22,3	77,9
	%	32,7	65,7	0,0	0,0	0,0	1,6	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 znaša 116.023 m³. Predstavlja 22,3 % skupne LZ ali 77,9 % prirastka. V možnem poseku je 50 % iglavcev in 50 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje (65,7 %). Delež redčenj bo 32,7 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 7,4 % od skupnega možnega poseka v RGR (8.629 m³).

Redčenja so načrtovana na 89,0 % površine drogovnjakov (164,92 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 20 % od LZ.

Na 4,0 % površine drogovnjakov (7,18 ha) je načrtovano uvajanje drogovnjakov v obnovo, z jakostjo 50 % od LZ (908 m³).

Redčenja so načrtovana na 64,0 % površine debeljakov (728,64 ha), jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 13 % od LZ.

Na 7 % površine debeljakov je predviden sanitarni posek.

Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano na 29 % površine debeljakov oz. 331,30 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj bo 24 % od LZ oz. 24.246 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 70,0 % sestojev v obnovi (310,82 ha), s povprečno jakostjo 31 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 21,0 % površine sestojev v obnovi (92,05 ha), s povprečno jakostjo 57 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 9 % površine sestojev v obnovi (42,10 ha), možni posek pa bo znašal 8.695 m³.

Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	29,18	29,18
Nega mladja	ha	9,05	9,05
Nega gošče	ha	15,01	15,01
Nega letvenjaka	ha	8,82	8,82
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,09	12,09

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 74,15 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (mercurialetosum) - 13214

RGR Dinarski jelovo - bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) se razprostira v Z delu GGE, na območju krimskega hribovja (na strmih skalovitih pobočjih Lapušnika, Krima in Malinovca v k.o. Vrbljene in v jugozahodnem delu k.o. Iška vas). S 552,20 ha predstavlja 12,8 % površine gozdov GGE.

Vsi gozdovi v tem RGR so večnamenskih gozdov. Prevladujejo zasebni gozdovi, ki obsegajo 94,3 % površine GGE. Državnih gozdov je 5,7 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V posameznih strmejših predelih ob Iški in pobočjih pod Krimom ima manjši del gozdov na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Na strmih delih odsekov 77C05 in 77C27 gozd opravlja prvo stopnjo zaščitne funkcije pred skalnimi podori, na vrhu Krima in njegovi neposredni okolici pa kot protivetrni gozd, ki ščiti objekte in infrastrukturo na zadevnem območju.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na delu odsekov 77B18, 77C05A, 77C25, 77C26 in 77C27, ki ležijo na območju gozdov 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode. Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi v okolici treh jam na območju RGR, kjer je na prvi stopnji poudarjena še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja naravnih vrednot pa na drugi stopnji. Hidrološka funkcija je zaradi karbonatne podlage v večini gozdov poudarjena na drugi stopnji. Prav tako je funkcija na drugi stopnji poudarjena na območjih gozdov VVO kat. 3. in v okolici manjših izvirov in vodotokov v RGR.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo tudi gozdovi na območju številnih manjših pritokov vodotoka Iška, kjer se nahaja Upravljavsko cona D Natura 2000- območje navadnega koščaka in na strmih brežinah Iške na območju rastišč Kranjskega jegliča.

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena tudi na območju gozdov pomembnih za ohranitev oziroma za zagotavljanje ugodnega stanja populacij različnih vrst prostoživečih živali (kali, grmišča, senožeti, lazi in vzdrževane kaluže) ter na območju evidentiranih habitatnih dreves, številnih gnezdilnic in evidentiranega brloga medveda.

V RGR so evidentirane tudi posamezne naravne vrednote v okolici katerih je na prvi ali drugi stopnji poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju memorialne dediščine- Bolnišnica Krvavice (ESD 5722) in gozdovi na vplivnem območju kulturne krajine Ljubljansko barje (ESD 11819) imajo poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine na drugi stopnji.

Gozd na vrhu Krima v delu oddelkov 77B19 in 77B20 opravlja obrambno funkcijo prve stopnje poudarjenosti.

V gozdnem prostoru na območju Iškega Vintgarja je na prvi stopnji poudarjena turistična funkcija in na območju Krima na drugi stopnji.

V gozdnem prostoru poteka evropska pešpot E-6, kjer je na prvi stopnji poudarjena rekreacijska funkcija, ki je poudarjena tudi ob številnih planinskih poteh na območju Iškega Vintgarja in Krima.

Lovnogospodarska funkcija je na prvi stopnji poudarjena na območju rukališč navadnega jelena.

V RGR so evidentirana še območja gozdne čebelje paše, na katerih je na drugi stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija je skoraj na celotnem območju RGR poudarjena na prvi stopnji.

Natura 2000 in EPO

Območje Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO Krmsko hribovje – Menišija - 31200 in EPO osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000 se v RGR prekrivata na celotnem območju RGR.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 103/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	2 jami
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	539,25

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 104/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	9,37	1,7
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	540,46	97,9
761	Javorovje s praprotni	7	2,37	0,4
	Skupaj	11,00	552,20	100,0

Skoraj vso površino gozdov poraščajo gozdovi GRT Dinarsko jelovo bukovje (97, 9 %). Manjši delež imajo še gozdovi GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (1,7 %) in GRT Javorje s praprotni (0,4 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 6,9 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 294,4 m³/ha. Večji delež predstavljajo listavci, ki jih je 63,6 %. Prevladuje bukev z 51,0 % deležem v LZ.

Največji delež LZ je v V. debelinskem razredu (30,2 %). V IV. debelinskem razredu je 25,7 % LZ, v III. pa 23,8 % LZ. Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v V. in I. debelinskem razredu, pri listavcih pa je delež višji od deleža pri iglavcih v II., III. in IV. debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 6,48 m³/ha, od tega je 45,9 % iglavcev in 54,1 % listavcev.

Preglednica 105/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,9	11,5	20,6	23,4	39,6	107,3	36,4	2,97	45,9
Listavci	3,9	18,6	25,6	27,0	24,9	187,1	63,6	3,51	54,1
Skupaj	4,3	16,0	23,8	25,7	30,2	294,4	100,0	6,48	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (51,0 %). Sledi ji jelka s 26,5 %, plemeniti listavci z 10,3 % in smreka z 9,9 % deležem v LZ. Manjši delež imajo še drugi trdi listavci in mehki listavci, hrast in bor.

Dejansko razmerje drevesnih vrst se približuje naravnemu stanju. Najbolj primanjkuje jelke, katere delež je za 12,5 % prenizek. Za 4,9 % je še prevelik delež smreke. Sicer so deleži vseh listavcev nekoliko višji od naravnega stanja, vendar to še ne pomeni neustreznega razmerja drevesnih vrst.

Preglednica 106/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	29,1	78,0	0,2	0,0	0,0	150,0	1,5	30,4	4,7	0,4
	%	9,9	26,5	0,1	0,0	0,0	51,0	0,5	10,3	1,6	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	14,7	114,8	0,0	0,0	0,0	147,2	0,0	17,7	0,0	0,0
	%	5	39	0	0	0	50	0	6	0	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je 91,2 % spremenjenih gozdov in 8,8 % gozdov je ohranjenih. Velik delež spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke. Gozdov z močno spremenjeno in izmenjano drevesno sestavo v RGR ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladuje razvojna faza debeljak s kar 72,9 % deležem. Največ je debeljakov z rahlim sklepom (48,8 %) in normalnim (38,4 %). So večinoma pomanjkljivo negovani. Na 14,5 % površine debeljakov se pojavlja pomladek, večinoma dobre zasnove.

Sestoji v obnovi zavzemajo 17,3 % gozdov. Največ je negovanih sestojev. Na 41,3 % njihove površine se pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladuje bukev. Večji delež imajo še plemeniti listavci in smreka.

Razvojne faze drogovnjak je 9,0 %. Največ drogovnjakov je z normalnim sklepom. S tesnim sklepom jih je 35,9 %. Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani (52,8 %) in nenegovani sestoji (36,5 %).

Mladovij primanjkuje (obsegajo 4,4 % površine gozdov). V njih prevladuje pomanjkljiva sestojna zasnova in so večinoma nenegovana.

Preglednica 107/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	4,40	0,0	14,5	85,5	0,0	0,0	0,0	91,8	8,2	0,0	66,8	0,0	33,2
Drogovnjak	49,74	0,0	50,9	45,0	4,1	10,7	52,8	36,5	0,0	35,9	57,1	7,0	0,0
Debeljak	402,69					18,4	68,9	12,7	0,0	0,0	38,4	48,8	12,8
Sestoj v obnovi	95,37					51,9	44,7	3,4	0,0				
Skupaj	552,20												

Kakovost drevja

V dobrem kakovostnem razredu je 60,9 % drevja, v zadovoljivem 27,2 % dreves, prav dobrem 9,8 % in slabem 2,1 % dreves. Pri smreki in bukvu prevladuje dobra kakovost. V primerjavi z bukvijo je kakovost smreke nekoliko boljša, ker ima večji delež prav dobra kvalitete.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	30	0,0	0,0	63,3	36,7	0,0
Jelka	75	0,0	14,7	72,0	13,3	0,0
Bukev	163	0,0	8,6	57,0	30,7	3,7
Pl. list.	19	0,0	15,8	47,4	36,8	0,0
Skupaj iglavci	105	0,0	10,5	69,5	20,0	0,0
Skupaj listavci	182	0,0	9,3	56,1	31,3	3,3
Skupaj	287	0,0	9,8	60,9	27,2	2,1

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 8,4 %. Največji delež poškodb je poškodb vej in krošenj (4,3 %), sledijo poškodbe na deblu in koreničniku (4,1 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 45,5 dreves/ha, oz. 32,1 m³/ha. Od tega je stoječega odmrlega drevja 15,7 dreves/ha, ležečega drevja pa 29,8 /ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 45,5 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 19,1 drevesa /ha.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (33,8 dreves/ha oz. 11,7 m³/ha). Delež odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm je 11,2 dreves/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves, ki jih je le 0,5 dreves/ha.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves povečalo iz 24,9 /ha na 45,5 odmrlih dreves /ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (8,8 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna, ker dosega 10,9 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 9,0 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 56,0 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 1,8 %, realizacija poseka listavcev ga dosega le 24,8 %. Izvedeno je bilo 41,2 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 56,1 % negovalnih sečenj.

Izvedba priprave sestoja za naravno obnovo je bila izvedena nezadostno (le 8 %).

Realizacija opravljenih gojitvenih del je bila pri vseh nižja od načrtovanih del (skupno 45 %). Največ je bilo izvedeno nege gošče (52 %), nege mlajšega drogovnjaka (53 %) in na 0,55 ha je bila izvedena nenačrtovana nega letvenjaka. Nega mladja je bila realizirana 36 %.

Od biomeliorativnih del so bila delno realizirana dela vzdrževanje travinj in vzdrževanje vodnih površin in neplanirano puščanje stoječe biomase v gozdu.

Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	19,40	0,15	0,8
Nega mladja	ha	5,56	2,00	36,0
Nega gošče	ha	1,43	0,75	52,4
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,55	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,88	2,05	52,8
Vzdrževanje travinj	ha	62,00	13,78	22,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	82,50	22,00	26,7
Vzdrževanje gnezdnic	kos	30,00	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	48,17	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je povečala za 2,25 ha.

LZ je nižja pri iglavcih za 20,6 m³/ha in pri listavcih 4,4 m³/ha. Zmanjšal se je skupni prirastek za 1,3 m³/ha in prirastek pri iglavcih za 1,6 m³/ha ter pri listavcih za 0,6 m³/ha. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 5,0 m³/ha/leto.

Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	547,47	149,2	158,9	308,1	2,36	4,07	6,43	1,37	1,25	2,62
2015	549,95	127,9	191,5	319,4	3,59	4,16	7,75	2,82	4,15	6,97
2025	552,20	107,3	187,1	294,3	2,97	3,51	6,48	1,97	3,03	5,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je povečal delež bukve za 2,7 % in delež plemenitih listavcev za 3,2 %. Zmanjšal se je delež smreke za 3,3 % in drugih trdih listavcev za 2,3 %. Deleži ostalih drevesnih vrst so se spremenili za manj kot 1,0 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	10,0	38,2	0,2	0,0	0,0	42,4	0,3	5,9	3,0	0,1
2015	13,2	26,7	0,1	0,0	0,0	48,3	0,6	7,1	3,9	0,1
2025	9,9	26,5	0,1	0,0	0,0	51,0	0,5	10,3	1,6	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

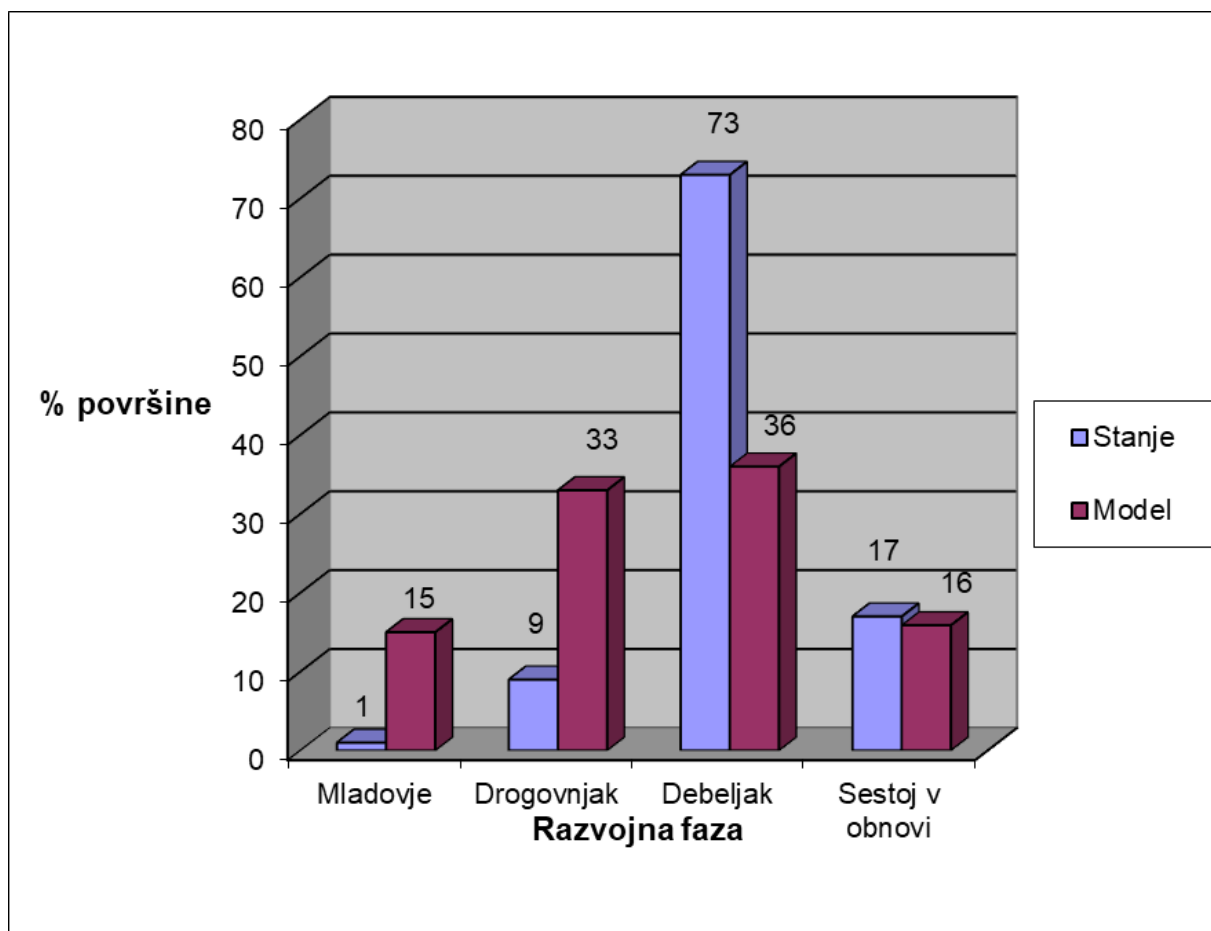
Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega pri debeljkih, ki presegajo modelno vrednost za 103 %. Sestoji v obnovi presegajo modelno vrednost za 8 %. Primanjkuje mladovij, ki dosegajo le 5 % modelne vrednosti in drogovnjakov, ki dosegajo 27 % modelne vrednosti.

Biološka stabilnost je oslABLJENA zaradi spremenjene drevesne sestave v korist iglavcev na površini 503,61 ha (91,2 % površine gozdov RGR). To so gozdovi, v katerih je delež redko prisotne drevesne vrste glede na naravno drevesno sestavo med 30 in 70 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 36,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 110/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	4,40	0,8	19	15	83,93	-95
Drogovnjak	49,74	9,0	41	33	181,12	-73
Debeljak	402,69	72,9	45	36	198,79	103
Sestoj v obnovi	95,37	17,3	20	16	88,35	8
Skupaj	552,20	100,0	125	100	552,20	

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve (50 %) in jelke (28 %), s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (10 %), smreke (10 %) in drugih trdih listavcev (2 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 3 %, drogovnjak 8 %, debeljak 66 %, sestoj v obnovi 23 %.

Ciljna LZ: 339 m³/ha, iglavci 135 m³/ha in listavci 204 m³/ha.

Modelna končna LZ: 558 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 466 m³/ha.

Ciljna kvaliteta:

- sm: B,C
- je B:,C
- bor: C
- bu: A1, A2, B
- pl.list: A1,A2,B
- hrast: C
- drugi list: C,D

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 125 let.

Pomladitveno obdobje: 19 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Na teh rastiščih je pomladitvena doba daljša, ker proces naravnega pomlajevanja poteka počasneje. Gospodarjenje naj poteka malopovršinsko skupinsko postopno.

Pri izvajanju pomladitvenih sečenj je potrebno paziti, da ne pride do premočnih presvetlitev, ker obstaja povečana možnost razraščanja grmovne in zeliščne plasti.

Jelko naj se, tako z vidika pomembnosti biotopske funkcije, kot tudi genetsko rezervo za obnovo teh sestojev pospešuje v vseh razvojnih fazah. Posamezna drevesa jelke lahko ostanejo v sestoji do naravnega razkroja.

Za pospeševanje jelke, naj bo zamik med delnimi pomladitvenimi dobami večji. Zaradi tega bo daljša tudi sestojna pomladitvena doba.

Pomlajevanje naj se odvija v obliki pomladitvenih jeder in skupin velikosti do največ 2 drevesni višini. V predelih, kjer se odločimo za pospeševanje jelke, naj bo zamik med delnimi pomladitvenimi dobami vsaj 20 let. Zaradi tega bo daljša tudi sestojna pomladitvena doba. Za pospeševanje jelke ne združimo s končnimi poseki vseh pomladitvenih jeder, ampak še vedno ohranjamo skupine prezrelega drevja. Jelka se pod okriljem teh skupin dobro pomlajuje, hkrati pa je z mladovjem, s katerim so ta jedra obdana, posredno zaščitena pred divjadjo.

Uvajanje v obnovo naj poteka večinoma s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj, kar še posebej velja za debeljake z jelko in debeljake s prevladujočim deležem iglavcev, zaradi pospeševanja jelke in bukve v pomladku.

Usmeritve za nego mladovja in pomladka

Pospešuje naj se bukev, gorski javor in gorski brest v mladovju z večjim deležem smreke. V vseh mladovjih ima jelka prednost pri izbiri.

Z uravnavanjem zmesi in pozneje s pozitivno izbiro povečujemo delež jelke v sestojih.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

V smrekovih drogovnjakih naj se pospešuje listavce in jelko.

Šibke jakosti redčenj naj se izvajajo v dobro negovanih drogovnjakih z dobrimi zasnovami in v drogovnjakih s slabimi sestojnimi zasnovami.

V nenegovanih, v ujmah poškodovanih tanjših drogovnjakih, naj se izvajajo sanitarne sečnje in izbiralno redčenje, če je to še potrebno. Za ohranjanja jelke se t.i. 'kapnikov' in tanjših jelk ne odstranjuje iz sestojev. Jelka kot sencovzdržna vrsta ohranja velik odzivni potencial.

V debeljakih so načrtovane šibke jakosti redčenj v dobro negovanih sestojih in v debeljakih z rahlim sklepom, v gostejših delih sestojev.

V debeljakih naj se ohranjajo listavci in posamezne debele jelke kot semenska drevesa.

Usmeritve za varstvo gozdov

Zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov je potrebna redna sanitarna sečnja. Vsa poškodovana drevesa iglavcev je potrebno čim hitreje posekati in odstraniti iz gozda. Nadzorovati je potrebno gostoto smrekovih in jelovih podlubnikov. Redno naj se izvaja posek oslavljenega drevja jelke zaradi sušenja.

Ukrepi

Preglednica 111/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	36,4	63,6	100,0
- ciljno %	37,9	62,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	107,3	187,1	294,4
- ciljna (m ³ /ha)	117,3	191,9	309,1
Prirastek (m ³ /ha)	2,97	3,51	6,48
Možni posek (m ³ /ha)	19,6	30,3	50,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,97	3,03	5,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,3	16,2	17,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	66,3	86,4	77,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 112/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.210	4.295	0	0	0	365	10.870	18,4	66,2
	%	57,1	39,5	0,0	0,0	0,0	3,4	100,0		
Listavci	m³	8.012	7.636	0	0	0	1.098	16.746	16,2	86,5
	%	47,8	45,6	0,0	0,0	0,0	6,6	100,0		
Skupaj	m³	14.222	11.931	0	0	0	1.463	27.616	17,0	77,2
	%	51,5	43,2	0,0	0,0	0,0	5,3	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 znaša 27.616 m³. Predstavlja 17,0 % skupne LZ ali 77,2 % prirastka. V možnem poseku je 39 % iglavcev in 61 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR imajo redčenja (51,5 %). Delež pomladitvenih sečenj predstavlja 43,2 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 7,4 % od skupnega možnega poseka v RGR (2.041 m³).

Redčenja so načrtovana na 92,0 % površine drogovnjakov (45,57 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 20 % od LZ.

Redčenja so načrtovana na 76,0 % površine debeljakov (305,97 ha), jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 12 % od LZ.

Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano na 9 % površine debeljakov oz. 35,06 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj bo 23 % od LZ oz. 2.265 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 81,0 % sestojev v obnovi (77,35 ha), s povprečno jakostjo 33 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 12,0 % površine sestojev v obnovi (11,35 ha), s povprečno jakostjo 52 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 7,0 % površine sestojev v obnovi (6,67 ha), načrtovan možni posek je 1.369 m³.

Preglednica 113/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	8,42	8,42
Nega mladja	ha	2,38	2,38
Nega gošče	ha	3,02	3,02
Nega letvenjaka	ha	1,36	1,36
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,16	4,16

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 19,34 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112

Gozdovi RGR Toploljubno bukovje se razprostirajo na površini 165,28 ha. Predstavljajo 3,8 % površine gozdov v GGE Ig.

RGR je razširjen v vzhodnem delu k.o. Lanišče, vzhodno od Lanišča in Pijave Gorice. V zahodnem delu GGE se razprostira zahodno od Strahomerja in v vzhodnem delu Iške vasi.

Vsi gozdovi RGR Toploljubno bukovje spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi (95,8 %). Državnih gozdov je 3,7 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,5 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi v RGR Toploljubno bukovje so zlasti pomembni zaradi svoje ekološke vloge. Med najpomembnejšimi evidentiranimi funkcijami s prvo stopnjo poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki je poudarjena na 60 % površine gozdov.

Na strmih brežinah nad vodotokom Zala (k.o. Iška vas) je na prvi stopnji poudarjena zaščitna funkcija pred skalnimi podori in v odseku 77E15 gozd ščiti nižje ležeča naselja pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi.

Hidrološka funkcija je na prvi stopnji poudarjena na delu odsekov 77B06, 77C06A, 77C08A,B, 77C11, 77E06, ki ležijo na območju 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode. Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi v okolici treh jam na območju RGR, kjer je na prvi stopnji poudarjena še funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja naravnih vrednot pa na drugi stopnji, in v okolici izvira Šumnik (77C06A). Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na delu odsekov 77B06, 77C06A, C, 77C08A, 77C11, 77E06, ki ležijo na VVO kat. 3. in v okolici manjših izvirov v RGR.

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi na območju upravljalvske cone H – zaraščajoči mokrotni travniki in barja, na območju NV Strajanov breg (77E15). Prvo stopnjo opravljajo tudi gozdovi ob vodotoku Iška in na brežinah razčlenjenega vodotoka, kjer se nahaja Upravljalvska cona D Natura 2000- območje navadnega koščaka in na strmih brežinah Iške na območju rastišč Kranjskega jegliča.

V delu RGR (77C06A in C) se nahajajo rukališča navadnega jelena. Na navedenih območjih je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji.

V RGR so evidentirane tudi posamezne naravne vrednote v okolici katerih je bodisi na prvi ali drugi stopnji poudarjena funkcija varovanja naravnih vrednot.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi v oddelku 77 E06- Podmolnik- Gradišče z grobišči Molnik (ESD 14913) in v oddelku 77C11- Arheološko območje Grad (ESD 11154). Gozdovi na vplivnem območju kulturne krajine Ljubljansko barje (ESD 11819) imajo poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine na drugi stopnji.

Rekreacijska funkcija je na prvi stopnji poudarjena v okolici Iškega Vintgarja in na drugi stopnji ob planinskih poteh, ki potekajo na območju gozdov v RGR.

Lesnoproizvodna funkcija je na prvi stopnji poudarjena na 70 % površine gozdov RGR.

Natura 2000 in EPO

Območje Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO (Krmsko hribovje – Menišija - 31200 in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000) se v RGR prekrivata in se nahajata na strmih brežinah gozdov na območju k.o. Iška vas. Na območju Strahomera RGR z manjšo površino sega na območje Natura 2000 Ljubljansko barje (SI3000271) in EPO Ljubljansko barje - 31400.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 114/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
HT 7230	Bazična nizka barja	Upravljalvska cona H -zaraščajoči mokrotni travniki in barja	0,59
		SI3000271 Ljubljansko barje	0,59
SI3000256 Krmsko hribovje –Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	1 jama
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	165,28

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 115/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	6,98	4,2
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	1	49,45	29,9
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	74,94	45,4
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	14,38	8,7
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	19,53	11,8
	Skupaj	4,970	165,28	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo GRT Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje s 45,4 % in GRT Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje z 29,9 %.

GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo porašča 11,8 % gozdov RGR, GRT Dinarsko jelovo bukovje 8,7 % gozdov in GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje 4,2 % površine gozdov RGR.

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 5,1 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 236,8 m³/ha. Večji delež predstavljajo listavci z 81,2 % deležem. Iglavcev je 18,8 %.

Največji delež LZ je v II. debelinskem razredu (29,7 %), nato po velikosti deležev sledijo III., IV. in V. debelinski razred. Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v III., IV. in V. debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v I. in II. debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 5,75 m³/ha, od tega je 73,1 % listavcev.

Preglednica 116/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7,1	19,8	25,6	21,8	25,7	44,5	18,8	1,55	26,9
Listavci	9,7	32,0	23,8	20,0	14,5	192,3	81,2	4,20	73,1
Skupaj	9,2	29,7	24,1	20,4	16,6	236,8	100,0	5,75	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta bukev (53,1 %) in smreka (13,8 %). Več je še drugih trdih listavcev (11,3 %) in hrasta (11,2 %). Sledijo plemeniti listavci (5,6 %), jelka (2,5 %) in bor (2,2 %). Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri smreki, katere delež je prevelik za 12,8 %. Prav tako je prevelik delež hrasta (8,2 %). Primanjkuje predvsem drugih trdih listavcev za 21,7 %.

Preglednica 117/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	32,6	5,9	5,2	0,0	0,8	125,6	26,6	13,2	26,8	0,1
	%	13,8	2,5	2,2	0,0	0,3	53,1	11,2	5,6	11,3	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	2,4	9,5	4,7	0,0	0,0	120,8	7,1	14,2	78,1	0,0
	%	1	4	2	0	0	51	3	6	33	0

Ohranjenost gozdov

RGR Toploljubno bukovje so vsi gozdovi ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza drogovnjaki (54,2 %). So večinoma nenegovani (72,4 %) s pomanjkljivo zasnovo (70,3 %). Pomanjkljivo negovanih sestojev je 27,6 %.

Debeljakov je 32,2 %. So večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Sestojev z rahlim sklepom je 17,7 % in vrzelastim 31,5 %. Pomladek se pojavlja na 19,1 % površine debeljakov in je večinoma dobre zasnove.

Sestojev v obnovi je 12,3 %. V njih se na kar 81,8 % površine pojavlja pomladek, v katerem prevladuje bogata sestojna zasnova. V pomladku prevladuje bukev. Večji je še delež plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev.

Mladovij primanjkuje, saj jih je le 2,15 ha. Imajo dobro zasnovo in so pomanjkljivo negovana.

Preglednica 118/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,15	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	89,52	7,9	19,9	70,3	1,9	0,0	27,6	72,4	0,0	19,2	47,9	32,9	0,0
Debeljak	53,22					0,0	70,9	29,1	0,0	0,0	50,8	17,7	31,5
Sestoj v obnovi	20,39					0,0	85,7	14,3	0,0				
Skupaj	165,28												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 47,2 % drevja, v zadovoljivem 24,3 % in v prav dobrem 23,0 %. Le 1,4 % dreves ima odlično kakovost in 4,1 % slabo. Pri buki in smreki, tako kot pri hrastu in drugih trdih listavcih prav tako prevladuje dobra kakovost.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	16	6,3	18,8	56,1	18,8	0,0
Bor	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Bukev	35	0,0	28,6	51,4	17,1	2,9
Hrast	10	0,0	0,0	50,0	40,0	10,0
Pl. lst.	4	0,0	75,0	0,0	25,0	0,0
Dr. tr. lst.	5	0,0	0,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj iglavci	20	5,0	20,0	45,0	30,0	0,0
Skupaj listavci	54	0,0	24,1	48,1	22,2	5,6
Skupaj	74	1,4	23,0	47,2	24,3	4,1

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 15,3 %. Največji delež poškodb je na deblu in korenčniku (10,7 %), sledijo poškodbe vej in krošenj (4,6 %). Osutost vej ni bila evidentirana.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 61,3 dreves/ha, oz. 33,7 m³/ha. Od tega je stoječega odmrlega drevja 32,0 dreves/ha, ležečega drevja pa 29,3 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami prevladujejo listavci s 54,7 dreves/ha. Odmrlih dreves iglavcev je 6,6 dreves/ha.

Največ odmrlega drevja v prvem razširjenem debelinskem razredu je 16,7 m³/ha in v drugem 17,0 m³/ha. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih dreves, ki jih v tem debelinskem razredu ni evidentiranih.

V primerjavi s podatki iz prejšnjega ureditvenega obdobja, se je število odmrlih dreves zvišalo iz 22,6 na 61,3 odmrlih dreves na ha.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (7,1 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna, saj dosega kar 14,2 % od LZ.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realiziran posek v RGR predstavlja 2,9 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 80,3 % načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev presega načrtovani posek za 76,5 %, realizacija poseka listavcev pa ga dosega 54,8 %. Izvedeno je bilo 80,3 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 15,9 % negovalnih sečenj.

Priprava sestoja za naravno obnovo je bila realizirana 125 %.

Realizacija opravljenih gojitvenih in varstvenih del je bila slaba. V majhnem obsegu je bila izvedena nega gošče. Vsa ostala načrtovana dela so ostala nerealizirana.

Od biomeliorativnih del je bilo izvedeno nenačrtovano delo vzdrževanje vodnih površin.

Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,00	1,25	125,0
Nega mladja	ha	0,00	0,15	0,0
Nega gošče	ha	4,55	0,10	2,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,20	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	19,25	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 1,15 ha.

LZ se je zmanjšala pri iglavcih za 17,1 m³/ha in pri listavcih povečala za 5,5 m³/ha. Skupna LZ se je zmanjšala za 11,6 m³/ha. Zmanjšal se je skupni prirastek za 0,3 m³/ha in prirastek pri iglavcih ter pri listavcih. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 5,92 m³/ha/leto.

Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	168,76	54,3	139,9	194,3	1,34	3,62	4,96	0,30	0,81	1,10
2015	166,43	61,6	186,8	248,4	1,59	4,43	6,02	1,08	4,07	5,15
2025	165,28	44,5	192,3	236,8	1,55	4,20	5,75	0,99	4,93	5,92

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je zmanjšal delež smreke za 4,7 % in delež bora za 2,0 %. Povečal se je delež bukve za 5,4 %, delež hrasta za 1,5 %, delež plemenitih listavcev za 1,2 % in zmanjšal delež drugih trdih listavcev za 2,0 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	13,1	1,5	13,3	0,0	0,0	36,1	13,2	4,8	17,9	0,0
2015	18,5	2,1	4,2	0,0	0,0	47,7	9,7	4,4	13,3	0,1
2025	13,8	2,5	2,2	0,0	0,3	53,1	11,2	5,6	11,3	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

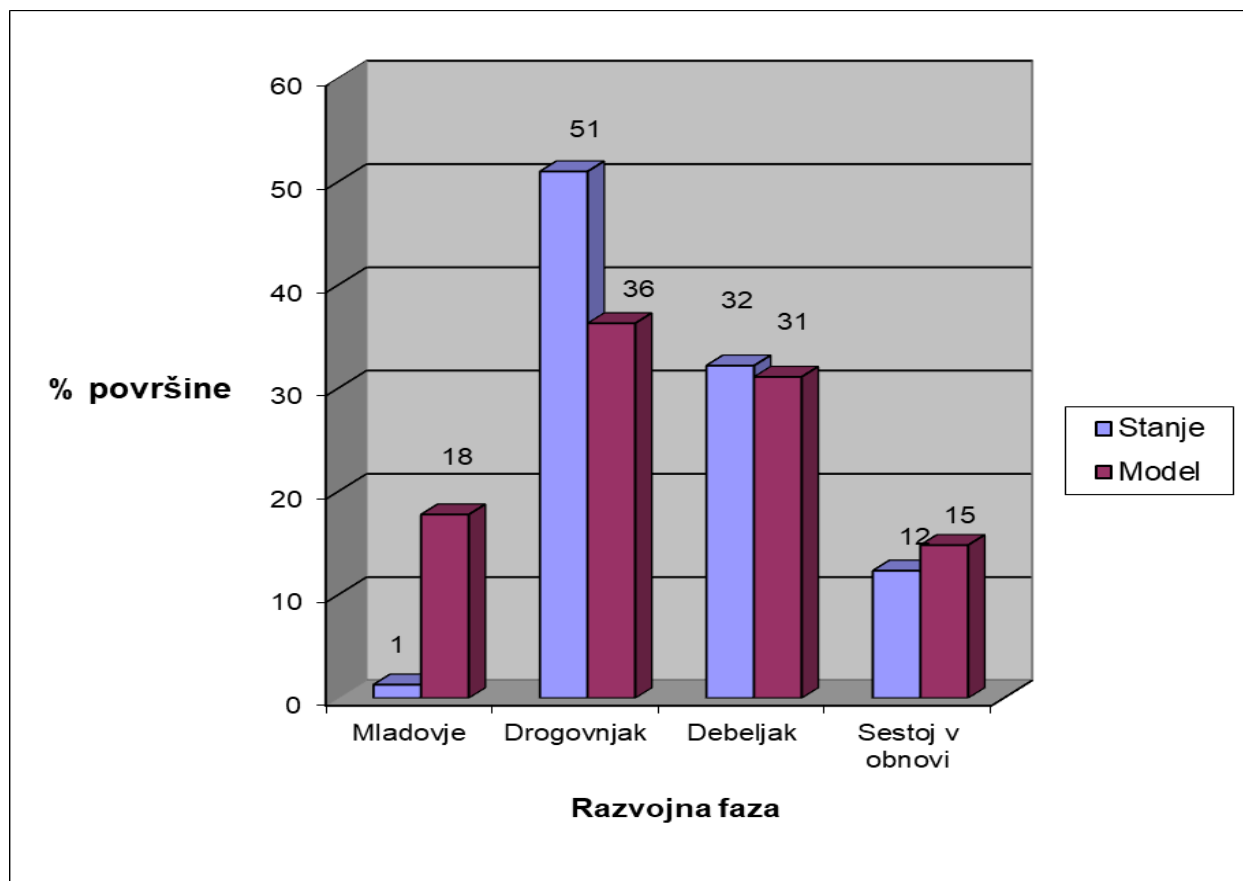
Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega pri mladovjih, ki dosegajo le 7 % modelne vrednosti. Drogovnjaki presegajo modelno vrednost za 49 % in debeljaki, ki so najbližje modelnemu stanju, ga presegajo za 3 %. Sestoji v obnovi dosegajo 83 % modelne vrednost.

Biološka stabilnost zaradi spremenjene in izmenjane drevesne sestave ni ogrožena, ker so vsi gozdovi ohranjeni.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo kar 72 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 121/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	2,15	1,3	24	18	29,38	-93
Drogovnjak	89,52	54,2	49	36	59,99	49
Debeljak	53,22	32,2	42	31	51,42	3
Sestoj v obnovi	20,39	12,3	20	15	24,49	-17
Skupaj	165,28	100,0	135	100	165,28	

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve (53 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (14 %), hrasta (10 %) in drugih trdih listavcev (10 %), s posamično do šopasto primesjo jelke (4 %), plemenitih listavcev (6 %) in bora (3 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 8 %, drogovnjak 54 %, debeljak 23 %, sestoj v obnovi 15 %.

Ciljna LZ: 235 m³/ha, iglavci 50 m³/ha in listavci 185 m³/ha;

Modelna končna LZ: 462 m³/ha;

Korigirana končna LZ : 402 m³/ha;

Ciljna kvaliteta:

- sm: C
- je: C,
- bor: C, D
- bu: B, C
- hrast: C, D
- pl.list: B, C
- drugi list: C,D

Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine so določeni po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur.l., RS/št.79/2011 in spremem.).

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 135 let.

Pomladitveno obdobje: 24 let.

Usmeritve za obnovo sestojev

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste.

V debeljaki in sestojih v obnovi, kjer se grmovna plast močno razrašča, z ukrepi priprave sestoja na naravno obnovo odstranjujemo grmovni, zeliščni in polnilni sloj in v tem primeru je zastorno gospodarjenje pri obnovi uspešnejše. Pri obnovi pazimo, da s premočno sečnjo ne ustvarjamo prevelikih vrzeli. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih usmerjenih poševno na padnico, ki se jih nato robno širi. Širina pasov naj bo največ ena sestojna višina pravokotno na padnico. Gre namreč za sestoje na strmih pobočjih, ki opravljajo tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

V obnovo naj se uvaja debeljake s pomanjkljivimi in slabimi kvalitetskimi zasnovami, kjer ni motenj v naravnem pomlajevanju, še posebej presvetljene z rahlim in vrzelastim sklepom.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami pomladka in njegovo manjšo razširjenostjo ter nižjo razvojno fazo.

Pospešeno naj se nadaljuje in zaključi z obnovo v sestojih v obnovi z dobrimi sestojnimi zasnovami pomladka.

Usmeritve za nego mladovja in pomladka

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato naj vse ukrepe nege izvaja z manjšo intenzivnostjo. Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoji kot spremljevalni osebki. Pospešuje naj se bukev in vsi ostali listavci, delež smreke naj se zmanjšuje.

V bukovih mladovjih naj se pospešuje gorski javor, gorski brest, češnja in maklen.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego.

Šibke jakosti redčenj naj se izvajajo v pomanjkljivo negovanih in nenegovanih drogovnjakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami.

Zmerne jakosti redčenj so potrebne v drogovnjakih z dobrimi sestojnimi zasnovami in v nenegovanih drogovnjakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami.

Zmerne jakosti redčenj naj se izvajajo tudi v dobro negovanih starejših drogovnjakih bukve s primesjo plemenitih listavcev (vlažnejše lege).

V debeljaki naj se gospodari malopovršinsko, s šibkimi jakostmi redčenj. Pri izbiri nosilcev funkcij ima stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto, ki je na teh rastiščih slabša.

V presvetljenih vrzelastih drogovnjakih in debeljaki naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje.

Usmeritve za varstvo gozdov

Preventivni ukrepi so usmerjeni v pospeševanje osebkov semenskega nastanka, postopnemu zmanjševanju deleža smreke in v zastorno pomlajevanje bukve. V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Nato naj se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni. Obnova naj poteka z naravno obnovo. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Ukrepi

Preglednica 122/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	18,8	81,2	100,0
- ciljno %	21,3	78,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	44,5	192,3	236,8
- ciljna (m ³ /ha)	50,1	185,1	235,1
Prirastek (m ³ /ha)	1,55	4,20	5,75
Možni posek (m ³ /ha)	9,9	49,2	59,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,99	4,93	5,92
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,3	25,6	25,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	64,1	117,3	103,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 123/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	678	876	0	0	0	88	1.642	22,3	64,2
	%	41,3	53,3	0,0	0,0	0,0	5,4	100,0		
Listavci	m³	3.052	4.808	0	0	0	283	8.143	25,6	117,3
	%	37,5	59,0	0,0	0,0	0,0	3,5	100,0		
Skupaj	m³	3.730	5.684	0	0	0	371	9.785	25,0	103,0
	%	38.1	58.1	0.0	0.0	0.0	3.8	100.0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 je 9.785 m³. Predstavlja 25,0 % skupne LZ ali 103,0 % prirastka. V možnem poseku je 17 % iglavcev in 83 % listavcev. Delež pomladitvene sečnje je 58,1 %, delež redčenj pa 38,1 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 28 % od skupnega možnega poseka v RGR (2.737 m³). Redčenja so načrtovana na 74,0 % površine drogovnjakov (66,10 ha), povprečna jakost redčenj pa naj bi znašala v teh sestojih 18 % od LZ. Možni posek iz redčenj v drogovnjakih bo 24,7 % možnega poseka v RGR.

Redčenja so načrtovana na 68,0 % površine debeljakov (36,09 ha) v jakosti 13 % od LZ. Uvajanje debeljakov v obnovo je načrtovano na 26 % površine oz. 14,06 ha. Jakost prvih pomladitvenih sečenj naj bo 31 % od LZ oz. 1.896 m³.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 24,0 % sestojev v obnovi (4,90 ha), s povprečno jakostjo 30 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 31,0 % površine sestojev v obnovi (6,26 ha), s povprečno jakostjo 45 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 45,0 % površine sestojev v obnovi (9,23 ha), možni posek pa bo znašal 2.819 m³.

Preglednica 124/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	3,24	3,24
Nega gošče	ha	4,76	4,76
Nega letvenjaka	ha	0,58	0,58

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 8,58 ha površine mladovij.

V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Jelševja in topolovja - 19515

Rastiščnogojitveni razred Jelševja in topolovja se razprostira na površini 93,54 ha in predstavlja 1 % površine gozdov v GGE. Med gozdove tega RGR razreda spadajo gozdovi v odseku 77H02B, na območju naravnega rezervata Ribniki v dolini Drage pri Igu in gozdni otoki v Vrbovcih, odsek 77H01B. Prav tako spadajo v RGR Jelševja in topolovja gozdni otoki na Ljubljanskem barju, južno od Črne vasi (odsek 77A01C) in zahodno od Pijave Gorice (odsek 77F01B), obrežni gozdovi ob Iški, zahodno od Iške vasi (odseki 77B01B in 77C13B) ter gozdovi opuščenega nasada črne jelše, južno od Škofljice, v odseku 77E11B.

Vsi gozdovi RGR Jelševja in topolovja spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 56,9 % površine GGE. Državnih gozdov je 42,3 %, gozdov lokalnih skupnosti je 0,8 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Prvo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi v prvem varstvenem območju KP Ljubljansko barje, gozdovi na območju ribnikov v dolini drage pri Igu (77H02B) in na območju NV Jelše- gozd črne jelše ob robu Ljubljanskega barja (77E11B) ter manjšem delu gozdov, ki segajo v območje NV Iške-soteske s slapovi (77B01B) in hkrati v območje rastišč kranjskega jegliča.

Prvo stopnjo hidrološke funkcije imajo gozdovi na vplivnem območju vodovarstvenih območij 1. in 2. varstvene cone (77B01B, 77C13B, 77F01B) in na območju večje stoječe vode (77H02B). Ob številnih manjših vodotokih, melioracijskih jarkih in na vodovarstvenih območjih 3. varstvene cone je hidrološka funkcija poudarjena na drugi stopnji.

Gozd v hudourniških območjih nad naselji v Vrbljenih (77B01B) ima poudarjeno prvo stopnjo zaščitne funkcije.

Poučno funkcijo prve stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi ob trasi GUP Draga, v dolini Drage pri Igu.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območju arheološkega območja Ljubljansko barje (ESD 9368) in na območju gozdov v Tomišlju-Arheološko najdišče Iška (ESD 11520). Gozdovi na vplivnem območju kulturne krajine Ljubljansko barje (ESD 11819) imajo poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine na drugi stopnji.

V RGR so tri stojišča čebelnjakov, kjer je funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjena na prvi stopnji in območja gozdne čebelje paše, kjer je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

Natura 2000 in EPO

Območje Natura 2000 Ljubljansko barje (POO) (SI 3000271) in Ljubljansko barje (POV) (SI 5000014) in EPO (Ljubljansko barje – 31400) se v RGR prekrivata in se nahajata na območju Drage pri Igu, ob vodotokih v Vrbljenih in na območju Jelše.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 125/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000271 Ljubljansko barje	POO	(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	0,23

STANJE GOZDOV**a) Rastišče***Preglednica 126/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR*

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
511	Vrbovje s topolom	11	1,20	1,4
521	Nižinsko črnojelševje	8	72,78	86,8
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	7,74	9,2
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	0,57	0,7
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	0,75	0,9
771	Jelovje s praprotmi	17	0,86	1,0
	Skupaj	8,460	83,90	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Nižinsko črnojelševje (86,8 %). GRT Dobovje in dobovo belogabrovje porašča 9,2 % površine RGR. Manjši je še delež GRT Vrbovje s topolom (1,4 %), GRT Jelovje s praprotmi (1,0 %), GRT Dinarsko jelovo bukovje (0,9 %) in GRT Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje (0,7 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 8,5 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 221,3 m³/ha. Največji delež predstavljajo listavci (93,3 %). Iglavcev je le 6,7 %. Med drevesnimi vrstami prevladujejo mehki listavci 83,6 % (črna jelša 76,4 %, vrba 3,2 % in topoli 2,2 %). V LZ imajo zaznavne deleže še smreka (4,0 %), bukev (3,3 %), plemeniti listavci (2,8 %), bor (1,6 %) in jelka (1,1 %). Največji delež LZ je v II. debelinskem razredu. Iglavci prevladujejo v III. in IV. debelinskem razredu in listavci v I., II., in V. debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 6,28 m³/ha, od tega je kar 94,3 % listavcev.

Preglednica 127/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,1	13,7	30,8	38,8	11,6	14,8	6,7	0,36	5,7
Listavci	9,8	32,5	20,1	16,6	21,0	206,5	93,3	5,92	94,3
Skupaj	9,5	31,3	20,8	18,1	20,3	221,3	100,0	6,28	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo mehki listavci (83,6 %). Smreke je 4,0 %, bukke 3,3 %, hrasta in plemeniti listavci po 2,8 %.

Odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je zaznati pri mehkih listavcih, katerih delež je prevelik za 10,6 %. Prav tako je nekoliko prevelik delež bora za 1,6 % in bukke za 2,3 %. Primanjkuje hrasta za 11,2 %, plemeniti listavci za 7,2 %.

Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	8,9	2,4	3,4	0,0	0,0	7,3	6,2	6,2	1,8	185,1
	%	4,0	1,1	1,6	0,0	0,0	3,3	2,8	2,8	0,8	83,6
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	2,2	31,0	22,1	2,2	161,5
	%	0	1	0	0	0	1	14	10	1	73

Ohranjenost gozdov

Ohranjenih gozdov je 99,1 % in spremenjenih 0,9 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladuje razvojna faza drogovnjak. Obsega 76,9 % gozdov. So večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 1,5 % površine drogovnjakov se pojavlja pomladek večinoma dobre in pomanjkljive zasnove.

Razvojna faza debeljaki obsega 18,0 % gozdov. So večinoma pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 2,8 % površine debeljakov se pojavlja pomladek večinoma dobre zasnove.

Sestoji v obnovi so na 4,6 % površine gozdov RGR. (27,8 %). Skoraj vsi (99,0 %) so nenegovani. V njih se le na 12,4 % površine pojavlja pomladek pomanjkljive zasnove (77,1 %). V pomladku prevladujejo mehki listavci.

Mladovij primanjkuje, saj so evidentirani le na 0,5 ha površine RGR. Mladovja so nenegovana.

Preglednica 129/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,46	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	64,48	0,0	24,0	18,8	57,2	4,6	75,0	20,4	0,0	24,3	60,7	2,4	12,6
Debeljak	15,09					11,0	87,7	1,3	0,0	6,9	79,1	11,9	2,1
Sestoj v obnovi	3,87					0,0	1,0	99,0	0,0				
Skupaj	83,90												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je v povprečju dobra. V dobrem kakovostnem razredu je 80,0 % drevja, v prav dobrem 10,0 % in 10,0 % v zadovoljivem kakovostnem razredu. Kakovost drevja je bila na SVP ocenjena samo pri mehkih listavcih.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Meh. Ist.	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0
Skupaj listavci	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0
Skupaj	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja za vse oblike poškodovanosti skupaj je 1,0 %. Vse poškodbe so bile zaznane na deblu in korenščiku.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja skupaj je 20,0 dreves/ha (6,1 m³/ha). Stojčega odmrlega drevja na SVP ploskvah je 13,3 dreves/ha, ležečega drevja pa 6,7 dreves/ha. Med drevesnimi vrstami so evidentirani samo listavci.

Vse odmrlo drevje na SVP ploskvah je v prvem razširjenem debelinskem razredu.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od LZ (6,6 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Ker v RGR ni nobene SVP, realiziran posek prikazujemo v % od evidence sečenj.

Realiziran posek v RGR predstavlja 0,7 % celotnega načrtovanega poseka v GGE. Skupna realizacija poseka v RGR dosega 40,6 % načrtovanega. Izvedeno je bilo 47,4 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja ter 41,1 % negovalnih sečenj.

Od gojitvenih in varstvenih del so bila v majhnem obsegu izvedena nega mladja, gošče in letvenjaka.

Od biomeliorativnih del je bilo izveden nenačrtovan naravni razvoj biotopov.

Preglednica 130/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	2,07	0,10	4,8
Nega letvenjaka	ha	2,98	1,10	36,9
Nega gošče	ha	0,00	0,10	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	111,60	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 9,64 ha.

LZ se je zmanjšala pri iglavcih in zvišala pri listavcih. Skupna LZ je višja za 16,0 m³/ha. Zmanjšal se je prirastek pri iglavcih in zvišal pri listavcih. Skupni prirastek je le za 0,1 m³/ha višji. Za naslednje ureditveno obdobje se načrtuje najvišji možni posek v višini 4,51 m³/ha/leto.

Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	40,15	27,0	107,3	134,3	0,85	3,20	4,04	1,48	0,42	1,90
2015	93,54	29,8	175,5	205,3	0,87	5,32	6,18	0,60	3,65	4,25
2025	83,90	14,8	206,5	221,3	0,36	5,92	6,28	0,17	4,34	4,51

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je povečal delež mehkih listavcev za 5,3 % in delež bukve za 1,3 %. Zmanjšal se je delež smreke za 7,5 %. Delež spremembe vseh drugih drevesnih vrst je pod 1,0 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	13,3	5,7	1,1	0,0	0,0	4,8	5,7	4,6	1,6	63,1
2015	11,5	1,1	1,7	0,3	0,0	2,0	2,5	2,4	0,2	78,3
2025	4,0	1,1	1,6	0,0	0,0	3,3	2,8	2,8	0,8	83,6

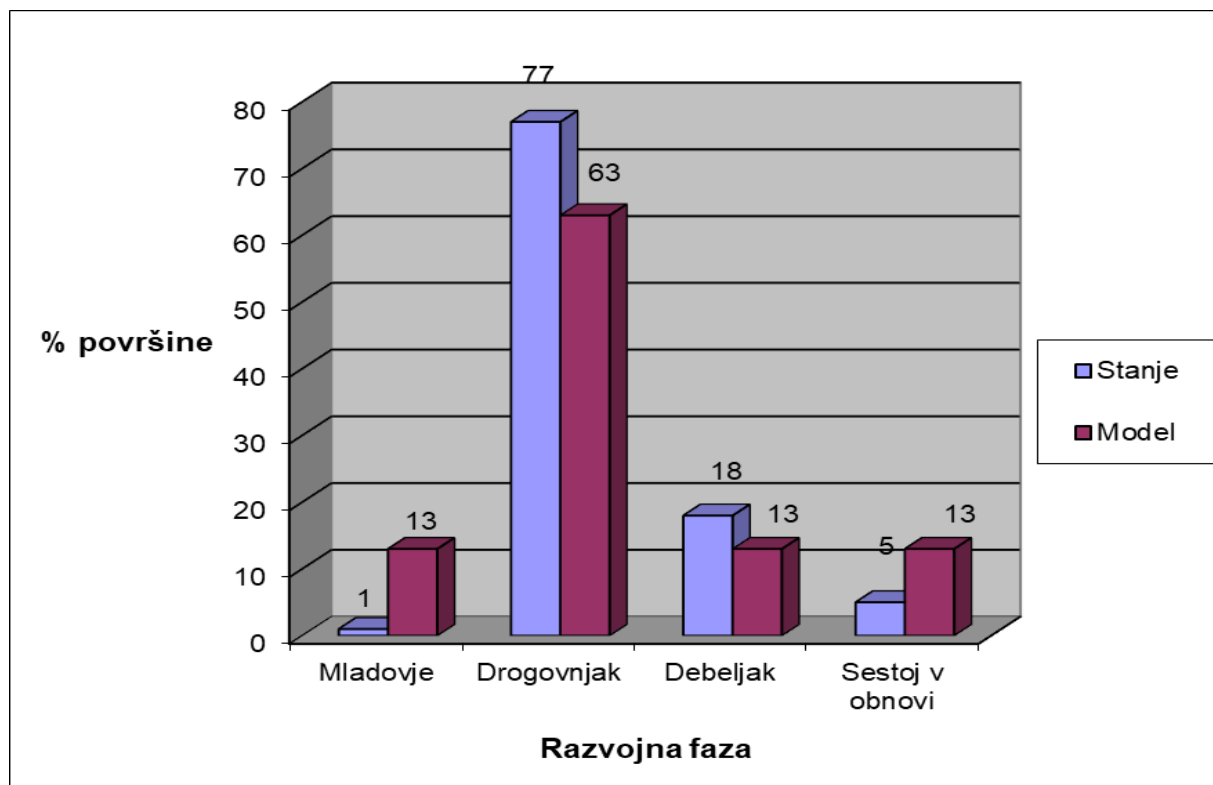
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Mladovje dosega le 5 % modelne vrednosti. Primanjkuje tudi sestojev v obnovi, ki dosegajo 38 % modelne vrednosti. Delež debeljakov presega modelno vrednost za 43 % in delež drogovnjakov za 23 %.

Statična stabilnost je slabša v nenegovanih drogovnjakih, ki predstavljajo 20,0 % površine drogovnjakov v RGR.

Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	0,46	0,5	10	13	10,50	-95
Drogovnjak	64,48	76,9	50	63	52,50	23
Debeljak	15,09	18,0	10	13	10,50	43
Sestoj v obnovi	3,87	4,6	10	13	10,50	-62
Skupaj	83,90	100,0	80	100	84,00	

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gnezdasto do sestojno raznodobni gozd črne jelše (76 %) s posamično do skupinsko primesjo drugih mehkih listavcev (8 %) in s posamično smreko (4 %), jelko (1 %) in borom (2 %) ter s posamično do šopasto primesjo hrasta (3 %), bukve (3 %) in plemenitih listavcev (3 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 1 %, drogovnjak 72 %, debeljak 24 %, sestoj v obnovi 3 %.

Ciljna LZ: 239 m³/ha, iglavci 17 m³/ha in listavci 222 m³/ha.

Modelna končna LZ: 577 m³/ha.

Korigirana končna LZ : 495 m³/ha.

Ciljna kvaliteta iglavcev in listavcev: dobra.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 80 let.

Pomladitveno obdobje: 10 let.

Na zavarovanih območjih naj se gospodari za biotopsko funkcijo in funkcijo varovanja naravne dediščine. Ciljna zgradba na območju jelševnega gozda naj bi bila gnezdasto do sestojno raznodobna. Omogočala naj bi ugodnejše habitatne razmere. Na manjših razdaljah naj bi se menjavale površine z odraslim drevjem, panjasto razraslimi drevesi in starimi drevesi. Nekatera stara drevesa bi pustili v sestoji še v obdobju, ko se bo začel proces razpadanja vse do končne razgradnje. Kjer uporabljajo zavarovane živalske vrste prostore za skrivanje, počivanje, gnezdenje ali pri dohodih k ribnikom in njihovi bližini (naravni rezervat Ribniki v dolini Drage pri Igu) naj bi zaradi potreb po gostejši zarasti izvajali nego drevja šibkejša jakosti ali pa bi mladovje in drogovnjake za določen čas prepustili naravnemu razvoju.

Na območju jelševja je v drogovnjakih predvideno redčenje zmerne jakosti za sprostitev utesnjenih dreves črne jelše, ker potrebujejo za njihov pravilen razvoj dobro sproščene krošnje.

Pri zagotavljanju načela varnosti in vrstne pestrosti je posebej pomembno trajno ohranjanje sonaravnih jelševih gozdov v vseh razvojnih stadijih.

Usmeritve za obnovo sestojev

Obnova sestojev s prevladujočo črno jelšo naj se izvaja v presvetljeni delih sestojev. Poteka naj na vegetativen način, kjer je potrebno oblikovati vrzeli v velikosti od 0,3 do 0,5 ha. V teh vrzelih naj bi posekali preostala jelševa drevesa, ki bi lahko že naslednje leto odgnala panjevske poganjke. V nadaljnjem razvoju panjasto nastalega mladovja naj se izvaja vse potrebne ukrepe nege. Oblika in velikost lukenj je odvisna od vsakokratnih sestojnih razmer. Pri tem so lahko luknje v obliki krogov ali ovalov, kvadratne ali pravokotne. Zaradi prostorskega reda, kot tudi zaradi zmanjševanja sečnospravičnih stroškov je priporočljivo, da so luknje razporejene ena za drugo vzdolž pravilne poti. Pred začetkom sečnje naj se izdelata prostorsko-časovni koncept obnove glede na rastiščne in sestojne posebnosti. Pri tem na j se posveti posebno pozornost močvirnim predelom, kjer pogosto zastaja voda, da se ohrani habitate zaščitenih rastlinskih in živalskih vrst.

Usmeritve za nego pomladka in mladovja

Izjava naj se čiščenje mladja, v predelih, kjer se močno razrašča grmovna in zeliščna past. V letvenjakih naj poteka redčenje zmerne jakosti.

V mladovju črne jelše panjastega nastanka naj se izvede nega z negativno izbiro. Pri tem naj se upošteva dovolj visoko gostoto dreves, ki omogoča hitro naravno čiščenje vej in enakomeren razpored dreves v sestoji.

Usmeritve za nego drogovnjakov in debelijakov

V jelševih drogovnjakih starosti 10 do 25 let naj se izbere omejeno število prevladujočih ali vladajočih jelševih dreves, z jasno izraženimi kakovostnimi znaki. Te naj se pospešuje z močnejšo jakostjo redčenja, da izbrana drevesa oblikujejo in obdržijo globoke krošnje, najmanj 40 % drevesne višine. Le tako se lahko izkoristi prirastna zmogljivost jelše.

Optimalni čas za izbiro in pospeševanje teh do 120 dreves na hektar je čas, ko dolžina debla brez vej doseže dolžino 6 m. Drevesom naj se zagotovi dovolj velik rastni prostor, zato je potrebno v vsakem obhodu sečnje odstraniti do 3 konkurente. Potrebna je najmanj dvakratna ponovitev sečnje (boljše 3 x) zato, da se oblikujejo enakomerne in dovolj velike krošnje.

V sestojih v odseku 77F01B naj se upošteva šibka jakost redčenja. Ob potoku naj se ohranja stoječe hraste.

Na območju naravnega rezervata v dolini Drage je potrebno izvajati vzdrževalna dela zaradi umetnega nastanka ribnikov:

- odstranjevanje drevja in grmovja iz nasipov ribnikov;
- šibko do zmerno redčenje v predelih drogovnjakov črne jelše, kjer je to potrebno zaradi izboljšanja statične stabilnosti dreves;

- za pomladitev in ohranitev starostne strukture drevja naj se izvaja sečnja dreves črne jelše v posameznih jedrih velikosti 0,3 do 0,5 ha.

Zmerna jakost redčenja naj se izvaja tudi v:

Nenegovnjakih droga, črne jelše in velikega jesena;

V drogovnjakih na območju naravnega rezervata je potrebno izvajati nujne sanitarne sečnje iglavcev, če obstaja nevarnost širjenja podlubnikov.

Nega sestojev po 25 letu starosti (od zgornje višine 22 m)

Nega teh sestojev ima značaj tehnike sproščenega redčenja. Pri tej tehniki redčenja, do 40 leta starosti in naprej, začnemo najprej z zmernimi in nato nadaljujemo s šibkimi jakostmi redčenja. Poleg stalne nege krošenj dreves želimo obdržati čim bolj simetrične krošnje globine blizu polovice višine drevesa. Z vsakim obhodom odstranjujemo podstojne in manj vredne jelše. Izogibati se je potrebno močni jakosti redčenja, saj v tem obdobju višinski prirastek in s tem rast krošnje v višino pojema. Prav tako z redčenji ne moremo več vplivati na povečanje vrednostnega prirastka. Obstaja pa nevarnost odganjanja vodnih poganjkov po deblih preveč odprtih dreves. Pri ciljni debelini jelše se začne faza obnove, pri kateri naj se izvaja sečnja vseh dreves v pomladitvenih jedrih (na primer v luknjah) v velikosti večje od 0,3 ha do 0,5 ha ali sečnje v pasovih širine do 60 m.

Ukrepi

Preglednica 133/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	6,7	93,3	100,0
- ciljno %	7,0	93,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	14,8	206,5	221,3
- ciljna (m ³ /ha)	16,7	222,4	239,1
Prirastek (m ³ /ha)	0,36	5,92	6,28
Možni posek (m ³ /ha)	1,7	43,3	45,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,17	4,34	4,51
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	11,4	21,0	20,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	46,9	73,3	71,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	96	6	0	0	0	40	142	11,5	47,3
	%	67,6	4,2	0,0	0,0	0,0	28,2	100,0		
Listavci	m³	3.500	11	0	0	0	128	3.639	21,0	73,2
	%	96,2	0,3	0,0	0,0	0,0	3,5	100,0		
Skupaj	m³	3.596	17	0	0	0	168	3.781	20,4	71,8
	%	95,2	0,4	0,0	0,0	0,0	4,4	100,0		

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2025 - 2034 znaša 8.781 m³. Predstavlja 20,4 % skupne LZ ali 71,8 % prirastka. V možnem poseku je 4 % iglavcev in 96 % listavcev.

Največji delež možnega poseka v RGR predstavljajo redčenja (95,2 %). Na površini 3,87 ha se nahajajo sestoji v obnovi, v katerih je na 95 % predviden sanitarni posek, obnova se bo s šibkejšimi redčenji nadaljevala na 5 % površine. Ostalih 4,4 % možnega poseka naj bi bila posledica izvajanja poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 81,0 % od skupnega možnega poseka v RGR (3.064 m³). Redčenja so načrtovana na 79 % površine drogovnjakov (50,75 ha), povprečna jakost redčenja pa naj bi znašala v teh sestojih 24 % od LZ.

Redčenja naj bi se izvajala na 93,0 % površine debeljakov (14,03 ha), jakost redčenja naj bi znašala v teh sestojih 15 % od LZ.

Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,04	0,04
Nega gošče	ha	0,14	0,14
Nega letvenjaka	ha	0,14	0,14
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,95	1,95
Naravni razvoj biotopov	m ³	1,64	1,64

Gojitvena in varstvena dela so predvidena na 2,27 ha površine mladovij in mlajših drogovnjakov. Predviden je še ukrep naravni razvoj biotopov v višini 1,64 m³.

V gozdovih je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

V RGR Varovalni spadajo gozdovi v odsekih C08C, C08D in D11A, ki so uvrščeni v kategorijo gozdov varovalni gozdovi. Njihova površina je 49,46 ha. Za varovalne gozdove so bili razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05). Gozdovi v odsekih C08C in C08D, ki se razprostirajo na strmih vzhodnih pobočjih Iškega vintgarja, so razglašeni s ciljem krepitve njihove varovalne vloge. Kot trajno varovalni gozdovi so bili razglašeni z odlokom že leta 1988 (Ur. l. SRS, št. 27/88).

Gozd v odseku D11A - gozdni otok Poljska gorica, ki se nahaja na Ljubljanskem barju vzhodno od vasi Vrbljene, je bil razglašen za varovalni gozd, zaradi izjemno poudarjene biotske funkcije (manjša gozdna površina v kmetijski krajini).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V vseh gozdovih RGR je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji.

Gozdovi RGR ščitijo pred skalnimi podori in imajo na prvi stopnji poudarjeno zaščitno funkcijo.

Celotno območje RGR je opredeljeno kot širše območje rastišč kranjskega jegliča, kjer je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V vodovarstvenem območju 1. in 2. varstvene cone, v delih odsekov 77C08C in 77D11A ja na prvi stopnji poudarjena hidrološka funkcija. Ta je, zaradi karbonatne matične podlage, na drugi stopnji poudarjena v vseh gozdovih RGR.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine na prvi stopnji opravljajo gozdovi na območju arheološkega območja Ljubljansko barje in na območju Rimskodobne vaške naselbine v odseku 77D11A.

Natura 2000 in EPO

Območje Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO (Krmsko hribovje – Menišija - 31200 in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000) se v RGR prekrivata in se nahajata na celotni površini RGR.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 136/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija	POO	(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	0,27

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	1	40,32	81,5
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	9,14	18,5
	Skupaj	2,850	49,46	100,0

Največji delež površine gozdov poraščajo gozdovi GRT Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (81,5 %). Sledi GRT Dinarsko jelovo bukovje (18,5 %).

Povprečna proizvodna sposobnost gozdnih rastišč je 2,4 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 199,1 m³/ha. Večji delež predstavljajo listavci – 87,0 %. Iglavcev je 13,0 %.

Največji delež LZ je v IV. debelinskem razredu (25,6 %). Pri iglavcih je delež LZ višji od deleža pri listavcih v II., III. in IV. debelinskem razredu, v I. in V. je višji delež listavcev

Povprečni letni prirastek je 4,94 m³/ha, od tega listavci prispevajo 88,7 % prirastka.

Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	11,1	25,3	27,8	27,6	8,2	25,9	13,0	0,56	11,3
Listavci	18,6	20,3	22,4	25,3	13,4	173,2	87,0	4,38	88,7
Skupaj	17,6	21,0	23,1	25,6	12,7	199,1	100,0	4,94	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (40,6 %). Sledijo drugi trdi listavci (23,1 %), plemeniti listavci (11,8 %) in hrast (11,5 %). Med iglavci je največ bora (7,9 %), smreke je 2,4 % in jelke 1,3 %. Največje odstopanje dejanskega razmerja drevesnih vrst od naravnega je pri drugih trdih listavcih, ki jih primanjkuje za 50,9 % in prevelikem deležu bukve za 31,6 %.

Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	4,8	2,7	15,8	0,0	2,7	80,8	22,8	23,6	45,9	0,0
	%	2,4	1,3	7,9	0,0	1,4	40,6	11,5	11,8	23,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	2,0	13,9	0,0	0,0	0,0	17,9	6,0	11,9	147,3	0,0
	%	1	7	0	0	0	9	3	6	74	0

Ohranjenost gozdov

V RGR je večina (81,5 %) gozdov ohranjenih, 18,5 % površine gozdov je spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	25,30	0,0	0,1	99,9	0,0	0,1	0,0	99,9	0,0	0,1	99,9	0,0	0,0
Debeljak	24,15					0,0	47,3	52,7	0,0	0,0	47,3	37,7	15,0
Sestoj v obnovi	0,01					0,0	100,0	0,0	0,0				
Skupaj	49,46												

Kakovosti drevja, poškodovanosti sestojev in odmrlega drevja ne prikazujemo, ker se to ugotavlja pri meritvah na SVP, ki pa jih v varovalnih gozdovih ne izvajamo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V GGR ni nobene SVP, zato realiziran posek prikazujemo po evidenci sečenj. V RGR Varovalni gozdovi je bilo zaradi varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja posekano 163,9 m³ lesne mase, kar je manj kot 1 % realiziranega poseka.

Obnovitvena, negovalna in varstvena dela se niso izvajala.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov v RGR se je povečala za 0,36 ha.

Skupna LZ je višja za 51,8 m³/ha, pri listavcih se je povečala za 58,3 m³/ha in pri iglavcih zmanjšala za 6,5 m³/ha. Skupni prirastek je na račun listavcev višji za 0,9 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo v povprečju letno posekanih po evidencah 0,8 m³/ha, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje najvišji možni posek v višini 1,05 m³/ha/leto.

Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	49,75	47,8	152,8	200,6	1,67	4,72	6,39	0,06	1,07	1,12
2015	49,30	32,4	114,9	147,3	0,60	3,47	4,07	0,00	0,83	0,83
2025	49,46	25,9	173,2	199,1	0,56	4,38	4,94	0,08	0,96	1,05

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je znižal delež smreke za 5,1 % in povečal delež jelke za 1,0 % in bora za 4,2 %. Delež bukke je manjši za 2,8 % in delež hrasta za 6,5 %. Večji je delež drugih trdih listavcev za 6,0 % in plemenitih listavcev za 5,4 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	7,5	1,1	15,3	0,0	0,0	23,7	13,3	11,3	27,6	0,1
2025	2,4	0,1	19,5	0,0	0,0	20,9	6,8	16,7	33,6	0,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

V varovalnih gozdovih v odsekih C08C in C08D, se gospodari z izključnim ciljem krepitve njihove varovalne vloge. Znotraj drogovnjakov črnega gabra in bukke na zelo strmih prisojnih pobočjih naj se izločijo predeli, ki se jih prepusti naravnemu razvoju.

V varovalnih gozdovih z blažjim režimom, med katere spadajo gozdovi gozdnega otoka Poljska gorica, je gospodarjenje prilagojeno zahtevam biotopske funkcije.

Smernice za gospodarjenje z varovalnimi gozdovi so prikazane v poglavju 6.2.5: Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Ukrepi

Preglednica 142/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	13,0	87,0	100,0
- ciljno %	12,9	87,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	25,9	173,2	199,1
- ciljna (m ³ /ha)	30,7	207,4	238,1
Prirastek (m ³ /ha)	0,56	4,38	4,94
Možni posek (m ³ /ha)	0,8	9,6	10,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,09	0,96	1,05
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	3,3	5,6	5,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	15,2	22,0	21,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

9.2.9 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000

Med gozdove RGR spadajo gozdovi na območju gozdnega rezervata Mokrec, na strmih pobočjih soteske Iške z Zalo, v oddelkih oz. odsekih 77C03B, 77C04B, 77C05B, 77C06B,D in gozdni rezervat Koslerjeva gošča v odseku 77A01D, E na skupni površini 195,41 ha.

Gozdni rezervat Koslerjeva gošča je bil razglašen za gozdni rezervat že leta 1952 (Ur. l. LRS, št. 24/52), ponovno pa z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in spremem.). Gozdni rezervat Mokrec sestavljajo gozdovi, ki so bil razglašeni za gozdni rezervat z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, leta 2005 (Ur. l. RS, št. 88/05 in spremem.).

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 79,0 % površine RGR. Državnih gozdov je 21,0 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Za gozdove RGR Gozdni rezervati velja tako imenovan blažji varstveni režim. V gozdovih je na 1. stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcija varovanja naravnih vrednot in raziskovalna funkcija. Celotno območje RGR je med drugim opredeljeno kot širše območje rastišč kranjskega jegliča. Skozi RGR potekajo vodotoki Iške in Zale in ob njih ter njihovih razčlenjenih brežinah se nahaja Upravljavska cona D Natura 2000- območje navadnega koščaka, kjer je na prvi stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Gozdovi RGR imajo zaradi nevarnosti skalnih podorov na prvi stopnji poudarjeno tudi zaščitno funkcijo.

Na območju Iškega Vintgarja imajo gozdovi na prvi stopnji poudarjeno turistično in rekreacijsko funkcijo.

Na območju širšega vodovarstvenega območja in na območju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi jamami ima gozd na drugi stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo.

RGR posega v območje arheološkega območja in kulturne krajine Ljubljansko barje, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine.

Natura 2000 in EPO

Območje Natura 2000 Krmsko hribovje – Menišija (SI 3000256) in EPO (Krmsko hribovje – Menišija - 31200 in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000) se v RGR prekrivata in se nahajata na celotni površini RGR.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 143/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE	Površina v RGR (ha)
SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija	POO	(8310) jame, ki niso odprte za javnost	2 jami
		(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	0,72

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 144/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	17,16	8,8
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	4,98	2,5
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9,52	4,9
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	147,72	75,6
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	9,52	4,9
641	Dinarsko jelovo bukovje	6,51	3,3
	Skupaj	195,41	100,0

Prevladujoči GRT v RGR je Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje (75,6 %), sledi ji GRT Nižinsko črnojelševje (8,8 %) in GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje in GRT Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje, vsak po 4,9 % in še GRT Dinarsko jelovo bukovje s 3,3 % in GRT Dobovje in dobovo belogabrovje z 2,5 %.

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč RGR je 2,6 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 145/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	14,4	34,4	23,1	13,5	14,6	37,8	18,6	1,08	16,3
Listavci	20,7	39,4	23,3	12,6	4,0	165,1	81,4	5,53	83,7
Skupaj	19,5	38,4	23,3	12,8	6,0	202,9	100,0	6,61	100,0

LZ RGR je 202,9 m³/ha. Največji delež predstavljajo listavci (83,7 %). Iglavcev je 16,3 %. Med drevesnimi vrstami prevladuje bukev (34,5 %). Drugih trdih listavcev je 28,8 %, hrasta 11,0 % in bora 9,3 %.

Največji delež LZ je v II. debelinskem razredu (38,4 %) in III. debelinskem razredu (23,3 %). Delež LZ pri iglavcih je višji od deleža pri listavcih v IV. in V. debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvih treh razredih.

Povprečni letni prirastek je 6,61 m³/ha, od tega je 83,7 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (34,5 %). Drugih trdih listavcev je 28,8 %, hrasta 11,0 % in bora 9,3 %. Sledijo mehki listavci (5,8 %), smreka (5,3 %), jelka (4,1 %) in plemeniti listavci (1,2 %).

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev*Preglednica 146/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah*

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	168,27	0,0	13,2	86,8	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	13,2	25,3	61,5
Debeljak	27,14					0,0	27,9	72,1	0,0	0,0	65,3	23,7	11,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	195,41												

Kakovosti drevja, poškodovanosti sestojev in odmrlega drevja ne prikazujemo, ker se to ugotavlja pri meritvah na SVP, ki pa jih v gozdnih rezervatih ne izvajamo.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov v RGR se je povečala za 1,75 ha.

LZ se je povečala pri iglavcih in zmanjšala pri listavcih. Skupna LZ je nižja. Skupni prirastek je ostal enak prejšnjemu. Rahlo se je zmanjšal skupni prirastek pri listavcih in povečal pri iglavcih. Za naslednje ureditveno obdobje se ne načrtuje najvišjega možnega poseka.

Preglednica 147/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	203,69	47,0	150,8	197,8	1,75	4,75	6,50	0,00	0,00	0,00
2015	193,66	36,0	170,4	206,4	0,90	5,60	6,50	0,00	0,00	0,00
2025	195,41	37,8	165,1	203,0	1,08	5,53	6,60	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V preteklem ureditvenem obdobju se je znižal delež smreke za 2,9 % in povečal delež jelke za 3,4 % in delež bora za 0,8 %. Delež sprememb pri listavcih je minimalen.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	11,0	0,0	12,7	0,1	0,0	30,6	11,7	0,5	30,0	3,5
2015	8,2	0,7	8,5	0,0	0,0	35,4	12,1	1,0	28,7	5,4
2025	5,3	4,1	9,3	0,0	0,0	34,5	11,0	1,2	28,8	5,8

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

V gozdnih rezervatih so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Dovoljeno je opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) lahko na podlagi vloge znanstveno – raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog potem, ko si pridobi mnenje Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje teh nalog.

V gozdnih rezervatih je dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. V njih je dovoljeno vzdrževanje ogledne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelavo nove poti se dovoli le z dovoljenjem MKO. Paša, razen čebelje paše, je v rezervatih prepovedana.

Spremljanje stanja gozdnih rezervatov izvaja Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z izvajalci javnih služb s področja varstva okolja in znanstveno-raziskovalnimi ter izobraževalnimi organizacijami.

10 Literatura

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ig (2005-2014). Ljubljana, 2005
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030), Osnutek. Ljubljana, 2021
- Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ig (2025-2034). Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 2024
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ig (2025-2034), ZRSVN, 2024), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2024
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Draskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)
- Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št.69/2013 in 31/2014)
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016)
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2012
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/2008)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)

- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016)
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana, 2020
- Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016)
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg, 31/2018)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o varstvu okolja – ZVO-1 (Uradni list RS, št. 39/2006-uradno prečiščeno besedilo, 49/2006-ZMetD, 66/2006-Odl. US, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016, 61/2017-GZ in 21/2018-ZNOrg)
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015)
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/si/Data/Data/0772750S.PX/>
- https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html
- <http://www.evode.gov.si/index.php?id=108>
- http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso. (februar 2021)
- <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2011-01-3334/pravilnik-o-merjenju-in-razvrscanju>
- https://www.obcina-ig.si/wp-content/uploads/2020/07/Zlo%C5%BEenka-Ob%C4%8Dina-Ig_po-strane.pdf

11 Načrt so izdelali

Opisi sestojev:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.
Saša Skledar, univ. dipl. inž. gozd.
Rastko Skledar, univ. dipl. inž. gozd.
Majda Petretič, univ. dipl. inž. gozd.
Luka Laznik, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Dušica Erjavec, inž. gozd. in lov., s sodelavci

Sodelovanje pri določanju gozdnega roba, načina spravila in spravilnih razdalj ter vir dodatnih informacij, pomembnih za opisovanje sestojev in za posamezna poglavja v GGN:

Rastko Skledar, univ. dipl. inž. gozd.
Majda Petretič, univ. dipl. inž. gozd.
Luka Laznik, univ. dipl. inž. gozd.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.
Mojca Stupan Kobilica, univ. dipl. inž. gozd.
Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.

Digitalizacija kart:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Podpisniki:

Delavka, odgovorna za pripravo načrta: Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.
Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.
Direktor Zavoda za gozdove Slovenije: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- osnutek določen: 10. 6. 2025

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.937,85	355,98	12,96	4.306,79
Delež (%)	91,43	8,27	0,30	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11012-podgorsko bukovje	659,83	58,7	225,4	284,1	1,40	6,23	7,63	22,1	25,2	24,6	91,5
12112-kisloljubno bukovje	532,05	78,8	217,4	296,2	1,91	5,37	7,28	32,2	30,7	31,1	126,4
13114-dinarski jelovo-bukovi gozdovi	276,24	200,4	106,0	306,3	6,37	3,32	9,69	25,2	22,4	24,3	76,7
13115-dinarski jelovo-bukovi gozdovi	1.790,86	139,4	150,8	290,2	4,93	3,39	8,32	23,4	21,3	22,3	77,9
13214-dinarski jelovo-bukovi gozdovi	552,20	107,3	187,1	294,3	2,97	3,51	6,48	18,4	16,2	17,0	77,2
14112-toploljubno bukovje	165,28	44,5	192,3	236,8	1,55	4,20	5,75	22,3	25,6	25,0	103,0
19515-jelševja in topolovja	83,90	14,8	206,5	221,3	0,36	5,92	6,28	11,5	21,0	20,4	71,8
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	4.060,36	111,7	176,4	288,0	3,56	4,21	7,77	23,6	23,1	23,3	86,5
12112-kisloljubno bukovje	1,56	0,0	309,6	309,6	0,00	7,27	7,27	0,0	14,9	14,9	63,5
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	1,56	0,0	309,6	309,6	0,00	7,27	7,27	0,0	14,9	14,9	63,5
60000-gozdni rezervati	195,41	37,8	165,1	203,0	1,08	5,53	6,60	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	195,41	37,8	165,1	203,0	1,08	5,53	6,60	0,0	0,0	0,0	0,0
40000-varovalni gozdovi	49,46	25,9	173,2	199,1	0,56	4,38	4,94	3,3	5,6	5,3	21,3
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	49,46	25,9	173,2	199,1	0,56	4,38	4,94	3,3	5,6	5,3	21,3
Skupaj vsi gozdovi	4.306,79	107,3	175,9	283,2	3,41	4,27	7,68	23,2	21,9	22,4	82,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	80,56	1,9						
Drogovnjak	842,14	19,6	37,14	4,4	3,3	39,6	57,1	0,0
Debeljak	2.347,41	54,4	376,35	16,0	6,9	66,3	26,5	0,3
Sestoj v obnovi	1.036,68	24,1	578,99	55,9	11,5	69,6	18,9	0,0
Skupaj	4.306,79	100,0	992,48	23,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	80,56	29,8	30,1	31,2	8,9	4,4	61,1	33,5	1,0	54,9	17,9	1,3	25,9
Drogovnjak	842,14	2,5	28,6	60,4	8,5	6,9	33,8	59,3	0,0	22,9	48,6	13,5	15,0
Debeljak	2.347,41					9,5	75,6	14,9	0,0	2,8	41,1	42,1	14,0
Sestoj v obnovi	1.036,68					14,0	67,6	18,4	0,0				
Skupaj	4.306,79												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,3	14,5	18,7	25,6	35,9	14,6	41,5

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Jelka	3,7	9,9	15,5	26,4	44,5	20,8	59,0
Bor	7,5	19,5	27,3	30,3	15,4	2,4	6,7
Macesen	6,6	21,8	21,4	22,1	28,1	0,0	0,1
Ostali igl.	6,7	16,3	21,9	29,9	25,2	0,0	0,1
Bukev	5,3	20,2	23,7	26,1	24,7	37,6	106,0
Hrast	7,7	24,1	22,8	23,1	22,3	6,7	19,0
Pl. Ist.	5,3	19,7	23,6	26,7	24,7	9,1	25,7
Dr. tr. Ist.	11,3	28,1	22,1	19,8	18,7	6,8	19,4
Meh. Ist.	12,1	34,0	21,2	15,8	16,9	2,0	5,8
Iglavci	4,6	12,3	17,5	26,4	39,2	37,9	107,3
Listavci	6,4	21,9	23,3	24,8	23,6	62,1	175,9
Skupaj	5,7	18,2	21,1	25,4	29,6	100,0	283,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,1	14,2	18,6	25,8	36,3	15,1	43,4
Jelka	3,7	9,9	15,4	26,5	44,5	21,6	62,1
Bor	6,0	15,8	27,9	33,8	16,5	2,1	6,0
Macesen	6,6	21,8	21,4	22,1	28,1	0,0	0,1
Ostali igl.	8,3	19,5	21,2	27,6	23,4	0,0	0,1
Bukev	4,9	19,7	23,6	26,4	25,4	37,5	108,0
Hrast	6,8	23,2	22,9	23,7	23,4	6,5	18,8
Pl. Ist.	5,2	19,7	23,6	26,7	24,8	9,3	26,9
Dr. tr. Ist.	8,5	25,6	22,4	21,7	21,8	6,0	17,2
Meh. Ist.	10,3	33,6	20,8	16,6	18,7	1,9	5,5
Iglavci	4,4	11,9	17,4	26,6	39,7	38,8	111,6
Listavci	5,6	21,1	23,3	25,4	24,6	61,2	176,4
Skupaj	5,2	17,5	21,0	25,8	30,5	100,0	288,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,68	0,66	0,79	0,86	44,4	3,41
Listavci	0,71	1,33	0,97	0,78	0,49	55,6	4,27
Skupaj	1,14	2,01	1,63	1,57	1,35	100,0	7,68

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,46	0,72	0,69	0,83	0,91	44,7	3,61
Listavci	0,73	1,40	1,02	0,81	0,51	55,3	4,47
Skupaj	1,19	2,12	1,71	1,64	1,42	100,0	8,08

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	107.169	23,2											
Listavci	166.188	21,9											
Skupaj	273.357	22,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	42,14	42,14											
Nega mladja	ha	53,45	53,45											
Nega gošče	ha	92,86	93,78											
Nega letvenjaka	ha	49,52	49,52											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	31,30	31,30											
Naravni razvoj biotopov	m ³	23,78	23,78											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	41,48	14,65
Jelka	58,98	20,83
Tisa	0,06	0,02
Rdeči bor	6,09	2,15
Črni bor	0,58	0,20
Zeleni bor	0,07	0,02
Macesen	0,06	0,02
Bukev	106,00	37,45
Graden	18,53	6,54
Dob	0,43	0,15
Močvirski hrast	0,02	0,01
Kostanj	4,41	1,56
Robinja	0,03	0,01
Gorski javor	23,37	8,25
Veliki jesen	1,09	0,38
Gorski brest	0,47	0,17
Lipa	0,57	0,20
Beli gaber	4,57	1,61
Češnja	0,23	0,08
Mokovec	0,78	0,28
Črni gaber	7,02	2,48
Mali jesen	1,70	0,60
Cer	0,88	0,31
Trepetlika	0,26	0,09
Topoli	0,37	0,13
Črna jelša	4,47	1,58
Breza	0,34	0,12
Vrbe	0,31	0,11
Skupaj:	283,17	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastičnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	577,13	80,65	2,05	659,83
Delež (%)	87,5	12,2	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,8	14,6	21,4	21,6	36,6	15,5	44,1
Jelka	4,4	9,6	19,4	23,7	42,9	3,8	10,8
Bor	7,2	20,5	25,4	21,0	25,9	1,3	3,7
Macesen	4,7	14,6	24,1	25,1	31,5	0,0	0,1
Bukev	5,7	22,8	25,4	25,0	21,1	50,3	142,7
Hrast	6,4	24,4	25,0	24,2	20,0	13,0	37,0
Pl. lst.	6,3	23,8	25,0	24,3	20,6	9,0	25,6
Dr. tr. lst.	9,4	29,9	24,0	20,8	15,9	5,3	14,9
Meh. lst.	11,7	36,3	23,1	17,5	11,4	1,8	5,2
Iglavci	5,7	14,0	21,3	22,0	37,0	20,7	58,7
Listavci	6,3	24,0	25,0	24,4	20,3	79,3	225,4
Skupaj	6,1	21,9	24,3	23,9	23,8	100,0	284,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,22	0,28	0,27	0,20	0,44	18,4	1,40
Listavci	0,89	2,03	1,52	1,13	0,66	81,6	6,23
Skupaj	1,11	2,31	1,79	1,33	1,10	100,0	7,63

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	481,42	73,0	110,94	16,8	67,47	10,2	0,00	0,0	659,83	100,0
Skupaj vsi gozdovi	481,42	73,0	110,94	16,8	67,47	10,2	0,00	0,0	659,83	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,1	10,7	16,8	6,1	24,3	30,4	12,2	35,0	47,2	17,4
30 - 49 cm	1,1	0,4	1,5	1,8	3,6	5,4	2,9	4,0	6,9	11,9
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,4	0,7	1,1	0,8	0,7	1,5	4,9
Skupaj	7,6	11,1	18,7	8,3	28,6	36,9	15,9	39,7	55,6	34,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	31,50	4,8						
Drogovnjak	147,88	22,4	4,19	2,8	0,0	36,5	63,5	0,0
Debeljak	296,18	44,9	57,14	19,3	7,2	80,4	12,4	0,0
Sestoj v obnovi	184,27	27,9	116,91	63,4	8,4	90,0	1,6	0,0
Skupaj	659,83	100,0	178,24	27,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	29,63	3,13	0,26	0,00	0,00	100,96	2,47	26,08	15,55	0,16	178,24
%	4,72	0,50	0,04	0,00	0,00	16,07	0,39	4,15	2,47	0,03	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	36	2,8	25,0	55,5	16,7	0,0
Jelka	12	8,3	0,0	83,4	8,3	0,0
Bor	7	14,3	42,8	14,3	14,3	14,3
Bukev	177	5,1	15,3	54,8	23,7	1,1
Hrast	71	12,7	22,5	42,3	21,1	1,4
Pl. lst.	23	8,7	30,4	43,5	17,4	0,0
Dr. tr. lst.	13	0,0	15,4	53,8	23,1	7,7
Meh. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	55	5,5	21,8	56,4	14,5	1,8
Skupaj listavci	285	7,0	18,2	50,9	22,5	1,4
Skupaj	340	6,8	18,8	51,7	21,2	1,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	7,3
Veje/krošnja	3,1
Osutost	0,7
Skupaj	11,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	12.152	14.268	117,4	28,8
Listavci	37.448	13.964	37,3	28,2
Skupaj	49.600	28.231	56,9	56,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	46,2	31,6	6,6
Jelka	2,5	13,6	0,4
Bor	1,9	14,0	0,3
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	38,0	0,0
Bukev	38,2	10,9	5,4
Hrast	5,9	7,2	0,8
Pl. lst.	3,0	5,9	0,4
Dr. tr. lst.	1,8	6,1	0,3
Meh. lst.	0,5	5,5	0,1
Skupaj iglavci	50,5	28,3	7,2
Skupaj listavci	49,5	9,5	7,0
Skupaj	100,0	14,3	14,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	22,6	4,1	2,6	0,1	0,0	47,6	10,6	5,6	4,6	2,2
2015	20,8	2,6	1,9	0,2	0,0	49,9	11,8	7,3	4,2	1,3
2025	15,5	3,8	1,3	0,0	0,0	50,3	13,0	9,0	5,3	1,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,0	13,5	22,6	33,9	40,9	28,3	21,4
Listavci	3,4	6,1	11,0	15,0	7,3	9,5	20,9
Skupaj	3,3	7,4	13,8	20,8	17,5	14,3	42,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	8.556	22,1											
Listavci	37.519	25,2											
Skupaj	46.075	24,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,00	2,00											
Nega mladja	ha	30,61	30,61											
Nega gošče	ha	41,00	41,92											
Nega letvenjaka	ha	20,69	20,69											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,57	5,57											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	44,08	15,51
Jelka	10,76	3,79
Rdeči bor	3,68	1,30
Črni bor	0,05	0,02
Macesen	0,11	0,04
Bukev	142,71	50,23
Graden	36,97	13,01
Dob	0,06	0,02
Kostanj	0,30	0,11
Gorski javor	23,09	8,13
Veliki jesen	1,78	0,63
Gorski brest	0,65	0,23
Beli gaber	3,70	1,30
Češnja	0,07	0,02
Brek	0,03	0,01
Mokovec	0,60	0,21
Črni gaber	6,14	2,16
Mali jesen	2,14	0,75
Cer	2,01	0,71
Trepetlika	0,21	0,07
Topoli	0,09	0,03
Črna jelša	4,41	1,55
Breza	0,37	0,13
Vrbe	0,10	0,04
Skupaj:	284,11	100,00

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12112*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	512,06	20,65	0,90	533,61
Delež (%)	95,9	3,9	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,8	13,9	26,7	37,5	15,1	11,1	33,0
Jelka	7,4	13,7	24,9	37,1	16,9	4,1	12,2
Bor	5,5	13,4	29,8	38,2	13,1	11,2	33,2
Macesen	0,0	15,4	38,2	31,0	15,4	0,0	0,0
Ostali igl.	11,4	16,4	17,1	36,6	18,5	0,1	0,3
Bukev	4,8	17,5	20,2	25,2	32,3	44,6	132,1
Hrast	5,2	18,3	19,9	24,9	31,7	12,8	37,8
Pl. Ist.	6,3	19,1	20,3	23,5	30,8	1,8	5,3
Dr. tr. Ist.	6,0	20,6	19,7	23,7	30,0	13,2	39,1
Meh. Ist.	12,0	37,1	17,9	14,6	18,4	1,1	3,3
Iglavci	6,4	13,7	27,7	37,7	14,5	26,5	78,6
Listavci	5,2	18,5	20,0	24,7	31,6	73,5	217,7
Skupaj	5,5	17,2	22,1	28,2	27,0	100,0	296,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,40	0,42	0,50	0,47	0,11	26,2	1,91
Listavci	0,72	1,50	1,14	1,07	0,94	73,8	5,37
Skupaj	1,12	1,92	1,64	1,54	1,05	100,0	7,28

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	317,67	59,7	214,38	40,3	0,00	0,0	0,00	0,0	532,05	99,7
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	1,56	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1,56	0,3
Skupaj vsi gozdovi	317,67	59,5	215,94	40,5	0,00	0,0	0,00	0,0	533,61	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,1	13,9	20,0	7,4	20,4	27,8	13,5	34,3	47,8	17,1
30 - 49 cm	1,2	3,7	4,9	0,0	4,1	4,1	1,2	7,8	9,0	15,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2	0,0	1,2	1,2	4,0
Skupaj	7,3	17,6	24,9	7,4	25,7	33,1	14,7	43,3	58,0	36,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina				Zasnova		
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	7,36	1,4							
Drogovnjak	80,49	15,1	4,71	5,9	0,0	35,0	65,0	0,0	
Debeljak	246,12	46,1	45,20	18,4	7,1	83,8	9,1	0,0	
Sestoj v obnovi	199,64	37,4	142,69	71,5	12,9	77,3	9,8	0,0	
Skupaj	533,61	100,0	192,60	36,1	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	44,36	12,67	0,03	0,00	0,06	112,73	3,20	4,27	15,06	0,22	192,60
%	8,43	2,41	0,01	0,00	0,01	21,42	0,61	0,81	2,86	0,04	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	33	3,0	15,2	66,6	15,2	0,0
Jelka	11	0,0	36,3	27,3	36,4	0,0
Bor	53	1,9	22,6	24,5	49,1	1,9
Bukev	112	0,9	18,8	51,8	21,4	7,1
Hrast	42	4,8	11,9	50,0	26,2	7,1
Pl. list.	8	0,0	12,5	12,5	50,0	25,0
Dr. tr. list.	49	0,0	14,3	42,8	32,7	10,2
Meh. list.	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	97	2,1	21,6	39,2	36,1	1,0
Skupaj listavci	214	1,4	15,9	48,6	25,7	8,4
Skupaj	311	1,6	17,7	45,7	28,9	6,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	6,3
Veje/krošnja	2,4
Osutost	0,8
Skupaj	9,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	15.785	9.695	61,4	18,5
Listavci	36.573	15.011	41,0	28,7
Skupaj	52.358	24.706	47,2	47,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	28,1	40,1	4,4
Jelka	3,9	12,1	0,6
Bor	7,3	8,8	1,1
Macesen	0,0	8,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	42,2	15,7	6,6
Hrast	8,1	9,4	1,3
Pl. list.	1,4	18,5	0,2
Dr. tr. list.	8,5	9,6	1,3
Meh. list.	0,5	8,5	0,1
Skupaj iglavci	39,2	21,2	6,1
Skupaj listavci	60,8	13,3	9,5
Skupaj	100,0	15,6	15,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,3	10,4	13,2	23,7	44,9	21,2	17,9
Listavci	3,5	8,6	13,1	20,5	14,3	13,3	27,7
Skupaj	3,3	9,0	13,1	21,7	20,9	15,6	45,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	11,7	1,3	14,2	0,0	0,0	41,1	14,5	2,6	13,7	0,9
2015	10,9	5,0	12,9	0,0	0,0	42,0	13,3	1,2	13,8	0,9
2025	11,1	4,1	11,2	0,0	0,1	44,6	12,8	1,8	13,2	1,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	13.498	32,2											
Listavci	35.525	30,6											
Skupaj	49.023	31,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	4,68	4,68											
Nega gošče	ha	21,20	21,20											
Nega letvenjaka	ha	15,10	15,10											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,93	5,93											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	32,99	11,14
Jelka	12,18	4,11
Tisa	0,28	0,09
Rdeči bor	33,16	11,19
Bukev	132,14	44,62
Graden	37,79	12,76
Dob	0,05	0,02
Kostanj	33,43	11,28
Robinja	0,20	0,07
Gorski javor	4,03	1,36
Veliki jesen	1,08	0,36
Gorski brest	0,02	0,01
Lipa	0,05	0,02
Beli gaber	5,21	1,76
Češnja	0,16	0,05
Črni gaber	0,08	0,03
Cer	0,16	0,05
Trepetlika	0,28	0,09
Črna jelša	2,56	0,86
Breza	0,16	0,05
Vrbe	0,25	0,08
Skupaj:	296,26	100,00

Rastičnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*omphalodetosum*) - 13114*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	236,75	39,49	0,00	276,24
Delež (%)	85,7	14,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,7	14,9	15,9	25,0	39,5	29,2	89,5
Jelka	3,4	10,3	14,3	26,7	45,3	36,0	110,5
Bor	10,4	22,9	17,6	20,7	28,4	0,1	0,3
Bukev	4,8	19,0	22,3	28,1	25,8	25,8	79,2
Hrast	9,6	25,9	25,9	19,2	19,4	0,3	0,8
Pl. Ist.	5,4	19,1	22,8	27,3	25,4	7,1	21,6
Dr. tr. Ist.	10,4	26,6	25,0	19,6	18,4	1,1	3,2
Meh. Ist.	12,8	33,8	24,5	14,5	14,4	0,4	1,1
Iglavci	4,0	12,4	15,0	25,9	42,7	65,4	200,4
Listavci	5,2	19,5	22,5	27,5	25,3	34,6	106,0
Skupaj	4,4	14,8	17,6	26,5	36,7	100,0	306,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,84	1,56	1,21	1,44	1,32	65,8	6,37
Listavci	0,60	1,05	0,73	0,61	0,33	34,2	3,32
Skupaj	1,44	2,61	1,94	2,05	1,65	100,0	9,69

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	21,04	7,6	110,96	40,2	144,24	52,2	0,00	0,0	276,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	21,04	7,6	110,96	40,2	144,24	52,2	0,00	0,0	276,24	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,7	1,0	6,7	15,2	4,8	20,0	20,9	5,8	26,7	10,0
30 - 49 cm	2,9	0,0	2,9	3,8	0,0	3,8	6,7	0,0	6,7	12,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	1,9	1,9	0,0	1,9	6,5
Skupaj	8,6	1,0	9,6	20,9	4,8	25,7	29,5	5,8	35,3	28,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	12,31	4,5							
Drogovnjak	30,90	11,2	1,75	5,7	65,1	16,0	18,9	0,0	
Debeljak	146,86	53,1	23,60	16,1	21,3	73,6	5,1	0,0	
Sestoj v obnovi	86,17	31,2	41,22	47,8	6,6	74,9	18,5	0,0	
Skupaj	276,24	100,0	66,57	24,1	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	15,44	1,23	0,00	0,00	0,00	41,12	0,00	5,36	3,06	0,36	66,57
%	5,85	0,47	0,00	0,00	0,00	15,58	0,00	2,03	1,16	0,14	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	17	0,0	5,9	88,2	5,9	0,0
Jelka	42	2,4	33,3	57,1	4,8	2,4
Bukev	32	0,0	12,5	50,0	34,4	3,1
Pl. Ist.	9	11,1	44,5	22,2	0,0	22,2
Skupaj iglavci	59	1,7	25,4	66,1	5,1	1,7
Skupaj listavci	41	2,4	19,5	44,0	26,8	7,3
Skupaj	100	2,0	23,0	57,0	14,0	4,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	4,8
Veje/krošnja	0,4
Osutost	1,5
Skupaj	6,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	18.619	16.616	89,2	61,9
Listavci	8.233	3.292	40,0	12,3
Skupaj	26.852	19.908	74,1	74,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	51,9	41,2	13,6
Jelka	31,6	23,1	8,3
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	21,7	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	15,2	17,9	4,0
Hrast	0,2	37,5	0,0
Pl. Ist.	0,9	3,8	0,2
Dr. tr. Ist.	0,2	2,7	0,1
Meh. Ist.	0,0	3,6	0,0
Skupaj iglavci	83,5	31,7	21,9
Skupaj listavci	16,5	13,9	4,3
Skupaj	100,0	26,2	26,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,8	9,8	18,9	30,6	50,8	31,7	60,3
Listavci	3,3	6,0	10,5	15,6	30,3	13,9	11,9
Skupaj	4,2	8,2	15,4	26,1	47,1	26,2	72,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	35,9	30,7	0,0	0,0	0,0	27,5	0,2	4,5	1,0	0,2
2015	32,9	36,0	0,0	0,0	0,0	22,2	0,1	6,6	2,0	0,2
2025	29,2	36,0	0,1	0,0	0,0	25,8	0,3	7,1	1,1	0,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	13.972	25,2											
Listavci	6.563	22,4											
Skupaj	20.535	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,50	2,50											
Nega mladja	ha	3,49	3,49											
Nega gošče	ha	7,73	7,73											
Nega letvenjaka	ha	2,83	2,83											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,60	1,60											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	89,49	29,21
Jelka	110,53	36,08
Rdeči bor	0,35	0,11
Bukev	79,17	25,84
Graden	0,82	0,27
Gorski javor	21,37	6,98
Veliki jesen	0,09	0,03
Gorski brest	0,14	0,05
Beli gaber	0,35	0,11
Mokovec	0,36	0,12
Črni gaber	2,35	0,77
Mali jesen	0,18	0,06
Breza	1,12	0,37
Skupaj:	306,32	100,00

Rastičnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (clematidetosum) - 13115*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.693,16	89,36	8,34	1.790,86
Delež (%)	94,5	5,0	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,2	12,8	15,1	25,8	42,1	15,9	46,2
Jelka	3,4	10,0	14,1	26,8	45,7	31,7	91,5
Bor	6,4	21,1	17,3	22,2	33,0	0,5	1,5
Macesen	7,5	25,1	18,8	20,5	28,1	0,0	0,1
Ostali igl.	3,3	9,8	13,4	25,8	47,7	0,0	0,1
Bukev	4,6	18,4	23,1	27,7	26,2	28,5	82,7
Hrast	7,6	23,5	23,1	23,7	22,1	4,9	14,3
Pl. lst.	5,1	18,8	23,0	27,3	25,8	12,3	35,7
Dr. tr. lst.	8,7	24,5	23,8	22,1	20,9	6,0	17,3
Meh. lst.	9,1	22,5	25,1	21,9	21,4	0,2	0,7
Iglavci	3,7	11,0	14,5	26,4	44,4	48,0	139,4
Listavci	5,5	19,7	23,2	26,5	25,1	52,0	150,8
Skupaj	4,6	15,5	19,0	26,5	34,4	100,0	290,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,50	0,90	0,86	1,22	1,44	59,3	4,93
Listavci	0,51	0,99	0,79	0,69	0,41	40,7	3,39
Skupaj	1,01	1,89	1,65	1,91	1,85	100,0	8,32

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	732,72	40,9	888,53	49,6	169,61	9,5	0,00	0,0	1.790,86	100,0
Skupaj vsi gozdovi	732,72	40,9	888,53	49,6	169,61	9,5	0,00	0,0	1.790,86	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	4,1	9,7	13,8	8,8	12,7	21,5	12,9	22,4	35,3	12,2
30 - 49 cm	2,1	0,3	2,4	3,5	2,2	5,7	5,6	2,5	8,1	13,6
50 in več cm	1,0	0,2	1,2	0,4	0,0	0,4	1,4	0,2	1,6	5,5
Skupaj	7,2	10,2	17,4	12,7	14,9	27,6	19,9	25,1	45,0	31,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	22,38	1,2						
Drogovnjak	185,56	10,4	3,91	2,1	0,0	68,5	31,5	0,0
Debeljak	1.135,96	63,4	172,88	15,2	1,2	56,0	42,3	0,5
Sestoj v obnovi	446,96	25,0	221,59	49,6	7,7	55,9	36,4	0,0
Skupaj	1.790,86	100,0	398,38	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	52,99	23,22	0,08	0,00	0,00	183,74	1,50	81,29	55,15	0,41	398,38
%	3,00	1,31	0,00	0,00	0,00	10,39	0,08	4,60	3,12	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	117	6,8	18,8	56,5	17,9	0,0
Jelka	263	3,0	28,5	58,2	9,9	0,4
Bor	7	14,3	14,3	28,6	42,8	0,0
Macesen	1	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	286	1,0	13,3	57,4	24,5	3,8
Hrast	42	4,8	19,0	61,9	11,9	2,4
Pl. list.	127	6,3	18,9	53,5	20,5	0,8
Dr. tr. list.	32	0,0	3,1	31,3	53,1	12,5
Meh. list.	5	0,0	0,0	60,0	40,0	0,0
Skupaj iglavci	388	4,6	25,3	56,9	12,9	0,3
Skupaj listavci	492	2,6	14,4	55,1	24,4	3,5
Skupaj	880	3,5	19,2	56,0	19,3	2,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	5,4
Veje/krošnja	2,0
Osutost	0,1
Skupaj	7,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	59.615	48.621	81,6	43,2
Listavci	53.032	14.684	27,7	13,0
Skupaj	112.647	63.305	56,2	56,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	51,7	28,5	6,3
Jelka	24,6	9,7	3,0
Bor	0,2	5,3	0,0
Macesen	0,0	2,1	0,0
Ostali igl.	0,3	38,8	0,0
Bukev	16,9	7,6	2,0
Hrast	1,5	4,8	0,2
Pl. list.	3,4	3,7	0,4
Dr. tr. list.	1,4	3,7	0,2
Meh. list.	0,0	0,4	0,0
Skupaj iglavci	76,8	17,4	9,3
Skupaj listavci	23,2	6,0	2,8
Skupaj	100,0	12,1	12,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,5	7,6	16,3	21,3	20,1	17,4	27,0
Listavci	2,2	4,8	6,4	6,9	7,2	6,0	8,1
Skupaj	2,3	5,9	10,5	14,8	16,4	12,1	35,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	22,6	26,3	0,3	0,0	0,1	29,5	5,0	10,4	5,5	0,3
2015	22,0	30,8	0,4	0,1	0,1	26,8	3,9	10,9	4,5	0,5
2025	15,9	31,7	0,5	0,0	0,0	28,5	4,9	12,3	6,0	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	58.447	23,4											
Listavci	57.576	21,3											
Skupaj	116.023	22,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	29,18	29,18											
Nega mladja	ha	9,05	9,05											
Nega gošče	ha	15,01	15,01											
Nega letvenjaka	ha	8,82	8,82											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	12,09	12,09											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	46,19	15,92
Jelka	91,51	31,52
Rdeči bor	1,42	0,49
Črni bor	0,11	0,04
Zeleni bor	0,09	0,03
Macesen	0,09	0,03
Bukev	82,72	28,51
Graden	14,27	4,92
Močvirski hrast	0,03	0,01
Kostanj	0,53	0,18
Gorski javor	31,98	11,02
Veliki jesen	1,34	0,46
Gorski brest	0,73	0,25
Lipa	1,25	0,43
Beli gaber	7,24	2,50
Češnja	0,41	0,14
Mokovec	0,47	0,16
Črni gaber	6,86	2,36
Mali jesen	1,72	0,59
Puhasti hrast	0,02	0,01
Cer	0,48	0,17
Trepetlika	0,02	0,01

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Topoli	0,31	0,11
Črna jelša	0,19	0,07
Breza	0,17	0,06
Vrbe	0,02	0,01
Skupaj:	290,17	100,00

Rastičnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (*mercurialetosum*) - 13214*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	520,91	31,29	0,00	552,20
Delež (%)	94,3	5,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,6	18,0	24,6	22,1	28,7	9,9	29,1
Jelka	4,3	9,0	19,0	23,9	43,8	26,5	78,0
Bor	7,0	25,7	31,2	22,5	13,6	0,1	0,2
Macesen	12,5	31,0	37,8	18,7	0,0	0,0	0,0
Bukev	3,7	18,3	25,7	27,1	25,2	51,0	150,0
Hrast	7,7	27,2	24,1	22,4	18,6	0,5	1,5
Pl. Ist.	4,0	18,3	25,5	27,0	25,2	10,3	30,4
Dr. tr. Ist.	7,7	25,2	24,2	22,9	20,0	1,6	4,7
Meh. Ist.	17,4	51,3	22,2	9,1	0,0	0,1	0,4
Iglavci	4,9	11,5	20,6	23,4	39,6	36,4	107,3
Listavci	3,9	18,6	25,6	27,0	24,9	63,6	187,1
Skupaj	4,3	16,0	23,8	25,7	30,2	100,0	294,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,57	0,72	0,62	0,63	45,9	2,97
Listavci	0,43	1,05	0,93	0,70	0,40	54,1	3,51
Skupaj	0,86	1,62	1,65	1,32	1,03	100,0	6,48

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	48,59	8,8	503,61	91,2	0,00	0,0	0,00	0,0	552,20	100,0
Skupaj vsi gozdovi	48,59	8,8	503,61	91,2	0,00	0,0	0,00	0,0	552,20	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,9	5,4	11,3	5,4	17,1	22,5	11,3	22,5	33,8	11,7
30 - 49 cm	3,9	0,0	3,9	3,4	3,9	7,3	7,3	3,9	11,2	18,7
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	1,7
Skupaj	10,3	5,4	15,7	8,8	21,0	29,8	19,1	26,4	45,5	32,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	4,40	0,8							
Drogovnjak	49,74	9,0	3,06	6,2	2,9	73,2	23,9	0,0	
Debeljak	402,69	72,9	58,55	14,5	15,2	69,6	15,2	0,0	
Sestoj v obnovi	95,37	17,3	39,43	41,3	23,1	67,9	9,0	0,0	
Skupaj	552,20	100,0	101,04	18,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,30	2,20	0,00	0,00	0,00	72,02	0,08	13,14	5,00	0,30	101,04
%	1,52	0,40	0,00	0,00	0,00	13,15	0,01	2,40	0,91	0,05	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	30	0,0	0,0	63,3	36,7	0,0
Jelka	75	0,0	14,7	72,0	13,3	0,0
Bukev	163	0,0	8,6	57,0	30,7	3,7
Pl. Ist.	19	0,0	15,8	47,4	36,8	0,0
Skupaj iglavci	105	0,0	10,5	69,5	20,0	0,0
Skupaj listavci	182	0,0	9,3	56,1	31,3	3,3
Skupaj	287	0,0	9,8	60,9	27,2	2,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	4,1
Veje/krošnja	4,3
Osutost	0,0
Skupaj	8,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	15.510	9.043	58,3	23,6
Listavci	22.803	4.709	20,7	12,3
Skupaj	38.313	13.752	35,9	35,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	22,7	13,4	1,8
Jelka	43,0	12,6	3,4
Bor	0,0	0,5	0,0
Macesen	0,0	153,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	32,9	5,3	2,6
Hrast	0,2	2,8	0,0
Pl. Ist.	0,9	1,0	0,1
Dr. tr. Ist.	0,2	0,4	0,0
Meh. Ist.	0,1	8,0	0,0
Skupaj iglavci	65,8	12,9	5,1
Skupaj listavci	34,2	4,5	2,7
Skupaj	100,0	7,8	7,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,6	6,0	8,0	14,6	18,5	12,9	16,4
Listavci	2,3	3,5	5,3	6,0	3,2	4,5	8,6
Skupaj	2,4	4,2	6,3	10,0	10,1	7,8	25,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	10,0	38,2	0,2	0,0	0,0	42,3	0,3	5,9	3,0	0,1
2015	13,2	26,7	0,1	0,0	0,0	48,3	0,6	7,1	3,9	0,1
2025	9,9	26,5	0,1	0,0	0,0	51,0	0,5	10,3	1,6	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	10.870	18,4											
Listavci	16.746	16,2											
Skupaj	27.616	17,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,42	8,42											
Nega mladja	ha	2,38	2,38											
Nega gošče	ha	3,02	3,02											
Nega letvenjaka	ha	1,36	1,36											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,16	4,16											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	29,07	9,88
Jelka	77,98	26,49
Rdeči bor	0,16	0,05
Črni bor	0,06	0,02
Bukev	149,98	50,96
Graden	1,53	0,52
Gorski javor	30,18	10,25
Veliki jesen	0,02	0,01
Gorski brest	0,21	0,07
Beli gaber	0,34	0,12
Mokovec	0,22	0,07
Črni gaber	3,73	1,27
Mali jesen	0,45	0,15
Breza	0,40	0,14
Skupaj:	294,33	100,00

Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14112*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	158,30	6,12	0,86	165,28
Delež (%)	95,8	3,7	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,9	19,0	25,4	22,3	26,4	13,8	32,6
Jelka	5,3	12,7	20,4	22,0	39,6	2,5	5,9
Bor	9,7	30,9	31,2	18,9	9,3	2,2	5,2
Ostali igl.	10,8	34,6	35,2	19,4	0,0	0,3	0,8
Bukev	8,1	28,6	24,3	21,9	17,1	53,1	125,6
Hrast	10,7	35,0	23,4	18,6	12,3	11,2	26,6
Pl. Ist.	8,7	29,0	24,1	21,5	16,7	5,6	13,2
Dr. tr. Ist.	16,4	46,6	21,4	12,1	3,5	11,3	26,8
Meh. Ist.	22,7	54,6	15,1	7,6	0,0	0,0	0,1
Iglavci	7,1	19,8	25,6	21,8	25,7	18,8	44,5
Listavci	9,7	32,0	23,8	20,0	14,5	81,2	192,3
Skupaj	9,2	29,7	24,1	20,4	16,6	100,0	236,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,32	0,45	0,38	0,23	0,18	26,9	1,55
Listavci	0,85	1,64	0,86	0,56	0,29	73,1	4,20
Skupaj	1,17	2,09	1,24	0,79	0,47	100,0	5,75

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	165,28	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	165,28	100,0
Skupaj vsi gozdovi	165,28	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	165,28	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	4,0	22,7	26,7	1,3	22,7	24,0	5,3	45,4	50,7	16,7
30 - 49 cm	1,3	4,0	5,3	0,0	5,3	5,3	1,3	9,3	10,6	17,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5,3	26,7	32,0	1,3	28,0	29,3	6,6	54,7	61,3	33,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,15	1,3							
Drogovnjak	89,52	54,2	4,71	5,3	0,0	29,9	70,1	0,0	
Debeljak	53,22	32,2	10,18	19,1	13,7	60,4	25,9	0,0	
Sestoj v obnovi	20,39	12,3	16,67	81,8	57,0	34,3	8,7	0,0	
Skupaj	165,28	100,0	31,56	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,82	0,04	0,18	0,00	0,21	16,07	0,13	6,22	5,89	0,00	31,56
%	1,73	0,02	0,11	0,00	0,13	9,85	0,08	3,81	3,61	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	16	6,3	18,8	56,1	18,8	0,0
Bor	4	0,0	25,0	0,0	75,0	0,0
Bukev	35	0,0	28,6	51,4	17,1	2,9
Hrast	10	0,0	0,0	50,0	40,0	10,0
Pl. list.	4	0,0	75,0	0,0	25,0	0,0
Dr. tr. list.	5	0,0	0,0	60,0	20,0	20,0
Skupaj iglavci	20	5,0	20,0	45,0	30,0	0,0
Skupaj listavci	54	0,0	24,1	48,1	22,2	5,6
Skupaj	74	1,4	23,0	47,2	24,3	4,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	9,8
Veje/krošnja	4,7
Osutost	0,0
Skupaj	14,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.792	2.855	159,3	33,3
Listavci	6.772	2.800	41,3	32,7
Skupaj	8.564	5.655	66,0	66,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	45,3	33,5	6,2
Jelka	0,8	5,1	0,1
Bor	4,3	14,1	0,6
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	44,1	12,6	6,0
Hrast	3,5	4,9	0,5
Pl. list.	0,6	1,7	0,1
Dr. tr. list.	1,4	1,4	0,2
Meh. list.	0,0	6,4	0,0
Skupaj iglavci	50,5	27,8	6,9
Skupaj listavci	49,5	9,0	6,8
Skupaj	100,0	13,7	13,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	2,0	14,2	27,1	44,8	29,7	27,8	17,2
Listavci	1,7	6,0	15,1	14,2	2,2	9,0	16,8
Skupaj	1,8	7,5	18,0	23,2	10,9	13,7	34,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	13,1	1,5	13,3	0,0	0,0	36,2	13,2	4,8	17,9	0,0
2015	18,5	2,1	4,2	0,0	0,0	47,7	9,7	4,4	13,3	0,1
2025	13,8	2,5	2,2	0,0	0,3	53,1	11,2	5,6	11,3	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	1.642	22,3											
Listavci	8.143	25,6											
Skupaj	9.785	25,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	3,24	3,24											
Nega gošče	ha	4,76	4,76											
Nega letvenjaka	ha	0,58	0,58											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (brši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	32,56	13,75
Jelka	5,94	2,51
Tisa	0,78	0,33
Rdeči bor	4,43	1,87
Črni bor	0,77	0,33
Bukev	125,61	53,04
Graden	26,60	11,23
Gorski javor	12,55	5,30
Veliki jesen	0,30	0,13
Gorski brest	0,36	0,15
Beli gaber	3,11	1,31
Mokovec	1,65	0,70
Črni gaber	17,36	7,33
Mali jesen	3,33	1,41
Cer	1,34	0,57
Breza	0,09	0,04
Skupaj:	236,78	100,00

Rastičnogojitveni razred: Jelševja in topolovja - 19515*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	47,70	35,50	0,70	83,90
Delež (%)	56,9	42,3	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,0	13,5	30,4	38,4	12,7	4,0	8,9
Jelka	5,8	8,3	32,8	36,9	16,2	1,1	2,4
Bor	4,9	18,0	30,5	41,0	5,6	1,6	3,4
Bukev	9,1	26,3	20,2	19,2	25,2	3,3	7,3
Hrast	9,7	25,9	19,8	19,4	25,2	2,8	6,2
Pl. Ist.	10,6	26,4	20,1	18,6	24,3	2,8	6,2
Dr. tr. Ist.	8,9	15,1	21,2	22,9	31,9	0,8	1,8
Meh. Ist.	9,8	33,4	20,1	16,3	20,4	83,6	185,1
Iglavci	5,1	13,7	30,8	38,8	11,6	6,7	14,8
Listavci	9,8	32,5	20,1	16,6	21,0	93,3	206,5
Skupaj	9,5	31,3	20,8	18,1	20,3	100,0	221,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,05	0,07	0,11	0,10	0,02	5,7	0,36
Listavci	1,55	2,48	0,94	0,54	0,41	94,3	5,92
Skupaj	1,60	2,55	1,05	0,64	0,43	100,0	6,28

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	83,15	99,1	0,75	0,9	0,00	0,0	0,00	0,0	83,90	100,0
Skupaj vsi gozdovi	83,15	99,1	0,75	0,9	0,00	0,0	0,00	0,0	83,90	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	13,3	13,3	0,0	6,7	6,7	0,0	20,0	20,0	6,1
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	13,3	13,3	0,0	6,7	6,7	0,0	20,0	20,0	6,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,46	0,5							
Drogovnjak	64,48	76,9	0,95	1,5	0,0	50,5	49,5	0,0	
Debeljak	15,09	18,0	0,42	2,8	0,0	73,8	26,2	0,0	
Sestoj v obnovi	3,87	4,6	0,48	12,4	0,0	22,9	77,1	0,0	
Skupaj	83,90	100,0	1,85	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,23	0,02	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00	0,14	0,03	1,27	1,85
%	0,28	0,02	0,00	0,00	0,00	0,19	0,00	0,17	0,04	1,52	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Meh. Ist.	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0
Skupaj listavci	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0
Skupaj	20	0,0	10,0	80,0	10,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	2,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	2,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	558	605	108,4	15,2
Listavci	3.417	1.008	29,5	25,4
Skupaj	3.975	1.613	40,6	40,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	35,0	25,6	2,9
Jelka	0,3	2,5	0,0
Bor	0,6	3,1	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,6	0,0	0,0
Bukev	0,1	0,3	0,0
Hrast	3,1	10,5	0,3
Pl. Ist.	10,9	38,5	0,9
Dr. tr. Ist.	0,1	2,2	0,0
Meh. Ist.	48,3	5,2	4,1
Skupaj iglavci	37,5	21,7	3,1
Skupaj listavci	62,5	6,1	5,2
Skupaj	100,0	8,4	8,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,4	9,1	12,0	26,9	231,4	21,7	6,5
Listavci	4,5	9,3	7,1	3,9	2,8	6,1	10,8
Skupaj	4,1	9,2	8,0	8,4	12,0	8,4	17,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	13,3	5,7	1,1	0,0	0,0	4,8	5,7	4,6	1,6	63,2
2015	11,5	1,1	1,7	0,3	0,0	2,0	2,5	2,4	0,2	78,3
2025	4,0	1,1	1,6	0,0	0,0	3,3	2,8	2,8	0,8	83,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	142	11,5											
Listavci	3.639	21,0											
Skupaj	3.781	20,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,04	0,04											
Nega gošče	ha	0,14	0,14											
Nega letvenjaka	ha	0,14	0,14											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,95	1,95											
Naravni razvoj biotopov	m³	1,64	1,64											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	8,92	4,03
Jelka	2,43	1,10
Rdeči bor	3,43	1,55
Bukev	7,29	3,29
Graden	2,24	1,01
Dob	3,78	1,71
Močvirski hrast	0,21	0,09
Oreh	0,19	0,09
Gorski javor	1,30	0,59
Veliki jesen	4,08	1,84
Gorski brest	0,21	0,09
Lipa	0,23	0,10
Beli gaber	1,06	0,48
Češnja	0,19	0,09
Maklen	0,07	0,03
Cer	0,62	0,28
Trepetlika	3,33	1,50
Topoli	4,80	2,17
Črna jelša	169,08	76,42
Breza	0,76	0,34
Vrbe	7,08	3,20
Skupaj:	221,30	100,00

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	37,81	11,65	0,00	49,46
Delež (%)	76,4	23,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	1,6	10,8	25,7	58,1	3,8	2,4	4,8
Jelka	0,7	7,5	21,7	54,9	15,2	1,3	2,7
Bor	17,4	36,0	30,2	11,8	4,6	7,9	15,8
Ostali igl.	1,5	6,0	24,1	37,6	30,8	1,4	2,7
Bukev	16,1	22,3	26,1	26,2	9,3	40,6	80,9
Hrast	1,0	6,4	24,1	37,9	30,6	11,5	22,8
Pl. list.	5,5	11,7	25,7	34,3	22,8	11,8	23,6
Dr. tr. list.	38,3	28,3	13,4	12,8	7,2	23,1	45,9
Iglavci	11,1	25,3	27,8	27,6	8,2	13,0	25,9
Listavci	18,6	20,3	22,4	25,3	13,4	87,0	173,2
Skupaj	17,6	21,0	23,1	25,6	12,7	100,0	199,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,13	0,16	0,13	0,12	0,02	11,3	0,56
Listavci	1,56	1,00	0,83	0,72	0,26	88,7	4,38
Skupaj	1,69	1,16	0,96	0,84	0,28	100,0	4,94

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	40,32	81,5	9,14	18,5	0,00	0,0	0,00	0,0	49,46	100,0
Skupaj vsi gozdovi	40,32	81,5	9,14	18,5	0,00	0,0	0,00	0,0	49,46	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	25,30	51,2						
Debeljak	24,15	48,8	4,13	17,1	0,0	41,6	58,4	0,0
Sestoj v obnovi	0,01	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	49,46	100,0	7,93	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,22	0,07	0,00	0,00	0,00	2,55	0,00	1,60	3,49	0,00	7,93
%	0,44	0,14	0,00	0,00	0,00	5,16	0,00	3,23	7,06	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	34	0,0	8,4
Listavci	408	129	31,7	31,7
Skupaj	408	164	40,2	40,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	20,2	19,0	0,5
Jelka	0,8	13,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	67,8	7,3	1,5
Hrast	3,8	1,2	0,1
Pl. list.	7,2	1,0	0,2
Dr. tr. list.	0,2	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	21,0	2,2	0,5
Skupaj listavci	79,0	2,3	1,8
Skupaj	100,0	2,3	2,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,2	0,0	0,2	0,0	24,6	2,2	0,7
Listavci	0,4	1,8	4,5	4,0	2,5	2,3	2,6
Skupaj	0,4	1,3	2,7	3,4	6,5	2,3	3,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2015	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2025	2,4	1,3	7,9	0,0	1,4	40,6	11,5	11,8	23,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	42	3,3											
Listavci	477	5,6											
Skupaj	519	5,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m³/ha	Delež %
Smreka	4,83	2,43
Jelka	2,67	1,34
Rdeči bor	2,63	1,32
Črni bor	13,12	6,59
Zeleni bor	2,69	1,35
Bukev	80,85	40,61
Graden	22,83	11,46
Gorski javor	15,47	7,77
Veliki jesen	2,14	1,07
Gorski brest	0,71	0,36
Lipa	3,11	1,56
Beli gaber	9,06	4,55
Češnja	2,16	1,08
Mokovec	1,84	0,92
Črni gaber	31,34	15,74
Mali jesen	2,45	1,23
Cer	1,23	0,62
Skupaj:	199,13	100,00

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	154,03	41,27	0,11	195,41
Delež (%)	78,8	21,1	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	20,7	43,9	23,4	9,8	2,2	5,3	10,7
Jelka	4,5	8,9	24,5	23,2	38,9	4,1	8,3
Bor	15,3	40,2	22,3	11,3	10,9	9,3	18,9
Bukev	16,0	35,3	24,8	17,0	6,9	34,5	69,8
Hrast	24,9	44,7	21,2	7,6	1,6	11,0	22,4
Pl. Ist.	17,7	23,8	23,8	24,2	10,5	1,2	2,5
Dr. tr. Ist.	23,0	43,5	21,9	9,6	2,0	28,8	58,6
Meh. Ist.	29,4	36,8	25,5	8,3	0,0	5,8	11,8
Iglavci	14,4	34,4	23,1	13,5	14,6	18,6	37,8
Listavci	20,7	39,4	23,3	12,6	4,0	81,4	165,1
Skupaj	19,5	38,4	23,3	12,8	6,0	100,0	203,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,33	0,39	0,19	0,09	0,07	16,3	1,08
Listavci	2,12	2,14	0,85	0,35	0,08	83,7	5,53
Skupaj	2,45	2,53	1,04	0,44	0,15	100,0	6,61

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	195,41	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	195,41	100,0
Skupaj vsi gozdovi	195,41	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	195,41	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	168,27	86,1						
Debeljak	27,14	13,9	4,25	15,7	30,4	62,6	7,0	0,0
Skupaj	195,41	100,0	14,31	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,23	0,56	0,07	0,00	0,00	4,58	0,10	0,31	3,80	3,66	14,31
%	0,63	0,29	0,04	0,00	0,00	2,34	0,05	0,16	1,94	1,87	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	20	0,0	0,0
Listavci	0	438	0,0	0,0
Skupaj	0	458	0,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	3,1	0,4	0,0
Jelka	1,3	2,2	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	95,1	3,1	1,1
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,2	0,2	0,0
Dr. tr. list.	0,3	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	4,4	0,3	0,1
Skupaj listavci	95,6	1,3	1,1
Skupaj	100,0	1,1	1,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,1	0,4	0,5	0,5	0,3	0,1
Listavci	0,2	0,6	2,2	4,4	1,6	1,3	2,3
Skupaj	0,2	0,5	1,9	3,4	1,2	1,1	2,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	11,0	0,0	12,7	0,1	0,0	30,5	11,7	0,5	30,0	3,5
2015	8,2	0,7	8,5	0,0	0,0	35,4	12,1	1,0	28,7	5,4
2025	5,3	4,1	9,3	0,0	0,0	34,5	11,0	1,2	28,8	5,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Naravni razvoj biotopov	m ³	22,14	22,14											

Preglednica/Delež (podrobno) drevesnih vrst po LZ (briši - ni za načrt temveč samo za komentarje)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	10,68	5,26
Jelka	8,30	4,09
Rdeči bor	11,32	5,58
Črni bor	7,54	3,72
Bukev	69,82	34,40
Graden	14,81	7,30
Dob	7,59	3,74
Gorski javor	2,53	1,25
Beli gaber	0,84	0,41
Mokovec	7,90	3,89
Črni gaber	34,37	16,93
Mali jesen	9,45	4,66
Cer	5,99	2,95
Trepetlika	2,56	1,26
Topoli	3,00	1,48
Črna jelša	2,38	1,17
Breza	1,20	0,59
Vrbe	2,68	1,32
Skupaj:	202,96	100,00

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	3.746,01	113,2	177,5	290,7	3,61	4,21	7,83	23,7	23,5	23,6	87,5
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	154,03	41,2	176,0	217,2	1,17	5,86	7,03	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	37,81	26,3	156,1	182,4	0,59	4,39	4,98	3,2	4,9	4,7	17,2
Skupaj vsi gozdovi	3.937,85	109,6	177,2	286,8	3,49	4,28	7,77	23,3	22,4	22,8	84,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	58,73	1,5
Drogovnjak	714,74	18,2
Debeljak	2.186,23	55,5
Sestoj v obnovi	978,15	24,8
Skupaj:	3.937,85	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	14,5
Jelka	21,3
Bor	2,4
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,0
Bukev	38,1
Hrast	6,7
Pl. lst.	8,9
Dr. tr. lst.	6,7
Meh. lst.	1,4
Iglavci	38,2
Listavci	61,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,5	12,2	17,4	26,4	39,5	38,2	109,6
Listavci	6,3	21,6	23,4	25,0	23,7	61,8	177,2
Skupaj	5,6	18,0	21,1	25,5	29,8	100,0	286,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	100.583	23,3											
Listavci	156.386	22,4											
Skupaj	256.969	22,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	36,30	36,30											
Nega mladja	ha	49,12	49,12											
Nega gošče	ha	78,93	79,85											
Nega letvenjaka	ha	41,62	41,62											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	24,07	24,07											
Naravni razvoj biotopov	m ³	23,20	23,20											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	301,50	95,7	162,3	258,0	2,98	4,10	7,09	22,4	18,7	20,1	73,1
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	1,56	0,0	309,6	309,6	0,00	7,27	7,24	0,0	14,9	14,9	63,7
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	41,27	25,3	124,6	149,9	0,73	4,27	5,00	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	11,65	24,8	228,8	253,6	0,45	4,34	4,79	3,5	7,0	6,6	35,1
Skupaj vsi gozdovi	355,98	84,8	160,8	245,6	2,63	4,14	6,77	21,4	16,4	18,2	65,9

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	21,78	6,1
Drogovnjak	119,39	33,5
Debeljak	158,46	44,6
Sestoj v obnovi	56,35	15,8
Skupaj:	355,98	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	16,6
Jelka	15,3
Bor	2,3
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,3
Bukev	29,3
Hrast	6,2
Pl. lst.	11,9
Dr. tr. lst.	8,6
Meh. lst.	9,5
Iglavci	34,5
Listavci	65,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,4	13,9	18,6	26,1	36,0	34,5	84,8
Listavci	7,9	24,4	22,6	23,1	22,0	65,5	160,8
Skupaj	7,1	20,7	21,2	24,2	26,8	100,0	245,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	6.466	21,4											
Listavci	9.415	16,4											
Skupaj	15.881	18,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,84	5,84											
Nega mladja	ha	4,33	4,33											
Nega gošče	ha	13,93	13,93											
Nega letvenjaka	ha	7,90	7,90											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,23	7,23											
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,44	0,44											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	12,85	45,2	167,9	213,2	1,36	4,23	5,60	20,7	17,9	18,5	70,5
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,11	18,2	200,0	218,2	0,82	7,82	9,09	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	12,96	45,0	168,2	213,2	1,36	4,26	5,63	20,6	17,8	18,3	69,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,05	0,4
Drogovnjak	8,01	61,8
Debeljak	2,72	21,0
Sestoj v obnovi	2,18	16,8
Skupaj:	12,96	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	9,7
Jelka	6,9
Bor	4,5
Macesen	0,0
Bukev	21,8
Hrast	22,2
Pl. Ist.	12,3
Dr. tr. Ist.	17,6
Meh. Ist.	5,1
Iglavci	21,1
Listavci	78,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,6	14,1	18,6	28,3	32,4	21,1	45,0
Listavci	13,9	29,1	23,5	17,1	16,4	78,9	168,2
Skupaj	12,3	26,0	22,5	19,5	19,7	100,0	213,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	120	20,6											
Listavci	387	17,8											
Skupaj	507	18,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,14	0,14											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
77A01A	32	32	30	30	30	30	28	28
77A01B	32	32	30	30	28	32	28	28
77A01C	30	30	30	30	28	30	28	32
77A01D	32	32	32	30	28	32	28	28
77A01E	32	32	32	30	28	32	28	28
77A02	32	32	32	30	28	32	28	28
77A03	32	32	32	30	28	32	28	28
77A04	32	32	32	30	28	32	28	28
77A05	32	32	32	30	28	32	28	28
77A06	32	32	32	30	28	32	28	28
77A07	32	32	32	30	28	32	28	28
77A08	32	32	32	30	28	32	28	28
77A09	32	32	30	30	28	32	28	28
77A10	32	32	32	30	28	32	28	28
77A11	32	32	32	30	28	32	28	28
77A12	32	32	32	30	28	32	28	28
77A13	32	32	32	30	28	32	28	28
77A14	32	32	32	30	28	32	28	28
77A15	32	32	32	30	28	32	28	28
77A16	32	32	32	30	28	32	28	28
77B01A	32	32	32	30	26	30	26	26
77B01B	32	32	32	30	28	32	28	28
77B02	32	32	32	30	28	30	28	28
77B03	32	32	32	30	28	30	28	28
77B04	32	32	32	30	28	30	28	28
77B05	32	32	32	28	26	28	26	26
77B06	32	32	30	28	26	28	26	26
77B07	32	32	32	28	26	28	26	26
77B08	32	32	32	28	26	28	26	26
77B09	32	32	32	28	26	28	26	26
77B10	32	32	32	28	26	28	26	26
77B11	32	32	30	30	26	30	26	26
77B12	32	32	30	30	26	30	26	26
77B13	32	32	30	30	26	30	26	26
77B14	32	32	30	30	26	30	26	26
77B15	32	32	30	30	26	30	26	26
77B16	32	32	30	30	26	30	26	26
77B17	32	32	30	30	26	30	26	26
77B18	32	32	30	30	26	30	26	26
77B19	30	30	30	30	30	30	26	26
77B20	32	32	30	30	26	30	26	26
77B21	32	32	30	30	28	30	26	26
77B22	32	32	30	30	26	30	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
77B23	32	32	30	30	26	30	26	26
77C01	32	32	28	30	26	30	26	26
77C02	32	32	28	30	26	30	26	26
77C03A	32	32	28	30	26	30	26	26
77C03B	32	32	28	30	26	30	26	26
77C04A	32	32	28	30	26	30	26	26
77C04B	32	32	28	28	26	28	26	26
77C04C	32	32	28	30	30	30	30	30
77C05A	32	32	28	28	26	28	26	26
77C05B	30	30	28	28	26	28	26	26
77C06A	32	32	28	30	26	30	26	26
77C06B	32	32	28	28	26	28	26	26
77C06C	32	32	28	30	26	30	26	26
77C06D	32	32	28	30	26	30	26	26
77C07	32	32	28	28	26	30	26	26
77C08A	32	32	28	28	26	30	26	26
77C08B	32	32	28	28	26	30	26	26
77C08C	32	32	28	28	26	28	26	26
77C08D	32	32	28	30	26	30	26	26
77C09	32	32	28	28	26	30	26	26
77C10	32	32	28	28	26	30	26	26
77C11	32	32	28	28	26	30	26	26
77C12	32	32	28	28	26	28	26	26
77C13A	32	32	28	28	26	28	26	26
77C13B	32	32	28	28	26	28	26	26
77C14	32	32	28	30	26	30	26	26
77C15	32	32	28	30	26	30	26	26
77C16	32	32	28	30	26	28	26	26
77C17	32	32	28	28	26	28	26	26
77C18	32	32	28	28	26	28	26	26
77C19	32	32	28	28	26	30	26	26
77C20	32	32	28	30	26	30	26	26
77C21	32	32	28	30	26	30	26	26
77C22	32	32	28	30	26	30	26	26
77C23	32	32	28	30	26	30	26	26
77C24	32	32	28	30	26	30	26	26
77C25	32	32	28	30	26	30	26	26
77C26	32	32	28	30	26	30	26	26
77C27	32	32	28	30	26	30	26	26
77C28	34	34	28	30	26	30	26	26
77C29	34	34	28	30	26	30	26	26
77C30	32	32	28	30	26	30	26	26
77C31	34	34	28	30	26	30	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
77C32	32	32	28	30	26	30	26	26
77D01	32	32	28	30	30	32	30	30
77D02	32	32	28	30	30	32	30	30
77D03	32	32	28	30	30	32	30	30
77D04	32	32	30	30	30	32	30	30
77D05	32	32	28	30	30	32	30	30
77D06	32	32	28	30	30	32	30	30
77D07	32	32	28	30	30	32	30	30
77D08	32	32	28	30	30	32	30	30
77D09	32	32	28	30	30	32	30	30
77D10	32	32	28	30	30	32	30	30
77D11A	32	32	28	30	30	32	30	30
77D11B	32	32	28	30	30	32	30	30
77D12	32	32	28	30	30	32	30	30
77D13	32	32	28	30	30	32	30	30
77E01	32	32	28	32	30	30	30	30
77E02	32	32	28	32	30	30	30	30
77E03	32	32	28	32	30	30	30	30
77E04	32	32	28	32	30	30	30	30
77E05	32	32	28	32	30	30	30	30
77E06	32	32	28	32	30	30	30	30
77E07	32	32	28	32	30	30	30	30
77E08	32	32	28	30	30	30	30	30
77E09	32	32	28	30	30	30	30	30
77E10	32	32	28	32	30	30	30	30
77E11A	32	32	28	32	30	30	30	30
77E11B	30	30	30	28	28	28	28	28
77E12	32	32	28	32	30	30	30	30
77E13	32	32	28	32	30	30	30	30
77E14	32	32	28	32	30	30	30	30
77E15	32	32	28	32	30	30	30	30
77E16A	32	32	28	32	30	30	30	30
77E16B	32	32	28	32	30	30	30	30
77E17	32	32	28	32	30	30	30	30
77F01A	32	32	30	32	30	30	30	30
77F01B	30	30	30	30	28	28	28	28
77F02	32	32	30	32	30	30	30	30
77F03	32	32	30	32	30	30	30	30
77G01	32	32	28	32	30	30	30	30
77H01A	34	34	30	32	30	32	28	28
77H01B	30	30	30	28	28	28	28	28
77H02A	34	34	30	32	30	32	28	28
77H02B	34	34	30	32	30	32	28	28
77H03	34	34	30	30	30	32	28	28
77H04	34	34	30	32	30	32	28	28
77H05	34	34	30	30	30	32	28	28
77H06	34	34	30	32	30	32	28	28
77H07	34	34	30	32	30	32	28	28
77H08	34	34	30	32	30	32	28	28
77I08	32	32	28	28	28	28	28	28
77I09	34	34	30	30	30	30	30	30
77I10	32	32	30	30	28	28	28	28
77I11	32	32	24	30	26	26	26	26
77I12	32	32	24	30	26	26	26	26
77I13	34	34	28	32	30	30	30	30
77I14	34	34	28	32	30	30	30	30
77I15	34	34	28	32	30	30	30	30
77I16	32	32	28	30	28	28	28	28
77I17	32	32	28	30	28	28	28	28
77I18	34	34	30	32	30	30	30	30
77I19	34	34	30	32	30	30	30	30
77I20A	32	32	28	30	28	28	28	28
77I20B	32	32	28	30	28	28	28	28
77I20C	32	32	28	30	28	28	28	28

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11012	SM	101	0,0818	0,0542	0,0393	0,0303	0,0243	0,0200	0,0169	0,0145	0,0127	0,0112	0,0100	0,0090	0,0081	0,0740
	JE	101	0,0818	0,0542	0,0393	0,0303	0,0243	0,0200	0,0169	0,0145	0,0127	0,0112	0,0100	0,0090	0,0081	0,0740
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	401	0,0756	0,0558	0,0440	0,0363	0,0308	0,0268	0,0236	0,0211	0,0191	0,0174	0,0160	0,0148	0,0138	0,0129
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	601	0,1143	0,0736	0,0523	0,0396	0,0312	0,0255	0,0213	0,0181	0,0156	0,0137	0,0121	0,0108	0,0097	0,0088
	TL	701	0,0622	0,0444	0,0342	0,0277	0,0231	0,0198	0,0172	0,0152	0,0136	0,0123	0,0112	0,0103	0,0095	0,0088
	ML	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
12112	SM	102	0,0672	0,0503	0,0402	0,0334	0,0286	0,0250	0,0222	0,0199	0,0181	0,0165	0,0152	0,0141	0,0132	0,0123
	JE	202	0,2416	0,1618	0,1084	0,0726	0,0486	0,0325	0,0218	0,0146	0,0098	0,0065	0,0044	0,0029	0,0020	0,0013
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	402	0,0682	0,0511	0,0409	0,0340	0,0291	0,0255	0,0226	0,0203	0,0185	0,0169	0,0156	0,0145	0,0135	0,0126
	HR	502	0,0598	0,0420	0,0320	0,0256	0,0212	0,0180	0,0156	0,0137	0,0122	0,0109	0,0099	0,0091	0,0083	0,0077
	PL	602	0,1767	0,1315	0,1043	0,0862	0,0733	0,0636	0,0561	0,0501	0,0451	0,0410	0,0375	0,0346	0,0320	0,0297
	TL	702	0,0893	0,0580	0,0415	0,0316	0,0251	0,0205	0,0172	0,0147	0,0127	0,0112	0,0099	0,0089	0,0080	0,0073
	ML	777	0,0552	0,0452	0,0370	0,0302	0,0247	0,0202	0,0166	0,0135	0,0111	0,0091	0,0074	0,0061	0,0050	0,0041
13114	SM	103	0,1155	0,0932	0,0753	0,0608	0,0491	0,0396	0,0320	0,0258	0,0209	0,0168	0,0136	0,0110	0,0089	0,0072
	JE	203	0,1265	0,0858	0,0635	0,0497	0,0404	0,0337	0,0288	0,0250	0,0220	0,0195	0,0175	0,0159	0,0145	0,0133
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	403	0,1509	0,0927	0,0635	0,0467	0,0360	0,0287	0,0235	0,0197	0,0167	0,0144	0,0126	0,0111	0,0099	0,0089
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	600	0,0950	0,0636	0,0466	0,0361	0,0291	0,0242	0,0205	0,0177	0,0155	0,0137	0,0123	0,0111	0,0101	0,0092
	TL	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067
	ML	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067
13115	SM	104	0,1090	0,0772	0,0591	0,0475	0,0395	0,0337	0,0292	0,0258	0,0230	0,0207	0,0188	0,0172	0,0159	0,0147
	JE	204	0,1153	0,0865	0,0691	0,0576	0,0493	0,0432	0,0383	0,0345	0,0313	0,0287	0,0265	0,0246	0,0229	0,0215
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	404	0,0744	0,0541	0,0423	0,0346	0,0292	0,0252	0,0221	0,0197	0,0177	0,0161	0,0147	0,0136	0,0126	0,0117
	HR	504	0,0534	0,0340	0,0240	0,0181	0,0142	0,0115	0,0096	0,0081	0,0070	0,0061	0,0054	0,0048	0,0043	0,0039
	PL	604	0,0909	0,0572	0,0399	0,0297	0,0232	0,0187	0,0155	0,0131	0,0111	0,0097	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061
	TL	704	0,0662	0,0404	0,0275	0,0201	0,0154	0,0123	0,0100	0,0084	0,0071	0,0061	0,0053	0,0047	0,0042	0,0037
	ML	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
13214	SM	105	0,0930	0,0647	0,0488	0,0388	0,0319	0,0270	0,0232	0,0203	0,0180	0,0162	0,0146	0,0133	0,0122	0,0112
	JE	205	0,0972	0,0697	0,0539	0,0437	0,0366	0,0313	0,0274	0,0242	0,0217	0,0196	0,0179	0,0166	0,0152	0,0141
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	405	0,0770	0,0496	0,0352	0,0266	0,0210	0,0171	0,0143	0,0122	0,0105	0,0092	0,0081	0,0073	0,0065	0,0059
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	605	0,0532	0,0398	0,0318	0,0264	0,0226	0,0198	0,0176	0,0158	0,0143	0,0131	0,0121	0,0113	0,0105	0,0098
	TL	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
	ML	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
14112	SM	106	0,1330	0,0881	0,0641	0,0494	0,0396	0,0327	0,0276	0,0238	0,0207	0,0183	0,0163	0,0147	0,0133	0,0121
	JE	106	0,1330	0,0881	0,0641	0,0494	0,0396	0,0327	0,0276	0,0238	0,0207	0,0183	0,0163	0,0147	0,0133	0,0121
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	406	0,0450	0,0337	0,0270	0,0225	0,0192	0,0168	0,0149	0,0134	0,0122	0,0112	0,0103	0,0096	0,0089	0,0084
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	601	0,1143	0,0736	0,0523	0,0396	0,0312	0,0255	0,0213	0,0181	0,0156	0,0137	0,0121	0,0108	0,0097	0,0088
	TL	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
	ML	779	0,0582	0,0382	0,0275	0,0210	0,0168	0,0138	0,0116	0,0099	0,0086	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055	0,0050
19515	SM	198	0,0883	0,0594	0,0437	0,0340	0,0275	0,0229	0,0194	0,0168	0,0147	0,0131	0,0117	0,0106	0,0096	0,0088
	JE	278	0,1124	0,0782	0,0591	0,0469	0,0387	0,0327	0,0282	0,0247	0,0219	0,0196	0,0177	0,0161	0,0148	0,0136
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044
	BU	483	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	601	0,1143	0,0736	0,0523	0,0396	0,0312	0,0255	0,0213	0,0181	0,0156	0,0137	0,0121	0,0108	0,0097	0,0088
	TL	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067
	ML	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067
40000	SM	198	0,0883	0,0594	0,0437	0,0340	0,0275	0,0229	0,0194	0,0168	0,0147	0,0131	0,0117	0,0106	0,0096	0,0088
	JE	278	0,1124	0,0782	0,0591	0,0469	0,0387	0,0327	0,0282	0,0247	0,0219	0,0196	0,0177	0,0161	0,0148	0,0136
	OI	378	0,0553	0,0359	0,0256	0,0195	0,0154	0,0126	0,0106	0,0090	0,0078	0,0069	0,0061	0,0054	0,0049	0,0044

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
	HR	577	0,0510	0,0388	0,0313	0,0263	0,0227	0,0200	0,0179	0,0162	0,0148	0,0136	0,0126	0,0117	0,0110	0,0103
	PL	601	0,1143	0,0736	0,0523	0,0396	0,0312	0,0255	0,0213	0,0181	0,0156	0,0137	0,0121	0,0108	0,0097	0,0088
	TL	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067
	ML	778	0,0959	0,0607	0,0426	0,0319	0,0250	0,0202	0,0167	0,0142	0,0122	0,0106	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Preglednica: Cena lesa, uporabljena pri izračunu ekonomske presoje

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	143,00	143,00
	H2	Hlodovina II	108,00	108,00
	H3	Hlodovina III	99,00	99,00
	O	Ostali les	60,00	60,00
Jelka	H1	Hlodovina I	105,00	105,00
	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
	H3	Hlodovina III	86,00	86,00
	O	Ostali les	55,00	55,00
Bori	H	Hlodovina	92,00	92,00
	O	Ostali les	73,00	73,00
Macesen	H1	Hlodovina I	220,00	220,00
	H2	Hlodovina II	170,00	170,00
	H3	Hlodovina III	130,00	130,00
	O	Ostali les	95,00	95,00
Drugi iglavci	C	Celulozni les	58,00	58,00
Bukev	H1	Hlodovina I	121,00	121,00
	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
	O	Ostali les	67,00	67,00
Hrasti	H	Hlodovina	250,00	250,00
	O	Ostali les	105,00	105,00
Kostanj	H	Hlodovina	96,00	96,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	145,00	145,00
	O	Ostali les	85,00	85,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	45,00	45,00
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	63,00	63,00
Druge vrste	H	Hlodovina	85,00	85,00
	O	Ostali les	37,00	37,00

13 Kartni in prostorski del načrta

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h GGN GGE.

13.1 Kartni del načrta

Kartni del GGN vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti GGE Ig in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE Ig je 4.306,79 ha gozdov, od tega 91,4 % zasebnih gozdov 8,3 % državnih gozdov in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občini Ig in Škofljica. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavlju 1 GGN GGE Ig (2025-2034).

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili podatki povzeti po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021), pri čemer so bile upoštevane specifične ekološke in vegetacijske razmere v GGE Ig. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Ig prevladujejo večnamenski gozdovi (94 %), 1 % je varovalnih gozdov, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov pa obsegajo 5 % površine gozdov. Gre za gozdni rezervat Mokrec in gozdni rezervat Koslerjeva gošča.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.2.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja (EPO), območja Natura 2000 s pripadajočima upravljavskima conama (na območju GGE Ig sta opredeljeni upravljavska cona H – zaraščajoči mokrotni travniki in barja in upravljavska cona D – območje navadnega koščaka) in območja varovanih naravnih vrednot.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti v GGE Ig

Prikaz območij gozdov GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.2	Površina brez prekrivanja v gozdnem prostoru GGE (ha)
Celotni gozdni prostor GGE Ig	4.366,14
Natura 2000	3.415,31
Ekološko pomembna območja (EPO)	3.249,05
Naravne vrednote	454,89
Zavarovana območja	344,87
Upravljavska cona H – zaraščajoči mokrotni travniki in barja	1,16
Upravljavska cona D - območje navadnega koščaka (potoki)	25,68

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti št. 8.

Največ površin (1.602,38 ha) ima jakost ukrepanja med 11-15 %. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje (1.527,51 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka med 11-15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1-10 %. Njegova skupna površina znaša 222,32 ha. Možni posek ni bil določen v sestojih gozdnega rezervata Mokrec in Koslarjeva gošča in v ekocelicah v

odsekih 77A01E, D, 77E11B in posameznih sestojih, ki so zaradi zahtevnih terenskih razmer za gospodarjenje nedostopni.

Preglednica K6: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (ha)				
	1 - 10 %	11 - 15 %	16 - 20 %	21 - 25 %	nad 25 %
101 – redčenja	13,99	1.527,51	369,61	189,21	14,83
102 – pomladitveni posek	44,17	35,59	215,5	183,63	1.129,26
103 – drugo	-	-	-	-	0,73
303 – sanitarni posek	222,32	39,28	5,52	-	-
Skupaj	280,48	1.602,38	590,63	372,84	1.144,82

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oziroma varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oziroma varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti št. 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE je priprava sestojev za naravno nasemenitev načrtovana na površini 42,14 ha. Skupna površina območij nege je 228,05 ha.

Z izjemo varstva pred žuželkami drugih varstvenih del v sestojih nismo načrtovali, če pa se bo v obdobju veljavnosti načrta pokazala potreba po njihovi izvedbi, se bo tu utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE Ig ni območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato predmetna karta št. 10 ni izdelana.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer so upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta št. 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Ljubljana 2021-2030, v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov v GGE Ig so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti:

- 1 – zelo velika ogroženost;

- 2 – velika ogroženost;
- 3 – srednja ogroženost;
- 4 – majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti P1 so v merilu 1:25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.339,87	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	30,74	0,7
1c) Novo izločene gozdne površine*	35,80	63,90
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	28,10	0,6
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.306,79	99,2
Površine v zaraščanju (niso gozd)	14,95	
Druge gozdne zemljišča	29,46	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Gozdna površina v GGE Ig se je v primerjavi s preteklim GGN zmanjšala za 33,12 ha.

Velik obseg novo določenih in predvsem novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), je posledica nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025). Tako so bile iz gozda izločene dejansko negozdne površine, kot so ceste, drugi infrastrukturni objekti, daljnovodi, ipd.

Zmanjšanje površine gozdov je tudi posledica izvedenih krčitev gozdov. V obdobju od leta 2015 do 2024 so bile na območju GGE Ig evidentirane krčitve v obsegu 28,10 ha.

Po podatkih rabe zemljišč, ki jo vodi MKGP, se na območju GGE zarašča skupno 121,86 ha kmetijskih zemljišč. 14,95 ha zaraščajočih površin se nahaja v območju gozdnega prostora, preostale pa v negozdnem prostoru.

Druge gozdne zemljišča so v GGE Ig zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 26,22 ha in obora (3,24 ha).

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1:25.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na Karti 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so prikazana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije (vsaj druge stopnje poudarjenosti) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko-zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj druge stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Takih površin je v GGE Ig 2.851,39 ha, kar predstavlja 66 % površine gozdnega prostora. Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, higiensko – zdravstvene funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali s hidrološko funkcijo in funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na Karti 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so prikazana območja, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije (prve ali druge stopnje poudarjenosti in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj druge stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

- 1 - območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s prvo stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s prvo stopnjo poudarjenosti (S1),
- 2 - območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s prvo stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno z drugo stopnjo poudarjenosti (S2),
- 3 - območje – z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s prvo stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z drugo stopnjo poudarjenosti (E2),
- 4 - območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z drugo stopnjo poudarjenosti (E2) in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo z drugo stopnjo poudarjenosti (S2).

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora.

Območje	*Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	134,09	41,1
2. območje (E1, S2)	2,66	0,8
3. območje (E2, S1)	188,68	57,8
4. območje (E2, S2)	0,92	0,3
Skupaj	326,35	100,0

**Površina območij z navzočimi ploskovnimi funkcijami. Linijske in točkovne funkcije niso prikazane.*

Na območju GGE Ig smo prepoznali štiri večfunkcionalna območja. Območje gozdov uvrščenih v prvo kategorijo obsega gozdove v okolici Iškega Vintgerja in ribnikov v dolini Drage, kjer so na istem območju navzoče hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, rekreacijska in turistična funkcija. Gozdovi uvrščeni v tretjo kategorijo se nahajajo na območju Krma, kjer je poleg rekreacijske, turistične in obrambne funkcije prisotna tudi hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Gozdovi uvrščeni v drugo kategorijo se nahajajo na območju Krma in gozdovi uvrščeni v četrto kategorijo se nahajajo v odseku 77D04. Skupaj območja predstavljajo 7,5 % gozdnega prostora GGE, pri čemer je treba upoštevati, da to velja le za ploskovne funkcije, ne pa tudi za sicer navzoče točkovne in linijske.

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	185,05	4,3
2 - velika	1.114,84	25,9
3 - srednja	2.193,74	50,9
4 - majhna	614,69	14,3
5 - brez načrtovanih ukrepov	198,47	4,6
Skupaj	4.306,79	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Ig je večinoma srednja (takih gozdov je 51 %). Kar velik delež je tudi območij z veliko in več še s srednjo intenzivnostjo gospodarjenja. Gozdov z zelo veliko intenzivnostjo gospodarjenja je v GGE 4 % in slabih 5 % je gozdov brez načrtovanih ukrepov.

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na Karti P4, v merilu 1:25.000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež od GGE %
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	195,41	4,5
VAROVALNI GOZDOVI	49,46	1,1
Skupaj	244,87	5,6

* Delež glede na površino gozda v GGE Ig (4.306,79).

**Varovalni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi niso dovoljeni, predstavljajo območje gozdnega rezervata Mokrec in Koslerjeva gošča, ki sta razglašena z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, ki se nahajajo na območju GGE Ig, so opisana v poglavju 2 Prikaz funkcij gozdov, 2.1 Ekološke funkcije, odstavek Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in v odstavku Raziskovalna funkcija.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

Ker na območju GGE Ig ni večjih površin gozdov za sanacijo, navedena karta ni izdelana.

13.2.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica P6a: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE %
Grmišča	5,98	0,1
Zimovališča	78,48	1,8
Skupaj	84,46	1,9

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora v GGE Ig (4.306,79 ha).

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali, ki se nahajajo na območju GGE so opisana v poglavju 2 Prikaz funkcij gozdov, 2.1 Ekološke funkcije, odstavek Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Preglednica P6b: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v GGE (ha)	*Delež od GGE (%)
Natura 2000	3.249,05	74,4
Ekološko pomembna območja (EPO)	3.415,31	78,2

* Delež glede na površino gozdnega prostora v GGE Ig (4.366,14 ha).

Na območju GGE Ig so tri območja Natura 2000, in sicer dve območji s statusom posebnega ohranitvenega območja (POO): Ljubljansko barje (SI3000271), Krmsko hribovje - Menišija (SI3000256), ter eno območje Natura 2000 s statusom posebnega območja varstva (POV) Ljubljansko barje (SI5000014).

EPO v GGE Ig so: 31200 – Krmsko hribovje - Menišija, 31400 – Ljubljansko barje in 80000 – Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Varovana območja narave, ki se nahajajo na območju GGE so opisana v poglavju 2 Prikaz funkcij gozdov, 2.1 Ekološke funkcije, odstavek Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (Direkcija RS za vode, 2025). Na teh območjih je glede na Zakon o vodah potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	2.806,52	64,28
Vodovarstvena območja - občinski	-	
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	24,72	0,57
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	1,27	0,03
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,18	0,01
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	10,47	0,24
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	2,86	0,07
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	4,84	0,11

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	1,74	0,04
Območja redkih poplav	15,85	0,36
Območja zelo redkih poplav	103,86	2,38
Plazovita območja	-	
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	414,11	9,48
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.508,33	34,55
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.660,02	38,02
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	213,04	4,88
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	510,21	11,69
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	59,90	1,37
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	2.312,27	52,96
Zahtevni zaščitni ukrepi	471,83	10,81
Strogo varovanje	-	
Celotna površina GGE	9.899,03	100,0

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve.

V GGE Ig je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 246,24 ha, kar predstavlja 5,7 % površine gozdov. To so gozdovi na območju razglašanih varovalnih gozdov in gozdnega rezervata Mokrec in Koslerjeva gošča.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja.

V GGE Ig je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 3.703,65 ha, kar predstavlja 86,0 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je 356,85ha, kar predstavlja 8,3 % površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9a Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Upošteva se zgornje kriterije smo določili območje, ki ni zadostno odprto z gozdnimi cestami. V GGE Ig je to v k. o. Tomišelj: 77A14, 77A15, k. o. Vrbljene: 77B03, 77B23 in k. o. Iška vas: 77C02, 77C04A, 77C07, 77C09, 77C10.

Območje obsega 251,11 ha, ki se z izjemo dela odsek 77B23, v celoti nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov. Edina možna površina v odseku 77B23 je zanemarljivo mala, drugje obstajajo omejitve in zato karte območij gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami nismo izdelali.

To ne pomeni, da gradnja na drugih območjih GGE ni možna, je pa v primeru želje po njej potrebna dodatna detajlna temeljita presoja.

V GGE Ig je 43,03 km gozdnih cest. Produktivna dolžina javnih cest je 62,5 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 25,7 m/ha.

9b Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak v GGE Ig znaša 365 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 85 m/ha.

Upošteva se zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Škofljica, upošteva se tudi ostale dejavnike (naravne danosti, prostorske možnosti, ipd.) smo ta območja smiselno zaokrožili in določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Tomišelj: 77A02, 77A03,
- k. o. Vrbljene: 77B03, 77B04, 77B05;
- k. o. Lanišče: 77E15;
- k.o. Drenik: 77G01;
- k.o. Rudnik: 77I09, 77I12.

Skupna površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami znotraj naštetih odsekov znaša 69,06 ha.

14 Ostale tabele, ki niso del načrta GGE

Priloga B: Program upravljanja z območji Natura 2000 v Sloveniji 2023 – 2028 (Priloga B programa) za GGN GGE Ig

Ime območja	Ime vrste/HT	Znanstveno ime vrste	Tip varstvene ga cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)	Varstveni ukrep	Podrobnejše varstvene usmeritve	Sektorski ukrep
Krimsko hribovje - Menišija	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Velikost populacije	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	ohrani se	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	bukov les posekan med 15.6. do 15.8. transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku	
Krimsko hribovje - Menišija	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	ohrani se	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	alpski kozliček	<i>Rosalia alpina</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	se obnovi na	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	Bazična nizka barja		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	ekološkim zahtevam habitatnega tipa prilagojena raba	ohrani se	ekološkim zahtevam habitatnega tipa prilagojena raba	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	Bazična nizka barja		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	Nepoškodovana na tla	ohrani se	Nepoškodovana na tla	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	izvajati sečnjo in spravilo zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh	

Krimsko hribovje - Menišija	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Velikost populacij	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	ohrani se	omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	les listavcev in jelke posekan med 15.5. do 15.7. transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku	
Krimsko hribovje - Menišija	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	ohrani se	3 % mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	bukov kozliček	<i>Morimus funereus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	črtasti medvedek	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi	ohrani se	presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	nega habitata
Krimsko hribovje - Menišija	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	mokrotni habitati v gozdu	se obnovi na	mokrotni habitati v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	izdelava in vzdrževanje vodnih virov v gozdu
Krimsko hribovje - Menišija	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	brez poškodb pri sečnji in spravilu	
Krimsko hribovje - Menišija	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	omejena gradnja gozdnih prometnic ob potokih	hrani se	omejena gradnja gozdnih prometnic ob potokih	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Krimsko hribovje - Menišija	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	ohrani se	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	ohrani se	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o- Fagion))		Velikost habitatnega tipa		ohrani se		vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o- Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozdovi brez gospodarjenja	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	ohranяти površine rezervatov	ZON ali Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	soglasje in odkup ali menjava gozdov
Krimsko hribovje - Menišija	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o- Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	naravna drevesna sestava	ohrani se	naravna drevesna sestava	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o- Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	pomlajevanje jelke na ustreznih rastiščih	ohrani se	pomlajevanje jelke na ustreznih rastiščih	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	ukrepi obnove, nege in varstva
Krimsko hribovje - Menišija	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o- Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	ohrani se	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture,	naravna hidromorfologija	se obnovi na	naravna hidromorfologija	vključiti varstveni cilj	omejena gradnja gozdnih	ekocelice brez

			procesi habitatnega tipa	potokov v gozdu		potokov v gozdu	v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	prometnic ob potokih, v grapah in ob zamočvirjenih površinah	ukrepanja
Krimsko hribovje - Menišija	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	obrežna vegetacija	ohrani se	obrežna vegetacija	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	sestoji s strnjenim sklepom krošenj v 10 m pasu ob vodotoku	ohrani se	sestoji s strnjenim sklepom krošenj v 10 m pasu ob vodotoku	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	močvirski krešič	<i>Carabus variolosus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	zamočvirjene gozdne površine	ohrani se	zamočvirjene gozdne površine	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	omejeno gospodarjenje	ekocelice brez ukrepanja , ekocelice z ukrepanjem
Krimsko hribovje - Menišija	navadni koščak	<i>Austropotamo- bius torrentium</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	ohrani se	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	odmik gradnje novih gozdnih prometnic od potokov	
Krimsko hribovje - Menišija	navadni koščak	<i>Austropotamo- bius torrentium</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	prodano in skalnatno dno	ohrani se	prodano in skalnatno dno	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	odmik gradnje novih gozdnih prometnic od potokov	
Krimsko hribovje - Menišija	Prehodna barja		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ekološkim zahtevam habitatnega tipa prilagojena raba	ohrani se	ekološkim zahtevam habitatnega tipa prilagojena raba	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	ekocelice z ukrepanjem
Krimsko hribovje -	Prehodna		Specifične lastnosti,	nepoškodovan a	ohrani se	nepoškodovan a	vključiti varstveni	izvajati sečnjo in spravilo	

Menišija	barja		strukture, procesi habitatnega tipa	tla		tla	cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	zgoj po suhih ali zamrznjenih tleh	
Krimsko hribovje - Menišija	rogač	<i>Lucanus cervus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	presvetljeni gozdovi in gozdni otoki z rastišču primerno avtohtono drevesno sestavo	ohrani se	presvetljeni gozdovi in gozdni otoki z rastišču primerno avtohtono drevesno sestavo	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	širokouhi netopir	<i>Barbastella barbastellus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	ohrani se	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	habitatna drevesa
Krimsko hribovje - Menišija	širokouhi netopir	<i>Barbastella barbastellus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	veliki navadni netopir	<i>Myotis bechsteinii</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	ohrani se	1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	habitatna drevesa
Krimsko hribovje - Menišija	veliki navadni netopir	<i>Myotis bechsteinii</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	ohrani se	gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija	veliki pupek	<i>Triturus carnifex</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	ohrani se	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

							ukrepov		
Krimsko hribovje - Menišija	veliki studenčar	<i>Cordulegaster heros</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	ohrani se	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Krimsko hribovje - Menišija		<i>Buxbaumia viridis</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	ležeče odmrlo drevje in panji iglavcev (smreka, jelka) na nahajališču vrste na vlažnih rastiščih	ohrani se	ležeče odmrlo drevje in panji iglavcev (smreka, jelka) na nahajališču vrste na vlažnih rastiščih	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	puščanje ležečih odmrlih dreves iglavcev
Ljubljansko barje	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	mokrotni habitati v gozdu	ohrani se	mokrotni habitati v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	vzdrževanje vodnih virov v gozdu
Ljubljansko barje	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	ohrani se	rastišču primerna sestava drevesnih vrst v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	hribski urh	<i>Bombina variegata</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	ohrani se	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozdovi brez gospodarjenja	ohrani se	gozdovi brez gospodarjenja	ohranjati površine rezervatov	ZON ali Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	soglasje in odkup ali menjava gozdov
Ljubljansko barje	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremoni o-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	naravna drevesna sestava	ohrani se	naravna drevesna sestava	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

Ljubljansko barje	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	pomlajevanje gozda z rastišču primernimi drevesnimi vrstami	ohrani se	pomlajevanje gozda z rastišču primernimi drevesnimi vrstami	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	ukrepi obnove, nege in varstva
Ljubljansko barje	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))		Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	ohrani se	uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	puščavnik	<i>Osmoderma eremita</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	brez krčitev listnatih sestojev	ohrani se	brez krčitev listnatih sestojev	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	puščavnik	<i>Osmoderma eremita</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	puščanje 1-2 dreves listavcev debelinskih razredov B in C na hektar (drevesa z dupli in votla drevesa)	ohrani se	puščanje 1-2 dreves listavcev debelinskih razredov B in C na hektar (drevesa z dupli in votla drevesa)	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	habitatna drevesa
Ljubljansko barje	veliki pupek	<i>Triturus carnifex</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	ohrani se	spravilo lesa ne posega v luže in močvirja	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	veliki studenčar	<i>Cordulegaster heros</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	ohrani se	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	sloka	<i>Scolopax rusticola</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	mehkolesna loka	ohrani se	mehkolesna loka	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

							ukrepov		
Ljubljansko barje	sršenar	<i>Pernis apivorus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozdni otoki	ohrani se	gozdni otoki	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	sršenar	<i>Pernis apivorus</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	mehkolesna loka	ohrani se	mehkolesna loka	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	
Ljubljansko barje	veliki skovik	<i>Otus scops</i>	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa	gozdni otoki	ohrani se	gozdni otoki	vključiti varstveni cilj v načrte upravljanja GGO in GGE z načrtovanjem sektorskih ukrepov	določijo naravovarstvene smernice in mnenja	

